

**JUDEȚUL GORJ
UAT COMUNA PEȘTIȘANI
CONSILIUL LOCAL PEȘTIȘANI**

TELEFON 0253 277151, FAX 0253 277100, e_mail primaria@pestisani.ro

HOTĂRÂRE NR. 30

Privind aprobarea Strategiei Integrată de Dezvoltare Teritorială 2025-2035 a comunei Peștișani

Consiliul Local Comunal Peștișani, Județul Gorj, întrunit în ședința ordinară, din data de 28.08.2025

Având în vedere:

- Referatul de aprobare la proiectul de hotărâre
- Raportul de specialitate nr. 766/22.08.2025
- Avizul 4343/02.06.2025 eliberat de Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor
- Procesul verbal nr. 536 din 29.05.2025 încheiat cu ocazia dezbaterii publice privind strategia de Dezvoltare durabilă a comunei Peștișani 2025-2035.
- Proces verbal de afișare 489/12.05.2025
- Proces verbal de afișare nr. 529/28.05.2025
- OUG 156/2020 privind unele măsuri pentru susținerea dezvoltării teritoriale a localităților urbane și rurale din România cu finanțare din fonduri externe nerambursabile;
- Programul Regional Sud-Vest 2021-2027 - Ghidul Solicitantului, Apel Strategii Teritoriale Integrate pentru localități rurale, elaborat de ADR Sud-Vest Oltenia, ce se aplică apelului de documente strategice și apelurilor de proiecte ce urmează a fi lansate în cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia în cadrul abordării urbane;
- Prevederile art. 129, alin. (1), alin. (2), lit.b) și alin. (4), lit.e) din Ordonanța de Urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;
- Raportul Comisiei de specialitate din domeniul activității economico - financiare, administrarea domeniului public și privat;
- Raportul Comisiei de specialitate din domeniul administrație publică locală, juridic și de disciplină;
- Raportul Comisiei de specialitate din domeniul învățământ, sănătate, activități social – culturale, culte și familie, muncă și protecție socială, protecție copii;
- Raportul Comisiei de specialitate din domeniul urbanism și amenajarea teritoriului, protecția mediului, agricultură și turism;

În temeiul articolelor 129 alin. (1) și art. 139 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57 din 3 iulie 2019-privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare

HOTĂRĂȘTE:

Art.1. Se aprobă Strategia Integrată de Dezvoltare Teritorială 2025-2035 a comunei Peștișani, conform ANEXEI, parte integrantă a prezentei hotărâri.

Art. 2 Cu ducerea la îndeplinire a prevederilor prezentei hotărâri se însărcinează primarul comunei Peștișani și compartimentele din cadrul Aparatului de specialitate al primarului în funcție de atribuții și responsabilități.

Art. 3 Prezenta hotărâre se poate contesta la Tribunalul Gorj – Secția de contencios administrativ și fiscal, în conformitate cu prevederile Legii nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ.

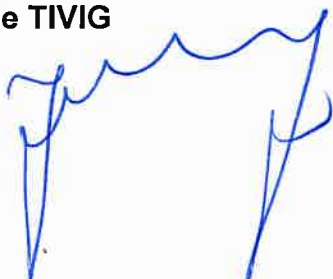
Art. 4 Prezenta hotărâre se aduce la cunoștință publică prin publicarea în Monitorul Oficial Local al UATC Peștișani și se comunică primarului UATC Peștișani, Instituției Prefectului județului Gorj, în conformitate cu art. 197 alin (1) și (4) din OUG.nr. 57 din 3 iulie 2019-privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare

Emisă astăzi: 28.08.2025

Hotărârea a fost adoptată în ședința ordinară a Consiliului Local Peștișani din data de 28.08.2025, cu un număr de 13 voturi pentru, 0 voturi împotriva, 0 abțineri, exprimate din numărul total de 13 consilieri prezenți la ședință și din totalul de 13 consilieri în funcție.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ,

Vasile TIVIG

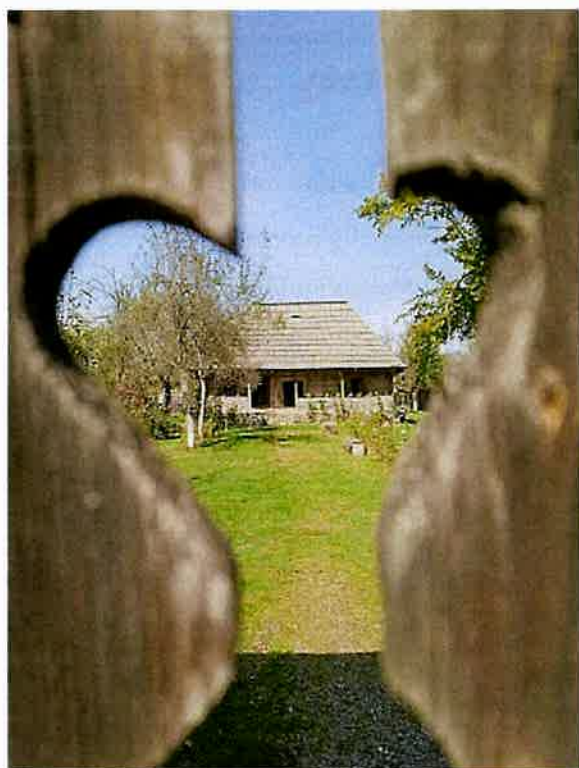

CONTRASEMNEAZĂ,

p. Secretar general

Adrian JOE

STRATEGIE TERITORIALĂ INTEGRATĂ

COMUNA PEȘTIȘANI

ORIZONT 2035

CUPRINS

1. SECȚIUNEA 1: CONTEXT STRATEGIC	2
ROLUL STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE TERITORIALA	2
CONCEPTE CHEIE ȘI TENDINȚE INTERNAȚIONALE, REGIONALE ȘI LOCALE.....	5
STRATEGII RELEVANTE LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI LOCAL.....	13
PROCESUL DE CONSULTARE ȘI IMPLICARE A FACTORILOR INTERESAȚI	42
STADIUL IMPLEMENTĂRII DOCUMENTAȚIILOR EXISTENTE	48
2. SECȚIUNEA 2 ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE.....	50
CARACTERISTICI GENERALE	50
PROFIL DEMOGRAFIC.....	57
PROFIL ECONOMIC	66
PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL	93
INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT ȘI MOBILITATE	100
ECHIPAREA TEHNICO-EDILITARĂ	104
SERVICII PUBLICE.....	106
MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE	119
PROFIL ȘI CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ	124
ANALIZA SWOT	125
3. SECȚIUNEA 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE.....	136
FUNDAMENTAREA FORMULĂRII VIZIUNII ȘI OBIECTIVELOR STRATEGICE.....	136
CONCEPT DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ.....	138
VIZIUNEA 2035	143
OBIECTIVE STRATEGICE ȘI SPECIFICE DE DEZVOLTARE	144
4. SECȚIUNEA 4: DIRECȚII DE ACȚIUNE. POLITICI ȘI PROGRAME DE DEZVOLTARE.....	148
ASPECTE CHEIE ÎN FORMULAREA POLITICILOR ȘI PROGRAMELOR.....	148
LISTA POLITICILOR ȘI PROGRAMELOR DE DEZVOLTARE	152
5. SECȚIUNEA 5: PORTOFOLIUL DE PROIECTE.....	167
LISTA COMPLETĂ A PROIECTELOR (PE BAZA POLITICILOR ȘI PROGRAMELOR ELABORATE)	167

1. SECȚIUNEA 1: CONTEXT STRATEGIC

ROLUL STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE TERITORIALA

Rolul Strategiei Integrate de Dezvoltare Teritorială

Strategia integrată de dezvoltare teritorială reprezintă un document fundamental pentru ghidarea dezvoltării unei comunități, având rolul de a consolida viziunea locală asupra viitorului și de a coordona toate intervențiile pentru atingerea obiectivelor propuse. Aceasta depășește simpla planificare sectorială, concentrându-se pe integrarea dimensiunilor economice, sociale, culturale și de mediu într-un mod coerent, holistic și sustenabil. Într-o lume caracterizată de schimbări accelerate - de la provocările climatice la cele tehnologice și demografice - rolul unei astfel de strategii devine indispensabil.

Conform literaturii de specialitate, strategia integrată acționează ca un cadru de planificare care conectează toate domeniile esențiale ale dezvoltării unui teritoriu. Autori precum Friedmann (1987) subliniază că planificarea strategică trebuie să fie orientată către transformare, oferind comunităților nu doar soluții la problemele existente, ci și oportunități pentru inovare și adaptare. Pentru comuna Peștișani, această strategie devine pilonul central al procesului de dezvoltare, oferind un mecanism de coordonare între administrația publică locală, sectorul privat și societatea civilă.

Din perspectivă economică, strategia integrată este un instrument de stimulare a competitivității locale. Porter (1990) arată că dezvoltarea competitivității depinde de capacitatea de a valorifica resursele unice și de a crea o infrastructură economică adaptată cerințelor moderne. În cazul Peștișani, acest lucru înseamnă transformarea moștenirii culturale și naturale într-un motor pentru turism și industrii creative, alături de sprijinirea antreprenoriatului local. Dezvoltarea infrastructurii turistice, extinderea agriculturii ecologice și promovarea produselor tradiționale sunt câteva exemple de acțiuni care pot genera un impact economic pozitiv pe termen lung.

Un alt aspect esențial al strategiei este reprezentat de reducerea disparităților sociale și de promovarea incluziunii. Conform teoriei dreptului la oraș a lui Lefebvre (1968), toate comunitățile trebuie să beneficieze de acces egal la resurse și oportunități. În acest context, strategia Peștișani integrează măsuri care vizează creșterea accesului la educație, sănătate, locuințe și infrastructură modernă. Astfel, aceasta devine un instrument pentru promovarea echității sociale, oferind sprijin grupurilor vulnerabile și contribuind la reducerea exodului tinerilor prin crearea unor condiții de trai atractive.

Din punct de vedere al planificării teritoriale, strategia integrată facilitează utilizarea eficientă și sustenabilă a resurselor disponibile. Într-un teritoriu cu un patrimoniu natural valoros, precum comuna Peștișani, protecția mediului devine o prioritate. Studiile lui Campbell (1996) privind „triunghiul conflictelor” evidențiază importanța echilibrării obiectivelor economice, sociale și ecologice într-un plan strategic. Prin urmare, strategia trebuie să includă măsuri pentru conservarea biodiversității, gestionarea eficientă a deșeurilor și adoptarea practicilor sustenabile în agricultură și industrie.

Un alt rol crucial al strategiei este acela de a stimula inovarea și tranziția digitală. Documentele europene, precum „Agenda Digitală pentru Europa”, subliniază că digitalizarea este esențială pentru modernizarea administrației publice, a serviciilor și a infrastructurii.

În cazul Peștișani, strategia integrată poate sprijini implementarea soluțiilor digitale, precum platforme de e-guvernare, telemedicină sau digitalizarea proceselor educaționale, asigurând o mai bună conectivitate între locuitori și instituții.

Strategia integrată este, de asemenea, un instrument de adaptare la schimbările climatice și de creștere a rezilienței comunității. Studiile recente (IPCC, 2021) arată că efectele schimbărilor climatice - cum ar fi seceta, inundațiile sau alunecările de teren - pot avea un impact semnificativ asupra economiilor locale și a calității vieții. În acest sens, strategia pentru comuna Peștișani poate include măsuri pentru reducerea vulnerabilităților climatice, cum ar fi extinderea zonelor verzi, promovarea energiei regenerabile și utilizarea sustenabilă a resurselor naturale.

Un alt aspect important este reprezentat de coordonarea accesului la finanțare și atragerea de resurse externe. Conform politicii de coeziune a Uniunii Europene, strategia integrată este un document de referință esențial pentru obținerea fondurilor structurale și de investiții. Aceasta asigură o alocare eficientă a resurselor, prioritizând proiectele cu cel mai mare impact. Pentru Peștișani, aceasta poate însemna atragerea finanțărilor pentru modernizarea infrastructurii, digitalizare, conservarea patrimoniului și sprijinirea turismului.

Nu în ultimul rând, strategia integrată devine un instrument de consolidare a identității locale. Într-o eră a globalizării, comunitățile mici riscă să își piardă caracterul distinctiv. Strategia poate acționa ca un vehicul pentru promovarea valorilor locale, cum ar fi moștenirea culturală legată de Constantin Brâncuși, tradițiile meșteșugărești și peisajele naturale unice. Astfel, aceasta devine un mijloc de atragere a turiștilor, investitorilor și noilor locuitori, consolidând în același timp mândria comunitară.

În concluzie, rolul strategiei integrate de dezvoltare teritorială este unul multifuncțional, oferind direcții clare pentru dezvoltarea sustenabilă, creșterea competitivității și îmbunătățirea calității vieții. Prin adoptarea unei abordări coerente și participative, comuna Peștișani poate valorifica pe deplin potențialul său, devenind un model de dezvoltare echilibrată și durabilă în regiune. Elaborarea și implementarea strategiei reprezintă un angajament față de viitor, reflectând ambiția comunității de a răspunde provocărilor contemporane și de a construi o moștenire valoroasă pentru generațiile următoare.

Elaborarea unei strategii integrate de dezvoltare teritorială pentru o comună precum Peștișani este mai mult decât un exercițiu tehnic; aceasta reprezintă un angajament strategic care reflectă potențialul, aspirațiile și provocările unice ale comunității. Într-un context caracterizat de constrângeri economice, sociale și de mediu, dar și de oportunități generate de accesul la fonduri europene și de avansul tehnologic, o astfel de strategie devine instrumentul central pentru ghidarea și accelerarea procesului de dezvoltare.

Comuna Peștișani are trăsături distincte care influențează rolul și importanța strategiei sale de dezvoltare. Statutul de stațiune turistică de interes local, moștenirea culturală asociată lui Constantin Brâncuși, dar și resursele naturale valoroase o plasează într-o poziție unică, dar totodată o confruntă cu provocări specifice unei comunități rurale. Strategia integrată acționează ca un mecanism de direcționare a acestor atuuri și resurse spre o dezvoltare durabilă, incluzivă și competitivă.

1. Crearea unei viziuni comune și a unei direcții clare de dezvoltare

Strategia oferă cadrul prin care administrația locală, comunitatea, sectorul privat și actorii externi pot defini o viziune comună pentru viitorul comunei Peștișani. Această viziune devine punctul de referință pentru toate inițiativele locale, asigurând coerența între proiectele propuse și resursele disponibile. Pentru Peștișani, viziunea poate fi construită în jurul unor elemente definitorii, cum ar fi conservarea patrimoniului cultural și natural, promovarea turismului tematic, dezvoltarea economică sustenabilă și tranziția digitală.

2. Valorificarea patrimoniului local și a resurselor naturale

Moștenirea culturală asociată lui Constantin Brâncuși și statutul său de patrimoniu universal oferă Peștișani o oportunitate unică de a se poziționa ca un pol cultural și turistic de excelență. Strategia are rolul de a integra aceste resurse în mod sustenabil în circuitul economic, sprijinind dezvoltarea unor produse turistice tematice, promovarea artizanatului local și organizarea de evenimente culturale care să atragă turiști pe tot parcursul anului. Resursele naturale - pădurile, râurile și peisajele montane - reprezintă, de asemenea, un atu important pentru ecoturism și agrement. Strategia trebuie să ofere soluții pentru protejarea acestor resurse și utilizarea lor responsabilă, sprijinind dezvoltarea de infrastructură ecologică, cum ar fi traseele turistice, lacurile de agrement și zonele protejate.

3. Creșterea atractivității economice și diversificarea activităților economice

O comună precum Peștișani, cu o economie rurală tradițională, se confruntă cu provocări în diversificarea surselor de venit și atragerea investițiilor. Strategia integrată joacă un rol vital în crearea condițiilor necesare pentru dezvoltarea economică. Aceasta poate include:

- Promovarea agriculturii ecologice și a economiei circulare.
- Dezvoltarea unui incubator de afaceri pentru sprijinirea antreprenorilor locali.
- Stimularea colaborărilor public-private pentru atragerea de investiții.

Prin facilitarea accesului la finanțări și parteneriate strategice, strategia poate transforma Peștișani într-un exemplu de economie rurală modernizată, capabilă să ofere locuri de muncă atractive și oportunități pentru tineri.

4. Răspuns la provocările demografice

Una dintre provocările majore ale Peștișani este migrația tinerilor și îmbătrânirea populației. Strategia trebuie să includă măsuri pentru crearea unui mediu de trai atractiv pentru familiile tinere, cum ar fi:

- Dezvoltarea infrastructurii educaționale și sociale, inclusiv afterschool-uri și creșe.
- Îmbunătățirea accesului la locuințe moderne și servicii de calitate.
- Crearea de oportunități economice care să rețină tinerii în comună.

De asemenea, strategia poate sprijini integrarea vârstnicilor în viața comunității prin dezvoltarea de cluburi sociale, programe de voluntariat și acces îmbunătățit la servicii medicale.

5. Modernizarea infrastructurii și a serviciilor publice

Infrastructura este un pilon esențial pentru dezvoltarea oricărei comunități. Strategia integrată pentru Peștișani trebuie să abordeze atât nevoile de bază (extinderea rețelelor de gaze naturale, modernizarea drumurilor și a iluminatului public), cât și investițiile în infrastructura verde și albastră. Prin promovarea soluțiilor digitale, cum ar fi platformele e-guvernare și telemedicina, strategia poate îmbunătăți considerabil calitatea serviciilor publice și accesibilitatea acestora.

6. Adaptarea la schimbările climatice și promovarea sustenabilității

Pentru Peștișani, ca pentru multe alte comunități rurale, schimbările climatice reprezintă o amenințare reală. Strategia integrată are rolul de a introduce măsuri care să crească reziliența comunității la fenomene extreme, cum ar fi:

- Reabilitarea ecologică a terenurilor degradate.
- Plantarea de păduri și extinderea zonelor verzi.
- Promovarea energiilor regenerabile și a eficienței energetice.

Aceste inițiative nu doar că protejează mediul, ci contribuie și la îmbunătățirea calității vieții și la atragerea de turiști și investitori interesați de sustenabilitate.

7. Facilitarea accesului la finanțări și parteneriate

Pentru o comună precum Peștișani, accesarea fondurilor europene și naționale este esențială pentru implementarea proiectelor de anvergură. Strategia integrată joacă un rol critic în acest sens, asigurând:

- O prioritizare clară a proiectelor în funcție de impactul lor asupra comunității.
- Elaborarea unui portofoliu coerent de proiecte pregătite pentru finanțare.
- Promovarea colaborării între administrația locală, mediul academic și partenerii privați.

Concluzie

Strategia integrată de dezvoltare teritorială este mai mult decât un document de planificare; este un angajament pentru viitorul comunei Peștișani. Prin rolul său de ghid al dezvoltării, aceasta oferă cadrul necesar pentru valorificarea resurselor locale, pentru reducerea disparităților sociale și economice și pentru creșterea rezilienței comunității. Într-o comună cu un potențial remarcabil, strategia devine nu doar un instrument tehnic, ci o poveste de succes care poate inspira alte comunități din regiune și nu numai.

CONCEPTE CHEIE ȘI TENDINȚE INTERNAȚIONALE, REGIONALE ȘI LOCALE

În elaborarea unei strategii integrate de dezvoltare teritorială, o înțelegere profundă a conceptelor cheie și a tendințelor internaționale, regionale și locale devine esențială pentru definirea direcțiilor de dezvoltare și a priorităților de intervenție. Acestea oferă cadrul teoretic și practic care fundamentează măsurile propuse și asigură alinierea cu evoluțiile globale, europene și naționale, precum și cu specificul local al comunei Peștișani.

Concepte cheie

1. Dezvoltare durabilă

Dezvoltarea durabilă reprezintă un concept central în planificarea teritorială, definit de Raportul Brundtland (1987) ca dezvoltarea care răspunde nevoilor prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Acest principiu stă la baza strategiilor moderne, promovând integrarea dimensiunilor economice, sociale și de mediu. Pentru comuna Peștișani, acest concept implică:

- Valorificarea resurselor naturale și culturale într-un mod responsabil.
- Conservarea biodiversității locale.
- Crearea unui mediu economic stabil și incluziv.

2. Guvernanță participativă

Planificarea participativă implică integrarea tuturor părților interesate - administrația locală, cetățeni, mediul privat și societatea civilă - în procesul decizional. Healey (1997) subliniază importanța dialogului și a consensului în crearea strategiilor integrate. Pentru Peștișani, acest concept se traduce prin:

- Consultarea locuitorilor în definirea priorităților strategice.
- Promovarea unei relații transparente între administrație și comunitate.

- Crearea de parteneriate pentru implementarea proiectelor.

3. Coeziune teritorială

Coeziunea teritorială, promovată de Uniunea Europeană prin Politica de Coeziune, urmărește reducerea disparităților dintre regiuni și asigurarea unei dezvoltări echilibrate. În cazul Peștișani, aceasta implică:

- Îmbunătățirea conectivității între satele componente și centrele urbane.
- Creșterea accesului la servicii publice de calitate.
- Promovarea integrării economice și sociale.

4. Tranziție verde și digitală

Tranziția către o economie verde și digitală reprezintă piloni centrali ai agendei globale. Inițiativele precum Pactul Verde European (Green Deal) și Agenda Digitală Europeană promovează sustenabilitatea și inovarea. Pentru Peștișani, acest concept înseamnă:

- Implementarea energiilor regenerabile și a practicilor sustenabile.
- Digitalizarea administrației și a serviciilor publice.
- Dezvoltarea de infrastructuri inteligente.

Tendențe internaționale

1. Adaptarea la schimbările climatice:

Comunitățile din întreaga lume adoptă măsuri pentru reducerea vulnerabilității la fenomene climatice extreme, cum ar fi inundațiile, seceta sau alunecările de teren. Pentru Peștișani, acest lucru înseamnă crearea de spații verzi, reabilitarea ecologică și gestionarea eficientă a resurselor naturale.

2. Economie circulară:

Modelele economice care favorizează reducerea risipei, reutilizarea resurselor și reciclarea devin tot mai populare. Pentru comuna Peștișani, aceasta poate include sprijinirea agriculturii ecologice și promovarea meșteșugurilor tradiționale.

3. Turism sustenabil:

Dezvoltarea turismului cultural și ecologic, orientat spre experiențe autentice, este o tendință globală. Asocierea cu moștenirea culturală a lui Constantin Brâncuși oferă o oportunitate unică pentru comuna Peștișani.

4. Urbanism inteligent și digitalizare:

Utilizarea tehnologiilor pentru optimizarea serviciilor publice și reducerea birocrăției devine un standard global. În context local, digitalizarea administrației poate îmbunătăți relația dintre cetățeni și instituții.

Tendențe regionale

1. Valorificarea moștenirii culturale în regiunea Olteniei:

Programele regionale susțin promovarea patrimoniului cultural și turistic ca motor economic. Peștișani poate beneficia de proximitatea față de alte atracții culturale din județul Gorj.

2. Creșterea infrastructurii de conectivitate:

Investițiile în infrastructura rutieră și în transportul ecologic la nivel regional pot stimula mobilitatea și accesul la comuna Peștișani.

3. Sprijinirea dezvoltării rurale:

Programele regionale, cum ar fi cele finanțate prin PNDR, oferă oportunități pentru modernizarea agriculturii, dezvoltarea turismului rural și îmbunătățirea infrastructurii locale.

Tendențe locale

1. Atragerea tinerilor și reducerea depopulării:

Comuna trebuie să implementeze măsuri pentru a oferi locuri de muncă și condiții de trai atractive tinerilor.

2. Diversificarea ofertei turistice:

Extinderea sezonului turistic prin dezvoltarea unor atracții și evenimente care să fie disponibile pe tot parcursul anului.

3. Îmbunătățirea infrastructurii de bază:

Finalizarea rețelelor de gaze naturale, modernizarea drumurilor locale și extinderea iluminatului public sunt priorități pentru locuitori.

4. Parteneriate locale pentru dezvoltare:

Colaborările cu organizații culturale, universități și antreprenori locali pot accelera implementarea proiectelor și crește impactul acestora.

Integrarea conceptelor cheie și a tendințelor internaționale, regionale și locale în strategia de dezvoltare teritorială a comunei Peștișani asigură relevanța și viabilitatea acesteia. Aceste repere teoretice și practice permit comunității să navigheze complexitatea actuală, să valorifice oportunitățile și să răspundă provocărilor viitorului, asigurând o dezvoltare armonioasă, sustenabilă și incluzivă.

Contextul internațional

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a rezultat în urma unui proces internațional îndelungat de analiză, care recunoaște că problemele globale se pot rezolva doar prin soluții la nivel global. Modificarea percepției și conștientizarea evoluției fără precedent a societății, creșterea natalității la scară globală, a accelerării economiilor țărilor în curs de dezvoltare și a disparităților sociale au pus

în evidență limitele creșterii planetare. Creșterea prețurilor la anumite resurse a evidențiat faptul că Pământul își poate epuiza resursele fizice regenerabile și neregenerabile, conducând la un dezechilibru catastrofal¹.

Bazele progresului în domeniul protecției mediului, corelat cu dezvoltarea, au fost introduse pentru prima dată pe agenda internațională la Conferința de la Stockholm (1972). Rezultatul a fost crearea Programului ONU pentru mediu prin adoptarea unei Declarații privind protecția mediului în scopul de „a apăra și îmbunătăți mediul uman pentru generațiile prezente și viitoare”. La această conferință s-a conferit legitimitate conceptului de dezvoltare durabilă cu cei trei piloni: economic, social și de mediu².

Cei trei piloni prin care Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă se structurează au fost definiți în Raportul Comisiei Brundtland (1987)³:

¹ Club of Rome (1970), <https://www.clubofrome.org/report/the-limits-to-growth/>

² Stockholm Conference (1972), United Nations Conference on the Human Environment, June 5-16, <https://sustainabledevelopment.un.org/milestones/humanenvironment/>

³ Brundtland Report (1987), <https://www.are.admin.ch/are/en/home/sustainable-development/international-cooperation/2030agenda/un-milestones-in-sustainable-development/1987--brundtland-report.html>

ECHITATEA SOCIALĂ - prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

CREȘTEREA ECONOMICĂ - la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

MEDIUL - cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Această abordare a fost posibilă prin punerea în evidență a conceptului de „depășire a limitelor”. S-a conștientizat că resursele naturale, de care societatea are nevoie și care sunt limitate, au fost depășite, creând în același timp un dezechilibru ecologic la nivel planetar, prin creșterea economică iresponsabilă. Astfel, s-a constatat că numai prin susținerea simultană a celor trei piloni - social, economic și de mediu - se poate ajunge la o dezvoltare durabilă și la un viitor comun la nivel global.

Primul Summit al Națiunilor Unite pentru mediu și dezvoltare de la Rio, în 1992, a abordat reducerea ponderii economice, astfel încât să nu fie afectată capacitatea de menținere a echilibrului biofizic al Pământului, fără a renunța însă la bunăstarea socială. Declarația de la Rio⁴ și Agenda 21 au dezvoltat teme de mediu în beneficiul social și anume: calitatea vieții, utilizarea resurselor naturale, protecția bunurilor globale, managementul comunităților umane și creșterea economică⁵.

Summit-ul Mileniului, din 2000, a ratificat Declarația Mileniului, *primul document cadru la nivel internațional pentru combaterea sărăciei, a foametei, a bolilor și inegalităților la nivel mondial*. Pentru a realiza aspirațiile Declarației Mileniului, s-au definit 8 obiective specifice de dezvoltare, cunoscute ca Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, 21 de ținte și 60 de indicatori, cu termen de realizare 2015⁶.

Conferința ONU privind Dezvoltarea Durabilă Rio+20, din 2012, a elaborat documentul *Viitorul pe care îl dorim*, care a înregistrat progresele în direcția realizării Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului și a făcut trecerea către stabilirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă pentru Agenda de după 2015. Acest document este o recunoaștere în continuare a importanței celor trei dimensiuni ale dezvoltării durabile - social, economic și de mediu⁷.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă - Transformarea lumii noastre, adoptată la 25 septembrie 2015 de șefii de stat și guverne din 193 de țări, în cadrul Adunării Generale a ONU, este o versiune, fundamental modificată, a cadrului conceptual al dezvoltării durabile, structurate pe un pachet de 17 obiective de dezvoltare durabilă, susținute prin 169 de ținte subiacente.

Agenda 2030 solicită acțiuni din partea tuturor țărilor, sărace, bogate și cu venituri medii. Recunoaște că încetarea sărăciei trebuie să fie însoțită de un plan care să contribuie la creștere economică și abordează o serie de nevoi sociale, inclusiv educație, sănătate, protecție socială și locuri de muncă, abordând în același timp problemele combaterii schimbărilor climatice și protecția mediului. Aceasta acoperă, de asemenea, aspecte precum inegalitatea, infrastructura, energia, consumul, biodiversitatea, oceanele și industrializarea. Agenda promovează implicarea tuturor părților interesate, prin

⁴ Rio Declaration on Environment and Development (1992), <http://www.un.org/documents/ga/conf151/aconf15126-1annex1.htm>

⁵ United Nations Conference on Sustainable Development, Rio 1992 & Agenda 21, <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf>

⁶ Millennium Summit (2000), http://www.un.org/en/events/pastevents/millennium_summit.shtml

⁷ United Nations Conference on Sustainable Development, Rio+20 (2012), <https://sustainabledevelopment.un.org/rio20.html>

democratizarea procesului decizional pe tema dezvoltării durabile. Se subliniază responsabilitatea și rolul generațiilor tinere pentru crearea dezvoltării durabile.

Agenda 2030 cuprinde cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

1. Fără sărăcie - Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2. Foamete zero - Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3. Sănătate și bunăstare - Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
4. Educație de calitate - Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții, pentru toți.
5. Egalitate de gen - Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6. Apă curată și sanitație - Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
7. Energie curată și la prețuri accesibile - Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8. Muncă decentă și creștere economică - Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9. Industrie, inovație și infrastructură - Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10. Inegalități reduse - Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11. Orașe și comunități durabile - Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12. Consum și producție responsabile - Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13. Acțiune climatică - Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14. Viața acvatică - Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
15. Viața terestră - Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
16. Pace, justiție și instituții eficiente - Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Contextul european

La nivel european, Uniunea Europeană pune dezvoltarea durabilă în centrul preocupărilor sale, considerând că principiile Agendei 2030 au la bază principiile și valorile pe care se întemeiază Uniunea.

În cadrul UE, începând cu anul 2006⁸, conceptul de dezvoltare durabilă a fost integrat în Strategia pentru o Europă Extinsă, într-o viziune strategică unitară și coerentă, având ca obiectiv general îmbunătățirea continuă a calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare, pentru crearea unor comunități durabile, capabile să gestioneze și să folosească resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare ecologică și socială al economiei, în vederea asigurării prosperității, protecției mediului și coeziunii sociale.

În 2010, ca o continuare a dezvoltării durabile a UE, a fost adoptată Strategia Europa 2020⁹ de promovare a creșterii inteligente (bazată pe: educație, cercetare, inovare), durabile (bazată pe reducerea emisiilor de carbon, eficiență energetică, resurse regenerabile) și incluzive (crearea de noi locuri de muncă, reducerea sărăciei etc.). Alături de statele membre și respectând principiul subsidiarității UE s-a angajat să devină lider în punerea în aplicare a Agendei 2030 și, implicit, a celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă.

Comisia Europeană a prezentat în 22 noiembrie 2016 Comunicarea „Pașii următori pentru un viitor european durabil”¹⁰. Documentul prezintă răspunsul Uniunii Europene la Agenda 2030 și confirmă integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în cadrul politicii europene și în prioritățile actuale ale Comisiei Europene, evaluarea situației și identificarea celor mai relevante preocupări privind durabilitatea. Prin această comunicare, Uniunea Europeană s-a angajat în favoarea unei dezvoltări durabile prin care „să asigure o viață demnă pentru toți respectând limitele planetei, care să reunească prosperitatea și eficiența economică, societăți pașnice, incluziunea socială și responsabilitatea față de mediu”.

Răspunsul UE la Agenda 2030 este de a integra cele 17 ODD în politicile publice ale Uniunii, în scopul sprijinirii efortului global de construire a unui viitor durabil în colaborare cu partenerii săi. Cele 17 ODD sunt deja urmărite de multe dintre politicile Uniunii Europene, iar România, ca membră a acestei comunități, își propune prin această strategie abordarea integrată a obiectivelor din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

În stabilirea obiectivelor strategice pentru perioada 2021-2027 s-a avut în vedere corelarea acestora cu obiectivele de politică definite în REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize, respectiv:

- ✓ **Obiectivul de politică 1:** O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale
- ✓ **Obiectivul de politică 2:** O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la

⁸ Strategia de Dezvoltare Durabilă a UE revizuită – Angajament pentru realizarea dezvoltării durabile, Consiliul UE, Bruxelles, 26 iunie 2006

⁹ EUROPA 2020, O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii, COM(2010) 2020 final, https://www.mae.ro/sites/default/files/file/Europa2021/Strategia_Europa_2020.pdf

¹⁰ COM(2016)793 - Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions “Next steps for a sustainable European future European action for sustainability”

acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum și a unei mobilități urbane durabile;

- ✓ **Obiectivul de politică 3:** O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității;
- ✓ **Obiectivul de politică 4:** O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
- ✓ **Obiectivul de politică 5:** O Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale.

În cadrul următorului buget pe termen lung al Uniunii Europene pentru 2021-2027, Comisia Europeană propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE și una dintre cele mai tangibile expresii ale solidarității. Obiectivul este stimularea convergenței economice și sociale, sprijinind, în același timp, regiunile să valorifice pe deplin globalizarea și înzestrându-le cu instrumente adecvate pentru o creștere solidă și durabilă. Toate regiunile rămân eligibile pentru finanțare prin politica de coeziune, pe baza a trei categorii: regiuni mai puțin dezvoltate, în tranziție și mai dezvoltate.

În perioada 2021-2027, cele cinci obiective de politică vor stimula investițiile UE. Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Acestor priorități li se vor aloca 65% - 85% din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

POLITICA DE COEZIUNE (PC) 2012-2027 continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la Uniunea Europeană.

Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6% din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea *Inițiativă urbană europeană* (conform site-ului oficial al Comisiei Europene)¹¹. Politica de coeziune se află în centrul acestui proces - atât din punctul de vedere al finanțării, cât și al încurajării unei abordări strategice, integrate și incluzive pentru soluționarea provocărilor menționate mai sus. În orașe se cheltuie aproximativ 115 miliarde EUR, din care 17 miliarde EUR sunt gestionate la nivel local, de autoritățile urbane, prin intermediul a peste 950 de strategii de dezvoltare urbană integrată și durabilă.

Pentru perioada 2021-2027, Comisia Europeană propune o dimensiune urbană și teritorială mai puternică, prin introducerea unui nou obiectiv de politică, și anume „O Europă mai aproape de cetățeni”, care să sprijine o abordare bazată pe realitatea din teritoriu și implicarea autorităților locale, a societății civile și a cetățenilor în abordarea provocărilor locale.¹²

Cadrul european de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 este completat de:

PACTUL ECOLOGIC EUROPEAN - prezintă o nouă strategie de creștere care are drept scop transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, în care să nu existe

¹¹ Sursa: http://www.adrse.ro/Planificare/PlanificareRegionala_2021-2027.aspx

¹² Sursa: EUR-LEX: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/HIS/?uri=COM:2018:372:FIN>

emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050 și în care creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor.

MECANISMULUI DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ AL UNIUNII EUROPENE - va pune la dispoziție granturi și împrumuturi în valoare de 672,5 miliarde euro pentru investiții publice și reforme în cele 27 de state membre, pentru a le ajuta pe acestea din urmă să facă față impactului pandemiei, pentru a promova tranziția verde și cea digitală și pentru a construi societăți reziliente și favorabile incluziunii. Statele membre vor primi sprijin din partea mecanismului pe baza planurilor lor naționale de redresare și reziliență, care sunt în curs de pregătire, care să vizeze șase domenii de politică de relevanță europeană: tranziția verde, transformarea digitală, creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și ocuparea forței de muncă, coeziunea socială și teritorială, sănătatea și reziliența, politicile pentru generația următoare, copiii și tineretul, inclusiv educația și competențele.

AGENDA DIGITALĂ PENTRU EUROPA, PROGRAMUL EUROPA DIGITALĂ - urmărește să promoveze implementarea și adoptarea la scară largă a unor tehnologii digitale esențiale, precum aplicațiile bazate pe inteligență artificială și instrumentele de ultimă generație din domeniul securității cibernetice, precum și asigurarea unei utilizări pe scară largă a tehnologiilor digitale la toate nivelurile economiei și societății și va sprijini formarea competențelor digitale avansate atât pentru actuala și viitoarea forță de muncă, cât și pentru întreprinderile mici și mijlocii și administrația publică.

STRATEGIA UE PRIVIND PIAȚA UNICĂ DIGITALĂ - cu cei trei piloni: asigurarea unui acces mai bun al consumatorilor și întreprinderilor la bunuri și servicii digitale în întreaga Europă, crearea condițiilor adecvate pentru dezvoltarea rețelelor și serviciilor digitale și maximizarea potențialului de creștere al economiei digitale.

PACHETUL PRIVIND ECONOMIA CIRCULARĂ (PEC) - are următoarele obiective:

- ✓ pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale în proporție de 65% din cantitatea totală de deșeuri municipale generate până în 2035;
- ✓ reciclarea deșeurilor de ambalaje în proporție de 70% până în 2030, cu obiective specifice pe tipuri de materiale;
- ✓ reducerea cantității totale de deșeuri municipale eliminate prin depozitare până la cel mult 10 % din totalul deșeurilor municipale generate (în greutate) până în 2035.

PROPUNEREA PRIVIND NOUL PLAN DE ACȚIUNE PENTRU ECONOMIA CIRCULARĂ, va avea în vedere ciclul de viață al produselor și materialelor, asigurând utilizarea durabilă a resurselor și abordarea sectoarelor care consumă resurse, precum textile, construcții, electronice și materiale plastice.

STRATEGIA UE PRIVIND ADAPTAREA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE - are în vedere 13 sectoare: industrie, agricultură și pescuit, turism, sănătate publică, construcții și infrastructură, transporturi, resurse de apă și protecția împotriva inundațiilor, silvicultură, energie, biodiversitate, asigurări, activități recreative și educație.

STRATEGIA INDUSTRIALĂ A UE - stabilește ca obiectiv necesitatea de a avea o industrie mai verde, mai circulară și mai digitală, care să rămână totodată competitivă pe scena mondială.

NEXT GENERATION EU - un nou instrument de redresare, în valoare de 750 de miliarde EUR, care va consolida bugetul UE cu noi fonduri obținute de pe piețele financiare în perioada 2021-2024. Acest instrument va fi crucial pentru a sprijini, printre alte domenii, măsuri pe termen scurt de sprijinire a ocupării forței de muncă, inclusiv ocuparea forței de

muncă pentru tineri, precum și investiții în reforme politice pe termen lung legate de piața muncii și sisteme sociale, de educație și formare.

AGENDA EUROPEANĂ A COMPETENȚELOR PENTRU COMPETITIVITATE SUSTENABILĂ, ECHITATE SOCIALĂ ȘI REZILIENȚĂ - cuprinde următoarele obiective: - Consolidarea competitivității durabile; - Asigurarea echității sociale; - Creșterea rezilienței sociale; - Promovarea învățării pe tot parcursul vieții; - Formarea competențelor pentru un loc de muncă; - Reziliența economiei la nivelul UE.

TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚII - Politica de coeziune a UE în perioada 2021 - 2027, Strategia pentru o Europă pregătită pentru era digitală, Cartea albă privind inteligența artificială, Strategia europeană privind datele, 11 Strategia UE privind o uniune securității pentru perioada 2020-2025, Inițiativa Conectarea Europei, Cartea albă - Foaie de parcurs pentru un spațiu European unic al transporturilor; răspunsul UE la Agenda 2030;

ENERGIE, MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE - Programul LIFE pentru mediu și politici climatice, Strategia Europeană privind Biodiversitatea pentru 2030, răspunsul UE la Agenda 2030; Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027;

ECONOMIE ȘI ANTREPRENORIAL - Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027, Politica UE în domeniul turismului, Politica comună în domeniul pescuitului; răspunsul UE la Agenda 2030;

CERCETARE-INOVAR - Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027, Inițiativa „O Uniune a inovării”, Programul Orizont 2020, Consolidarea și concentrarea cooperării internaționale a UE în domeniul cercetării și al inovării: o abordare strategică;

SOCIAL - Politica de coeziune a UE în perioada 2021-2027, Strategia UE privind o uniune a securității pentru perioada 2020-2025, Inițiativa „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă”, Inițiativa „Platforma europeană de combatere a sărăciei”, Programul pentru schimbări sociale și inovare socială; Inițiativa „Tineretul în mișcare”; Instrumentul de redresare „Următoarea generație UE”.

BUNĂ GUVERNANȚĂ: Politica de coeziune a UE în perioada 2021 -2027, Carta Albă privind guvernarea pe mai multe niveluri, răspunsul UE la Agenda 2030.

STRATEGII RELEVANTE LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI LOCAL

Strategii relevante la nivel național

Acordul de Parteneriat privind fondurile europene pentru perioada de programare 2021-2027, între România și Comisia Europeană, a fost aprobat oficial. Acest document programatic stabilește viitoarele linii strategice de finanțare și complementaritatea dintre fondurile europene alocate conform Regulamentului 2021/1060 privind dispozițiile comune, inclusiv privind fondurile europene dedicate afacerilor interne 2021-2027.

Conform Regulamentului UE 2021/1060, statele membre trebuie să asigure coordonarea, complementaritatea și coerența dintre fonduri și programele prin care acestea sunt implementate, fiind necesar să asigure mecanisme cheie de coordonare între entitățile competente, pentru a evita duplicarea finanțării pe parcursul programării și al implementării. Evitarea duplicării în implementare va fi asigurată prin comitetele de monitorizare pentru fiecare program, care să asigure gestionarea și implementarea eficientă a programelor.

Potrivit Acordului de parteneriat, coordonarea, demarcarea și complementaritatea dintre fondurile europene dedicate Afacerilor Interne (Fondul Azil, Migrație și Integrare - FAMI, Fondul Securitate Internă - FSI și Instrumentul pentru Managementul Frontierelor și Politica de Vize - IMFV) vor fi asigurate în mod integrat de către o autoritate de management unică multi-fond din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (AM AI), în cadrul a trei Programe Naționale distincte (PN FAMI, PN FSI, PN IMFV), în special prin corelarea și sincronizarea intervențiilor finanțate privind migrația legală, securizarea frontierelor externe ale UE, lupta împotriva traficului de droguri, platforme și sisteme care pot contribui la combaterea criminalității transfrontaliere și a terorismului.

De asemenea, pentru a se asigura complementaritatea intervențiilor și pentru a evita dubla finanțare între fondurile dedicate afacerilor interne și celelalte fonduri prevăzute în Regulamentul 1060/2021, Autoritatea de management a programelor naționale afaceri interne va asigura consultări interinstituționale cu ministerele relevante în ceea ce privește programele naționale afaceri interne și va transmite în mod sistematic informații privind apelurile de proiecte, precum și proiectele/operațiunile selectate la finanțare din fondurile europene dedicate Afacerilor Interne. Mecanismul de asigurare a complementarităților și sinergiilor include și consolidarea funcției Comitetului de Monitorizare pentru Programele Naționale Afaceri Interne.

Un rezumat al opțiunilor de politică și principalele rezultate așteptate pentru fiecare dintre fondurile acoperite prin Acordul de parteneriat este după cum urmează:

✓ **Obiectivul de politică 1**

- România inteligentă - are în vedere sprijinirea creșterii gradului de integrare a ecosistemului național CDI în Spațiul de Cercetare European și internațional, crearea și încurajarea colaborării actorilor din sistemul public și privat în domeniul CDI, a digitalizării serviciilor publice la nivelul administrației publice locale și centrale, a dezvoltării capacității CDI a întreprinderilor, a instituțiilor de învățământ superior și institutelor de CD și a creșterii competențelor în domeniile de specializare inteligentă și antreprenoriat
- România digitală - presupune automatizarea proceselor, dar în același timp înseamnă și procese sigure, clare, ușoare și precise, ceea ce se va realiza atât la nivelul administrației publice centrale, cât și la nivelul administrației publice locale. Fondurile europene urmăresc digitalizarea principalelor evenimente din viața cetățenilor și a mediului de afaceri, dar și creșterea calității procesului de luare a deciziilor în administrație sau întreprinderi bazat pe sisteme și soluții complexe.
- România și mediul de afaceri - vizează sprijinirea prin granturi la nivel regional, precum și prin instrumente financiare la nivel național/regional pentru creșterea accesului la finanțare și crearea condițiilor pentru o mai bună funcționare. Toate eforturile sunt direcționate pentru diseminarea de noi modele de afaceri și extinderea capacităților de producție, dezvoltarea antreprenoriatului și stimularea înființării de noi întreprinderi.

✓ **Obiectivul de politică 2**

- Accelerarea investițiilor în eficiență energetică - sunt avute în vedere pentru a reduce emisiile de carbon și pentru a face față mai bine unui climat în schimbare.
- Sisteme și rețele inteligente de energie - va fi avută în vedere promovarea utilizării de echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității

energiei electrice, modernizarea și digitalizarea infrastructurii de distribuție a energiei electrice și creșterea capacității de transport/distribuție a energiei electrice în vederea preluării energiei electrice produsă din surse regenerabile de energie. De asemenea, este vizată conversia și modernizarea rețelelor de transport și distribuție a gazelor pentru adăugarea în sistem a gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii reduse de carbon

- Infrastructura de apă și apă uzată - pentru perioada 2021-2027, investițiile care vizează sectorul apă - apă uzată vor fi realizate conform Master Planurilor Județene reactualizate și a Planurilor de Management ale Bazinelor Hidrografice și reflectate strategic în cadrul Planului Național de Investiții pentru conformare necesare în sectorul apei și cel al apelor uzate, urmând a continua politica de regionalizare în sector, demarată în perioadele anterioare de programare.
- Politica națională în domeniul gestionării deșeurilor - se subscrie politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor și urmărește reducerea consumului de resurse și punerea în practică a ierarhiei deșeurilor.
- Investițiile pentru conservarea biodiversității - urmăresc asigurarea unui management eficient al ariilor naturale protejate, protecția diversității biologice, inclusiv refacerea ecosistemelor protejate degradate.
- Monitorizarea și evaluarea calității aerului, precum și prin monitorizarea și reducerea emisiilor de poluanți atmosferici - investițiile demarate în actuala perioadă de programare privind dotarea sistemului național de evaluare și monitorizare a calității aerului în vederea dezvoltării și îmbunătățirii Evaluării Naționale a Calității Aerului vor fi continuate și diversificate astfel încât România să respecte cerințele de asigurare și control al calității datelor și de raportare a RO către CE.
- Adaptarea la schimbările climatice - investițiile vor fi orientate spre măsuri cu rol de prevenție a principalelor riscuri cu care se confruntă România, respectiv inundațiile, seceta și eroziunea costieră.
- Managementul riscurilor - se impune continuarea procesului de creștere a capacității operaționale și de răspuns necesare managementului situațiilor de urgență, reducerii impactului factorilor de risc, concomitent cu creșterea gradului de dotare pentru oferirea unui răspuns credibil în procesul de restabilire a stării de normalitate după dezastre.
- Siturile contaminate - se au în vedere măsuri de investigare preliminară și detaliată, evaluarea riscului asupra mediului pentru a se putea realiza, ulterior, remedierea siturilor contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității factorilor de mediu, în vederea protejării sănătății umane.
- Mobilitatea urbană - vizează crearea unui sistem multimodal de transport public urban ecologic, prin utilizarea mijloacelor de transport nemotorizate, care să ofere o alternativă eficientă folosirii autoturismelor personale, contribuind la diminuarea poluării cu emisii de CO₂ din aglomerările urbane.
- Sectorul pescuit și acvacultură - este necesară sprijinirea pescuitului durabil și conservarea resurselor biologice acvactice, precum și sprijinirea activităților de acvacultură, precum și a activităților de prelucrare, procesare și comercializare a peștelui precum și/sau a produselor din pește.

Intervențiile acestea vor contribui la realizarea de investiții sustenabile, favorizarea dezvoltării economie albastre și adaptarea la schimbările climatice.

✓ **Obiectivul de politică 3**

- Transport sustenabil și eficient - este important pentru a asigura legătura între regiuni și țări, conectând astfel piețe și persoane și contribuind la activitatea economică, la dezvoltare și la creștere sustenabilă. Pentru a asigura coeziunea și competitivitatea, sunt necesare, de asemenea, conexiuni fluide între toate statele membre ale UE.
- Transportul rutier - va fi tratată cu prioritate rețeaua primară la nivelul României care este întinsă în preponderență pe aliniamentul rețelei TEN-T Centrale și TEN-T Globale.
- Infrastructură feroviară - intervențiile se vor focaliza asupra continuării modernizării rețelei primare de cale ferată a României pentru secțiunile situate predominant pe rețeaua TEN-T Centrală.
- Transportul naval - este considerat, alături de transportul feroviar, un mod de transport prietenos cu mediu, ce participă la implementarea strategiei europene Green Deal și contribuie la obținerea dezideratului de neutralitate a emisiilor de carbon. POT va urmări finanțarea operațiunilor care să contribuie la îmbunătățirea navigației pe Dunăre, precum și a gradului de utilizare a porturilor. Se așteaptă ca realizarea acestor tipuri de operațiuni să conducă la creșterea volumului de mărfuri operate în cadrul porturilor aflate pe rețeaua primară a României, creșterea ariei deservite de porturi, precum și creșterea tranzitului de mărfuri către vecinii României ce nu au acces la zone maritime.
- Infrastructura aeroportuară regională - majoritatea aeroporturilor regionale se confruntă cu dificultăți în susținerea costurilor noilor investiții din veniturile generate de activitățile desfășurate. În plus, având în vedere actualizarea constantă a standardelor de siguranță și securitate la nivel european, precum și necesitatea evidentă de a-și moderniza infrastructura de bază, sunt necesare investiții majore pentru a asigura condițiile competitivității lor pe piață.
- Siguranța rutieră - este printre cele mai scăzute dintre statele UE. Prioritățile propuse spre finanțare au în vedere operațiuni care să contribuie la îmbunătățirea siguranței circulației rutiere, reducerea numărului de accidente rutiere, în particular a accidentelor fatale în scopul contribuției la „Viziunea 0” a Comisiei Europene, precum și minimizarea efectelor economice cauzate de aceste accidente.

✓ **Obiectivul de politică 4**

- Educația - prin intervențiile avute în vedere, România își propune să adreseze cele mai stringente probleme cu care sistemul educațional se confruntă: creșterea participării la educația timpurie, ca și condiție pentru asigurarea succesului școlar și dezvoltarea unor resurse umane de calitate; reducerea părăsirii timpurii a școlii, un fenomen care a luat amploare în ultimii ani, prin măsuri atât la nivel de sistem educațional cât și prin măsuri centrate pe elev și familie; crearea de oportunități sporite de învățare formală și nonformală pentru prevenirea analfabetismului funcțional, consolidarea competențelor,

învățare remedială și accelerarea învățării, prin intervenții personalizate la nivel de școală, în funcție de nevoile specifice ale elevilor; creșterea participării copiilor cu dizabilități/ cerințe educaționale speciale prin individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare și accesibilizarea educației; măsuri de acompaniament pentru încurajarea participării la educație a copiilor/ tinerilor care provin din grupuri vulnerabile, de la cele mai fragede vârste până la învățământul terțiar, inclusiv prin măsuri care se adresează părinților/ tutorilor; formarea cadrelor didactice și adaptarea tehnicilor de predare pentru un învățământ incluziv și pentru prevenirea segregării școlare, creșterea participării la învățământul profesional și tehnic, inclusiv dual, cât și la educația terțiară, prin modernizarea sistemelor de formare profesională și a programelor de educație terțiară și asigurarea legăturii dintre mediul academic și mediul de afaceri; corelarea sistemului de educație și formare cu cerințele/ competențele solicitate pe piața muncii. Pentru a asigura condiții optime și sigure pentru desfășurarea procesului educațional va fi sprijinită dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale la toate nivelurile, în complementaritate cu procesul de digitalizare a educației propus prin PNRR.

- Forța de muncă - sunt propuse o serie de măsuri prin care este vizată includerea pe piața muncii a unor grupuri cu o participare mai redusă, precum femeile care au în îngrijire copii, dar și activarea unor grupuri dezavantajate, precum șomerii, șomerii de lungă durată, inactivii, inclusiv tinerii din aceste categorii sau care nu participă la educație sau formare profesională etc. Cu scopul creșterii șanselor de angajare a categoriilor dezavantajate precum și pentru menținerea acestora în câmpul muncii sprijinul prin subvenții dedicate va fi acompaniat complementar cu măsuri active într-o manieră sistematică. În cazul grupurilor în dificultate, subvenționarea temporară a ocupării unui loc de muncă rămâne esențială pentru incluziunea prin ocupare, generând deprinderi și dezvoltând atitudini corespunzătoare menținerii ulterioare în câmpul muncii.
- Incluziune și promovarea dreptului la demnitate socială - România își propune următoarele obiective generale: creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local, creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregătit la nivel local și infrastructura adecvată, reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depășirea situațiilor de dificultate în care se află, creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publice și privați la nivel local, dar și prin dezvoltarea infrastructurii aferente, creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate și a răspunde acestor nevoi, inclusiv prin construcția de locuințe sociale și evitarea segregării locative. Sunt prevăzute de asemenea măsuri care vizează furnizarea de servicii de viață independentă pentru

persoanele cu dizabilități care părăsesc sistemul institutionalizat, precum și a serviciilor de sprijin foarte necesare în comunitate, pentru un trai decent și participarea activă în societate.

- Domeniul sănătății - necesită o abordare integrată care să țină cont de: nevoia de a îmbunătăți serviciile de diagnostic și tratament necesar bolnavilor existenți concomitent cu nevoia de a investi în programe preventive de sănătate publică care să reducă în mod eficace povara bolilor asupra populației; necesitatea de a evita ca sectorul curativ al sistemului de sănătate să intre în competiție pentru resurse cu cel preventiv, precum și nevoia de a asigura intervențiile de sănătate de tip FSE+ (instruire resurse umane, dezvoltare de metodologii și proceduri, elaborare criterii de asigurare și control al calității serviciilor medicale, etc.) integrat și coordonat cu intervenții de tip FEDR (investiții în infrastructura fizică a unităților sanitare, aparatură, etc.).
- Dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială vor fi realizate și prin măsuri care vizează creșterea rolului culturii și al turismului durabil, prin abordarea acestora la nivel regional în corespondență cu documentele strategice naționale și regionale.

✓ **Obiectivul de politică 5**

- Abordarea integrată a problemelor teritoriale și locale, care implică autoritățile locale și parteneriatele, abordare pe care România dorește să o utilizeze pentru asigurarea coeziunii economice și sociale, redresării tendinței de adâncire a decalajelor între regiunile și zonele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate, dar și pentru reducerea decalajelor față de alte țări din UE. Principalele argumente în susținerea alegerii Obiectivului de Politică 5 ca mecanism de finanțare a unei abordări integrate teritoriale și locale sunt:
 - Valorificarea potențialului turistic al României. România are un potențial turistic insuficient valorificat, ca sursă de dezvoltare locală și națională. Patrimoniul cultural și natural este un element important care contribuie în mod decisiv atât la dezvoltarea turismului, cât și la dezvoltarea locală, dar care necesită ample investiții de conservare și restaurare și în special la nivel regional.
 - Valorificarea superioară a potențialului cultural al României, care poate fi realizată mai eficace numai cu implicarea reprezentanților comunităților locale.
 - Îmbunătățirea mecanismelor și instrumentelor de dezvoltare teritoriale inițiate în perioada anterioară de programare - Investiții Teritoriale Integrate (ITI).
 - Continuarea mecanismelor de Dezvoltarea Locală plasată sub responsabilitatea Comunității (LDRC).
 - Asigurarea sinergiei dintre intervențiile în mediul urban și rural, pe baza mecanismelor pilot inițiate în perioada anterioară de programare.

✓ **Obiectivul Specific Fondul pentru Tranziție Justă**

- Obiectivul specific al FTJ va fi realizat la nivel național prin diversificarea economică a teritoriilor cele mai afectate de procesul de tranziție spre o economie neutră din punct de vedere climatic împreună cu măsuri de

recalificare și incluziune active a lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; va sprijini totodată și transformarea proceselor industriale necesară pentru o tranziție spre o economie neutră și pentru menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă din aceste sectoare.

✓ **Strategia UE pentru Regiunea Dunării**

- Prin investițiile care vor fi realizate prin politica de coeziune, România va veni în întâmpinarea multora dintre provocările identificate în Strategia UE pentru Regiunea Dunării (SUERD), respectiv a celor legate de mobilitate, energie, mediu, riscuri (inundații, secetă și poluare), societate, securitate și economie. Totodată, prioritățile programelor operaționale sunt în concordanță cu ariile prioritare și acțiunile stabilite în Planul revizuit de acțiuni SUERD.

✓ **Agenda Maritimă Comună a Mării Negre**

- Sprijinul acordat din PAP prin intervențiile Priorității 1, referitoare la dotarea cu unelte selective a ambarcațiunilor și navelor de pescuit, la desfășurarea activităților de control și colectare date, la colectarea deșeurilor marine și la ariile marine protejate, prin intervențiile Priorității 2 referitoare la acvacultură, la cercetare - inovare și la instruirea acvaculturilor și prin intervențiile Priorității 3, referitoare la dezvoltarea zonelor pescărești, inclusiv prin cooperare transfrontalieră, contribuie la îndeplinirea obiectivelor asumate prin Agenda Maritimă Comună a Mării Negre.

La nivel național, documentul ce fundamentează și stabilește obiectivele tematice de dezvoltare este **STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI (SNDDR) 2030**.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. România, alături de alte 193 de state membre ale ONU, și-a asumat stabilirea cadrului național pentru susținerea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, care include un set de 17 obiective de dezvoltare durabilă, reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Planul de acțiune globală se adresează ameliorării sărăciei, combaterii inegalităților, injustiției sociale și rotejării planetei până în anul 2030.

România este angajată să implementeze obiectivele de dezvoltare durabilă la nivel național și a revizuit Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă, pentru a integra aceste obiective. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească revizuită se pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv:

I. **ECHITATEA SOCIALĂ** - prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

II. **CREȘTEREA ECONOMICĂ** - la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

III. MEDIUL - cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile. Această abordare a fost posibilă prin punerea în evidență a conceptului de „depășire a limitelor”. S-a conștientizat că resursele naturale, de care societatea are nevoie și care sunt limitate, au fost depășite, creând în același timp un dezechilibru ecologic la nivel planetar, prin creșterea economică iresponsabilă.

Astfel, s-a constatat că numai prin susținerea simultană a celor trei piloni - social, economic și de mediu - se poate ajunge la o dezvoltare durabilă și la un viitor comun la nivel global. În cadrul SNDDR sunt prezentate țintele naționale pentru fiecare dintre obiectivele de dezvoltare durabilă specificate în Agenda 2030 pentru măsurile preconizate și ținte 2030, pentru eșalonarea rațională a eforturilor destinate atingerii acestui scop.

Ținând cont de importanța și necesitatea ca dezvoltarea viitoare a comunei Peștișani să fie în concordanță și să contribuie la obiectivele stabilite la nivel național, mai jos sunt prezentate pe scurt principalele aspecte incluse în SNDDR în acest sens:

ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă și relativă în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale. Strategia are în vedere reducerea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

ODD2: Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile

Strategia vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

ODD3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

ODD4: Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Strategia se adresează în principal următoarelor domenii: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul. Asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.

ODD 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor

Strategia își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

ODD 6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și igienei pentru toți

Strategia vizează creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice, alinierea României la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei potabile, apelor uzate, deșeurilor și creșterea eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele.

ODD 7: Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Pentru a susține pe termen lung așteptările consumatorilor, sectorul energetic românesc trebuie să devină mai robust din punct de vedere economic, mai avansat și mai flexibil din punct de vedere tehnologic și mai puțin poluant.

ODD 8: Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Strategia urmărește susținerea creșterii economice pe cap de locuitor și susținerea sectoarelor productive și diversificarea produselor cu valoare adăugată, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, modernizarea tehnologică și inovarea, asigurarea muncii decente pentru toți cetățenii, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, renumerarea egală pentru munca de valoare egală, accesul la finanțare. Se susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim.

ODD 9: Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Strategia propune dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, sigure și durabile, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea pentru toți, integrarea întreprinderilor mici și mijlocii în lanțuri valorice și pe piețe externe, modernizarea infrastructurii și reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, întărirea cercetării științifice și colaborarea cu mediul privat, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare.

ODD 10: Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Strategia propune reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială.

ODD 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Strategia vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; promovarea conceptului de smart-city; consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general.

ODD 12: Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile

Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: diminuarea generării, de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.

ODD 13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Strategia vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrelor naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la schimbările climatice și dezastrelor naturale atât în strategiile cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare privind schimbările climatice.

ODD 14: Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Strategia își propune prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil.

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Strategia are în vedere conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor montane, susținerea cercetării în domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Strategia are în vedere dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, reducerea semnificativă a corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.

ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

În vederea sprijinirii acestui obiectiv, prin strategie, România înțelege să-și susțină angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

Totodată, la elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a comunei Peștișani 2024-2035, a fost avută în vedere încadrarea și corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel național, respectiv:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A ROMÂNIEI (SDTR) - ROMÂNIA POLICENTRICĂ 2035

Purtând subtitlul România policentrică 2035, strategia este rezultatul unui ampl demers instituțional și de cercetare derulat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației pentru fundamentarea și elaborarea sa. Strategia de dezvoltare teritorială a României este documentul programatic pe termen lung prin care este conturată viziunea de dezvoltare a teritoriului național pentru orizontul de timp 2035 și sunt stabilite obiective de dezvoltare, măsuri, acțiuni și proiecte concrete la nivel teritorial. Misiunea acestuia este de a asigura o dezvoltare policentrică și un echilibru între nevoia de dezvoltare și avantajele competitive ale teritoriului național în context european și global.

SDTR va reprezenta documentul care stă la baza întregului sistem de planificare spațială (amenajarea teritoriului și urbanism) la nivel național și va fundamenta:

- ✓ documentele strategice de nivel regional, județean și local (strategii de dezvoltare teritorială, planuri de amenajarea teritoriului, planuri de dezvoltare regională)
- ✓ documentațiile operaționale (planuri de urbanism)
- ✓ alte strategii de dezvoltare de la nivel național cu relevanță și impact teritorial.¹³

¹³ <https://www.mdipa.ro/pages/sdtr>

CONCEPTUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ ROMÂNIA 2030

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 (CSDT România 2030) este un document strategic privind dezvoltarea teritorială durabilă și integrată pe termen mediu și lung a României, care stabilește liniile directe de dezvoltare teritorială a României la scară regională, interregională, național, prin integrarea relațiilor relevante la nivel transfrontalier și transnațional, corelând conceptele de coeziune și competitivitate la nivelul teritoriului.

Conceptul asigură un cadru de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României, în conexiune cu evoluțiile din spațiul european și internațional și se bazează pe practicile curente în domeniul planificării teritoriale (spre exemplu, din Finlanda, Irlanda, Ungaria, Olanda și Franța). Nota specifică a acestuia este apelul la o viziune integratoare a acțiunilor de dezvoltare, în care nu se propun soluții generale pentru probleme, ci soluții care izvorăsc din nevoile și caracteristicile diferitelor zone.

Obiectivul general al CSDT este asigurarea integrării României în structurile Uniunii Europene prin afirmarea identității regional-continentale, a rolului său în regiune, creșterea coeziunii spațiale și a competitivității și asigurarea unei dezvoltări durabile a României. Obiectivul general este detaliat în cinci obiective strategice majore:

- ✓ Racordarea la rețeaua europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială;
- ✓ Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane;
- ✓ Afirmarea solidarității urban-rural adecvată categoriilor de teritorii;
- ✓ Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături inter-regionale;
- ✓ Valorificarea patrimoniului natural și cultural.

Scopul CSDT România 2030 este de a pune în evidență, din perspectivă teritorială integrată, modalitățile de valorificare a potențialului național, în vederea recuperării decalajelor de dezvoltare față de țările europene, de a stimula dezvoltarea echilibrată a României și de a consolida rolul României ca Stat Membru al Uniunii Europene și ca actor activ în zona Europei Centrale și de Est.

PLANUL NAȚIONAL DE RELANSARE ȘI REZILIENȚĂ (PNRR)

Modernizarea României cu ajutorul Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR) este o șansă istorică, un proiect național care aduce reformele necesare dezvoltării reale a unei țări europene din era verde și digitală. Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) este conceput așa încât să asigure un echilibru optim între prioritățile Uniunii Europene și necesitățile de dezvoltare ale României, în contextul recuperării după criza COVID-19 care a afectat semnificativ țara, așa cum a afectat întreaga Uniune Europeană și întreaga lume.

Obiectivul general al PNRR al României este corelat în mod direct cu Obiectivul general al MRR¹⁴, așa cum este inclus în Regulamentul 2021/241 al Parlamentului European

¹⁴ Obiectivul general al mecanismului este să promoveze coeziunea economică, socială și teritorială a Uniunii prin îmbunătățirea rezilienței, a nivelului de pregătire pentru situații de criză, a capacității de adaptare și a potențialului de creștere ale statelor membre, prin atenuarea impactului social și economic al crizei în cauză, în special asupra femeilor, prin contribuția la punerea în aplicare a pilonului european al drepturilor sociale, prin sprijinirea tranziției verzi, prin contribuția la realizarea obiectivelor privind clima ale Uniunii pentru 2030 stabilite la articolul 2 punctul 11 din Regulamentul (UE) 2018/1999 și prin respectarea obiectivului UE de realizare a neutralității climatice până în 2050, precum și a tranziției digitale, contribuind astfel la convergența economică și socială ascendentă, restabilind și promovând creșterea durabilă și integrarea economiilor Uniunii, încurajând crearea de locuri de muncă de înaltă calitate, contribuind la autonomia strategică a Uniunii alături de o economie deschisă și creând valoare adăugată europeană.

și al Consiliului, din 12 februarie 2021, art.4. Astfel, obiectivul general al PNRR al României este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență. Obiectivul specific al PNRR este și el corelat cu cel al mecanismului, detaliat în Regulament, și anume de a atrage fondurile puse la dispoziție de Uniunea Europeană prin NextGenerationEU în vederea atingerii jaloanelor și a ținutelor în materie de reforme și investiții.

Principiile de implementare ale PNRR

Distribuirea echitabilă geografică a fondurilor. Investițiile propuse în PNRR se bazează pe faptul că în recuperarea decalajelor și modernizarea României nimeni nu va fi lăsat în urmă pe drumul redresării economice și sociale. În procedurile alocărilor directe sau cele competitive se va ține cont de alocarea echilibrată a resurselor, astfel încât să conducă la valorificarea specificului local sau regional în interesul cetățenilor și la diminuarea polarizării dezvoltării teritoriale. În acest sens, unele componente au o alocare teritorială prevăzută în lansarea apelurilor de proiecte.

Descentralizarea. Conceperea PNRR s-a bazat pe capacitatea autorităților centrale și locale de a-și asuma reforme ambițioase pentru facilitarea tranziției verde și digitale și care să conducă la un nivel ridicat de reziliență. În spiritul acestui principiu, implementarea PNRR va urmări apropierea de cetățeni și de beneficiari, oferind, astfel, un răspuns la provocările subsidiare ale comunităților.

Rolul autorităților locale. PNRR a fost elaborat printr-un proces participativ la care au participat autoritățile de la nivel local și regional, precum și structurile asociative ale acestora. Implementarea PNRR se va baza pe implicarea autorităților locale atât în definirea apelurilor, acolo unde este cazul, cât și în cea de monitorizare și evaluare a planului.

Structura PNRR

PNRR al României este structurat pe 15 componente care acoperă toți cei 6 piloni prevăzuți prin Regulament.

PNRR are la bază 6 piloni principali:

- ❖ Tranziția verde;
- ❖ Transformarea digitală;
- ❖ Creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii;
- ❖ Coeziune socială și teritorială;
- ❖ Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională;
- ❖ Politici pentru generația următoare, copii și tineri.

Pilonul I. Tranziție verde vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta I.1 - Managementul apei
- Componenta I.2 - Împădurim România și protejăm biodiversitatea
- Componenta I.3 - Managementul deșeurilor
- Componenta I.4 - Transport, feroviar și alte moduri sustenabile de transport
- Componenta I.5 - Fondul pentru Valul renovării
- Componenta I.6 - Energie regenerabilă și infrastructură de gaz cu hidrogen.

Pilonul II. Transformarea digitală vizează reforme și investiții în:

- Componenta II.1 - Cloud guvernamental și sisteme digitale interconectate.

Pilonul III. Creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta III.1 - Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii

- Componenta III.2 - Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare, și reforma companiilor de stat.

Pilonul IV. Coeziune socială și teritorială vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta IV.1 - Fond local pentru tranziția verde și digitală
- Componenta IV.2 - Turism și cultură.

Pilonul V. Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta V.1 - Fondul pentru spitale și pentru creșterea accesului la sănătate
- Componenta V.2. - Reforme în domeniul social.
- Componenta V.3 - Reforma administrației publice, întărirea dialogului social și creșterea eficienței justiției.

Pilonul VI. Politici pentru generația următoare, copii și tineri vizează reforme și investiții în următoarele componente:

- Componenta VI.1 - România Educată.

POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ (PAC) DE DUPĂ 2020

În cadrul evaluării la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual 2014-2020, Comisia Europeană a adoptat o propunere legislativă de tip „omnibus” al cărei obiectiv era introducerea unor adaptări tehnice în actele de bază în vigoare pentru simplificarea instrumentelor existente, propunere care a vizat și o reformă a PAC. Îmbunătățirile convenite față de PAC 2014-2020 se referă la domeniul de aplicare al organizațiilor de producători, la consolidarea asigurărilor agricole și a instrumentelor de stabilizare a veniturilor, la normele privind plățile ecologice și plățile către tinerii fermieri și la definiția termenului „fermier activ”.

PAC 2021-2027 se va concentra asupra a nouă obiective care să reflecte funcționalitatea sa pe mai multe planuri: economic, de mediu și socio-teritorial. Aceasta ar menține cei doi piloni ai săi și cele două fonduri agricole pentru a sprijini programele naționale în funcție de o serie de măsuri alese pe baza unei abordări integrate. Propunerea Comisiei privind cadrul financiar multianual (CFM) pentru 2021-2027 stabilește cadrul bugetar și principalele orientări ale politicii agricole comune.

Principalele priorități stabilite de Comisia Europeană pentru PAC de după 2020 sunt un nivel mai ridicat de ambiție în privința protecției mediului și a combaterii schimbărilor climatice, mai buna orientare a sprijinului și recurgerea într-o mai mare măsură la legătura virtuoasă dintre cercetare, inovare și consiliere.

De asemenea, au fost stabilite și obiectivele PAC 2021-2027:

- creșterea productivității agriculturii prin promovarea progresului tehnic, prin asigurarea dezvoltării raționale a producției agricole și prin utilizarea optimă a factorilor de producție și a forței de muncă;
- asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă, în special prin majorarea venitului individual al lucrătorilor din agricultură;
- stabilizarea piețelor;
- garantarea siguranței aprovizionărilor;
- asigurarea unor prețuri rezonabile de livrare către consumatori.¹⁵

¹⁵ <https://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/plan-national-strategic/PAC-Prezent-si-Viitor.pdf>

STRATEGIA ENERGETICĂ A ROMÂNIEI 2019-2030, CU PERSPECTIVA ANULUI 2050

Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050 este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale ale procesului de dezvoltare a sectorului energetic. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate. România are resursele necesare creșterii sistemului energetic, iar acesta trebuie să fie pregătit să susțină dezvoltarea industriei și a agriculturii, a economiei în ansamblul său, precum și îmbunătățirea calității vieții atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Valorificarea acestor resurse reprezintă baza dezvoltării sustenabile, dezvoltarea sectorului energetic fiind parte a procesului de dezvoltare a României.

Strategia Energetică are opt obiective strategice fundamentale care structurează întregul demers de analiză și planificare pentru perioada 2019-2030 și orizontul de timp al anului 2050, respectiv:

- ✓ Creșterea aportului energetic al României pe piețele regionale și europene prin valorificare resurselor energetice primare naționale;
- ✓ România, furnizor regional de securitate energetică;
- ✓ Piețe de energie competitive, baza unei economii competitive;
- ✓ Energie curată și eficiență energetică;
- ✓ Modernizarea sistemului de guvernare energetică;
- ✓ Asigurarea accesului la energiei electrice și termice pentru toți consumatorii;
- ✓ Creșterea calității învățământului în domeniul energiei și formarea continuă a resursei umane;
- ✓ Protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetice.

PLANUL NAȚIONAL INTEGRAT ÎN DOMENIUL ENERGIEI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE (PNIESC) 2021-2030

În urma aderării UE la Acordul de la Paris și odată cu publicarea Strategiei Uniunii Energetice, Uniunea și-a asumat un rol important în privința combaterii schimbărilor climatice, prin cele 5 dimensiuni principale:

- securitate energetică;
- decarbonare;
- eficiență energetică;
- piața internă a energiei și cercetare;
- inovare și competitivitate.

Astfel, Uniunea Europeană s-a angajat să conducă tranziția energetică la nivel global, prin îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Acordul de la Paris privind schimbările climatice, care vizează furnizarea de energie curată în întreaga Uniune.

Pentru a îndeplini acest angajament, UE a stabilit obiective privind energia și clima la nivelul anului 2030, după cum urmează:

- reducerea emisiilor interne de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40% până în 2030, comparativ cu 1990;
- consum de energie din surse regenerabile de 32% în 2030;
- îmbunătățirea eficienței energetice cu 32,5% în 2030;
- interconectare a pieței de energie electrică la un nivel de 15% până în 2030.

În consecință, pentru a garanta îndeplinirea acestor obiective, fiecare stat membru a fost obligat să transmită Comisiei Europene un Proiect al Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) pentru perioada 2021-2030, până la data de 31 decembrie 2018. Proiectele PNIESC stabilesc obiectivele și contribuțiile naționale la realizarea obiectivelor UE privind schimbările climatice. În urma analizei planurilor integrate transmise de către toate statele membre, a rezultat faptul că există un decalaj între obiectivele UE și contribuțiile Statelor Membre în materie de energie din surse regenerabile și eficiență energetică:

- ✓ Există o diferență între ținta SRE de 32% asumată la nivelul UE și cea rezultată conform acestor planuri, care se situează între 30,4% și 31,9%;
- ✓ A rezultat o reducere în materie de consum primar situată între 26,3% și 30,2%, iar în materie de consum final situată între 26,5% și 30,7%.¹⁶

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL SECȚIUNEA VIII - ZONE CU RESURSE TURISTICE

În conformitate cu prevederile Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, Planul de Amenajarea Teritoriului Național este suportul dezvoltării complexe și durabile a teritoriului care are caracter director și se elaborează pe secțiuni specializate, aprobate de către Parlamentul României.

Turismul constituie pentru Romania sectorul economic care dispune de un valoros potențial de dezvoltare neexploatat suficient și care poate deveni o sursă de atracție atât pentru turiști, cât și pentru investitori. În prezent există o serie de programe de investiții guvernamentale ce pot contribui la dezvoltarea unităților administrativ teritoriale care prezintă un potențial turistic important.

Prin Legea nr.190/2009 a fost aprobată Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a VIII-a - zone cu resurse turistice. Prin actul normativ se stabilește că în unitățile administrativ teritoriale cu resurse turistice, care au fost identificate pe baza unor criterii obiective, turismul este considerat activitate economică prioritară, investițiile pentru dezvoltarea acestei activități vor fi orientate cu precădere spre aceste zone, iar proiectele de infrastructură specific turistică, tehnică și de protecția mediului pentru zone cu resurse turistice vor fi promovate cu prioritate prin programele de dezvoltare naționale, regionale și județene.

Pentru stabilirea obiectivă a potențialului turistic existent la nivelul fiecărei unități administrativ teritoriale a fost elaborată o metodologie de analiză multicriterială de evaluare care a fost utilizată în mod unitar pe tot parcursul elaborării studiilor de fundamentare a secțiunii a VIII a Planului de amenajarea teritoriului național. Pentru aceasta, au fost stabilite patru categorii de elemente de analiză, respectiv:

- resursele turistice naturale;
- resursele turistice antropice;
- infrastructura specific turistică;
- infrastructura tehnică.

Se prevede reactualizarea anexelor Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII-a - zone cu resurse turistice prin includerea și a altor administrații teritoriale în lista unităților administrativ teritoriale cu resurse turistice mari sau foarte mari.

¹⁶ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/ro_final_necp_main_ro.

Pe termen mediu și lung, aceste modificări vor crea un impact pozitiv în sensul că unitățile administrativ teritoriale considerate ca având resurse turistice vor avea șanse mai mari în atragerea de finanțări nerambursabile, în condițiile în care proiectele de infrastructură specific turistică, tehnică și de protecția mediului, pentru unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice vor fi promovate cu prioritate, prin programele naționale, regionale și județene de dezvoltare.

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE A ECOTURISMULUI 2019-2029

Aplicarea principiilor actuale de dezvoltare a turismului durabil în ariile naturale protejate și în zonele adiacente acestora a condus la apariția ecoturismului ca formă distinctă de turism, menită să respecte integritatea peisajelor naturale, a biodiversității ecologice, în concordanță cu cerințele anumitor segmente de turiști, care doresc să își petreacă vacanța în natură și totodată să creeze posibilități de dezvoltare locală a comunităților.

În ciuda faptului că țara noastră deține un patrimoniu ecoturistic deosebit, cu potențial mare de valorificare, ecoturismul este un segment confruntat cu numeroase probleme, cum ar fi: slaba cooperare la nivel local, promovarea modestă la nivel național și internațional, slaba dezvoltare a infrastructurii specifice ecoturismului, migrația forței de muncă, numărul redus al celor cu o bună pregătire în domeniu, un cadru legal ce nu răspunde suficient nevoilor din domeniul serviciilor locale etc.

Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului își propune să prezinte stadiul actual de dezvoltare al acestei forme de turism la nivel național și să vină cu un set de direcții care să orienteze eforturile de valorificare prin ecoturism al unor zone în care natura și cultura locală ocupă un loc central, în concordanță cu cerințele impuse de legislația națională, precum și de convențiile internaționale la care România a aderat.

Scopul strategiei este de a promova ecoturismul, ca formă principală de turism în cadrul acestor destinații și creșterea rolului pe care ecoturismul îl joacă în dezvoltarea economică a acestor areale și în prosperitatea populației locale.

Dezvoltarea activităților ecoturistice în cadrul comunităților locale și în cadrul ariilor naturale protejate implică o serie de beneficii socio-economice, respectiv:

- generează apariția locurilor de muncă pe plan local (direct în sectorul turistic sau în sectoarele conexe). Prin creșterea veniturilor și a standardelor de viață pentru populația locală, generațiile tinere sunt încurajate să rămână în cadrul comunității;
- stimulează economia locală prin dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor turistice (servicii de cazare, alimentație, transport, facilități recreative, produse meșteșugărești și servicii de ghidaj, suveniruri);
- stimulează economia rurală prin crearea sau creșterea cererii de produse agricole necesare asigurării serviciilor turistice;
- impulsionează dezvoltarea infrastructurii, fapt ce aduce beneficii în egală măsură și populației locale;
- stimulează dezvoltarea regiunilor periferice prin inserții de capital;
- stimulează îmbunătățirea relațiilor interculturale dintr-o regiune;
- în condițiile unei dezvoltări normale, turismul poate duce la autofinanțarea mecanismelor dezvoltării de care pot beneficia administratorii ariilor naturale protejate ca instrument pentru conservarea acestora;

- sprijină activitățile de conservare, prin convingerea guvernelor și a publicului asupra importanței arealelor naturale.

MASTER PLANUL GENERAL DE TRANSPORT AL ROMÂNIEI

Proiectele de infrastructură sunt investiții publice de importanță strategică pentru România, care asigură creșterea calității vieții, conectivitatea cu coridoarele de transport transeuropene și creșterea mobilității populației și a mărfurilor, iar întârzierea pregătirii portofoliului de proiecte pentru perioada de programare 2021-2027 va avea impact direct asupra pierderii de sume alocate României prin programele operaționale aferente acestei perioade de programare, context care impune reglementarea în regim de urgență a unor măsuri pentru diminuarea acestei categorii de risc.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 666/2016 a fost aprobat Master Planul General de Transport al României, document strategic de dezvoltare a infrastructurii de transport rutier, feroviar, aerian, naval și intermodal/multimodal, sursele de finanțare pentru dezvoltarea infrastructurii de transport, strategia de implementare a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de transport precum și asigurarea activității de întreținere și reparații curente pentru infrastructura de transport până în anul 2030.

Strategia de implementare a Master Planului General de Transport al României reprezintă o prioritizare a proiectelor și includerea lor în sursele de finanțare pentru cele două exerciții financiare: 2014-2020 și respectiv 2021- 2027. Acest document strategic are ca instrument de decizie Modelul Național de Transport, care utilizează date de natură economică, demografică și de transport pe baza cărora se determină prognozele de trafic pentru toate modurile de transport la nivelul unui proiect de infrastructură utilizate pentru fundamentarea analizei cost-beneficiu în vederea prioritizării proiectelor.

Master Planul General de Transport al României trebuie să contribuie la o dezvoltare în mod durabil, unul dintre rezultatele sale estimate fiind: „Un sistem de transport durabil (sustenabil)”.

STRATEGIA NAȚIONALĂ PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI „O ROMÂNIE ECHITABILĂ”, 2022-2027

Drepturile persoanelor cu dizabilități sunt definite de Convenția Organizației Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CDPD) și, asemenea majorității statelor lumii, România s-a angajat să respecte aceste drepturi semnând CDPD.

Statul român a pregătit Strategia Națională privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități pentru perioada 2022-2027. Strategia conține un plan de măsuri pentru implementarea CDPD în România menit să asigure respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități și să îmbunătățească condițiile de trai ale acestora. Această strategie este importantă și pentru că reprezintă o condiție obligatorie în alocarea fondurilor europene în perioada 2022-2027.

Obiectivul general al Strategiei 2022-2027 este de a asigura participarea deplină și efectivă a persoanelor cu dizabilități, bazată pe libertatea de decizie, în toate domeniile vieții și într-un mediu accesibil și rezilient. Strategia are 9 direcții de acțiune, iar fiecare direcție de acțiune are un obiectiv general și mai multe obiective specifice:

1. Accesibilitate și mobilitate - Obiectiv general: Asigurarea accesului fizic, informațional și comunicațional al persoanelor cu dizabilități la produsele, serviciile și programele pe care societatea le pune la dispoziția membrilor săi.

2. Protecția efectivă a drepturilor - Obiectiv general: Recunoașterea egală în fața legii a persoanelor cu dizabilități pentru exercitarea tuturor drepturilor fundamentale, inclusiv de a lua decizii în toate aspectele vieții lor.
3. Ocupare - Obiectiv general: Asigurarea oportunității persoanelor cu dizabilități de punere în aplicare și de dezvoltare a calificării și a competențelor, precum și a potențialului creativ și productiv, într-o ocupație liber aleasă și într-un loc de muncă incluziv, accesibil, adaptat.
4. Protecție socială, inclusiv abilitare/reabilitare - Obiectiv general: Asigurarea unui standard de viață adecvat pentru persoanele cu dizabilități cu șanse egale cu toate celelalte persoane.
5. Viață independentă și integrare în comunitate, inclusiv accesul la servicii publice - Obiectiv general: Asigurarea vieții independente pentru persoanele cu dizabilități, drept fundamental al omului, esențială pentru dezvoltarea identității personale și realizarea potențialului uman.
6. Educație - Obiectiv general: Accesul copiilor și tinerilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale la o educație incluzivă de calitate în comunitate, în condiții de egalitate cu ceilalți copii și tineri, astfel încât să își poată atinge potențialul maxim de dezvoltare.
7. Sănătate - Obiectiv general: Asigurarea de servicii de sănătate de cea mai bună calitate pentru persoanele cu dizabilități.
8. Participare socială - Obiectiv general: Asigurarea participării active a persoanelor cu dizabilități, ca membri deplin ai societății, cu drepturi egale.
9. Implementarea CDPD și monitorizarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități - O garanție importantă a respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități constă în asigurarea cadrului de implementare și monitorizare a Convenției cu participarea și consultarea persoanelor cu dizabilități.

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ INTEGRATĂ PENTRU ORAȘE REZILIENTE, VERZI, INCLUZIVE ȘI COMPETITIVE 2022-2035 (POLITICA URBANĂ A ROMÂNIEI)

Abordările globale, cum ar fi Noua Agendă Urbană, Obiectivele de Dezvoltare Durabilă sau recentul Pact Verde European al Comisiei Europene, trebuie transpuse în mod eficient în sfera urbană. În acest sens, Noua Cartă de la Leipzig propune un cadru de politici care oferă instrumentele care pot ajuta orașele să răspundă acestor provocări globale oferind soluții destinate asigurării unui mediu de viață de calitate și urmăririi binelui comun. Totdată, cadrul operațional de dezvoltare urbană dezvoltat prin Agenda Urbană pentru UE reprezintă o sursă de măsuri inovative pentru îmbunătățirea cadrului de reglementare, de finanțare și de cunoștințe de la nivel național.

Politica urbană a României include:

- O viziune de dezvoltare urbană durabilă, incluzivă și rezilientă a României pentru perioada 2022-2035.
- Un instrument concret de transpunere la nivel național a obiectivelor și principiilor documentelor cadru la nivel european și la nivel național;
- Un cadru unic de planificare care să fundamenteze programele de finanțare cu fonduri europene și naționale. Un document care să cuprindă un set de principii directoare de planificare, dezvoltare, management și susținerea zonelor urbane de toate dimensiunile, rezultat dintr-un proces colaborativ și de stabilirea

responsabilităților între toate nivelurile de guvernare, bazat pe implicarea tuturor actorilor urbani relevanți, inclusiv societatea civilă și sectorul privat.

- Un cadru de fundamentare a politicilor urbane și a strategiilor locale, cu respectarea principiului autonomiei locale și a subsidiarității.
- O agendă comună a autorităților publice de la nivel central și local pentru îmbunătățirea cadrului de dezvoltare urbană, prin furnizarea unui set de măsuri coerente și prin coordonarea și corelarea domeniilor sectoriale și a diferiților actori.
- Un proces participativ, colaborativ deschis tuturor actorilor implicați în procesul de dezvoltare urbană și teritorială care să schimbe mentalități în ceea ce privește dezvoltarea prezentă și viitoare a orașelor României și a zonelor metropolitane. România a integrat Politica Urbană printre documentele strategice și prioritățile Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), reiterând astfel atât importanța procesului de elaborare a primei politici urbane naționale a României, cât și locul important ocupat de sustenabilitatea și redresarea economică a zonelor urbane în demersurile naționale de redresare post-COVID-19.

Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022-2035 - Politica Urbană a României a fost realizată în cadrul proiectului Elaborarea politicii urbane ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a zonelor urbane din România (SIPOCA 711), derulat de către MDLPA și Banca Mondială în cadrul unui parteneriat de asistență tehnică și cofinanțat din Fondul Social European (FSE), prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014 -2020. Perioada de implementare a fost de 24 luni (2019-2021).

Energiile colective, resursele și implicarea unei game largi de parteneri pentru dezvoltare vor fi mobilizate spre realizarea:

*Zonele urbane din România sunt reziliente, ecologice, productive, competitive și incluzive, oferind locuitorilor o înaltă calitate a vieții și oportunități economice. Administrațiile publice locale sunt proactive, interactive, accesibile și sustenabile din punct de vedere fiscal. Acestea plasează cetățenii în centrul preocupărilor, prin parteneriate și colaborare pentru a co-crea soluții inteligente și inovatoare la provocările lor.*¹⁷

Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022-2035 promovează următoarele principii:

1. Planificarea orașelor pentru oameni și, în mod esențial, pentru sănătatea și bunăstarea locuitorilor.
2. Orientarea orașelor către o economie circulară.
3. Dezvoltarea de orașe mai compacte și o concentrare mai mare pe reutilizarea potențialului existent prin regenerare urbană.
4. Adoptarea și maximizarea evoluției tehnologice atât în economiile orașelor, cât și în furnizarea către cetățeni de servicii prin abordări de tip oraș inteligent.
5. Sprijinirea orașului ca spațiu incluziv, care să ofere oportunități tuturor locuitorilor.
6. Promovarea abordărilor participative în dezvoltarea urbană.
7. Colaborarea și parteneriatele între diversele categorii de orașe, în interiorul și între regiuni vor fi cruciale pentru construirea unei noi abordări de multi-guvernare a dezvoltării urbane.
8. Cooperarea dintre orașe și entitățile administrativ teritoriale din teritoriul metropolitan pentru a asigura cadrul necesar de dezvoltare urbană durabilă.

¹⁷ <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/12/ANEXA-STRATEGIA.pdf>

9. Colaborarea dintre autoritățile publice de la niveluri teritoriale diferite (abordarea multi-nivel) pentru o dezvoltare urbană durabilă și integrată.
10. Strabilirea unei viziuni clare pentru dezvoltarea urbană, aliniată la dimensiunea urbană europeană și internațională.

Propunerile pentru o Strategie Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive se angajează în cadrul reprezentat de Noua Cartă de la Leipzig, dar îl completează prin adăugarea unei a patra dimensiuni a orașelor bine guvernate. Această politică urbană mobilizează astfel întreaga administrație publică și partenerii săi de dezvoltare și angrenează orașele spre realizarea celor patru dimensiuni interconectate menționate anterior. Prin urmare, (a) un oraș productiv și competitiv, (b) un oraș verde și rezilient, (c) un oraș echitabil și incluziv, și d) un oraș bine guvernat, acționează ca scopurile fundamentale ale recomandărilor propuse.

Propunerile de arhitectură pentru programele operaționale 2021-2027

Conform Memorandum-ului pe tema Programele operaționale/naționale și arhitectura instituțională de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027, Comisia Europeană a emis reglementări comune pentru șapte fonduri cu gestiune partajată pentru a reduce fragmentarea utilizării resurselor financiare puse la dispoziția statelor membre din bugetul Uniunii Europene.

PREMISE:

- ❖ menținerea sistemului de management și control al fondurilor europene aferente politicii de coeziune din perioada de programare 2014-2020
- ❖ îmbunătățirea și simplificarea anumitor aspecte pentru a veni în sprijinul beneficiarilor politicii de coeziune.
- ❖ descentralizarea implementării și creșterea leadership-ului din partea tuturor actorilor implicați.

PRINCIPII:

- ❖ O mai bună coordonare între proiectele/operațiunile finanțate luând în calcul noile provocări
- ❖ O abordare unitară în termeni de proceduri/practici prin comasarea tuturor autorităților de management în cadrul MFE care va asigura coordonarea orizontală a structurilor de management
- ❖ O simplificare și mai bună coordonare pentru funcția de AM și funcția contabilă prin integrarea celei din urma în cadrul AM
- ❖ Concentrarea și asigurarea continuității expertizei
- ❖ O adaptare reală a intervențiilor la nevoile și specificul regional prin descentralizarea gestiunii și implementării la nivelul ADR-urilor
- ❖ O abordare inovativă și integrată prin elaborarea programelor multifond.

Orientarea strategică privind utilizarea fondurilor europene este dată de Regulamentul privind prevederile comune (CPR) care conține un set unic de norme pentru 7 fonduri UE implementate în gestiune partajată, respectiv:

- I. Fondul european de dezvoltare regională,
- II. Fondul de coeziune,
- III. Fondul social european+
- IV. Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)
- V. Fondul pentru azil și migrație (FAMI)

- VI. Fondul pentru securitate internă (ISF)
- VII. Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF).

Comparativ cu perioada de programare 2014-2020, Regulamentul privind prevederile comune (CPR) nu mai acoperă Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR).

În acest context, propunerea de regulament comun vizează îmbunătățirea coordonării și armonizării implementării fondurilor care furnizează contribuții în temeiul politicii de coeziune, respectiv Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE) și Fondul de coeziune, cu Fondul pentru sectorul maritim și al pescuitului și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM). Totodată, s-a avut în vedere asigurarea unui răspuns comun adecvat și complementar la provocările generate de crizele în materie de migrație și securitate, respectiv guvernarea comună cu fondurile aferente domeniului afaceri interne, respectiv Fondul pentru azil și migrație, Fondul pentru securitate internă și Instrumentul pentru managementul frontierelor și vize.

În concluzie, fondurile europene vor reprezenta în continuare unul dintre cele mai importante instrumente ce vor fi utilizate pentru reducerea disparităților regionale, precum și promovarea creșterii economice la nivel regional și local, consolidarea competitivității și creșterea ocupării forței de muncă, obiective de referință la nivelul Uniunii Europene. Îndeplinirea acestor obiective este posibilă prin asigurarea unui mediu favorabil investițiilor, înființarea de noi companii sau dezvoltarea celor existente contribuind semnificativ la crearea de noi locuri de muncă și generarea de valoare adăugată.

PROGRAMELE OPERAȚIONALE aferente implementării Politicii de Coeziune la nivel național pentru exercițiul financiar 2021 - 2027 sunt:

- Programul Educație și Ocupare
- Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare
- Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021 - 2027
- Programul Asistență Tehnică 2021-2027
- Programul Dezvoltare Durabilă 2021-2027
- Programul Tranziție Justă
- Programul Sănătate 2021-2027
- Programul Sănătate 2021-2027
- Programele Regionale.

Strategii relevante la nivel regional

La elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Comunei Peștișani 2024-2035, a fost avută în vedere încadrarea și corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel regional.

În baza prevederilor Comisiei Europene, Agenția pentru Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia participă la procesul de consultare, la nivel național și regional, pentru pregătirea perioadei de programare 2021-2027, proces coordonat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) și Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației (MLPDA).

Prin activitatea de planificare regională, ADR Sud-Vest Oltenia contribuie la realizarea celor trei obiective de bază ale politicii de dezvoltare regională, stipulate prin Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, și anume:

- ❖ diminuarea dezechilibrelor regionale existente;

- ❖ corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor;
- ❖ stimularea cooperării inter-regionale, interne și internaționale, transfrontaliere.

În vederea asigurării unei coordonări coerente și unitare a procesului de elaborare a documentelor de programare pentru perioada 2021-2027, MFE a elaborat un set de orientări metodologice ce au ca principal scop, stabilirea unor linii directoare pentru procesul de programare a fondurilor europene nerambursabile.

La nivel regional, elaborarea Planului de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027 (PDR) se realizează respectând metodologia propusă de MLPDA cât și "Regulamentul - cadru pentru organizarea și funcționarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională".

PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ 2021-2027 AL REGIUNII SUD - VEST OLTENIA, reprezintă instrumentul de planificare strategică prin care regiunea, plecând de la analiza socio-economică regională și având drept cadru obiectivele tematice, prioritățile de investiții și acțiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene, își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic și social.

La nivel regional, elaborarea Planului de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027 s-a realizat respectând atât metodologia comună propusă de MLPDA, cât și Regulamentul-cadru pentru organizarea și funcționarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională.

În vederea punerii în aplicare a Politicii de Coeziune Socială, Economică și Teritorială și a Agendei Urbane Europene și atingerea obiectivelor de politică europeană, respectiv o Europă mai inteligentă, mai ecologică, mai conectată, mai socială și mai aproape de cetățeni, Regiunea Sud-Vest Oltenia are nevoie de un fundament constituit la nivel regional și local, împreună cu actorii locali și regionali, care să se adapteze la situația specifică inter și intra-regională și la noile priorități pentru următoarea perioadă de programare 2021-2027.

Baza de pornire a PDR 2021-2027 a reprezentat-o evaluarea principalilor parametri socio-economici actuali la nivelul regiunii în vederea identificării gradului de dezvoltare și propunerii de soluții și acțiuni pentru următoarea perioadă de programare, inclusiv constituirea unui portofoliu de proiecte consistent, centrat pe realitățile concrete și necesarul din teritoriu.

Astfel, Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027 reprezintă atât o reflectare a nevoilor de dezvoltare a regiunii, în vederea reducerii cât mai rapide a decalajelor existente față de regiunile mai dezvoltate din UE, cât și un instrument de prioritizare a investițiilor în regiune.

Cel mai important pilon al PDR Sud-Vest Oltenia îl constituie Strategia de Dezvoltare a Regiunii, cu rolul de a orienta dezvoltarea regională pentru un exercitiu financiar multianual și de a fundamenta accesul la fondurile europene în perioada 2021-2027.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD-VEST OLTENIA 2021-2027 reprezintă instrumentul de planificare strategică prin care regiunea își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic și social.

Strategia de dezvoltare este corelată cu politica de coeziune a Uniunii Europene pentru a fructifica la maxim oportunitatea folosirii fondurilor europene. Prioritățile Strategiei de dezvoltare regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027 sunt:

- Creșterea competitivității economice a regiunii;
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii regionale;
- Dezvoltarea urbană durabilă;
- Dezvoltarea rurală durabilă și modernizarea agriculturii și pescuitului;

- Dezvoltarea resurselor umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii;
- Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice.

De asemenea, în conformitate cu documentele naționale aprobate de Guvernul României, Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Vest Oltenia va asigura funcția de Autoritate de Management pentru Programul Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027, aspecte reflectate și în cadrul Acordului de Parteneriat semnat cu Comisia Europeană.

PROGRAMUL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027 este un document strategic de programare și principalul instrument de finanțare pentru proiectele de dezvoltare ale regiunii, adresându-se atât autorităților publice, cât și mediului privat, în vederea creșterii calității vieții în regiune.

PR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 acoperă domenii diverse precum inovarea/cercetarea, transferul tehnologic, creșterea competitivității IMM-urilor, digitalizarea în folosul cetățenilor, eficiența energetică, dezvoltarea urbană, mobilitatea și accesibilitatea, infrastructura verde și biodiversitatea, infrastructura educațională, turism și patrimoniu cultural și dezvoltare teritorială integrată.

Viziunea strategică a POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 are la bază nevoile și oportunitățile de dezvoltare, identificate și prioritizate ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socio-economică a regiunii și complementare cu documentele regionale, naționale și europene prin care se stabilesc direcții de acțiune strategică: consolidarea capacităților și competențelor în materie de cercetare și inovare, precum și preluarea tehnologiilor avansate/ Intensificarea cooperării între universități/instituțiile de cercetare și dezvoltare și mediul de afaceri.

Principala provocare constă în structurarea și transformarea ecosistemului regional de inovare într-unul pe deplin funcțional, pentru a sprijini mai bine companiile inovatoare în realizarea de proiecte mature și adoptarea de tehnologii care pot realiza transferul către industrie și piața sau chiar pentru a dezvolta noi afaceri în domeniile de specializare inteligentă identificate în RIS regional.

Strategia programului are rolul de a sprijini obiectivele de politică asumate la nivel de UE prin intermediul unor tipuri de investiții care să contribuie la competitivitatea regională, inovare și digitalizare, eficiența energetică, mobilitate și conectivitate.

Axe prioritare și obiectivele specifice ale Strategiei:

Axa prioritara 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

- consolidarea capacităților de cercetare și inovare și introducerea de tehnologii avansate;
- impulsionează creșterii și competitivității IMM-urilor;

Axa prioritara 2 - O regiune cu orașe Smart

- sprijinirea transformării digitale a economiei regionale și a domeniilor de interes public și fructificarea beneficiilor sale pentru cetățenii și întreprinderi;

Axa prioritara 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

- optimizarea utilizării resurselor prin sprijinirea și promovarea eficienței energetice, reducerea emisiilor de carbon și regenerare urbane prin dezvoltarea infrastructurii verzi în mediul urban;

Axa prioritara 4 - O regiune accesibilă

- Creșterea mobilității și conectivității prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne și durabile;

Axa prioritara 5 - O regiune educată

- Creșterea accesului și participării la un învățământ de calitate, modern, corelat cu cerințele pieței muncii;

Axa prioritara 6 - O regiune atractivă

- creșterea potențialului culturii și turismului ca vehicule de coeziune și dezvoltare economică și socială;

Axa prioritara 7 - Promovarea dezvoltării durabile

Axa prioritara 8 - Asistența tehnică

- Dezvoltarea capacității administrative pentru implementarea PR la nivel regional.

Pornind de la provocările identificate prin documentele strategice și analizele elaborate la nivel regional și pe baza lecțiilor învățate în perioada 2014-2020, investițiile realizate vor promova schimbarea așteptată la nivelul regiunii, prin atingerea OSR. Totodată, intervențiile cheie realizate prin program vor contribui la atenuarea eșecurilor de piață și a riscurilor existente identificate în lipsa intervenției publice.

STRATEGIA REGIONALĂ PENTRU SPECIALIZARE INTELIGENTĂ RIS3 SUDVEST OLTENIA 2021-2027 a fost avizată în martie 2021 de către Consorțiul Regional de Inovare Sud-Vest Oltenia 2021-2027 în cadrul întâlnirii organizate de ADR Sud-Vest Oltenia.

Domeniile cu potențial de specializare care au primit aviz favorabil în cadrul ședinței CRI sunt următoarele: Sisteme de transport, Inginerie Industrială și Materiale, Agro-Alimentar, Sanătate și Wellness, TIC și Digitalizare, Industrii Creative, economia verde și economia circulară fiind apreciate ca principii transversale, la fel de importante. RIS3 Sud-Vest Oltenia 2021-2027 urmărește încurajarea spiritului antreprenorial, dezvoltarea companiilor inovative, valorificarea infrastructurilor de cercetare și stimularea parteneriatului dintre universități, institute de cercetare și companii, prin concentrarea resurselor în domenii cu potențial de specializare atent selectate, în care regiunea noastră deține reale avantaje economice și competențe, pentru a face tranziția la o economie mai verde, mai incluzivă și rezilientă la schimbările climatice.

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI) 2016-2025 REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD-VEST OLTENIA - Planul reprezintă un document de planificare strategică a nevoilor de formare care au drept scop îmbunătățirea corelării dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socioeconomică la nivel regional și de creștere a contribuției învățământului superior la dezvoltarea regională, la orizontul anului 2020 și în perspectiva anului 2025.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Obiectivele SIDU Peștișani se vor încadra în prioritățile la nivel regional, un accent ridicat fiind pus pe guvernanta bazată pe creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională.

STRATEGIILE DE DEZVOLTARE LOCALĂ ALE GRUPURILOR DE ACȚIUNE LOCALĂ - urmăresc menținerea populației în teritoriu și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor acestuia, prin modernizarea infrastructurii și a serviciilor de bază, dezvoltarea mediului de afaceri local, facilitarea incluziunii membrilor minorităților, îmbunătățirea performanțelor sectorului agricol.

Astfel, acestea sunt centrate pe trei priorități de dezvoltare rurală și cinci domenii de intervenție, fiecare fiind dezvoltat prin măsuri specifice în domeniul agricol, non-agricol, social, economic, dezvoltare locală. Măsurile propuse au rolul de a sprijini fermele de

subzistență, accesul tinerilor în domeniul agricol, transferul de cunoștințe, creșterea competitivității întreprinderilor mici, dezvoltarea de domenii non-agricole, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor de bază, favorizarea incluziunii sociale, protecția mediului, utilizarea de tehnologii moderne și inovatoare.

Contextul la nivelul județului

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A JUDEȚULUI GORJ 2021-2027 ȘI A PLANULUI STRATEGIC INSTITUȚIONAL EPSO

Obiectivul general al Strategiei de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027 este reprezentat de dezvoltarea integrată și echilibrată a județului Gorj printr-un proces de creștere economică durabilă, favorabil incluziunii sociale, orientat către îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, crearea de noi locuri de muncă, optimizarea serviciilor publice și conectarea la rețelele transeuropene de transport în perioada 2021-2027.

Strategia de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027 a fost elaborată în cadrul unui proces participativ, în ciuda tuturor greutăților cauzate de măsurile de distanțare socială impuse de Pandemia cu noul Coronavirus, menținute pe parcursul anului 2020-2021.

Activitățile legate de procesul consultativ au fost desfășurate, în cea mai mare parte, prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanță.

Strategia de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027 fixează prioritățile de dezvoltare sectorială și intersectorială ale comunității și direcțiile de acțiune pentru atingerea acestor priorități pe termen mediu și lung, pornind de la analiza contextului economic și social existent. Strategia este construită pe o abordare integrată, coordonată și intersectorială, adaptată noului context socioeconomic, luând în considerare provocările clasice ale secolului XXI, cum ar fi modificările structurale intervenite în funcționarea economiei sau în evoluția socio-demografică, necesitatea gestionării actualei crize declanșată de Pandemia mondială de SARS-CoV2 și a efectelor acesteia (șomajul, sărăcia și excluziunea socială), provocările generate de implementarea Pactului Ecologic European.

Planul strategic instituțional oferă oportunitatea de a identifica și susține inițiative relevante pentru rezolvarea problemelor comunității locale, prin descrierea în ansamblu, dintr-o perspectivă pe termen mediu și lung, a direcției viitoare a activităților instituției și stabilirea de punți de legătură între prioritățile urmărite și resursele financiare previzionate.

PLANUL TERITORIAL PENTRU O TRANZIȚIE JUSTĂ

Obiectivul acestui mecanism constă în reducerea impactului social și economic al tranziției regiunilor mono-industriale și carbonifer intensive, către o economie cu emisii reduse de gaze cu efect de seră.

România are o alocare indicativă totală JTF (Just Transition Fund - JTF) de aprox. 1,947 mld. de euro (a treia ca valoare după Polonia și Germania), din care 0,834 mld. euro FTJ și 1,112 mld. euro NGEU (Next Generation EU) la care se adaugă cofinanțare națională de 0,292 mld. euro (15% posibilitate în anumite condiții până la 50%) fiind disponibili un total de aprox. 2,240 mld. euro. Pentru a putea beneficia de alocările aferente JTF, statele membre vor trebui să elaboreze unul sau mai multe planuri teritoriale privind tranziția justă (PTTJ) ce vor fi aprobate de Comisia Europeană, ca parte a programului prin care sunt implementate.

Conform propunerii de regulament, Fondul pentru o Tranziție Justă va fi programat și utilizat la nivel NUTS 3 - județ sau părți ale acestuia, România optând pentru elaborarea unui plan teritorial pentru tranziție justă la nivelul fiecărui județ/teritoriu identificat. Cele

6 județe identificate în cadrul Anexei D a Raportului de țară, care vor primi finanțare prin JTF, sunt: Hunedoara, Gorj, Mureș, Prahova, Galați și Dolj, rămânând în negociere cu reprezentanții Comisiei Europene, oportunitatea includerii și a altor teritorii similare.

Acțiunile-cheie ale Fondului pentru o tranziție justă ar putea viza în special:

- investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor, proiecte de restaurare a terenurilor și de reconversie;
- investiții în dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, eficiența energetică și energia din surse regenerabile;
- investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou-înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică;
- investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță;
- investiții în activități de cercetare și inovare și promovarea transferului de tehnologii avansate;
- perfecționarea și recalificarea lucrătorilor;
- asistență pentru căutarea unui loc de muncă acordată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- asistență tehnică.

La documentele strategice amintite mai sus se adaugă și:

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN GORJ constituie documentul care transpune în planuri de măsuri programul de dezvoltare socioeconomică a județului Gorj. În cadrul documentului sunt identificate principalele disfuncționalități constatate la nivelul județului și stabilite prioritățile pentru fiecare domeniu de interes.

PLANUL DE MENȚINERE A CALITĂȚII AERULUI ÎN JUDEȚUL GORJ, 2019-2023 propune o serie de măsuri necesare a fi realizate astfel încât nivelul fiecărui poluant să se păstreze sub valorile limită/valorile țintă stabilite de Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător. Aceste măsuri vizează: măsuri pentru reducerea emisiilor rezultate din traficul rutier (limitarea și gestionarea mai eficientă a traficului, promovarea, îmbunătățirea, exinderea transportului public, continuarea implementării proiectelor mari de infrastructură, realizarea de piste/benzi dedicate bicicletelor), măsuri pentru reducerea emisiilor rezultate din încălzire în sectorul rezidențial (reabilitarea rețelelor de distribuție a energiei termice, programe de reabilitare termică a blocurilor de locuințe, alternative la cota de cărbune), măsuri pentru reducerea emisiilor rezultate din procesul de eroziune eoliană (întreținerea și extinderea spațiilor verzi, renaturarea 18 terenurilor degradate supuse eroziunii eoliene), măsuri pentru reducerea emisiilor rezultate din industrie (modernizare instalații de ardere).

PLANUL JUDEȚEAN DE GESTIONARE A DEȘEURILOR PENTRU JUDEȚUL GORJ 2019-2025 - Planul are ca obiective tehnice: toată populația județului, atât din mediul urban cât și rural, să fie conectată la serviciul de salubritate; creșterea etapizată a gradului de pregătire pentru reutilizare și reciclare prin aplicarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor municipale; colectarea separată a biodeșeurilor; reducerea cantității depozitate de deșeuri biodegradabile municipale; interzicerea la depozitare a deșeurilor municipale colectate separat; depozitarea numai a deșeurilor care au fost supuse operațiilor de tratare; creșterea gradului de valorificare energetică a deșeurilor municipale; depozitarea deșeurilor numai în

depozite conforme; reducerea cantității de deșeuri municipale depozitate; colectarea separată și tratarea corespunzătoare a deșeurilor periculoase menajere; colectarea separată, pregătirea pentru reutilizare sau, după caz, tratarea corespunzătoare a deșeurilor voluminoase; încurajarea utilizării în agricultură a materialelor rezultate de la tratarea biodeșeurilor (compostare și digestie anaerobă); colectarea separată (de la populație și agenți economici) și valorificarea uleiului uzat alimentar; colectarea separată a deșeurilor textile de la populație.

Strategii relevante la nivel local

Strategia de dezvoltare locală a comunei Peștișani pentru perioada 2015-2022 a reprezentat un punct de plecare important în definirea direcțiilor de dezvoltare ale comunei, stabilind obiective ambițioase pentru modernizarea infrastructurii, valorificarea patrimoniului cultural și natural, precum și pentru îmbunătățirea calității vieții locuitorilor. Aceasta a servit ca un cadru strategic care a sprijinit accesarea fondurilor europene și implementarea unor proiecte menite să răspundă nevoilor comunității.

Strategia precedentă a avut un impact semnificativ în dezvoltarea comunei Peștișani, realizările notabile incluzând:

- **Modernizarea infrastructurii publice**, cum ar fi drumurile comunale, rețelele de apă și canalizare și iluminatul public.
- **Promovarea turismului cultural și natural**, prin inițiative ce valorifică patrimoniul asociat lui Constantin Brâncuși și resursele naturale ale zonei.
- **Susținerea agriculturii locale**, prin facilități pentru fermieri și încurajarea produselor tradiționale.
- **Îmbunătățirea serviciilor sociale și educaționale**, cu investiții în infrastructura școlară și în sprijinul grupurilor vulnerabile.

Continuitatea strategiei actuale

Noua strategie integrată de dezvoltare teritorială pentru comuna Peștișani, elaborată pentru orizontul 2035, continuă direcțiile fundamentale stabilite anterior, asigurând o aliniere cu nevoile comunității și cu tendințele actuale. În același timp, aceasta integrează lecțiile învățate din implementarea strategiei anterioare, venind cu soluții inovatoare pentru provocările emergente.

Principalele elemente de continuitate includ:

1. **Infrastructura publică:** Strategia actuală își propune să finalizeze proiectele începute, precum extinderea rețelelor de apă și canalizare, modernizarea drumurilor și extinderea rețelelor de gaze naturale.
2. **Turismul cultural și natural:** Prin noi inițiative, precum crearea unor trasee tematice și dezvoltarea infrastructurii turistice, strategia consolidează eforturile anterioare de promovare a moștenirii lui Constantin Brâncuși și a resurselor naturale.
3. **Agricultura și economia locală:** Strategia actuală încurajează dezvoltarea agriculturii ecologice, promovarea economiei circulare și crearea de parteneriate pentru susținerea antreprenorilor locali.
4. **Serviciile sociale și educaționale:** Continuând investițiile anterioare, strategia urmărește digitalizarea unităților de învățământ, crearea de facilități sociale moderne și sprijinirea formării profesionale.

Elemente noi introduse de strategia actuală:

1. **Tranziția verde și digitală:** Strategia actuală pune un accent deosebit pe implementarea soluțiilor ecologice și digitale, aliniindu-se la Pactul Verde European și la Agenda Digitală Europeană.
2. **Adaptarea la schimbările climatice:** Sunt incluse măsuri pentru reducerea vulnerabilității comunei la riscurile climatice, precum reabilitarea zonelor naturale și promovarea energiilor regenerabile.
3. **Extinderea cooperării și a parteneriatelor:** Strategia promovează colaborările cu universități, ONG-uri și mediul privat pentru diversificarea surselor de finanțare și implementarea proiectelor inovatoare.

Concluzie

Strategia actuală de dezvoltare teritorială reprezintă o continuare firească a eforturilor începute prin strategia precedentă, având rolul de a consolida progresul realizat și de a răspunde noilor provocări. Prin alinierea sa cu nevoile actuale și cu tendințele regionale și europene, strategia contribuie la transformarea comunei Peștișani într-un model de dezvoltare rurală modernă, sustenabilă și competitivă. Aceasta reflectă angajamentul administrației locale de a sprijini comunitatea în realizarea unei viziuni ambițioase pentru viitor.

PROCESUL DE CONSULTARE ȘI IMPLICARE A FACTORILOR INTERESAȚI

Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați reprezintă un element esențial în elaborarea unei strategii integrate de dezvoltare teritorială. Acesta asigură că direcțiile și măsurile incluse în strategie reflectă atât nevoile reale ale comunității, cât și opiniile și expertiza actorilor relevanți. Pentru comuna Peștișani, acest proces a fost conceput astfel încât să includă participarea activă a locuitorilor, reprezentanților instituțiilor publice, ai mediului privat și ai organizațiilor non-guvernamentale, consolidând legitimitatea și aplicabilitatea strategiei.

Cercetarea sociologică

Cercetarea sociologică a fost un pilon central al procesului de consultare, oferind o înțelegere detaliată a percepțiilor, nevoilor și așteptărilor comunității locale. Prin utilizarea unor metode cantitative și calitative, cercetarea a permis colectarea de informații relevante despre principalele probleme și oportunități percepute de locuitorii comunei Peștișani.

Obiectivele cercetării sociologice:

1. Identificarea principalelor nevoi ale locuitorilor în domenii precum infrastructura, serviciile publice, economia locală și mediul înconjurător.
2. Evaluarea nivelului de satisfacție al cetățenilor față de condițiile de viață și serviciile existente.
3. Colectarea de idei și propuneri pentru proiecte care să contribuie la dezvoltarea comunei.
4. Identificarea priorităților comunității și integrarea acestora în structura strategiei.

Metodologia utilizată:

Cercetarea sociologică a utilizat o combinație de metode pentru a asigura o acoperire completă a perspectivei comunității:

- **Chestionare aplicate cetățenilor:** Un set de întrebări structurate a fost distribuit locuitorilor din toate satele componente, acoperind domenii precum infrastructura, economia, educația și mediul.
- **Interviuri semi-structurate:** Convorbiri directe cu reprezentanții administrației locale, lideri comunitari, antreprenori și alți actori relevanți.
- **Focus-grupuri:** Sesiuni interactive organizate cu diferite categorii de locuitori (tineri, vârstnici, antreprenori, fermieri), pentru a explora în detaliu anumite teme.
- **Analiza documentelor locale:** Revizuirea strategiilor și planurilor anterioare, precum și a rapoartelor relevante, pentru a completa datele colectate.

Rezultate principale ale cercetării sociologice:

1. **Infrastructură:** Cetățenii au identificat modernizarea drumurilor, extinderea rețelilor de gaze naturale și a iluminatului public drept priorități majore.
2. **Turism și cultură:** Locuitorii consideră că patrimoniul cultural asociat lui Constantin Brâncuși reprezintă o oportunitate unică pentru dezvoltarea economică și atragerea turiștilor.
3. **Educație și tineri:** S-a evidențiat nevoia de facilități educaționale moderne, programe extracurriculare și oportunități de formare profesională pentru tineri.
4. **Mediu:** Locuitorii au exprimat preocupări legate de gestionarea deșeurilor și protejarea resurselor naturale.
5. **Economia locală:** Sprijinirea agriculturii ecologice, a micilor antreprenori și crearea unor piețe locale sunt percepute ca fiind cruciale pentru creșterea economică.

Impactul cercetării sociologice asupra strategiei:

Rezultatele cercetării sociologice au jucat un rol central în structurarea strategiei, asigurând că aceasta răspunde în mod direct la nevoile și aspirațiile comunității. De asemenea, procesul de consultare a contribuit la creșterea implicării locuitorilor, aceștia simțindu-se parte activă din procesul decizional.

Concluzie:

Cercetarea sociologică a fost un proces esențial pentru înțelegerea profundă a dinamicii locale și pentru fundamentarea măsurilor incluse în strategie. Prin utilizarea datelor obținute, strategia integrată de dezvoltare teritorială reflectă în mod autentic prioritățile și valorile comunei Peștișani, consolidând legitimitatea și eficacitatea intervențiilor planificate.

Colectarea de provocări și soluții

Procesul de colectare a provocărilor și soluțiilor pentru elaborarea strategiei integrate de dezvoltare teritorială a comunei Peștișani s-a bazat în principal pe utilizarea tehnologiilor digitale și a platformelor online, având ca scop implicarea cât mai largă a comunității locale și obținerea unui feedback relevant pentru prioritizarea direcțiilor strategice. Instrumentele utilizate au oferit un cadru flexibil și accesibil pentru participarea cetățenilor, permițând exprimarea opiniilor și propunerilor într-un mod structurat.

Metodologia colectării

1. Chestionare online prin Google Forms:

- Acestea au constituit principalul instrument pentru colectarea de informații din partea cetățenilor. Chestionarele au fost concepute pentru a acoperi domenii strategice precum infrastructura, turismul, economia locală, educația și mediul, fiind distribuite pe rețele sociale și alte canale digitale.

- Întrebările au fost structurate astfel încât să permită identificarea provocărilor prioritare și colectarea de propuneri pentru soluții.
- 2. **Monitorizarea rețelelor sociale:**
 - Platformele de socializare, în special Facebook, au fost utilizate pentru diseminarea informațiilor despre procesul de consultare și pentru promovarea chestionarului online. Deși nu au fost create grupuri sau discuții dedicate acestui subiect, monitorizarea reacțiilor și comentariilor a oferit o perspectivă suplimentară asupra preocupărilor comunității.
- 3. **Canale complementare:**
 - Pentru a suplimenta colectarea online, au fost puse la dispoziția cetățenilor informații despre procesul de consultare în spații fizice, precum Primăria Peștișani și alte instituții locale, însă aceste activități au fost limitate comparativ cu cele online.

Rezultate obținute prin colectarea online

1. **Infrastructură:**
 - Majoritatea răspunsurilor au subliniat necesitatea modernizării drumurilor locale și a extinderii rețelelor de gaze naturale.
 - Alte provocări menționate includ iluminatul public insuficient în anumite zone și lipsa unor spații de parcare organizate, mai ales în apropierea atracțiilor turistice.
2. **Turism:**
 - Răspunsurile din chestionare au evidențiat o promovare insuficientă a obiectivelor turistice și lipsa infrastructurii pentru agrement și cazare.
 - S-a propus dezvoltarea unor trasee tematice și crearea unui site web dedicat promovării turismului în Peștișani.
3. **Educație și sănătate:**
 - Participanții au identificat lipsa dotărilor moderne în școli și necesitatea unor cursuri extracurriculare pentru elevi.
 - Accesul limitat la servicii medicale a fost menționat frecvent, alături de propunerea implementării telemedicinii.
4. **Mediu:**
 - Gestionarea inadecvată a deșeurilor și lipsa punctelor de reciclare au fost semnalate drept provocări importante.
 - S-a propus organizarea de campanii de conștientizare și implementarea unui sistem integrat de colectare selectivă.
5. **Digitalizare:**
 - Mulți participanți au susținut necesitatea digitalizării serviciilor publice pentru reducerea birocrăției și facilitarea accesului la informații administrative.

Avantajele utilizării Google Forms și monitorizării sociale

1. **Accesibilitate:**

Instrumentele digitale au permis participarea unui număr mare de cetățeni, inclusiv a celor care locuiesc în afara comunei, dar care sunt interesați de dezvoltarea acesteia.
2. **Colectare rapidă și structurată:**

Chestionarele online au oferit un mod eficient de centralizare a datelor, permițând analiza ușoară a provocărilor și soluțiilor sugerate.
3. **Economisirea resurselor:**

Utilizarea platformelor digitale a redus costurile asociate colectării datelor și a permis o diseminare rapidă a informațiilor către comunitate.

Colectarea provocărilor și soluțiilor prin metode digitale a oferit informații valoroase care au fost integrate direct în structura strategiei de dezvoltare. Sugestiile și propunerile obținute au contribuit la:

- Prioritizarea proiectelor de infrastructură și digitalizare.
- Identificarea unor măsuri concrete pentru dezvoltarea turismului și agriculturii ecologice.
- Crearea unor inițiative de mediu și educație care să răspundă nevoilor comunității.

Consultări tematice

Consultările tematice au reprezentat o componentă centrală a procesului de implicare a factorilor interesați în elaborarea strategiei integrate de dezvoltare teritorială a comunei Peștișani. Aceste consultări au fost concepute pentru a adresa în mod direct domeniile prioritare ale strategiei și pentru a colecta informații detaliate, idei și soluții specifice din partea reprezentanților comunității, experților locali și actorilor relevanți.

Scopul consultărilor tematice

Consultările tematice au avut ca obiective:

1. Identificarea provocărilor și oportunităților în fiecare domeniu strategic.
2. Crearea unui dialog structurat între administrație, cetățeni și experți pentru definirea direcțiilor strategice.
3. Colectarea de propuneri concrete de proiecte și soluții care să fie integrate în strategie.

Consultările tematice au fost organizate sub forma unor ateliere participative, fiecare dedicat unei teme strategice. Activitățile s-au desfășurat prin:

- **Întâlniri fizice:** organizate în locații cheie din comună, cum ar fi sala de ședințe a primăriei sau școli locale, pentru a facilita participarea.
- **Discuții structurate:** sub îndrumarea unor moderatori, participanții au fost invitați să discute provocările și soluțiile în cadrul fiecărui domeniu.
- **Exerciții de brainstorming:** pentru a genera idei noi și inovatoare.
- **Prezentări și analize:** reprezentanții administrației locale au prezentat date și informații relevante pentru fiecare temă, oferind context participanților.

Temele abordate

1. Infrastructură și mobilitate:

- Participanții au discutat despre starea drumurilor locale, rețelele de gaze naturale, iluminatul public și nevoile de extindere a infrastructurii de bază.
- Soluții propuse: modernizarea drumurilor prioritare, crearea de parcuri pentru turiști, extinderea rețelelor de utilități și introducerea transportului public în comună.

2. Turism și patrimoniu cultural:

- Consultarea s-a concentrat pe valorificarea patrimoniului asociat lui Constantin Brâncuși și pe dezvoltarea infrastructurii turistice.
- Soluții propuse: crearea unor trasee tematice, construirea de facilități de cazare și agrement, precum și organizarea de evenimente culturale periodice.

3. Economia locală și agricultura:

- Atelierul a abordat subiecte precum agricultura ecologică, promovarea produselor locale și diversificarea economiei.
- Soluții propuse: înființarea unui incubator de afaceri, sprijinirea fermierilor locali pentru certificarea produselor ecologice și crearea de piețe pentru producătorii locali.

4. Educație și sănătate:

- Consultarea a evidențiat nevoia de modernizare a unităților de învățământ și de îmbunătățire a accesului la servicii medicale.
- Soluții propuse: dotarea școlilor cu laboratoare digitale, implementarea telemedicinii și organizarea de cursuri extracurriculare.

5. Protecția mediului:

- Discuțiile au vizat gestionarea deșeurilor, conservarea resurselor naturale și măsurile de adaptare la schimbările climatice.
- Soluții propuse: implementarea colectării selective, crearea unor spații verzi în zonele urbane și reabilitarea ecologică a terenurilor afectate.

Rezultatele consultărilor tematice

1. Participare activă:

Consultările tematice au reunit o gamă diversă de participanți, inclusiv cetățeni, lideri locali, reprezentanți ai administrației publice, mediului privat și organizațiilor non-guvernamentale.

2. Identificarea nevoilor prioritare:

Fiecare temă abordată a oferit o perspectivă clară asupra problemelor critice, contribuind la fundamentarea direcțiilor strategice.

3. Generarea de soluții viabile:

Propunerile formulate în cadrul atelierelor au fost integrate direct în structura strategiei, oferind un răspuns concret la provocările identificate.

Consultările tematice au contribuit semnificativ la crearea unei strategii relevante și adaptate contextului local, asigurând:

- Alinierea direcțiilor strategice cu nevoile comunității.
- Identificarea unor proiecte prioritare, viabile și cu impact ridicat.
- Creșterea gradului de implicare a comunității și a încrederii în procesul de planificare.

Bugetare participativă

Bugetarea participativă reprezintă o abordare modernă și inovatoare a guvernanței locale, menită să implice cetățenii în mod direct în procesul de alocare a resurselor publice. În comuna Peștișani, acest instrument va fi introdus odată cu implementarea digitalizării administrației publice, marcând o schimbare semnificativă în relația dintre administrație și comunitate. Prin bugetarea participativă, locuitorii vor avea posibilitatea de a contribui activ la prioritizarea investițiilor locale și la selectarea proiectelor care le influențează în mod direct calitatea vieții.

Rolul bugetării participative este esențial pentru crearea unui cadru de guvernanță transparent și orientat către nevoile comunității. Aceasta oferă cetățenilor șansa de a se implica în procesul decizional, consolidând sentimentul de apartenență și încrederea în administrația locală. În plus, bugetarea participativă permite administrației să identifice cu

precizie problemele și nevoile reale ale comunității, asigurând o alocare eficientă și responsabilă a resurselor publice.

Odată implementată, bugetarea participativă în Peștișani va funcționa printr-o platformă digitală dedicată, integrată cu infrastructura digitală a primăriei. Cetățenii vor putea să propună proiecte, să voteze prioritățile lor și să monitorizeze implementarea acestora, toate într-un mod accesibil și transparent. De exemplu, locuitorii vor avea posibilitatea să sugereze proiecte în domenii precum infrastructura, educația, turismul sau protecția mediului. Administrația va analiza propunerile din perspectiva fezabilității și a impactului asupra comunității, iar cele mai apreciate proiecte, votate de cetățeni, vor fi incluse în bugetul anual.

Introducerea acestui mecanism va contribui semnificativ la îmbunătățirea calității vieții în comună. Proiectele selectate prin bugetare participativă vor fi cele care reflectă cel mai bine prioritățile și aspirațiile comunității, având un impact direct și vizibil asupra vieții cotidiene a locuitorilor. În plus, procesul va stimula implicarea activă a cetățenilor, încurajând colaborarea și dialogul între diferitele grupuri sociale.

Bugetarea participativă nu este doar un instrument tehnic de alocare a resurselor, ci și o modalitate de a transforma relația dintre administrație și comunitate. Prin acest proces, cetățenii devin parteneri activi ai administrației locale, având un cuvânt de spus în dezvoltarea comunei. Într-o eră în care transparența, accesibilitatea și participarea sunt piloni fundamentali ai guvernării moderne, bugetarea participativă se înscrie perfect în viziunea strategică a comunei Peștișani, contribuind la consolidarea unui model de dezvoltare incluziv și sustenabil.

Bugetarea participativă în comuna Peștișani va fi implementată ca un proces structurat, transparent și accesibil, având la bază platforma digitală care va deveni parte integrantă a administrației locale odată cu digitalizarea. Această platformă va permite cetățenilor să contribuie activ la alocarea resurselor bugetare, printr-un mecanism simplu și intuitiv, ce include colectarea propunerilor, evaluarea acestora și selecția prin vot public.

Procesul va începe cu deschiderea unei sesiuni anuale de propuneri, prin intermediul platformei digitale. Cetățenii vor putea să completeze un formular online, în care vor descrie proiectele pe care le consideră prioritare pentru comunitate. Formularul va include informații precum scopul proiectului, beneficiarii vizați, costurile estimate și impactul preconizat. Pentru a facilita participarea, vor fi oferite îndrumări clare, iar personalul primăriei va organiza sesiuni de informare, atât online, cât și în format fizic.

După încheierea perioadei de depunere a propunerilor, administrația locală va analiza proiectele din punct de vedere al fezabilității tehnice, al conformității cu planurile strategice și al încadrarea în bugetul disponibil. Proiectele eligibile vor fi publicate pe platforma digitală, împreună cu descrieri detaliate și estimări ale costurilor, pentru a asigura transparența procesului.

Ulterior, cetățenii vor fi invitați să voteze proiectele prioritare. Fiecare locuitor va putea acorda un număr limitat de voturi, pentru a stimula selecția celor mai relevante inițiative. Sistemul de vot va fi securizat și ușor de utilizat, cu opțiuni suplimentare pentru persoanele care nu au acces la tehnologie, cum ar fi punctele de votare fizice organizate în locații centrale din comună.

Proiectele care primesc cele mai multe voturi vor fi incluse în bugetul anual și vor fi implementate de administrația locală. Cetățenii vor putea monitoriza progresul acestora prin intermediul aceleiași platforme digitale, unde vor fi publicate actualizări periodice, fotografii și rapoarte financiare. Astfel, procesul va oferi nu doar posibilitatea de a influența deciziile bugetare, ci și un mecanism de control și transparență asupra utilizării fondurilor.

În practică, bugetarea participativă va permite comunei Peștișani să finanțeze proiecte diverse, cum ar fi reabilitarea spațiilor publice, amenajarea locurilor de joacă,

modernizarea iluminatului public sau organizarea unor evenimente culturale. Prin acest mecanism, resursele locale vor fi direcționate către nevoi reale și priorități stabilite de comunitate, consolidând în același timp relația dintre administrație și cetățeni.

Pe termen lung, implementarea bugetării participative va contribui la crearea unei culturi a participării și a dialogului în comuna Peștișani, stimulând implicarea cetățenilor în guvernarea locală și asigurând o utilizare mai eficientă și transparentă a resurselor publice. Acest proces inovator va transforma modul în care sunt luate deciziile la nivel local, oferind un exemplu de bune practici pentru alte comunități rurale.

STADIUL IMPLEMENTĂRII DOCUMENTAȚIILOR EXISTENTE

Strategia de dezvoltare locală a comunei Peștișani pentru perioada 2015-2022 a avut un rol semnificativ în conturarea direcțiilor de dezvoltare a comunei, contribuind la realizarea unor proiecte importante și la crearea unui cadru pentru atragerea de finanțări externe. Documentul a servit ca fundament pentru multe dintre inițiativele administrației locale, având obiective clare în domeniile infrastructurii, economiei, turismului, educației și protecției mediului.

În evaluarea stadiului implementării acestei strategii, se poate observa că, deși au fost realizate progrese semnificative, unele obiective au rămas parțial îndeplinite, iar altele necesită o continuare sau adaptare în cadrul noii strategii.

Realizări notabile ale strategiei 2015-2022

1. Infrastructură:

Strategia a pus un accent deosebit pe modernizarea infrastructurii publice, ceea ce a condus la:

- Reabilitarea și modernizarea unor drumuri comunale și străzi din interiorul localităților.
- Extinderea rețelelor de apă și canalizare în unele zone ale comunei.
- Dezvoltarea iluminatului public în zonele centrale și parțial în satele componente.

2. Turism și patrimoniu cultural:

Moștenirea culturală a lui Constantin Brâncuși a fost un pilon important al strategiei, contribuind la:

- Organizarea unor evenimente culturale și promovarea imaginii comunei ca destinație turistică.
- Identificarea și promovarea unor trasee turistice legate de viața și opera lui Brâncuși.
- Reabilitarea unor spații de interes turistic, deși unele proiecte în acest domeniu rămân nefinalizate.

3. Economia locală și agricultura:

Strategia precedentă a sprijinit:

- Dezvoltarea agriculturii prin facilități pentru micii fermieri, inclusiv programe de finanțare și consultanță.
- Promovarea produselor tradiționale, deși nu s-a reușit crearea unor piețe locale sau a unor structuri permanente de comercializare.

4. Educație și sănătate:

Au fost realizate investiții importante în:

- Reabilitarea și modernizarea unor școli și grădinițe din comună.

- Organizarea unor activități educative extracurriculare, însă acestea au fost limitate ca număr și diversitate.
 - Îmbunătățirea parțială a accesului la servicii medicale prin modernizarea unor puncte de asistență.
- 5. Protecția mediului:**
- S-au inițiat campanii de conștientizare privind colectarea deșeurilor și protecția mediului.
 - Unele proiecte de amenajare a spațiilor verzi și a zonelor naturale au fost realizate, dar au existat dificultăți în implementarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor.

Limitări și provocări în implementare

- 1. Capacitatea administrativă:**
 - Implementarea unor proiecte a fost întârziată din cauza resurselor administrative și umane limitate.
- 2. Finanțare insuficientă:**
 - Unele proiecte prioritare nu au beneficiat de finanțare adecvată, ceea ce a dus la amânări sau la realizarea parțială a acestora.
- 3. Lipsa de continuitate:**
 - Unele inițiative au fost abandonate din cauza lipsei de coordonare între planificarea inițială și resursele disponibile.
- 4. Rezistența la schimbare:**
 - Implicarea comunității a fost inegală, cu o participare limitată la unele inițiative și reticență față de proiectele inovatoare.

Lecții învățate și oportunități pentru strategia actuală

Pe baza implementării strategiei 2015-2022, s-au conturat câteva lecții importante care vor ghida elaborarea și aplicarea noii strategii:

- Este esențială o prioritizare mai clară a proiectelor în funcție de impactul asupra comunității și de fezabilitate.
- Creșterea gradului de implicare a cetățenilor poate îmbunătăți implementarea proiectelor și alinierea lor la nevoile reale.
- Digitalizarea administrației poate accelera procesele de luare a deciziilor și poate atrage resurse suplimentare printr-o gestionare mai eficientă a proiectelor.

Concluzie

Stadiul implementării strategiei de dezvoltare locală 2015-2022 arată progrese semnificative în anumite domenii, dar și lacune care necesită o abordare mai strategică în cadrul noii strategii. Realizările anterioare oferă o bază solidă pentru continuarea și extinderea inițiativelor, în timp ce lecțiile învățate vor contribui la evitarea provocărilor întâlnite în trecut. Noua strategie, pentru orizontul 2035, vine să completeze și să îmbunătățească direcțiile precedente, adaptându-se la contextul actual și anticipând nevoile viitoare ale comunei Peștișani.

2. SECȚIUNEA 2 ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE

CARACTERISTICI GENERALE

Poziția geografică

Comuna Peștișani este situată în partea de nord-vest a județului Gorj, într-o zonă submontană a Carpaților Meridionali, care oferă un peisaj natural deosebit. Așezarea pe Valea Bistriței, în apropierea Munților Vâlcan, conferă comunei un cadru geografic pitoresc, caracterizat de păduri întinse, râuri și goluri alpine. Această poziționare strategică face din Peștișani un punct de atracție atât pentru turismul cultural, cât și pentru cel de agrement. Din punct de vedere administrativ-teritorial, comuna se află la o distanță de aproximativ 20 de kilometri de municipiul Târgu Jiu, centrul economic și cultural al județului Gorj, și la 10 kilometri de orașul Tismana, ceea ce facilitează accesul locuitorilor la resurse și servicii regionale. Comuna este formată din șapte sate: Peștișani, Hobița, Boroșteni, Brădiceni, Frâncești, Gureni și Seuca, fiecare contribuind la identitatea și diversitatea zonei.

Accesul rutier este asigurat prin DN 67 D, un drum național care traversează comuna și conectează localitatea cu rețeaua de transport regională. Această infrastructură oferă oportunități de dezvoltare economică și turistică, contribuind la integrarea comunei în circuitele turistice și economice ale județului.

Climatul local, influențat de proximitatea Munților Vâlcan, este de tip temperat-continental cu accente mediteraneene, caracterizat de veri calde și ierni blânde. Aceste condiții climatice favorizează dezvoltarea agriculturii, în special a culturilor ecologice și a pomiculturii, precum și practicarea turismului montan și rural pe tot parcursul anului.

Peștișani dispune de un cadru natural diversificat, care include două arii naturale protejate: Piatra Boroștenilor și situl Natura 2000. Aceste zone contribuie la conservarea biodiversității și reprezintă un potențial important pentru dezvoltarea turismului ecologic și educativ.

Poziția geografică a comunei Peștișani constituie un avantaj strategic pentru dezvoltarea locală, oferind oportunități semnificative în domenii precum turismul, agricultura ecologică și mobilitatea regională. În același timp, amplasarea submontană necesită o atenție deosebită asupra vulnerabilităților legate de schimbările climatice, cum ar fi riscul de inundații sau alunecări de teren. Strategia actuală integrează aceste considerente pentru a valorifica pe deplin potențialul oferit de localizare, contribuind la transformarea comunei într-un exemplu de dezvoltare sustenabilă.

Repere istorice

Comuna Peștișani, situată pe Valea Bistriței, are o istorie bogată care reflectă atât tradițiile seculare ale Olteniei, cât și contribuțiile sale unice la cultura și patrimoniul național. Atestată documentar încă din secolul al XV-lea, comuna s-a dezvoltat ca un centru rural important, cunoscut pentru moștenirile sale culturale, naturale și spirituale.

Peștișani apare menționată pentru prima dată în documentele domnești din secolul al XV-lea, fiind parte a moșiilor boierești din regiune. Localitatea era locuită de țărani liberi și clăcași, care își desfășurau activitatea economică în principal în agricultură și creșterea animalelor. Satul Hobița, una dintre componentele comunei, se remarcă în mod deosebit pentru păstrarea unor elemente arhitecturale și urbanistice tradiționale.

În această perioadă, spiritualitatea locală a fost susținută de construirea mai multor biserici de lemn, care au devenit, ulterior, monumente istorice de mare valoare. Aceste lăcașuri, ridicate de meșteri locali, reflectă o artă populară rafinată, inspirată de natura înconjurătoare și de credințele profunde ale comunității.

Un capitol fundamental în istoria comunei este legat de sculptorul Constantin Brâncuși, născut în 1876 în satul Hobîța. Moștenirea sa artistică a transformat această localitate într-un reper cultural de importanță internațională. Opera lui Brâncuși, inspirată de tradițiile și peisajele locului natal, a dus faima comunei Peștișani în întreaga lume.

Casa Muzeu „Constantin Brâncuși” din Hobîța, un monument istoric de categoria B, atrage anual numeroși turiști interesați să descopere originile celui care a revoluționat sculptura modernă. În cadrul comunei, se organizează periodic evenimente culturale dedicate memoriei lui Brâncuși, care consolidează legătura dintre moștenirea sa artistică și comunitatea locală.

Istoria comunei este îmbogățită de descoperirile arheologice din Peștera Cioarei, situată în satul Boroșteni. Aceasta este cunoscută pentru artefactele de o valoare inestimabilă, datând de peste 50.000 de ani, care oferă informații despre viața omului de Neanderthal. Peștera este considerată un monument istoric de categoria A și o sursă importantă pentru cercetările privind preistoria în România.

De-a lungul timpului, comuna Peștișani a fost un spațiu de confluență a influențelor culturale și economice din Oltenia. Tradițiile meșteșugărești, precum prelucrarea lemnului, țesutul și olăritul, s-au păstrat în multe dintre satele comunei, fiind o mărturie vie a trecutului.

În secolul XIX, comuna a început să se dezvolte economic, având un rol important în producția agricolă și în prelucrarea lemnului. Pajiștile și pădurile extinse din jurul comunei au susținut creșterea animalelor și activitățile forestiere, iar satele componente au devenit cunoscute pentru produsele tradiționale.

Perioada interbelică a marcat primele inițiative de modernizare a infrastructurii comunei, incluzând extinderea rețelei de drumuri și construirea unor instituții de învățământ. În această perioadă, moștenirea culturală locală a fost pusă în valoare prin organizarea de târguri și evenimente tradiționale.

După cel de-Al Doilea Război Mondial, comuna Peștișani a fost afectată de politicile colectivizării, care au modificat profund structura economică și socială. Cu toate acestea, tradițiile locale au continuat să fie păstrate, iar identitatea culturală a comunei s-a consolidat în jurul memoriei lui Constantin Brâncuși.

În această perioadă au fost realizate unele investiții în infrastructură și educație, însă dezvoltarea a fost limitată de constrângerile regimului comunist. Cu toate acestea, localitatea și-a menținut relevanța ca destinație culturală.

După 1989, comuna Peștișani a cunoscut o revitalizare treptată, pe măsură ce administrația locală a început să acceseze fonduri europene și să dezvolte proiecte de modernizare. Statutul de stațiune turistică de interes local a deschis noi oportunități pentru promovarea patrimoniului cultural și natural, iar evenimentele dedicate lui Brâncuși au devenit puncte de atracție pentru turiștii din țară și din străinătate.

Proiectele recente de modernizare a infrastructurii, extinderea rețelelor de utilități și promovarea turismului au transformat comuna Peștișani într-un exemplu de dezvoltare rurală în județul Gorj. În același timp, valorificarea tradițiilor și a meșteșugurilor locale contribuie la consolidarea identității comunității.

Istoria comunei Peștișani este profund legată de valorile sale culturale, de moștenirea lăsată de Constantin Brâncuși și de natura sa diversificată. De-a lungul secolelor, localitatea a reușit să îmbine tradițiile și inovația, transformându-se într-un model de păstrare a identității rurale și de adaptare la provocările contemporane. Această istorie bogată oferă

un fundament solid pentru viziunea strategică actuală, care urmărește să valorifice pe deplin potențialul unic al comunei.

Relieful

Comuna Peștișani se află într-o zonă submontană situată în partea de nord-vest a județului Gorj, la contactul dintre Dealurile Subcarpaților Getici și Munții Vâlcăni, parte din lanțul Carpaților Meridionali. Relieful variat al comunei conferă acesteia un peisaj pitoresc, ideal pentru turism și activități recreative, precum și condiții favorabile pentru agricultură și creșterea animalelor.

Relieful comunei Peștișani este definit de alternanța dintre zonele joase ale Văii Bistriței, dealuri domoale și înălțimi montane. Altitudinile variază între 200 și aproape 1.000 de metri, creând un peisaj diversificat, specific regiunilor submontane. Aceste caracteristici contribuie atât la frumusețea naturală a zonei, cât și la specificul său economic și cultural.

1. Zona joasă - Valea Bistriței:

- Valea Bistriței traversează comuna de la nord la sud, constituind un element geografic important. Relieful aici este domol, cu terase joase și lunci fertile, favorabile pentru agricultură, în special pentru culturile de porumb, legume și pomicultură.
- Râul Bistrița și afluenții săi creează un cadru natural propice pentru activități de agrement, precum pescuitul și turismul recreativ.

2. Dealurile Subcarpaților:

- Dealurile din zona Peștișani sunt caracterizate de pante line și soluri fertile, ideale pentru pășuni și fânețe. Acestea susțin creșterea animalelor și agricultură ecologică.
- Vegetația predominantă este formată din păduri de foioase și pajiști naturale, care oferă resurse importante pentru locuitori și contribuie la menținerea biodiversității.

3. Zona montană - Munții Vâlcăni:

- Partea nordică a comunei este dominată de Munții Vâlcăni, cu altitudini care depășesc 1.000 de metri. Această zonă montană este acoperită de păduri compacte și oferă un cadru deosebit pentru drumeții, ciclism montan și alte activități de aventură.
- Golurile alpine din această zonă sunt utilizate sezonier pentru pășunat, păstrând tradițiile de transumanță specifice regiunii.

Forme de relief specifice

1. Depresiunea subcarpatică:

- Relieful depresionar din zona centrală a comunei facilitează așezarea localităților și dezvoltarea infrastructurii rurale.
- Este un spațiu care permite atât activități economice (agricultură, creșterea animalelor), cât și dezvoltarea turismului rural.

2. Piatra Boroștenilor:

- Un element distinctiv al reliefului comunei, Piatra Boroștenilor este o formațiune naturală deosebită, inclusă în siturile protejate Natura 2000. Acest obiectiv contribuie la diversitatea peisagistică și reprezintă o atracție pentru turismul ecologic.

3. Lacurile de acumulare:

- Barajele Clocotiș și Vâja, amplasate pe râul Bistrița, reprezintă elemente artificiale integrate armonios în peisajul natural. Acestea contribuie atât la protecția împotriva inundațiilor, cât și la crearea unor spații pentru agrement.

Relieful diversificat al comunei Peștișani oferă multiple oportunități pentru dezvoltarea locală:

- **Agricultură:** Zonele joase și dealurile sunt propice pentru culturi agricole și pomicultură, contribuind la economia locală.
- **Turism:** Peisajul submontan, Valea Bistriței și Munții Vâlcan creează un cadru ideal pentru turism cultural, rural și ecologic.
- **Resurse naturale:** Pădurile extinse și pajiștile naturale susțin creșterea animalelor și oferă resurse pentru activități meșteșugărești, cum ar fi prelucrarea lemnului.

Relieful comunei Peștișani nu doar că oferă un peisaj natural impresionant, dar joacă și un rol esențial în conturarea identității locale. Acesta susține activități economice diverse, încurajează turismul și contribuie la calitatea vieții locuitorilor. Strategia integrată de dezvoltare teritorială trebuie să valorifice acest potențial, promovând un echilibru între utilizarea resurselor naturale și conservarea mediului.

Climatul

Comuna Peștișani se află într-o zonă submontană a județului Gorj, caracterizată de un climat temperat-continental cu influențe submediteraneene. Această particularitate climatică este rezultatul poziției geografice a comunei, situată între Dealurile Subcarpaților Getici și Munții Vâlcan, în proximitatea râului Bistrița. Condițiile climatice din Peștișani joacă un rol important în modelarea activităților economice, în special în agricultură și turism, dar și în determinarea specificului local.

Caracteristici generale ale climatului

1. **Temperaturi medii anuale:**
 - Valorile temperaturilor medii anuale variază între 9°C și 10°C, reflectând un climat relativ blând.
 - Verile sunt calde, cu temperaturi maxime ce pot depăși 30°C, în special în lunile iulie și august.
 - Iernile sunt moderate, cu temperaturi minime care rareori scad sub -10°C în zonele joase.
2. **Precipitații:**
 - Precipitațiile medii anuale sunt cuprinse între 800 și 1.200 mm, cu variații în funcție de altitudine.
 - Cele mai mari cantități de precipitații se înregistrează în lunile mai și iunie, sub forma ploilor torențiale specifice zonelor submontane.
 - În timpul iernii, precipitațiile apar sub formă de ninsoare, iar stratul de zăpadă persistă mai mult timp în zonele montane.
3. **Vânturi:**
 - Regimul eolian este influențat de proximitatea Munților Vâlcan, unde curenții montani determină circulația aerului.
 - Vânturile dominante sunt dinspre vest și nord-vest, având o intensitate moderată.
4. **Umiditate:**
 - Umiditatea relativă este moderată, variind între 70% și 80% în funcție de sezon. În timpul iernii, nivelul umidității poate crește semnificativ, favorizând formarea ceții, în special în Valea Bistriței.

Impactul climatului asupra activităților economice

1. Agricultură:

- Climatul submontan favorizează culturile de porumb, grâu, legume și pomi fructiferi, cum ar fi prunii și meri.
- Pajiștile naturale susțin activitățile de creștere a animalelor, mai ales în zonele montane și submontane.

2. Turism:

- Verile calde și iernile moderate permit practicarea turismului pe tot parcursul anului, fie că este vorba despre drumeții, ciclism montan sau alte activități recreative.
- Climatul favorabil sprijină organizarea evenimentelor culturale și tematice în aer liber, atrăgând turiști în diverse anotimpuri.

3. Energie regenerabilă:

- Condițiile meteorologice, inclusiv vânturile moderate și precipitațiile constante, creează oportunități pentru dezvoltarea microhidrocentralelor și altor forme de energie regenerabilă.

Vulnerabilități climatice

1. Inundații:

- Precipitațiile abundente din primăvară și începutul verii pot provoca inundații locale, în special în zonele joase ale Văii Bistriței.
- Gestionarea apelor pluviale este o prioritate pentru prevenirea daunelor asupra infrastructurii și terenurilor agricole.

2. Schimbările climatice:

- Creșterea frecvenței fenomenelor meteorologice extreme, precum furtunile violente sau valurile de căldură, poate avea un impact negativ asupra agriculturii și vieții locuitorilor.
- Secetele prelungite reprezintă o amenințare pentru culturile agricole și resursele de apă.

Climatul comunei Peștișani, cu caracteristici specifice regiunilor submontane, reprezintă un atu semnificativ pentru dezvoltarea economică și socială. Prin valorificarea avantajelor climatice și prin gestionarea eficientă a vulnerabilităților, comuna poate să își consolideze poziția ca model de dezvoltare rurală sustenabilă în județul Gorj.

Hidrografia

Comuna Peștișani este traversată de o rețea hidrografică variată și bine dezvoltată, dominată de râul Bistrița și de afluenții săi. Aceste resurse de apă joacă un rol important în viața economică, socială și ecologică a comunei, contribuind la diversitatea peisagistică și oferind oportunități pentru activități recreative, agricultură și dezvoltare turistică.

Caracteristici generale ale hidrografiei

1. Râul Bistrița:

- Râul Bistrița este principalul curs de apă care traversează comuna Peștișani, având un rol esențial în modelarea reliefului și în susținerea ecosistemelor locale.
- Acesta străbate comuna de la nord la sud, formând o vale largă și oferind un cadru natural ideal pentru agricultură, pescuit și activități de agrement.
- Pe cursul său au fost construite barajele Clocotiș și Vâja, care servesc atât scopurilor hidroenergetice, cât și celor de protecție împotriva inundațiilor și de recreere.

2. Afluenții râului Bistrița:

- Afluenții mai mici care alimentează râul Bistrița contribuie la rețeaua hidrografică a comunei, oferind surse suplimentare de apă pentru irigații și alte utilizări locale.
- Aceste pâraie și râulețe sunt esențiale pentru menținerea biodiversității în zonă.

3. Lacurile de acumulare:

- Lacurile Clocotiș și Vâja, situate în proximitatea râului Bistrița, sunt elemente artificiale integrate în peisajul natural al comunei.
- Ele sunt utilizate pentru gestionarea apei pluviale, producerea de energie hidro și activități recreative, cum ar fi pescuitul sportiv.

4. Pânza freatică:

- În zonele joase ale comunei, pânza freatică este accesibilă, iar locuitorii o utilizează pentru alimentarea cu apă a gospodăriilor și a activităților agricole.

Rolul hidrografiei în dezvoltarea locală

1. Agricultură:

- Valea râului Bistrița și zonele din apropierea afluenților oferă soluri fertile, susținând culturile agricole și pomicultura.
- Rețeaua hidrografică locală este utilizată pentru irigații, în special în perioadele secetoase.

2. Turism:

- Peisajele create de râul Bistrița și lacurile de acumulare sunt ideale pentru turismul ecologic și de agrement.
- Râul și barajele atrag turiști pasionați de pescuit, plimbări pe maluri și observarea naturii.

3. Energie regenerabilă:

- Barajele Clocotiș și Vâja au potențial hidroenergetic, contribuind la producția de energie verde și la reducerea impactului asupra mediului.

4. Protecția împotriva inundațiilor:

- Sistemele hidrotehnice existente, inclusiv barajele și digurile, joacă un rol crucial în prevenirea inundațiilor care pot afecta zonele joase ale comunei.

Vulnerabilități hidrografice

1. Risc de inundații:

- Precipitațiile abundente din primăvară și începutul verii pot duce la creșterea debitului râului Bistrița și la inundații în zonele joase.
- Unele pârauri mai mici din afluenții râului pot cauza acumulări rapide de apă în perioadele de ploi torențiale.

2. Poluarea apelor:

- În lipsa unui sistem eficient de gestionare a deșeurilor, există riscul contaminării apei râurilor și pâraurilor din comună.

3. Gestionarea insuficientă a resurselor de apă:

- Rețeaua hidrografică locală este subutilizată în scopuri economice și turistice, fiind necesare investiții pentru valorificarea optimă.

Hidrografia comunei Peștișani, dominată de râul Bistrița și de lacurile de acumulare, reprezintă un element esențial pentru dezvoltarea economică și socială a localității. Prin valorificarea responsabilă a acestor resurse, comuna poate să își consolideze poziția ca destinație turistică, să îmbunătățească viața locuitorilor și să contribuie la protecția mediului înconjurător. Strategia de dezvoltare include măsuri specifice pentru a integra aceste resurse în mod sustenabil în economia locală.

Soluri și resurse naturale

Comuna Peștișani beneficiază de o diversitate de soluri și resurse naturale, care contribuie în mod semnificativ la potențialul său economic și la specificul local. Solurile fertile, pădurile extinse, resursele de apă și biodiversitatea locală oferă oportunități multiple pentru agricultură, turism, industrie mică și conservarea mediului. O valorificare eficientă și sustenabilă a acestor resurse reprezintă un element esențial al strategiei de dezvoltare.

Soluri

1. Tipuri de soluri predominante:

- Soluri aluviale: Prezente de-a lungul râului Bistrița și afluenților săi, aceste soluri sunt fertile și favorabile culturilor agricole, precum porumb, grâu, legume și pomicultură.
- Soluri brune și brune argiloiluviale: Predomină în zonele de dealuri și sunt ideale pentru pășuni, fânețe și plantații de pomi fructiferi, cum ar fi meri, pruni și nuci.
- Soluri podzolice: Întâlnite în zona montană, aceste soluri au o capacitate de producție agricolă mai redusă, dar sunt valoroase pentru vegetația naturală și activitățile forestiere.

2. Fertilitate:

Solurile comunei Peștișani se remarcă printr-o fertilitate medie spre ridicată, ceea ce le face potrivite pentru agricultura ecologică. Acestea susțin activitățile agricole tradiționale, precum și inițiativele de diversificare economică, cum ar fi microfermele ecologice.

3. Vulnerabilități:

- Riscul de eroziune este prezent în zonele deluroase, mai ales în lipsa măsurilor de conservare a solului.
- Dezvoltarea urbanistică necontrolată poate reduce suprafețele arabile și afecta calitatea solurilor.

Resurse naturale

1. Resurse forestiere:

- Pădurile extinse, formate în principal din fag, stejar și gorun, acoperă o mare parte din teritoriul comunei. Acestea oferă lemn pentru construcții, combustibil și meșteșuguri tradiționale, dar și habitate pentru fauna sălbatică.
- Activitățile de silvicultură și exploatare forestieră se desfășoară într-un mod tradițional, dar este necesară o abordare sustenabilă pentru protejarea biodiversității.

2. Resurse de apă:

- Râul Bistrița și lacurile de acumulare Clocotiș și Vâja constituie surse importante de apă pentru irigații, consum casnic și activități turistice.
- Pânza freatică este accesibilă în zonele joase, fiind utilizată pentru alimentarea gospodăriilor și agricultură.

3. Biodiversitate și arii naturale protejate:

- Comuna găzduiește două arii naturale protejate: Piatra Boroștenilor și situl Natura 2000. Aceste zone sunt recunoscute pentru diversitatea lor biologică și sunt incluse în inițiative de conservare și turism ecologic.
- Flora și fauna locală includ specii rare de plante și animale, care contribuie la valoarea ecologică a comunei.

4. Potențial energetic:

- Râul Bistrița și resursele forestiere oferă oportunități pentru dezvoltarea energiei regenerabile, cum ar fi microhidrocentrale și biomasă.
- 5. Minerale și alte resurse:
 - În comuna Peștișani nu sunt semnalate resurse minerale semnificative pentru exploatare economică la scară mare, dar există potențial pentru utilizarea materialelor locale în construcții, cum ar fi piatra și nisipul.

Impactul resurselor naturale asupra dezvoltării locale

1. Agricultură:
 - Fertilitatea solurilor sprijină dezvoltarea agriculturii ecologice și a culturilor tradiționale. Comuna poate valorifica potențialul agricol prin promovarea produselor locale autentice și extinderea inițiativelor de economie circulară.
2. Turism:
 - Pădurile, râurile și ariile naturale protejate sunt atracții importante pentru turismul ecologic și recreativ. Crearea de trasee turistice și organizarea de activități educaționale pot atrage mai mulți vizitatori în zonă.
3. Economie locală:
 - Resursele forestiere și de apă pot fi integrate în proiecte de valorificare economică sustenabilă, cum ar fi producția de energie verde și prelucrarea tradițională a lemnului.
4. Protecția mediului:
 - Conservarea biodiversității și gestionarea eficientă a resurselor naturale sunt esențiale pentru menținerea echilibrului ecologic al comunei și pentru reducerea impactului schimbărilor climatice.

Solurile fertile și resursele naturale diverse ale comunei Peștișani reprezintă o bază solidă pentru dezvoltarea economică și ecologică a localității. Valorificarea sustenabilă a acestor resurse poate contribui la creșterea calității vieții locuitorilor, la atragerea turiștilor și la consolidarea economiei locale. Strategia integrată de dezvoltare teritorială trebuie să includă măsuri specifice pentru protejarea și utilizarea eficientă a acestor resurse, asigurând astfel o dezvoltare durabilă pentru generațiile viitoare.

PROFIL DEMOGRAFIC

Evoluția demografică a României se caracterizează prin trenduri negative pe termen lung, iar potrivit estimărilor realizate la nivel național și internațional, fără a lua în considerare migrația externă, dar ținând cont de o creștere a speranței de viață la naștere, populația României ar putea să scadă la 18,3 milioane în anul 2030, urmând să ajungă la 16,3 milioane la mijlocul secolului.

Consecințele acestor trenduri vor avea un impact asupra multor domenii ale vieții economico-sociale: forță de muncă, educație și formare profesională, servicii sociale și de sănătate, dezvoltare regională, etc. Ținând seama de aceste elemente, este o prioritate de interes național elaborarea unei Strategii privind populația României pe termen lung (până în anul 2050) și foarte lung (până la sfârșitul secolului), care ar trebui să vizeze trei obiective principale:

- Ameliorarea stării de sănătate;
- Reducerea mortalității și creșterea duratei medii de viață;
- Evitarea unei emigrații importante ca dimensiune.

Pentru a asigura creșterea calității vieții cetățenilor și persoanelor rezidente în România și pentru reducerea și inversarea declinului demografic, vor fi urmărite următoarele obiective orientative:

- Înscrierea pe o tendință sigură de diminuare a reducerii numărului populației generale.
- Reducerea ratei sărăciei la un nivel comparabil cu media UE din acel an.
- Asigurarea accesului tuturor cetățenilor și rezidenților la servicii de sănătate, educație și sociale de calitate.
- Asigurarea accesului nediscriminatoriu al tuturor persoanelor pe piața muncii
- Cuprinderea tuturor persoanelor apte de muncă în sistemul de educație și formare profesională continuă, inclusiv a celor în vârstă de peste 50 ani.

Populația reprezintă elementul de bază al potențialului economic al unui teritoriu. Prin urmare, cunoașterea aspectelor privind numărul, structura și evoluția acesteia în timp reprezintă punctul de pornire al tuturor analizelor.

În conformitate cu datele oferite de Institutul Național de Statistică, populația Regiunii Sud-Vest Oltenia era, la data de 1 ianuarie 2023, de 2.086.576 persoane, ceea ce reprezintă 9,51% din populația României.

În ceea ce privește județul Gorj, potrivit aceleași surse, populația stabilă totală era de 344.720 persoane, reprezentând aproximativ 16,52% din populația regiunii și 1,57% din populația totală a României.

În multe țări, s-a observat că, pe măsură ce populația îmbătrânește și scade, aceasta se concentrează înăuntrul, dar mai ales în proximitatea marilor orașe. În Spania, de exemplu, se observă un contrast puternic între scăderea populației în multe zone din interiorul țării și creșterea rapidă a populației din proximitatea Madridului. Fuenlabrada, oraș din proximitatea Madridului, avea o populație de doar 7.000 de locuitori în 1970. Aceasta urcase la 200.000 în doar 40 de ani. Multe din suburbiile madrilene sunt orașe în toată regula, cu mari cartiere de blocuri, servicii publice complexe și activități economice proprii. Împreună, suburbiile Madridului au peste 3.000.000 de locuitori, mai mult decât întreaga regiune Castilia și Leon, care se întinde pe 90.000 de km².

Și în România se observă un fenomen similar, mai ales în partea sudică a țării. Populația crește cu viteză atât în București și Ilfov, precum și în marile centre urbane și mai ales în jurul acestora, dar este în declin pronunțat în majoritatea celorlalte județe, cu precădere în mediul urban mic.

Evoluția populației după domiciliu

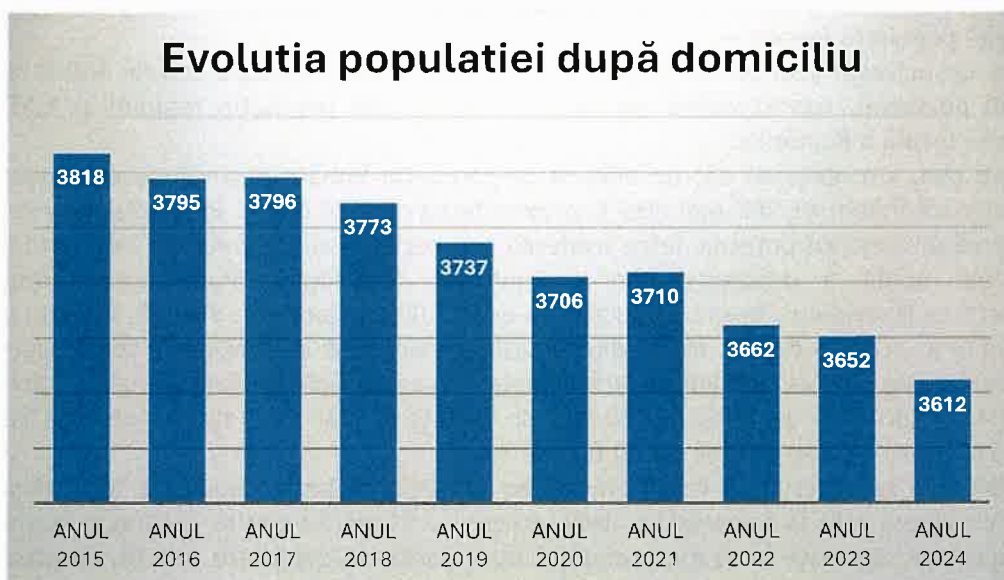
Graficul referitor la evoluția populației după domiciliu în comuna Peștișani evidențiază o tendință generală de scădere a populației în perioada analizată, reflectând procesele demografice care afectează majoritatea zonelor rurale din România. Începând cu anul 2010 și până în prezent, populația comunei a cunoscut un declin constant, cu mici variații de stagnare în anumite intervale. Această scădere este atribuită mai multor factori, printre care se numără migrația tinerilor către orașe mai mari sau în străinătate, natalitatea scăzută și îmbătrânirea demografică.

Reducerea populației afectează în mod direct economia locală, forța de muncă activă fiind din ce în ce mai mică, iar ponderea vârstnicilor crescând semnificativ. Acest fenomen este amplificat de lipsa unor oportunități economice și de locuri de muncă atractive pentru tineri, ceea ce accentuează migrația spre zone mai bine dezvoltate economic. Populația locală este astfel expusă unui proces de depopulare, comun pentru multe localități rurale din România. În ceea ce privește provocările asociate acestei evoluții demografice, principalul impact se resimte asupra sustenabilității comunității. Numărul tot mai mic de locuitori limitează

posibilitățile de dezvoltare economică și socială, afectând capacitatea comunei de a susține inițiative economice majore. În același timp, îmbătrânirea populației crește presiunea asupra serviciilor sociale, în special cele dedicate vârstnicilor.

Pentru a răspunde acestor provocări, sunt necesare intervenții strategice care să încetinească procesul de scădere a populației și să atragă locuitorii tineri înapoi în comună. Dezvoltarea infrastructurii locale, crearea de oportunități economice prin sprijinirea antreprenoriatului și valorificarea turismului, precum și investițiile în infrastructura educațională și socială sunt esențiale. Stimulentele financiare pentru familiile tinere și inițiativele de sprijin pentru întreprinderile locale ar putea contribui, de asemenea, la stabilizarea populației.

În concluzie, evoluția populației comunei Peștișani reflectă tendințele generale din mediul rural românesc, dar intervențiile bine gândite ar putea contribui la inversarea acestui trend. Este important să fie abordate cauzele fundamentale ale scăderii populației, prin crearea unui mediu favorabil pentru locuire, muncă și dezvoltare personală, ceea ce ar putea transforma comuna Peștișani într-un exemplu pozitiv de redresare demografică rurală.

Evoluția Natalității

Graficul privind evoluția natalității în comuna Peștișani arată o tendință descendentă în ultimii ani, evidențiind scăderea numărului de nou-născuți. Această tendință este în concordanță cu realitatea demografică generală din mediul rural românesc, unde natalitatea este afectată de factori precum migrația tinerilor, schimbările socio-economice și lipsa unor politici locale orientate spre sprijinirea familiilor.

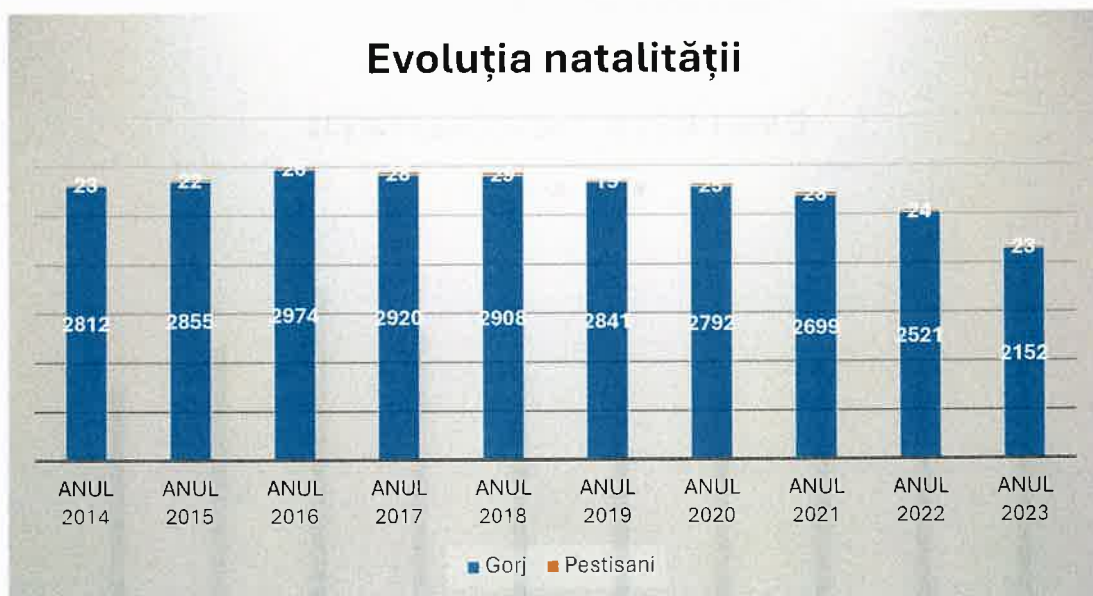
În prima parte a perioadei analizate, numărul nașterilor a fost relativ constant, însă declinul devine vizibil în ultimii ani. Această scădere reflectă atât modificările în structura populației - prin creșterea ponderii vârstnicilor și scăderea numărului de femei aflate la vârsta fertilă - cât și influența factorilor externi, precum migrarea tinerelor familii spre zone urbane sau în afara țării. Acest fenomen contribuie la reducerea populației tinere active și la accelerarea procesului de îmbătrânire demografică.

Natalitatea scăzută reprezintă o provocare majoră pentru sustenabilitatea comunei Peștișani, având implicații directe asupra economiei și asupra capacității de regenerare a comunității. Lipsa tinerilor și a copiilor în număr suficient afectează în mod direct viitorul localității, reducând numărul celor care vor putea contribui la economia locală în

următoarele decenii. De asemenea, scăderea natalității limitează funcționarea unităților educaționale locale, cum ar fi grădinițele și școlile, care devin insuficient populate. Pentru a răspunde acestei situații, este esențială implementarea unor politici locale de sprijin pentru familii. Printre măsurile propuse se numără stimulente financiare pentru nașteri, crearea de facilități pentru îngrijirea copiilor (creșe și afterschool-uri), precum și programe educaționale care să sprijine părinții. Investițiile în infrastructura socială pot crește atractivitatea comunei pentru familiile tinere, reducând migrația și stabilizând populația.

Un alt aspect important este crearea de oportunități economice care să permită tinerelor familii să rămână în comună. Dezvoltarea de locuri de muncă în sectoare precum turismul, agricultura ecologică și economia circulară ar putea contribui la reducerea presiunii de migrație și la creșterea natalității.

În concluzie, declinul natalității din comuna Peștișani evidențiază necesitatea unor intervenții strategice urgente. Sprijinirea familiilor, crearea de oportunități pentru tineri și dezvoltarea infrastructurii locale sunt esențiale pentru a inversa această tendință și pentru a asigura sustenabilitatea demografică a comunei.

Evoluția Mortalității

Graficul care reflectă evoluția mortalității în comuna Peștișani evidențiază o tendință constantă sau ușor crescătoare în ceea ce privește numărul anual de decese, ceea ce este comun în zonele rurale cu o populație îmbătrânită. Datele indică faptul că rata mortalității este influențată în mod direct de structura demografică a comunei, caracterizată de un procent semnificativ de vârstnici, dar și de accesul limitat la servicii medicale moderne.

În primele perioade analizate, numărul de decese era relativ constant, dar creșterea progresivă a ponderii populației de peste 65 de ani a dus la o accentuare a fenomenului în ultimii ani. În același timp, factorii socio-economici, cum ar fi lipsa accesului la îngrijire medicală preventivă și condițiile socio-economice precare, contribuie la menținerea unei mortalități ridicate.

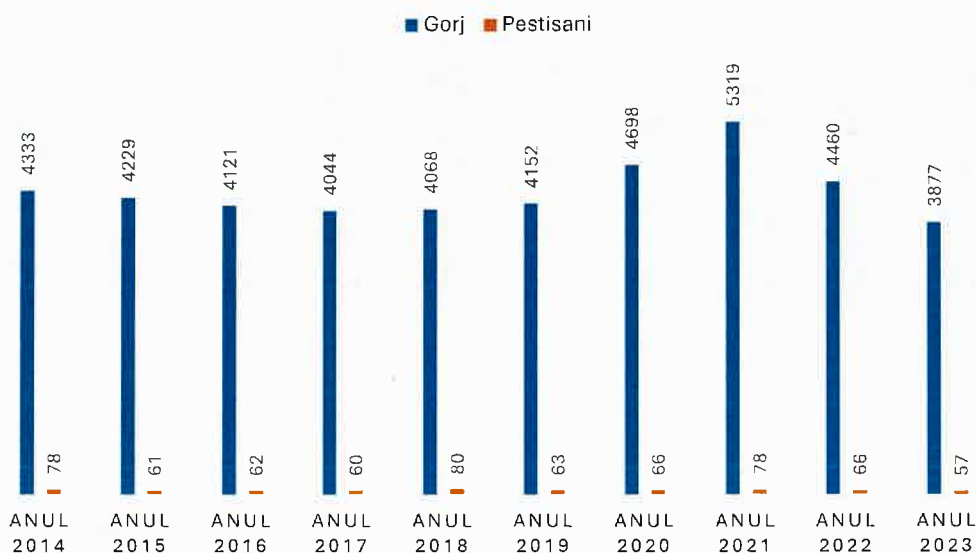
Această tendință are implicații profunde asupra comunității, contribuind la reducerea constantă a populației totale și afectând echilibrul între generații. Mortalitatea crescută, asociată cu natalitatea scăzută, accelerează procesul de depopulare și de îmbătrânire a

comunei Peștișani. În plus, structura mortalității este adesea asociată cu prevalența bolilor cronice și a afecțiunilor cardiovasculare, care sunt frecvente în rândul populației vârstnice. Reducerea mortalității necesită intervenții care să abordeze atât cauzele imediate, cât și factorii subiacenți. În primul rând, este esențială extinderea și modernizarea infrastructurii medicale locale. Crearea unui centru medical modern, dotat cu echipamente pentru diagnostic și tratament preventiv, ar putea contribui la scăderea numărului de decese. În același timp, promovarea serviciilor de telemedicină ar putea asigura accesul vârstnicilor la consultanță de specialitate, reducând barierele asociate transportului către centrele medicale urbane.

De asemenea, educația în domeniul sănătății și campaniile de conștientizare privind prevenția bolilor pot juca un rol crucial în reducerea mortalității. Programele de screening pentru bolile cardiovasculare și diabet, alături de sprijinirea unui stil de viață sănătos, ar putea contribui la creșterea speranței de viață și la reducerea mortalității în rândul populației vârstnice.

În concluzie, evoluția mortalității în comuna Peștișani subliniază necesitatea unei atenții sporite asupra sănătății publice, cu accent pe prevenție și accesibilitate. Intervențiile strategice în acest domeniu pot avea un impact semnificativ asupra calității vieții locuitorilor și asupra sustenabilității demografice a comunei.

EVOLUȚIA MORTALITĂȚII

Structura populației pe categorii de vârstă

Analiza referitoare la distribuția populației comunei Peștișani pe categorii de vârstă oferă o imagine clară asupra structurii demografice actuale și asupra provocărilor legate de sustenabilitatea comunității. Populația este împărțită în patru mari categorii: copii (0-14 ani), tineri (15-34 ani), populația adultă activă (35-64 ani) și vârstnici (65+ ani). Analiza acestor categorii evidențiază tendințele demografice, punctele critice și oportunitățile de intervenție.

Copiii cu vârsta între 0 și 14 ani reprezintă aproximativ 11% din populație, ceea ce reflectă o natalitate scăzută și un număr mic de familii tinere în comună. Această categorie este crucială pentru viitorul comunității, însă proporția redusă semnalează dificultăți în

asigurarea regenerării populației active. Fără politici locale care să sprijine familiile tinere și să încurajeze natalitatea, această tendință ar putea duce la o scădere continuă a populației.

Tinerii, cu vârste între 15 și 34 de ani, reprezintă aproximativ 22% din populație. Acest segment este semnificativ, dar expus migrației către orașe mai mari sau în străinătate. Lipsa locurilor de muncă atractive și a oportunităților economice în comună determină mulți dintre acești tineri să plece, reducând forța de muncă disponibilă și contribuția lor economică. Reținerea și atragerea tinerilor în comună ar trebui să fie o prioritate strategică.

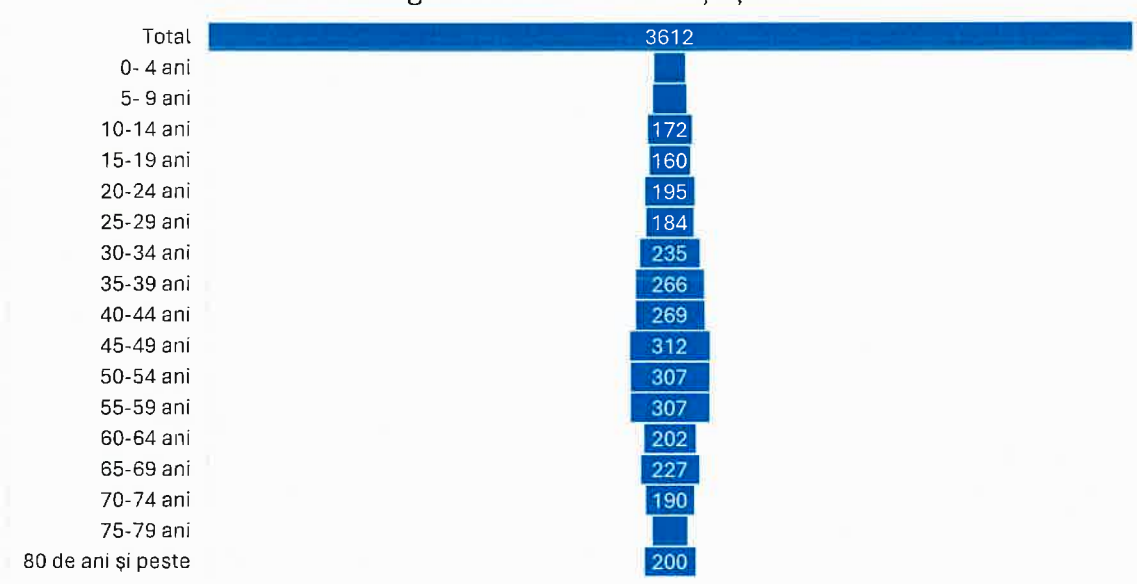
Populația adultă activă, cu vârste între 35 și 64 de ani, constituie cel mai mare segment al populației, reprezentând peste 43%. Această categorie este principalul motor economic al comunei, însă procesul de îmbătrânire începe să fie evident și în acest segment. În următorii ani, mulți dintre acești adulți vor trece în categoria vârstnicilor, accentuând presiunea asupra sistemului de servicii sociale și reducând forța de muncă activă.

Vârstnicii, cu vârsta de 65 de ani și peste, reprezintă aproximativ 26% din populație, ceea ce indică un proces demografic accelerat de îmbătrânire. Această categorie pune o presiune considerabilă pe resursele comunei, inclusiv pe serviciile sociale și medicale. Proportia ridicată de vârstnici subliniază necesitatea unor politici dedicate acestei categorii, care să îmbunătățească calitatea vieții și să reducă izolarea socială.

Această distribuție pe categorii de vârstă reflectă un proces demografic dezechilibrat, cu o populație îmbătrânită, o natalitate scăzută și o proporție semnificativă de tineri aflați la risc de migrație. Recomandările strategice pentru a aborda aceste provocări includ sprijinirea familiilor tinere prin măsuri financiare și sociale, crearea de locuri de muncă care să rețină tinerii și dezvoltarea serviciilor dedicate vârstnicilor. Aceste intervenții sunt esențiale pentru a restabili echilibrul demografic și pentru a asigura sustenabilitatea pe termen lung a comunității.

Categorie	Număr persoane - Anul 2024	Pondere în total	Pondere segmente
Total	3612		
0- 4 ani	120	3,32%	11,71%
5- 9 ani	131	3,63%	
10-14 ani	172	4,76%	
15-19 ani	160	4,43%	61,88%
20-24 ani	195	5,40%	
25-29 ani	184	5,09%	
30-34 ani	235	6,51%	
35-39 ani	266	7,36%	
40-44 ani	269	7,45%	
45-49 ani	312	8,64%	
50-54 ani	307	8,50%	
55-59 ani	307	8,50%	
60-64 ani	202	5,59%	26,41%
65-69 ani	227	6,28%	
70-74 ani	190	5,26%	
75-79 ani	135	3,74%	
80 de ani și peste	200	5,54%	

Structura demografică a comunei Peștișani în anul 2024

Analiza migrației în comuna Peștișani

Analiza referitoare la migrația internă și externă evidențiază dinamica fluxurilor migratorii care afectează comuna Peștișani în raport cu tendințele generale din județul Gorj. Acesta subliniază specificitățile comunei în ceea ce privește mobilitatea populației și impactul migrației asupra structurii demografice și economiei locale.

La nivelul comunei Peștișani, migrația externă are un impact semnificativ, fiind influențată de oportunitățile economice limitate, mai ales pentru tineri, și de atractivitatea pieței muncii din străinătate. Proporția celor care pleacă în afara țării este considerabil mai mare decât în cazul migrației interne, ceea ce reflectă o tendință comună în zonele rurale din România. Majoritatea celor care emigrează sunt tineri sau adulți aflați în perioada de maximă activitate economică, ceea ce reduce forța de muncă locală și contribuie la îmbătrânirea populației.

Comparativ, migrația internă din Peștișani către alte localități din județul Gorj sau din țară este mai puțin pronunțată decât migrația externă. Totuși, o parte semnificativă a populației active tinde să se mute în orașele mai mari din județ, precum Târgu Jiu, în căutarea unor locuri de muncă mai bine plătite și a unui acces mai bun la servicii educaționale și sociale. Această tendință contribuie la reducerea populației tinere din comună și accentuează procesul de depopulare.

În comparație cu media județului Gorj, comuna Peștișani prezintă o rată de migrație externă mai mare, dar cu un flux mai redus de migrație internă. În județ, migrația internă este mai echilibrată, având în vedere proximitatea unor centre urbane mai dezvoltate care atrag populație din zonele rurale. Pe de altă parte, tendința de emigrare externă în județul Gorj este în linie cu cea observată în Peștișani, subliniind o problemă regională legată de atracția pieței muncii internaționale.

Această dinamică a migrației afectează direct comuna Peștișani, reducând numărul tinerilor care ar putea contribui la economia locală și care ar asigura continuitatea generațiilor. În plus, migrația externă tinde să destabilizeze structura demografică, accelerând procesul de îmbătrânire și reducând baza de contribuabili la bugetul local.

Pentru a reduce impactul migrației asupra comunei, este esențial să se implementeze măsuri care să atragă și să rețină tinerii. Printre soluțiile posibile se numără crearea de oportunități

economice prin sprijinirea antreprenoriatului local, dezvoltarea turismului și agriculturii ecologice, precum și extinderea serviciilor educaționale și sociale. În plus, este important să fie valorificat potențialul migranților care doresc să revină în țară, prin programe de sprijin pentru reintegrarea acestora în comunitate.

Migrația externă și internă reprezintă, astfel, un fenomen complex, care reflectă realitățile economice și sociale ale comunei Peștișani, dar și ale județului Gorj. Soluțiile strategice trebuie să fie integrate și adaptate specificului local, pentru a asigura o stabilizare demografică și pentru a sprijini dezvoltarea sustenabilă a comunității.

Nr. crt.	Indicator	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Stabiliri cu domiciliul județul Gorj	5973	5731	6601	6072	5899	6159	5897	5705	6701	6932
2	Stabiliri cu domiciliul comuna Peștișani	76	77	112	65	72	83	100	69	80	81
3	Plecări cu domiciliul județul Gorj	7100	6919	7849	7467	7706	8107	7544	7190	8305	8057
4	Plecări cu domiciliul din localitate comuna Peștișani	64	64	74	56	62	70	54	66	53	88
5	Sold migrator județul Gorj (rând 1 – rând 3)	-1127	-1188	-1248	-1395	-1807	-1948	-1647	-1485	-1604	-1125
6	Sold migrator comuna Peștișani (rând 2 – rând 4)	12	13	38	9	10	13	46	3	27	-7
7	Emigranți județul Gorj	69	113	143	148	171	204	140	277	377	355
8	Emigranți comuna Peștișani	1	1	1	2	1		1	1	3	4
9	Imigranți județul Gorj	41	35	41	53	54	79	44	56	85	86
10	Imigranți comuna Peștișani				2	1	1		0	0	2
11	Bilanț județul Gorj (rând 9 – rând 7)	-28	-78	-102	-95	-117	-125	-96	-221	-292	-269
12	Bilanț comuna Peștișani (rând 10 – rând 8)	-1	-1	-1	0	0	1	-1	-1	-3	-2

Diagnostic Sectorial - Profil Demografic și Recomandări

Profil General al Demografiei Comunei Peștișani

Analiza demografică a comunei Peștișani reflectă tendințe caracteristice multor zone rurale din România, marcate de o populație în scădere, îmbătrânirea demografică și migrația semnificativă a tinerilor. Populația totală este în continuă reducere, proces influențat de natalitatea scăzută, mortalitatea ridicată și fluxurile migratorii, atât interne, cât și externe. Structura pe categorii de vârstă evidențiază un dezechilibru major între populația tânără, populația activă și vârstnicii, ceea ce afectează capacitatea comunei de a menține un echilibru social și economic pe termen lung.

Principalele provocări demografice

1. Depopularea accelerată:

Populația comunei este în scădere constantă, ceea ce afectează direct capacitatea comunității de a genera creștere economică și de a susține serviciile publice. Scăderea natalității și migrația tinerilor sunt principalele cauze ale acestui fenomen.

2. Îmbătrânirea demografică:
Procentul ridicat de vârstnici (26% din populație) reflectă procesul de îmbătrânire demografică, care crește presiunea asupra serviciilor sociale și medicale. În același timp, acest segment al populației are o contribuție economică redusă, ceea ce accentuează dezechilibrul între populația activă și cea dependentă.
3. Natalitate scăzută:
Copiii reprezintă doar 11% din populație, semnalând un deficit major al generației care va deveni forța de muncă în viitor. Această situație pune în pericol sustenabilitatea demografică a comunei.
4. Migrația internă și externă:
Tinerii și populația activă pleacă spre orașe mai mari sau în străinătate, ceea ce reduce baza de contribuabili și afectează dinamica economică locală. Migrația externă este predominantă, dar și migrația internă către centre urbane, precum Târgu Jiu, influențează negativ comuna.
5. Acces limitat la servicii și oportunități:
Lipsa infrastructurii economice și sociale moderne determină familiile tinere să părăsească comuna, ceea ce accelerează procesul de depopulare.

Recomandări Strategice

1. Stabilizarea și creșterea populației
 - Introducerea de stimulente financiare pentru nașteri, precum indemnizații pentru familiile tinere și subvenții pentru îngrijirea copiilor.
 - Crearea de creșe, grădinițe și programe afterschool, care să sprijine familiile tinere și să încurajeze stabilirea lor în comună.
 - Organizarea de campanii de conștientizare privind sprijinul local pentru familii și atragerea tinerelor cupluri.
2. Crearea de oportunități economice
 - Dezvoltarea de locuri de muncă în sectoare strategice precum turismul, agricultura ecologică și economia circulară, pentru a reduce migrația tinerilor.
 - Încurajarea antreprenoriatului local prin acordarea de subvenții și facilități fiscale pentru afaceri care generează locuri de muncă.
 - Promovarea investițiilor private prin îmbunătățirea infrastructurii și simplificarea accesului la terenuri și resurse locale.
3. Combaterea migrației și atragerea populației tinere
 - Crearea unui mediu atractiv pentru tineri prin organizarea de evenimente culturale, sportive și sociale care să consolideze legătura cu comunitatea locală.
 - Programe dedicate migranților care doresc să revină în comună, inclusiv sprijin pentru reintegrare și acces la finanțări pentru inițiative antreprenoriale.
 - Extinderea serviciilor educaționale și sociale care să atragă familiile tinere.
4. Îmbunătățirea calității vieții pentru vârstnici
 - Dezvoltarea serviciilor sociale dedicate vârstnicilor, precum centre de zi, servicii de îngrijire la domiciliu și activități recreative pentru această categorie de populație.
 - Crearea unui sistem de telemedicină pentru a îmbunătăți accesul la servicii medicale de specialitate.
5. Modernizarea infrastructurii sociale și educaționale
 - Investiții în infrastructura locală pentru a sprijini accesul la educație, sănătate și servicii publice.

- Modernizarea școlilor și crearea de programe extracurriculare care să îmbunătățească nivelul educațional și să contribuie la dezvoltarea capitalului uman.
6. Creșterea conectivității și digitalizării
- Extinderea infrastructurii digitale pentru a facilita accesul locuitorilor la servicii publice moderne și oportunități de muncă online.
 - Promovarea comunei în mediul online pentru a atrage turiști, investitori și familii care doresc să se mute în mediul rural.

Concluzie Generală

Profilul demografic al comunei Peștișani indică un set complex de provocări care necesită intervenții strategice integrate. Depopularea, îmbătrânirea demografică și migrația externă pot fi gestionate prin măsuri proactive care să stimuleze creșterea populației și să îmbunătățească calitatea vieții locuitorilor.

Prin sprijinirea familiilor, crearea de locuri de muncă, dezvoltarea infrastructurii sociale și combaterea migrației, comuna Peștișani poate să își stabilizeze situația demografică și să își asigure un viitor sustenabil. Implementarea acestor recomandări va contribui la crearea unui mediu economic și social atractiv, în care locuitorii să își dorească să rămână, să se dezvolte și să contribuie la revitalizarea comunității.

PROFIL ECONOMIC

La nivelul teritoriului regional pot fi constatate disparități referitoare atât la volumul și structura resurselor umane cât și la profilul economic și nivelul de dezvoltare a infrastructurii. Vâlcea face parte dintre județele industrializate din nordul Olteniei, alături de județul Gorj, ceea ce explică perioada dificilă de restructurare industrială de care a fost afectat. Reducerea populației ocupate în județele Vâlcea și Gorj a fost mai drastică din cauza restructurării industriei extractive. În prezent structura populației ocupate din aceste județe reflectă o orientare a economiei spre servicii și o ocupare mai redusă în agricultură comparativ cu județele sudice axate preponderent pe agricultură (între 44% și 50% din totalul populației ocupate pe județele respective).

Zonele mari de restructurare industrială sunt arii mai extinse care cuprind centre economice cu probleme în dezvoltarea sectorului industrial (conform H.G. nr. 399/2001).

Pentru a fi sprijinite în depășirea problemelor cu care se confruntă, zonele cu industrii în declin au fost incluse printre zonele prioritare stabilite la nivel național, care cuprind arii cu probleme complexe, zone de mare sărăcie sau cu probleme de degradare a terenurilor. Dependența de industria minieră intrată în declin, cu consecințele sale sociale, este dovedită de existența pe teritoriul județului Gorj a 3 zone defavorizate, create în principalele zone de exploatare a carbunelui, unde procesul restructurării a generat cele mai importante probleme sociale: zona Motru-Rovinari, zona Albeni și zona Schela.

Economia județului Gorj se caracterizează printr-o structură industrial-agrară. Pe teritoriul județului Gorj la nivelul anului 2018 erau 6784 de unități active. Din totalul de 75145 salariați câți erau înregistrați în județul Gorj în 20192 (de 1,03 ori mai mulți comparativ cu anul 2018), 2,17% erau în agricultură și silvicultură; 17,1% în industria energetică; 13% în industria prelucrătoare; 12,7% în producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; 2,4% în distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor și activități de decontaminare; 8,18% în construcții; 14,7% în comerț cu ridicata și cu amănuntul; 4,9% în transport și depozitare; 3,4% în hoteluri și restaurante; 0,8% în informații

și comunicații; 1% în intermediere financiare și asigurări; 0,3% în tranzacții imobiliare; 2,4% în activități profesionale, științifice și tehnice; 6,7% în activități de servicii administrative și servicii de suport; 4,8% în administrație publică, apărare și asigurări sociale din sistemul public; 7,5% în învățământ; 9,2% în sănătate și asistență socială; 1,1% în activități de spectacole, culturale și recreative; 0,6% în alte tipuri de activități în afara celor menționate. Diversificarea redusă a sectorului servicii în ansamblu este consecința dezvoltării cu precădere a serviciilor conexe sectoarelor economice dominante (producție de energie și industrie extractivă).

Sectorul întreprinderilor mici și mijlocii este important în orice economie națională, datorită faptului că acestea se pot adapta mult mai repede la modificările pieței comparativ cu marile companii. Pentru a spijini sectorul întreprinderilor mici și mijlocii, economia națională trebuie să promoveze spiritul antreprenorial, iar pe baza acestuia să îmbunătățească competitivitatea economiei românești atât pe plan intern cât și internațional. Trebuie acordată o atenție deosebită domeniilor serviciilor și industriei, deoarece au un potențial de creștere sustenabil pe termen lung.

Conform datelor furnizate de listaфирme.ro, în comuna Peștișani activează în momentul de față un număr de 61 de operatori economici.

Firma	Caen	Domeniu	Cifra2023RON	Angajati2023
GHIBU SRL	4711	Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun	4985798	13
CAMISSIS SRL	4776	Comert cu amanuntul al florilor, plantelor si semintelor; comert cu amanuntul al animalelor de companie si a hranei pentru acestea, in magazine specializate	0	0
TECNOCASA SRL	3109	Fabricarea de mobila n.c.a.	567642	5
BRANVAS PROD SRL	1610	Taierea si rindeluirea lemnului	21446	0
BOLECSILVA SRL	1610	Taierea si rindeluirea lemnului	184955	0
STRALIS COM SRL	4730	Comert cu amanuntul al carburantilor pentru autovehicule in magazine specializate	29102503	45
PESIFOREST SRL	0210	Silvicultura si alte activitati forestiere	0	0
GINALTRANS SRL	4941	Transporturi rutiere de marfuri	0	0
BLUE INFINIT SRL	5590	Alte servicii de cazare	728388	5
CSP SANMED SRL	8622	Activitati de asistenta medicala specializata	559632	1
TEODOR SI BEBITA SRL	5610	Restaurante	238333	1
ALEXISGAS 2010 SRL	4671	Comert cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi si gazoni si al produselor derivate	2521012	4

ERATAG SERV SRL	5520	Facilitati de cazare pentru vacante si perioade de scurta durata	0	0
TACRCONS SRL	4120	Lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale	103020	2
RARESDSIGN SRL	7022	Activitati de consultanta pentru afaceri si management	186800	1
ADELUX DESIGN SRL	4759	Comert cu amanuntul al mobilei, al articolelor de iluminat si al articole de uz casnic n.c.a., in magazine specializate	158742	1
EMBONCLAU 07 SRL	4619	Intermedieri in comertul cu produse diverse	0	0
GEMORASA CONCEPT SRL	2223	Fabricarea articolelor din material plastic pentru constructii	0	0
AHIM IMT MED SRL	8622	Activitati de asistenta medicala specializata	607873	3
COSTA SERV TOTAL SRL	3319	Repararea altor echipamente	5000	0
NANPROFI CONS SRL	0220	Exploatarea forestiera	0	0
CCM DREAMER SRL	0113	Cultivarea legumelor si a pepenilor, a radacinoaselor si tuberculilor	0	0
VERNPROING VITA SRL	7111	Activitati de arhitectura	0	0
MIANMIRIS TOUR SRL	5520	Facilitati de cazare pentru vacante si perioade de scurta durata	0	0
TIVCON SERV SRL	4520	Intretinerea si repararea autovehiculelor		
KREI ENERGY TECK SRL	4619	Intermedieri in comertul cu produse diverse	105827	0
M.C.CAD CRISTOP SRL	7112	Activitati de inginerie si consultanta tehnica legate de acestea	232930	3
EUROTOP EVAL SRL	7490	Alte activitati profesionale, stiintifice si tehnice n.c.a.	131896	1
CAD DANIVAS SRL	5610	Restaurante	64459	0
UNIO VARIETA SRL	1089	Fabricarea altor produse alimentare n.c.a.	422267	4
LE SORELLE GAMA7 SRL	4771	Comert cu amanuntul al imbracamintei, in magazine specializate	0	0
STEPROJECT DEVELOPMENT SRL	4120	Lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale	21800	1
IL PETRUTA SRL	8121	Activitati generale de curatenie a cladirilor	29400	1
MP NIC PLUS SRL	1610	Taierea si rindeluirea lemnului	341907	3
ARSADIRAL TRANS SRL	4941	Transporturi rutiere de marfuri		

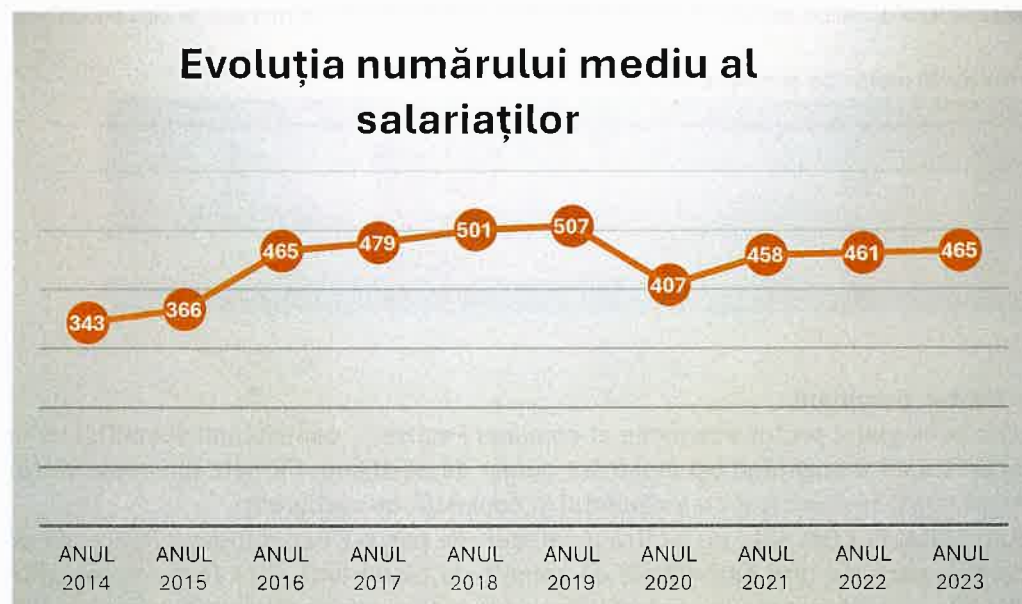
MBC CUSTOM SRL	2561	Tratarea si acoperirea metalelor		
CRIDARIAGAB CONS76 SRL	4120	Lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale	47300	1
CASA ROBI GUREANU SRL	5520	Facilitati de cazare pentru vacante si perioade de scurta durata	64064	0
RUSUDAWMIR TRANS SRL	4941	Transporturi rutiere de marfuri	74070	1
LORLEUTAB TRANS SRL	4941	Transporturi rutiere de marfuri	77003	1
BAZI MAZGAB SERV SRL	4941	Transporturi rutiere de marfuri	692405	6
DEARUIG TRANSPORT SRL	4941	Transporturi rutiere de marfuri	34000	1
BEK BETTERCHOICE SRL	6831	Agentii imobiliare	139937	2
NIMANUFLOR TRANSPORTER SRL	4941	Transporturi rutiere de marfuri	76700	1
TIBLOGNIC TUR SRL	5530	Parcuri pentru rulote, campinguri si tabere		
ROBIANIS LOTRANS SRL	4941	Transporturi rutiere de marfuri	10850	0
BONCMIH TRANSPORT SRL	4932	Transporturi cu taxiuri	36030	0
EMISEG BUILD CONSTRUCT SRL	4120	Lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale	16188	2
VLAMIRANDRE VALFRUCT SRL	4711	Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun	0	0
MARIUS IONUT FOREST TRANS SRL	4941	Transporturi rutiere de marfuri	37973	1
KUPPLASTPUK SRL	4332	Lucrari de tamplarie si dulgherie	66525	3
RZVPAINT CARS SERV SRL	4520	Intretinerea si repararea autovehiculelor	61501	1
EDUMIHEVENTS SRL	9329	Alte activitati recreative si distractive n.c.a.	19300	1
EDILITAR GRUP PESTISANI SRL	4120	Lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale	97208	3
DMDOCTAV HOLTZ SRL	0220	Exploatarea forestiera		
NAECOB SRL	4719	Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse nealimentare	0	0
SILVILUC FOREST SRL	0220	Exploatarea forestiera	0	0
LASER CNC SRL	2511	Fabricarea de constructii metalice si parti componente ale structurilor metalice	0	0
LOTALPET CONSTRUCT SRL	4120	Lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale		

SELENA CONCEPT SRL	9604	Activitati de intretinere corporala
RARFOODS SRL	5610	Restaurante

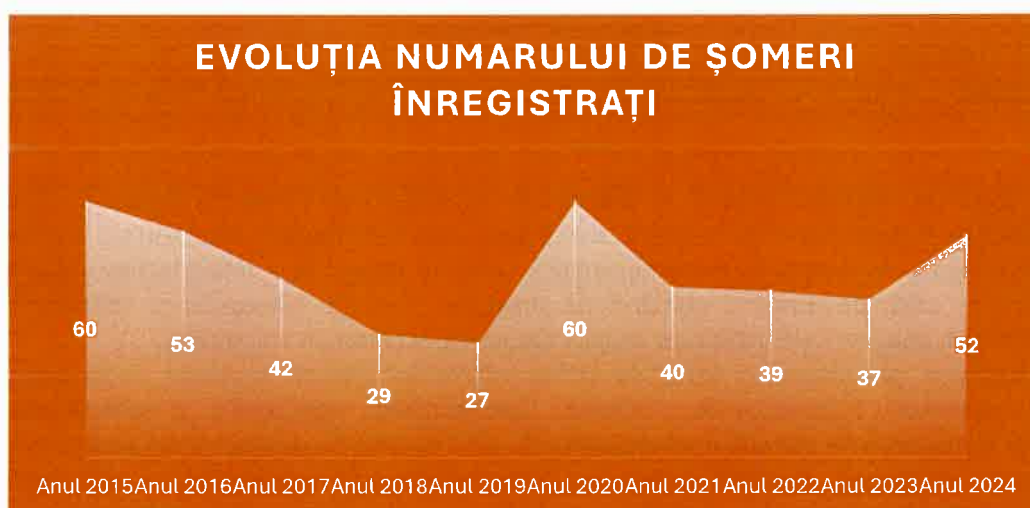
Economia comunei Peștișani reflectă un amestec de activități tradiționale și moderne, fiind caracterizată de o diversitate de sectoare economice care contribuie în mod diferit la cifra de afaceri totală și la ocuparea forței de muncă. Analiza integrată a informațiilor despre firmele locale, cifra de afaceri, numărul de angajați, evoluția șomajului și tendințele generale oferă o imagine cuprinzătoare asupra dinamicii economice a comunei.

Comuna Peștișani găzduiește o serie de firme active în diverse sectoare economice, incluzând comerțul, transporturile, turismul, construcțiile, agricultura și silvicultura. Comerțul și transporturile domină economia locală, atât în ceea ce privește cifra de afaceri, cât și locurile de muncă. Turismul și sectorul construcțiilor sunt subdezvoltate, dar oferă oportunități semnificative pentru extindere. Agricultura și silvicultura, deși tradiționale, au o contribuție modestă în economia locală.

Evoluția numărului de salariați din comuna Peștișani indică o stabilitate moderată, cu un număr mediu de aproximativ 450 de angajați raportat în perioada 2014-2023. Totuși, analiza tendințelor relevă o scădere ușoară a numărului de salariați în ultimii ani, semn că economia locală nu reușește să creeze suficiente locuri de muncă pentru a compensa migrația tinerilor și retragerea din activitate a persoanelor vârstnice.

Numărul șomerilor înregistrați a crescut progresiv în ultimii ani, ajungând de la 343 în 2014 la 507 în 2020 și menținându-se constant peste 450 până în 2023. Această tendință reflectă dificultățile economiei locale de a absorbi forța de muncă disponibilă și de a diversifica oferta de locuri de muncă.

Tabelul următor prezintă o imagine de ansamblu asupra distribuției economiei locale pe sectoare. Comerțul este sectorul dominant, generând 60% din cifra de afaceri totală a comunei și angajând cel mai mare număr de persoane. Transporturile reprezintă al doilea sector economic ca importanță, susținând conectivitatea locală și regională. Turismul și agricultura, deși sectoare tradiționale, contribuie modest la economia locală, iar construcțiile sunt reprezentate de firme mici cu o contribuție redusă. Tabelul scoate în evidență dezechilibrul între sectoarele economice și nevoia de diversificare și dezvoltare.

Tabel: Distribuția firmelor pe sectoare economice

Sector	Număr de firme	Cifra de afaceri totală (RON)	Număr de angajați
Comerț	15	34.000.000	60
Transporturi	12	5.000.000	35
Turism	8	1.500.000	20
Agricultură	5	500.000	10
Construcții	10	200.000	15

Comerțul - Sector dominant

Comerțul este principalul sector economic al comunei Peștișani, contribuind semnificativ la cifra de afaceri totală și angajând cel mai mare număr de persoane. Firmele din acest sector operează în principal în comerțul cu amănuntul și comerțul de carburanți.

Firme precum **STRALIS COM SRL**, cu o cifră de afaceri de peste 29 de milioane RON și 45 de angajați, domină sectorul prin activitățile de comerț cu carburanți. Alte firme importante includ **GHIBU SRL**, care operează în comerțul cu produse alimentare și băuturi, având o cifră de afaceri de aproape 5 milioane RON și 13 angajați. Sectorul comerțului asigură locuri de muncă stabile și reprezintă principala sursă de venituri pentru bugetul local.

Comerțul este sectorul economic dominant în comuna Peștișani, atât în ceea ce privește cifra de afaceri totală, cât și numărul de locuri de muncă generate. Acesta joacă un rol esențial în susținerea economiei locale, oferind bunuri și servicii atât pentru comunitate, cât și pentru zonele învecinate. Activitățile comerciale sunt diversificate, incluzând comerțul cu amănuntul, comerțul cu carburanți și comerțul en-gros, fiecare contribuind în mod distinct la dezvoltarea economică a comunei.

Sectorul comerțului din Peștișani este bine reprezentat de firme active în mai multe domenii, care acoperă nevoile de consum ale populației. Aceste firme variază de la operatori mici, cu

activitate limitată, până la companii care domină economia locală prin veniturile și locurile de muncă pe care le generează.

Principalele domenii de activitate:

1. Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate și specializate (Cod CAEN 4711, 4776, 4759):
 - Activitățile includ vânzarea de produse alimentare, băuturi, produse de uz casnic și articole specializate, cum ar fi mobilierul sau articolele de iluminat.
 - Firme precum GHIBU SRL (4711) sunt lideri în acest segment, cu o cifră de afaceri de 4.985.798 RON și 13 angajați, asigurând aprovizionarea locală cu produse esențiale.
2. Comerț cu carburanți (Cod CAEN 4730, 4671):
 - Comerțul cu carburanți este un domeniu extrem de profitabil, reprezentat de firme precum STRALIS COM SRL (4730), care înregistrează cea mai mare cifră de afaceri din comună, 29.102.503 RON, și angajează 45 de persoane.
 - ALEXISGAS 2010 SRL (4671) contribuie, de asemenea, cu o cifră de afaceri de 2.521.012 RON și 4 angajați, susținând transportul local și regional.
3. Comerț en-gros și intermediari (Cod CAEN 4619):
 - Activitatea de intermediere și comerț en-gros este mai puțin dezvoltată în Peștișani, fiind reprezentată de firme mici, cum ar fi KREI ENERGY TECK SRL (4619), cu o cifră de afaceri modestă de 105.827 RON și fără angajați raportat.

Contribuția la cifra de afaceri totală:

- Sectorul comerțului generează aproximativ 34 de milioane RON, ceea ce reprezintă peste 60% din cifra de afaceri totală a comunei.
- Firmele din comerț sunt principalele motoare economice ale localității, datorită cererii constante pentru bunuri de consum și servicii de bază.

Contribuția la angajare:

- Cu peste 60 de angajați, comerțul este cel mai mare angajator din comună. Majoritatea locurilor de muncă sunt concentrate în activități de vânzare cu amănuntul și comerț cu carburanți.

Comerțul din Peștișani joacă un rol esențial în asigurarea accesului la bunuri esențiale pentru locuitorii comunei și pentru cei din zonele învecinate. Magazinele locale și stațiile de carburanți contribuie nu doar la satisfacerea nevoilor de consum, ci și la menținerea unei economii locale active. Totodată, sectorul susține indirect alte sectoare, precum transporturile și turismul, prin aprovizionare și servicii conexe.

Puncte forte:

1. Cererea constantă: Activitățile comerciale sunt sustenabile datorită nevoilor de bază ale populației.
2. Lideri economici locali: Firmele din comerț, cum ar fi STRALIS COM SRL și GHIBU SRL, contribuie semnificativ la veniturile locale și la angajare.
3. Infrastructura existentă: Accesul la drumuri principale facilitează transportul de mărfuri și crește atractivitatea economică a comunei.

Provocări:

1. Lipsa diversificării: Activitățile comerciale sunt concentrate în domenii tradiționale, ceea ce limitează capacitatea de adaptare la schimbările pieței.
2. Dependenta de consumul local: Creșterea economică este strâns legată de puterea de cumpărare a locuitorilor, care poate fi influențată de migrația populației și de rata șomajului.
3. Lipsa digitalizării: Firmele din comerț nu utilizează pe deplin platformele online pentru a extinde piața și pentru a atrage clienți din afara comunei.

Oportunități de dezvoltare

1. Digitalizarea activităților comerciale:
 - Crearea unor platforme online pentru vânzarea produselor locale ar putea extinde piața dincolo de granițele comunei.
 - Promovarea produselor unice, cum ar fi cele legate de patrimoniul cultural al lui Constantin Brâncuși, poate atrage consumatori din alte regiuni.
2. Diversificarea produselor și serviciilor:
 - Introducerea unor categorii noi de produse și extinderea gamei de servicii oferite (de exemplu, livrare la domiciliu) poate stimula cererea.
3. Colaborarea cu alte sectoare:
 - Comerțul poate susține turismul prin crearea unor magazine de suveniruri sau prin vânzarea de produse tradiționale locale în proximitatea obiectivelor turistice.
4. Parteneriate public-private:
 - Sprijinirea firmelor locale prin parteneriate cu administrația locală poate stimula dezvoltarea infrastructurii comerciale.

Sectorul comerțului este coloana vertebrală a economiei comunei Peștișani, oferind stabilitate economică și locuri de muncă. Cu toate acestea, există oportunități semnificative de creștere, mai ales prin digitalizare, diversificare și integrarea cu alte sectoare economice, cum ar fi turismul. Prin investiții și strategii bine definite, comerțul din Peștișani poate continua să fie un motor al dezvoltării economice locale, contribuind la creșterea calității vieții și la atragerea de noi investiții.

Transporturile - Al doilea sector economic ca importanță

Transporturile rutiere de mărfuri sunt esențiale pentru conectivitatea economică a comunei Peștișani. Sectorul este format din firme mici și mijlocii, care operează la nivel local și regional. Principalele firme, precum **BAZI MAZGAB SERV SRL**, cu o cifră de afaceri de aproape 700.000 RON și 6 angajați, contribuie la susținerea comerțului și a distribuției produselor locale.

Cu toate acestea, numărul angajaților din acest sector este mai mic decât cel din comerț, majoritatea firmelor având între 1 și 6 angajați. Fragmentarea pieței și lipsa unei infrastructuri rutiere moderne reprezintă principalele obstacole pentru extinderea acestui sector.

Sectorul transporturilor reprezintă al doilea pilon economic al comunei Peștișani, fiind caracterizat prin activități de transport rutier de mărfuri și, într-o măsură mai mică, de transport persoane. Acest sector susține economia locală prin conectivitatea asigurată între comuna Peștișani și alte regiuni, facilitând astfel distribuția produselor locale și accesul la piețele regionale. Deși contribuția sa la cifra de afaceri totală este mai modestă decât cea a comerțului, transporturile rămân esențiale pentru funcționarea eficientă a economiei locale.

Sectorul transporturilor din Peștișani este compus din firme mici și mijlocii, specializate în transporturi rutiere de mărfuri. Majoritatea companiilor au un număr redus de angajați și operează în principal la nivel local și regional.

Domenii de activitate:

1. Transporturi rutiere de mărfuri (Cod CAEN 4941):
 - Domină sectorul transporturilor, contribuind semnificativ la cifra de afaceri totală a sectorului. Firmele din acest domeniu sunt responsabile pentru distribuția mărfurilor produse local către piețele regionale și naționale.
2. Transporturi de persoane (Cod CAEN 4932):

- Acest domeniu este mai puțin dezvoltat, fiind reprezentat de firme mici sau operațiuni ocazionale, cum ar fi transportul în regim de taxi.

Cifra de afaceri totală:

Sectorul transporturilor generează aproximativ 5 milioane RON, ceea ce îl plasează pe locul doi după comerț în contribuția sa la economia locală.

Principalele firme din sector:

1. BAZI MAZGAB SERV SRL (CAEN 4941):
 - Cifra de afaceri: 692.405 RON
 - Angajați: 6
 - Firma se remarcă prin capacitatea de a susține transporturi de marfă la nivel regional.
2. RUSUDAWMIR TRANS SRL (CAEN 4941):
 - Cifra de afaceri: 74.070 RON
 - Angajați: 1
 - Operare limitată, dar importantă pentru transporturile de nișă.
3. DEARUIG TRANSPORT SRL (CAEN 4941):
 - Cifra de afaceri: 34.000 RON
 - Angajați: 1
 - Firma oferă servicii de transport de mică amploare.
4. BONCMIH TRANSPORT SRL (CAEN 4932):
 - Cifra de afaceri: 36.030 RON
 - Angajați: 0
 - Activități ocazionale, reflectând dificultățile acestui segment.

Sectorul transporturilor angajează aproximativ **35 de persoane**, fiind al doilea cel mai important sector din comuna Peștișani în ceea ce privește numărul de locuri de muncă. Majoritatea firmelor sunt mici, având între 1 și 6 angajați, ceea ce indică o fragmentare a pieței și o predominanță a afacerilor familiale sau independente.

Transporturile sunt vitale pentru funcționarea unor sectoare economice, cum ar fi comerțul, turismul și agricultura. Distribuția produselor locale, aprovizionarea magazinelor și facilitarea accesului turiștilor la obiectivele culturale și naturale ale comunei depind în mare măsură de acest sector. În plus, transporturile joacă un rol important în conectivitatea regională, asigurând legătura între comuna Peștișani și orașe precum Târgu Jiu.

Puncte forte:

1. Flexibilitatea firmelor: Majoritatea companiilor din sector sunt mici, ceea ce le permite să se adapteze rapid cerințelor pieței.
2. Susținerea altor sectoare economice: Transporturile sunt un element esențial pentru comerț și turism, contribuind indirect la creșterea economică locală.

Provocări:

1. Infrastructura rutieră: Starea drumurilor locale și conectivitatea deficitară limitează eficiența transporturilor și cresc costurile de operare.
2. Fragmentarea pieței: Predominanța firmelor mici, cu resurse limitate, reduce competitivitatea sectorului.
3. Dependența de cererea locală: Activitățile de transport sunt strâns legate de dinamica altor sectoare, ceea ce le face vulnerabile la fluctuațiile economice.

Oportunități de dezvoltare

1. Modernizarea infrastructurii rutiere: Investițiile în drumuri locale și regionale pot reduce costurile logistice și pot crește eficiența transporturilor.
2. Parteneriate regionale: Colaborarea cu alte firme din județ sau cu operatori naționali poate extinde aria de operare a companiilor locale.

3. Digitalizarea și optimizarea: Utilizarea tehnologiilor moderne pentru monitorizarea și optimizarea transporturilor poate crește competitivitatea sectorului.
4. Integrarea cu turismul: Dezvoltarea unor rute dedicate pentru turiști, inclusiv transportul către obiective culturale și naturale, poate deschide noi surse de venit.

Sectorul transporturilor din comuna Peștișani este esențial pentru economia locală, susținând alte sectoare și facilitând conectivitatea regională. Deși contribuția sa la cifra de afaceri totală este modestă în comparație cu comerțul, transporturile rămân un pilon de bază al economiei locale. Cu toate acestea, provocările legate de infrastructură și fragmentarea pieței limitează potențialul de creștere al acestui sector. Prin investiții strategice și colaborări, transporturile pot deveni un sector mai competitiv și mai profitabil, sprijinind dezvoltarea sustenabilă a comunei Peștișani.

Turismul - Un sector cu potențial nevalorificat

Deși comuna Peștișani beneficiază de moștenirea culturală a lui Constantin Brâncuși și de peisaje naturale impresionante, turismul are o contribuție modestă la economia locală. Principalele firme din acest sector includ BLUE INFINIT SRL, care oferă servicii de cazare, și restaurantele locale, cum ar fi TEODOR SI BEBITA SRL.

Cifra de afaceri combinată a firmelor din turism este sub 1 milion RON, iar numărul angajaților este redus, indicând o subdezvoltare a infrastructurii turistice. Potențialul turistic al comunei poate fi valorificat prin dezvoltarea traseelor tematice, promovarea digitală și extinderea facilităților de cazare și agrement.

Turismul din comuna Peștișani este format dintr-o rețea mică de firme care operează în domenii precum cazarea, alimentația publică și activitățile recreative. În prezent, acest sector este subdezvoltat, fiind caracterizat de un număr redus de facilități și de o ofertă turistică limitată.

Principalele activități turistice:

1. Turism cultural:
 - Casa Muzeu „Constantin Brâncuși” din satul Hobița este principalul punct de atracție al comunei, atrăgând turiști naționali și internaționali. Evenimentele culturale dedicate lui Brâncuși contribuie la promovarea moștenirii sale artistice.
2. Turism ecologic și recreativ:
 - Peisajele naturale din zona Munților Vâlcăni și râul Bistrița oferă oportunități pentru drumeții, pescuit recreativ și alte activități de agrement.
 - Lacurile de acumulare Clocotiș și Vâja sunt utilizate pentru activități recreative, deși infrastructura aferentă este minimă.
3. Turism rural:
 - Tradițiile locale, precum meșteșugurile și produsele tradiționale, sunt integrate sporadic în oferta turistică, deși acestea pot atrage vizitatori în căutare de experiențe autentice.

Cifra de afaceri totală:

Sectorul turismului contribuie cu aproximativ 1,5 milioane RON la economia locală, o valoare modestă comparativ cu sectoarele comerțului și transporturilor.

Principalele firme din sector:

1. BLUE INFINIT SRL (Cod CAEN 5590):
 - Activități de cazare în regim hotelier și pensiuni.
 - Cifra de afaceri: 728.388 RON
 - Angajați: 5
2. TEODOR SI BEBITA SRL (Cod CAEN 5610):
 - Restaurante și alimentație publică.

- Cifra de afaceri: 238.333 RON
- Angajați: 1
- 3. MIANMIRIS TOUR SRL (Cod CAEN 5520):
 - Facilități de cazare pentru vacanțe de scurtă durată.
 - Cifra de afaceri: 0 (fără activitate economică raportată recent).

Contribuția la angajare:

Sectorul turistic asigură aproximativ 20 de locuri de muncă, majoritatea fiind în cadrul unităților de cazare și alimentație publică. Acest număr reflectă dimensiunea redusă a sectorului și potențialul său neexploatat.

Deși turismul contribuie modest la cifra de afaceri și la ocuparea forței de muncă, acesta are un rol strategic în promovarea imaginii comunei Peștișani. Prin atragerea de vizitatori, turismul susține indirect alte sectoare economice, cum ar fi comerțul și transporturile, și contribuie la revitalizarea comunității locale.

Puncte forte:

1. Moștenirea culturală a lui Constantin Brâncuși:
 - Născut în satul Hobîța, Brâncuși conferă comunei o identitate culturală unică, care atrage vizitatori din întreaga lume.
2. Peisajele naturale și biodiversitatea:
 - Munții Vâlcău, râul Bistrița și ariile protejate precum Piatra Boroștenilor oferă un cadru ideal pentru turism ecologic și recreativ.
3. Tradițiile și produsele locale:
 - Meșteșugurile și produsele tradiționale pot deveni atracții importante pentru turiștii interesați de autenticitate.

Provocări:

1. Lipsa infrastructurii turistice:
 - Numărul redus de unități de cazare și restaurante limitează capacitatea comunei de a atrage un flux mai mare de turiști.
2. Promovare insuficientă:
 - Oferta turistică locală nu este promovată eficient, ceea ce reduce vizibilitatea comunei pe piața turistică regională și națională.
3. Sezonalitatea:
 - Majoritatea vizitatorilor sunt concentrați în perioadele calde ale anului, ceea ce generează fluctuații mari în veniturile sectorului.
4. Integrarea redusă a resurselor locale:
 - Tradițiile, meșteșugurile și produsele locale nu sunt suficient integrate în pachetele turistice, ceea ce limitează diversitatea experiențelor oferite.

Oportunități de dezvoltare

1. Extinderea infrastructurii turistice:
 - Construirea de pensiuni, campinguri și facilități de agrement în proximitatea râului Bistrița și a lacurilor de acumulare.
 - Amenajarea de trasee turistice tematice legate de viața și opera lui Brâncuși.
2. Promovarea digitală:
 - Crearea unui portal turistic dedicat comunei Peștișani, care să ofere informații despre cazare, atracții și evenimente.
 - Utilizarea rețelelor sociale și a colaborărilor cu agenții de turism pentru creșterea vizibilității.
3. Organizarea de evenimente culturale:
 - Festivaluri tematice dedicate lui Brâncuși și altor tradiții locale, care să atragă turiști și să susțină implicarea comunității.
4. Integrarea resurselor locale în oferta turistică:

- Promovarea produselor tradiționale și a meșteșugurilor locale prin târguri și expoziții organizate în comună.
 - Dezvoltarea unui centru de informare turistică care să evidențieze patrimoniul cultural și natural.
5. Diversificarea ofertei:
- Introducerea unor activități recreative precum turismul de aventură, ciclismul montan și turismul educativ în ariile protejate.

Turismul în comuna Peștișani este un sector emergent, cu un potențial imens pentru dezvoltare. Moștenirea culturală a lui Brâncuși și resursele naturale oferă fundația perfectă pentru transformarea comunei într-o destinație turistică de referință. Cu toate acestea, lipsa infrastructurii și a promovării adecvate reprezintă obstacole majore care trebuie depășite prin investiții strategice și colaborări. Prin valorificarea punctelor forte și implementarea unor inițiative sustenabile, turismul poate deveni un motor principal al economiei locale, contribuind la creșterea calității vieții și la conservarea patrimoniului cultural și natural.

Agricultura și silvicultura - Sector tradițional, dar marginalizat

Agricultura și silvicultura au o contribuție redusă la cifra de afaceri totală a comunei, în ciuda resurselor naturale bogate. Firmele din acest sector, cum ar fi **NANPROFI CONS SRL** și **SILVILUC FOREST SRL**, raportează cifre de afaceri modeste sau inexistente, iar numărul angajaților este extrem de mic.

Agricultura locală este caracterizată de practici tradiționale, iar exploatarea forestieră nu este valorificată sustenabil. Acest sector are nevoie de sprijin pentru modernizare și diversificare, inclusiv prin promovarea agriculturii ecologice și a gestionării sustenabile a resurselor forestiere.

Agricultura reprezintă un sector tradițional în comuna Peștișani, susținut de condițiile naturale favorabile, precum solurile fertile din Valea Bistriței și clima temperat-continental cu influențe submediteraneene. Deși acest sector joacă un rol esențial în viața locuitorilor, contribuția sa la economia locală este modestă, fiind caracterizată de practici agricole tradiționale și de lipsa inițiativelor moderne. Resursele locale oferă însă un potențial semnificativ pentru dezvoltarea agriculturii ecologice și pentru diversificarea produselor.

Activități agricole predominante:

1. Cultivarea culturilor de bază:
 - Principalele culturi sunt cerealele (porumb, grâu), legumele și plantele furajere, adaptate condițiilor locale. Solurile aluviale din Valea Bistriței susțin aceste activități agricole.
2. Pomicultura:
 - Livezile de pruni, meri și nuci sunt bine reprezentate, contribuind la producția de fructe pentru consum local și pentru procesare (țuică, gemuri).
3. Creșterea animalelor:
 - Agricultură este completată de creșterea animalelor, în special bovine și ovine, utilizând pășunile naturale din zonele deluroase și montane.
4. Exploatarea de resurse naturale:
 - Agricultură este completată de activități conexe, precum prelucrarea lemnului din păduri sau producerea furajelor pentru creșterea animalelor.

Firme active în sectorul agricol:

Deși agricultura este practică în principal de gospodării individuale, câteva firme activează formal în acest sector:

- CCM DREAMER SRL (Cod CAEN 0113): Cultivarea legumelor și a rădăcinoaselor, fără cifre de afaceri semnificative raportate recent.
- NANPROFI CONS SRL (Cod CAEN 0220): Exploatarea forestieră, cu o activitate limitată din punct de vedere economic.
- SILVILUC FOREST SRL (Cod CAEN 0220): Exploatarea forestieră, de asemenea fără contribuții semnificative la cifra de afaceri totală a comunei.

Cifra de afaceri:

- Agricultură contribuie cu aproximativ 500.000 RON la economia locală, ceea ce reprezintă o pondere modestă în comparație cu alte sectoare, precum comerțul sau transporturile.

Contribuția la angajare:

- Numărul de angajați din sectorul agricol formal este extrem de redus, majoritatea activităților fiind desfășurate de gospodării individuale sau fermieri mici, care nu sunt integrați în sistemele economice formale.

Deși agricultura formală are o contribuție redusă la cifra de afaceri totală, aceasta joacă un rol esențial în susținerea autosuficienței alimentare și în conservarea tradițiilor locale. Gospodăriile individuale produc alimente pentru consum propriu, iar surplusul este comercializat pe piețele din Târgu Jiu și alte localități apropiate.

Puncte forte:

1. Resurse naturale favorabile:
 - Solurile fertile și clima blândă sunt ideale pentru culturile de bază și pentru pomicultură.
2. Tradiția agricolă:
 - Practicile agricole tradiționale și utilizarea resurselor locale contribuie la păstrarea identității rurale.
3. Potențial pentru agricultură ecologică:
 - Lipsa industrializării excesive în zonă creează condiții favorabile pentru introducerea certificării ecologice și a practicilor sustenabile.

Provocări:

1. Fragmentarea terenurilor agricole:
 - Suprafața agricolă utilizată este divizată în loturi mici, ceea ce reduce eficiența economică și capacitatea de a implementa tehnologii moderne.
2. Lipsa tehnologiilor moderne:
 - Practicile agricole sunt predominant manuale sau semi-mecanizate, ceea ce limitează productivitatea și randamentul.
3. Accesul redus la piețe:
 - Producătorii locali au dificultăți în a-și comercializa produsele din cauza lipsei infrastructurii logistice și a piețelor de desfacere organizate.
4. Forța de muncă îmbătrânită:
 - Migrația tinerilor către orașe sau în străinătate a lăsat sectorul agricol în mâinile unei populații îmbătrânite, mai puțin dispuse să adopte inovații.

Oportunități de dezvoltare

1. Promovarea agriculturii ecologice:
 - Implementarea certificării ecologice pentru produse locale poate atrage noi piețe și poate crește valoarea adăugată a producției.
2. Dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare:
 - Crearea de piețe locale și a unor rețele directe de vânzare între producători și consumatori poate reduce costurile intermediarilor și crește veniturile agricultorilor.
3. Sprijinirea cooperativelor agricole:

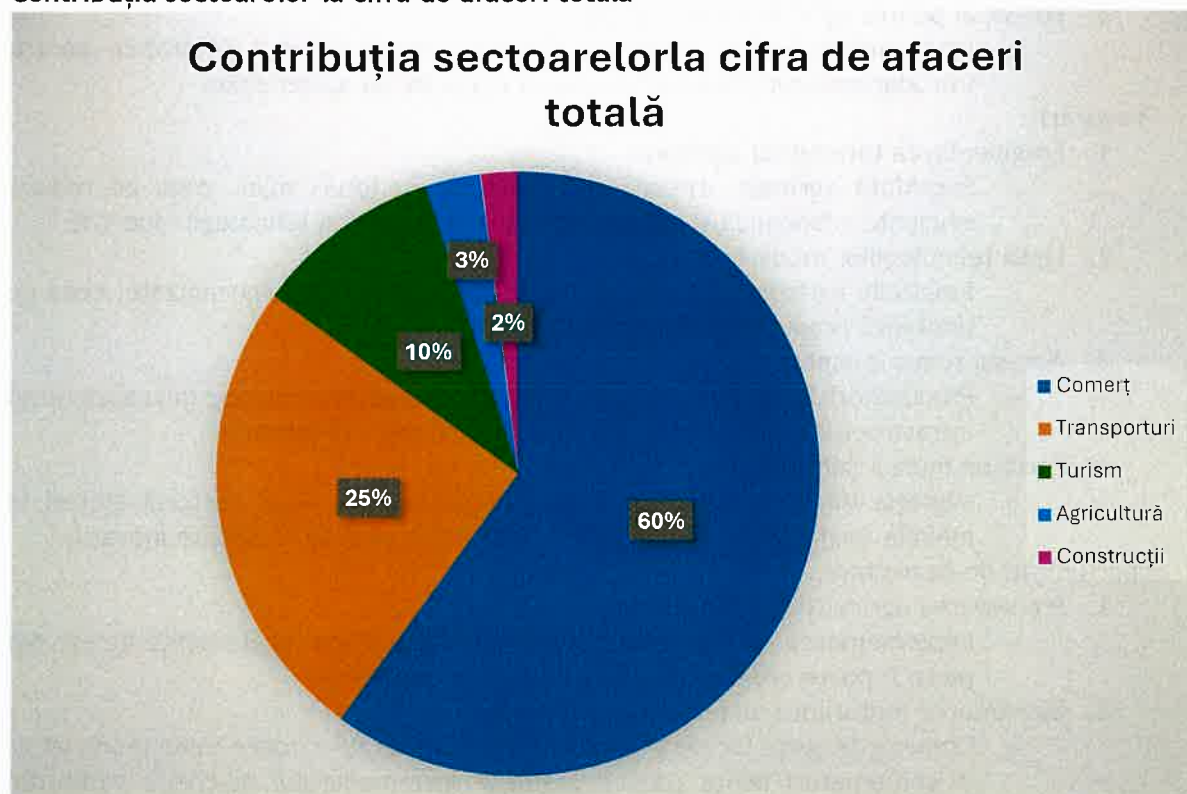
- Organizarea fermierilor în cooperative poate facilita accesul la finanțare, tehnologii moderne și piețe mai mari.
- 4. Extinderea pomiculturii și dezvoltarea produselor tradiționale:
 - Livezile de pruni, meri și nuci pot fi valorificate prin producerea și comercializarea de produse artisanale, cum ar fi țuica, gemurile sau sucurile naturale.
- 5. Formare și instruire:
 - Organizarea de cursuri pentru fermieri privind utilizarea tehnologiilor moderne și gestionarea sustenabilă a resurselor poate crește productivitatea și eficiența.

Sectorul agricol din comuna Peștișani are o contribuție modestă la economia locală, dar joacă un rol vital în asigurarea autosuficienței alimentare și în păstrarea tradițiilor locale. Cu toate acestea, fragmentarea terenurilor, lipsa mecanizării și accesul redus la piețe limitează potențialul de creștere. Prin promovarea agriculturii ecologice, organizarea fermierilor în cooperative și investițiile în formare și infrastructură, agricultura poate deveni un pilon mai puternic al economiei locale, contribuind la creșterea veniturilor și la revitalizarea comunității rurale.

Construcțiile - Un sector cu contribuții modeste

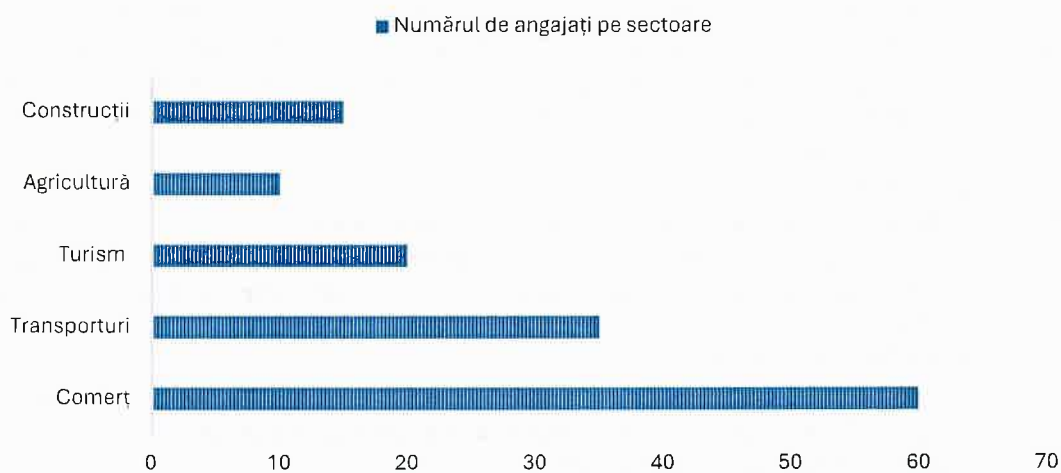
Construcțiile reprezintă un sector marginal în economia comunei, fiind dominate de firme mici, cu cifre de afaceri reduse. Deși numărul firmelor este relativ mare, contribuția lor economică este limitată. Exemple includ **TACRCONS SRL**, cu o cifră de afaceri de puțin peste 100.000 RON, și **EDILITAR GRUP PESTISANI SRL**, cu o cifră de afaceri de sub 200.000 RON.

Contribuția sectoarelor la cifra de afaceri totală

Graficul de mai sus ilustrează ponderea fiecărui sector în cifra de afaceri totală a comunei. Comerțul domină clar economia locală, generând peste jumătate din veniturile raportate. Transporturile ocupă o poziție secundară, iar celelalte sectoare - turism, agricultură și construcții - au contribuții marginale. Această distribuție evidențiază necesitatea investițiilor în turism și agricultură, sectoare care au un potențial semnificativ, dar care sunt subdezvoltate în prezent.

NUMĂRUL DE ANGAJAȚI PE SECTOARE

Tabel: Top 5 firme după cifra de afaceri

Firma	Cod CAEN	Domeniu	Cifra de afaceri (RON)	Număr de angajați
STRALIS COM SRL	4730	Comerț cu carburanți	29.102.503	45
GHIBU SRL	4711	Comerț cu produse alimentare	4.985.798	13
ALEXISGAS 2010 SRL	4671	Comerț cu combustibili	2.521.012	4
BLUE INFINIT SRL	5590	Turism (cazare)	728.388	5
BAZI MAZGAB SERV SRL	4941	Transporturi rutiere	692.405	6

Tabelul evidențiază cele mai importante firme din comuna Peștișani din perspectiva cifrei de afaceri și a locurilor de muncă create. STRALIS COM SRL domină clar economia locală, având o cifră de afaceri de aproape 30 de milioane RON și fiind cel mai mare angajator. Comerțul cu produse alimentare și combustibili este bine reprezentat, iar transporturile și turismul completează clasamentul. Tabelul arată că activitățile comerciale și transporturile sunt motoarele economiei locale, în timp ce turismul, deși prezent, are o contribuție relativ mică.

Diagnostic Sectorial - Profil și Recomandări

Analiza detaliată a profilului economic al comunei Peștișani evidențiază o economie locală dominată de comerț și transporturi, cu contribuții modeste din partea turismului, agriculturii

și construcțiilor. Deși fiecare sector joacă un rol important în structura economică generală, există discrepanțe semnificative între contribuțiile acestora la cifra de afaceri totală, numărul de angajați și potențialul lor de dezvoltare.

Economia comunei Peștișani este caracterizată de o combinație de sectoare tradiționale și moderne, cu predominanța comerțului și a transporturilor, urmate de turism, agricultură și construcții. Comerțul reprezintă principalul pilon economic, contribuind semnificativ la cifra de afaceri totală și angajând cel mai mare număr de persoane. Transporturile susțin conectivitatea locală și regională, dar sunt limitate de lipsa infrastructurii moderne. Turismul, deși are un potențial semnificativ, rămâne subdezvoltat, iar agricultura, deși tradițională și esențială pentru gospodăriile individuale, are o contribuție redusă la economia formală.

Forța de muncă este relativ stabilă, cu aproximativ 450 de angajați raportat în sectorul formal. Cu toate acestea, rata șomajului rămâne ridicată, ceea ce reflectă lipsa diversificării economice și insuficiența locurilor de muncă pentru întreaga populație activă. Migrarea tinerilor și îmbătrânirea populației contribuie, de asemenea, la stagnarea anumitor sectoare, precum agricultura și construcțiile.

Provocări Generale

1. **Dependenta de câteva sectoare economice dominante:**
 - Comerțul și transporturile generează cea mai mare parte a veniturilor și locurilor de muncă, ceea ce creează o vulnerabilitate în cazul fluctuațiilor pieței sau a problemelor de infrastructură.
2. **Subdezvoltarea turismului:**
 - Moștenirea culturală a lui Constantin Brâncuși și resursele naturale sunt subutilizate, lipsind infrastructura și promovarea adecvată.
3. **Productivitate redusă în agricultură:**
 - Practicile agricole tradiționale, fragmentarea terenurilor și lipsa tehnologiilor moderne limitează contribuția acestui sector la economia formală.
4. **Lipsa infrastructurii moderne:**
 - Drumurile locale și regionale necesită modernizare pentru a sprijini transporturile și turismul, iar rețelele de gaze naturale și apă-canalizare sunt insuficient dezvoltate.
5. **Forța de muncă îmbătrânită și migrarea tinerilor:**
 - Populația activă este în scădere, ceea ce afectează atât agricultura, cât și sectoarele care necesită forță de muncă calificată.
6. **Digitalizarea insuficientă:**
 - Majoritatea firmelor locale nu utilizează tehnologii moderne sau platforme digitale pentru promovare, ceea ce limitează accesul la piețele externe.
7. **Lipsa unor inițiative de diversificare economică:**
 - Economia comunei este concentrată pe câteva activități, fără investiții semnificative în sectoare emergente sau complementare.

Recomandări Strategice

1. **Diversificarea economiei locale**
 - Încurajarea inițiativelor antreprenoriale în domenii neexploatate, cum ar fi producția artizanală, agroturismul sau economia circulară.
 - Promovarea parteneriatelor public-private pentru dezvoltarea unor noi industrii care să creeze locuri de muncă și să atragă investiții.
2. **Dezvoltarea infrastructurii locale**
 - Modernizarea rețelei de drumuri comunale și a conectivității regionale pentru a susține transporturile și fluxul turistic.

- Extinderea rețelelor de gaze naturale, apă și canalizare pentru a atrage noi investiții și a îmbunătăți condițiile de trai.
- 3. Transformarea turismului într-un motor economic**
- Dezvoltarea infrastructurii turistice, inclusiv pensiuni, campinguri și facilități de agrement în jurul râului Bistrița și a lacurilor de acumulare.
 - Organizarea de festivaluri culturale, târguri de produse locale și evenimente sportive pentru atragerea turiștilor pe tot parcursul anului.
 - Crearea unui brand turistic distinct, care să asocieze comuna cu moștenirea culturală a lui Brâncuși și cu experiențele rurale autentice.
- 4. Modernizarea agriculturii**
- Introducerea agriculturii ecologice și sprijinirea fermierilor prin acces la fonduri europene, tehnologii moderne și piețe locale.
 - Crearea de cooperative agricole care să susțină comercializarea eficientă a produselor și accesul la piețe mai mari.
- 5. Dezvoltarea capitalului uman**
- Organizarea de cursuri de formare profesională și recalificare pentru populația activă, în special în domenii precum turismul, agricultura ecologică și utilizarea tehnologiilor digitale.
 - Sprijinirea tinerilor prin subvenții pentru inițiative antreprenoriale și crearea unor condiții atractive pentru întoarcerea lor din străinătate.
- 6. Digitalizarea economiei locale**
- Dezvoltarea unei platforme digitale pentru promovarea firmelor locale, a produselor și a atracțiilor turistice.
 - Introducerea tehnologiilor moderne în administrație pentru a crește eficiența și accesibilitatea serviciilor publice.
- 7. Accesarea fondurilor europene și atragerea investițiilor**
- Crearea unui portofoliu de proiecte prioritare pregătite pentru finanțare prin fonduri europene și naționale.
 - Atragerea investitorilor privați prin facilități fiscale și îmbunătățirea infrastructurii.

Concluzie

Economia comunei Peștișani prezintă atât puncte forte, cât și provocări semnificative. Comerțul și transporturile susțin stabilitatea economică, dar concentrarea pe aceste sectoare creează vulnerabilități pe termen lung. Agriculturii și turismului, deși sectoare cu potențial remarcabil, le lipsesc investițiile și infrastructura necesară pentru a deveni piloni economici importanți.

Prin diversificarea economiei, modernizarea infrastructurii și digitalizarea proceselor economice și administrative, comuna Peștișani are șansa de a-și valorifica pe deplin resursele naturale și culturale. Strategiile propuse ar trebui să prioritizeze crearea de locuri de muncă, atragerea tinerilor și sprijinirea inițiativelor antreprenoriale pentru a transforma comuna într-un model de dezvoltare rurală sustenabilă. Acest diagnostic oferă baza pentru formularea unor măsuri strategice menite să crească reziliența economică și să asigure prosperitatea pe termen lung.

TURISMUL

Turism - Considerații Generale

Turismul este un sector strategic pentru economia României, contribuind semnificativ la PIB-ul național și generând locuri de muncă în diverse domenii conexe. România beneficiază de un patrimoniu natural și cultural excepțional, care îi conferă un potențial turistic ridicat. Munții Carpați, Delta Dunării, litoralul Mării Negre, precum și numeroasele stațiuni balneare,

situri istorice și tradiții locale sunt doar câteva dintre atracțiile care definesc peisajul turistic al țării. Totuși, dezvoltarea turismului este influențată de mai mulți factori, cum ar fi infrastructura turistică insuficient dezvoltată, promovarea deficitară și sezonalitatea ridicată a activităților.

La nivel național, turismul cultural și ecologic joacă un rol central, atrăgând vizitatori dornici să descopere monumente istorice, tradiții autentice și peisaje spectaculoase. În acest context, regiunea Oltenia de sub munte, care include și județul Gorj, deține un potențial turistic deosebit, fiind recunoscută pentru bogăția sa culturală și naturală.

Turismul în județul Gorj și Oltenia de sub munte

Județul Gorj, situat în sud-vestul României, este un exemplu remarcabil de îmbinare a patrimoniului cultural cu cel natural. Zona Olteniei de sub munte, care include comune precum Peștișani, este caracterizată de peisaje submontane, tradiții bine păstrate și o istorie culturală bogată. Regiunea este o destinație favorită pentru turiștii care caută experiențe autentice, combinând natura cu cultura.

Patrimoniul cultural:

1. Ansamblul sculptural Constantin Brâncuși din Târgu Jiu:
Acest ansamblu, care include operele „Coloana Infinitului”, „Masa Tăcerii” și „Poarta Sărutului”, atrage anual mii de turiști și este un simbol al județului Gorj. Legătura cu satul Hobița, locul de naștere al sculptorului, sporește valoarea culturală a regiunii.
2. Siturile istorice și bisericile de lemn:
Gorjul găzduiește numeroase monumente istorice, inclusiv biserici de lemn datând din secolele XVII-XVIII, care sunt recunoscute pentru arhitectura lor unică.

Patrimoniul natural:

1. Munții Parâng și Vâlcan:
Acele masive montane oferă oportunități pentru turism activ, cum ar fi drumețiile, alpinismul și sporturile de iarnă.
2. Cheile și peșterile:
Zona este bogată în peisaje spectaculoase, precum Cheile Sohodolului și Peștera Polovragi, care atrag turiști pasionați de natură și aventură.
3. Stațiunile balneoclimaterice:
Gorjul este recunoscut pentru stațiuni precum Săcelu, care oferă tratamente bazate pe apele minerale și nămoluri terapeutice.

Tradițiile și meșteșugurile:

Zona Olteniei de sub munte este renumită pentru păstrarea tradițiilor autentice, cum ar fi țesutul, olăritul și prelucrarea lemnului. Produsele locale, inclusiv mâncărurile tradiționale și țuica de prune, completează oferta turistică a regiunii.

Turismul în județul Gorj - Tendințe și provocări

Deși județul Gorj are un potențial turistic ridicat, acesta este afectat de câteva probleme structurale. Infrastructura turistică este insuficient dezvoltată, iar promovarea atracțiilor locale este limitată. De asemenea, sezonalitatea ridicată a activităților turistice, concentrată în lunile de vară și începutul toamnei, reduce impactul economic al acestui sector. În plus, multe dintre resursele turistice naturale și culturale nu sunt suficient valorificate, ceea ce limitează diversificarea ofertei turistice.

Cu toate acestea, județul Gorj a cunoscut o creștere a interesului pentru turismul ecologic și cultural, în special în rândul turiștilor interesați de experiențe autentice. Dezvoltarea rețelelor de trasee tematice, crearea de facilități de cazare moderne și organizarea de evenimente culturale sunt inițiative care ar putea contribui la creșterea atractivității turistice a regiunii.

Comuna Peștișani, situată în apropierea principalelor atracții turistice ale județului Gorj, deține un loc important în peisajul turistic al regiunii. Moștenirea culturală legată de Constantin Brâncuși și resursele naturale locale oferă un potențial semnificativ pentru dezvoltarea turismului cultural și ecologic. În capitolele următoare vom analiza în detaliu situația turismului în Peștișani, identificând provocările și oportunitățile specifice comunei.

Comuna Peștișani, situată în zona submontană a județului Gorj și recunoscută ca stațiune turistică de interes local, oferă un cadru ideal pentru diverse tipuri de turism, datorită bogăției sale naturale, culturale și tradiționale. Poziția geografică privilegiată și resursele variate permit dezvoltarea unei game largi de activități turistice, care atrag atât vizitatori din regiune, cât și din alte zone ale țării:

1. Turism cultural

Turismul cultural joacă un rol central în oferta turistică a comunei Peștișani, promovând tradițiile locale, meșteșugurile și elementele de patrimoniu care definesc identitatea acestei comunități. Vizitatorii sunt atrași de experiențe autentice care reflectă valorile și istoria zonei. Participarea la evenimente tematice, expoziții și ateliere meșteșugărești completează acest tip de turism. Comuna are potențialul de a deveni un punct de referință pentru turiștii care caută să exploreze cultura locală, tradițiile și poveștile transmise din generație în generație.

2. Turism ecologic

Datorită cadrului natural variat, turismul ecologic este o activitate de bază în comuna Peștișani. Peisajele montane și submontane, râurile și pădurile din jur oferă un cadru perfect pentru activități prietenoase cu mediul. Vizitatorii pot explora natura în mod sustenabil, bucurându-se de plimbări în aer liber, observarea florei și faunei și relaxarea în mijlocul naturii. Acest tip de turism atrage turiști interesați de conservarea mediului și de experiențe liniștite, departe de aglomerația urbană.

3. Turism recreativ și de relaxare

Comuna Peștișani oferă oportunități excelente pentru turismul recreativ, care combină activități fizice moderate cu relaxarea. Zonele liniștite din apropierea naturii sunt ideale pentru picnicuri, pescuit recreativ sau plimbări. Stațiunea turistică de interes local din Peștișani susține acest tip de turism prin facilități care încurajează odihna și reconectarea cu natura. Vizitatorii pot găsi spații dedicate pentru recreere, fie în zonele montane, fie în proximitatea râurilor sau lacurilor din zonă.

4. Turism rural

Turismul rural este una dintre cele mai autentice forme de turism din comuna Peștișani, datorită modului de viață tradițional al locuitorilor și conservării obiceiurilor și tradițiilor locale. Oaspeții pot experimenta ospitalitatea localnicilor, degustând produse tradiționale, participând la activități agricole sau explorând viața satului. Acest tip de turism atrage turiști dornici de experiențe autentice și de o conectare mai profundă cu comunitățile locale.

5. Turism activ și de aventură

Peisajele submontane și proximitatea munților creează oportunități pentru turismul activ, care include drumeții, ciclism montan și alte activități sportive în natură. Terenurile variate permit desfășurarea unor trasee tematice, adaptate atât amatorilor, cât și celor pasionați de activități mai intense. Acest tip de turism se adresează în special celor care caută activități dinamice și provocări fizice într-un cadru natural spectaculos.

6. Turism educativ

Pentru vizitatorii interesați de istoria și patrimoniul natural al regiunii, turismul educativ reprezintă o oportunitate de a învăța despre cultură, natură și meșteșuguri. Atelierele tematice, ghidurile turistice și programele educaționale dezvoltate pentru școli și grupuri organizate contribuie la promovarea acestui tip de turism. Această abordare poate fi

completată de colaborări cu instituțiile educaționale pentru organizarea excursiilor tematice.

7. Turism gastronomic

O experiență importantă pentru vizitatorii comunei Peștișani este descoperirea bucătăriei tradiționale. Produsele locale, cum ar fi brânzeturile, Țuica și preparatele din carne, sunt un punct de atracție pentru turiștii care doresc să exploreze specificul culinar al zonei. Organizarea de festivaluri gastronomice sau de piețe locale poate transforma turismul gastronomic într-un element-cheie al ofertei turistice.

8. Turismul de evenimente

Turismul de evenimente reprezintă o componentă importantă a activităților turistice din comuna Peștișani, având un rol esențial în atragerea vizitatorilor și în consolidarea identității culturale locale. Organizarea periodică a evenimentelor culturale, artistice, gastronomice și sportive contribuie la promovarea comunei ca destinație turistică și la crearea unui mediu prietenos pentru comunitate și vizitatori.

Comuna Peștișani găzduiește anual o serie de evenimente care atrag turiști din întreaga regiune, dar și din alte zone ale țării. Festivalurile tradiționale, târgurile de produse locale, evenimentele tematice dedicate moștenirii culturale a lui Constantin Brâncuși și competițiile sportive sunt doar câteva exemple de activități care pun comuna pe harta turistică a județului Gorj.

Unul dintre avantajele acestui tip de turism este capacitatea de a atrage grupuri diverse de vizitatori, de la familii și tineri până la turiști pasionați de tradiții și cultură. Evenimentele tematice pot include demonstrații meșteșugărești, spectacole de muzică și dans popular, ateliere culinare și expoziții de artă. În plus, festivalurile gastronomice și târgurile de produse tradiționale oferă o platformă excelentă pentru promovarea produselor locale și a specificului culinar al comunei.

Pe lângă evenimentele deja consacrate, comuna Peștișani are potențialul de a dezvolta noi tipuri de evenimente, adaptate preferințelor turiștilor moderni. Festivalurile de artă, competițiile sportive în natură, precum maratoane sau concursuri de ciclism montan, și evenimentele educaționale, cum ar fi taberele tematice pentru tineri, pot completa oferta turistică existentă. Aceste inițiative pot crește atractivitatea comunei și pot contribui la prelungirea sezonului turistic.

Un alt aspect important al turismului de evenimente este impactul pozitiv asupra economiei locale. Vizitatorii care participă la evenimentele organizate în comună generează venituri pentru afacerile locale, cum ar fi restaurantele, pensiunile și magazinele de suveniruri. De asemenea, implicarea comunității în organizarea evenimentelor contribuie la crearea unui sentiment de apartenență și mândrie locală.

În concluzie, turismul de evenimente joacă un rol semnificativ în promovarea comunei Peștișani și în diversificarea ofertei turistice. Dezvoltarea continuă a acestui segment, prin organizarea de evenimente noi și prin îmbunătățirea celor existente, poate atrage un număr mai mare de vizitatori și poate transforma comuna într-o destinație turistică de referință.

Resurse Turistice Naturale - Peștișani și Proximități

Comuna Peștișani și zona înconjurătoare sunt caracterizate de un peisaj natural variat și pitoresc, specific regiunilor submontane. Aceste resurse naturale sunt una dintre principalele atracții ale zonei, atrăgând turiști dornici să exploreze frumusețea naturii și să se bucure de activități recreative și ecologice. Datorită poziției geografice privilegiate, comuna Peștișani oferă acces la râuri, păduri, arii naturale protejate și peisaje montane care constituie un cadru perfect pentru turism ecologic, recreativ și activ.

1. Râul Bistrița și afluenții

Râul Bistrița traversează comuna Peștișani, fiind o componentă importantă a peisajului natural. Valea Bistriței oferă oportunități pentru activități recreative precum pescuitul, plimbările pe malul apei sau pur și simplu relaxarea în aer liber. Pe parcursul râului și al afluenților săi se formează mici cascade și zone de agrement care pot fi valorificate turistic. Proximitatea râului Bistrița susține, de asemenea, biodiversitatea locală, fiind un habitat pentru diverse specii de pești, păsări și mamifere. Zona poate fi dezvoltată ca destinație pentru turism ecologic, cu trasee de explorare și puncte de observare a naturii.

2. Lacurile de acumulare Clocotiș și Vâja

Lacurile de acumulare Clocotiș și Vâja, situate în apropierea râului Bistrița, completează peisajul natural al comunei și oferă un cadru ideal pentru activități de agrement. Aceste lacuri sunt utilizate pentru protecția împotriva inundațiilor și pentru producția de energie hidro, dar pot deveni și atracții turistice importante.

Posibilitățile de pescuit recreativ și organizarea de evenimente în jurul lacurilor pot transforma aceste resurse într-un punct de interes major pentru vizitatori. De asemenea, pe malurile lacurilor se pot amenaja spații pentru picnic, camping sau observare a naturii.

3. Pădurile și traseele montane din proximitate

Pădurile care înconjoară comuna Peștișani sunt parte integrantă a ecosistemului natural al zonei. Aceste păduri sunt formate predominant din fag, gorun și alte specii de foioase, oferind un peisaj spectaculos, mai ales în sezonul de toamnă. Traseele montane din proximitate, care fac legătura cu Munții Vâlcăni, sunt ideale pentru drumeții și ciclism montan.

Aceste trasee sunt atractive atât pentru amatori, cât și pentru turiștii experimentați, oferind posibilitatea de a explora natura în liniște. De asemenea, pădurile susțin turismul educativ, prin organizarea de activități precum identificarea speciilor de plante și animale sau campanii de conștientizare ecologică.

4. Piatra Boroștenilor

Piatra Boroștenilor este o formațiune naturală unică, situată în apropierea comunei Peștișani. Această arie naturală protejată face parte din rețeaua Natura 2000 și este cunoscută pentru biodiversitatea sa remarcabilă. Peisajul stâncos și flora specifică atrag turiști interesați de natură și aventură.

Zona poate fi valorificată turistic prin organizarea de trasee tematice și amenajarea unor puncte de observare. De asemenea, poate deveni o destinație populară pentru pasionații de fotografie și pentru cei interesați de geologie.

5. Peștera Cioarei

Peștera Cioarei, situată în apropierea satului Boroșteni din comuna Peștișani, este un obiectiv natural deosebit, cu o valoare arheologică și istorică remarcabilă. Deși în prezent nu este inclusă în circuitul turistic, acest obiectiv natural are un potențial semnificativ pentru a deveni un punct de atracție datorită descoperirilor arheologice importante și a cadrului natural spectaculos în care se află.

Peștera este cunoscută în special pentru descoperirile arheologice datând din Paleolitic, care includ artefacte și urme de locuire atribuite omului de Neanderthal. Aceste descoperiri oferă o perspectivă fascinantă asupra istoriei timpurii a regiunii, fiind de mare interes pentru cercetători și pentru pasionații de istorie.

6. Munții Vâlcăni și Parâng

Proximitatea Munților Vâlcăni și Parâng oferă oportunități extinse pentru turismul activ și de aventură. Aceste masive montane sunt bogate în peisaje spectaculoase, păduri de conifere și faună sălbatică. Activitățile preferate ale turiștilor includ drumețiile, alpinismul și explorarea traseelor montane.

În timpul iernii, munții din apropiere pot deveni o destinație pentru sporturile de iarnă, cum ar fi schiul sau plimbările cu rachetele de zăpadă. Dezvoltarea unor facilități pentru aceste activități poate aduce un flux constant de turiști în comună.

7. Cheile Sohodolului

Deși situate la o distanță relativ mică de Peștișani, Cheile Sohodolului sunt o atracție naturală importantă pentru turiștii care vizitează comuna. Aceste chei, sculptate de apele râului Sohodol, oferă peisaje impresionante și oportunități pentru escaladă, drumeții și fotografii spectaculoase.

Cheile sunt, de asemenea, o zonă importantă pentru biodiversitate, fiind habitat pentru specii rare de plante și animale. Vizitarea acestora poate fi combinată cu explorarea atracțiilor din Peștișani, creând un circuit turistic complex.

Resurse Turistice Antropice - Comuna Peștișani

Comuna Peștișani deține un patrimoniu cultural și istoric remarcabil, care constituie un punct central al ofertei turistice locale. Aceste resurse antropice sunt o expresie a identității culturale a comunității, reflectând istoria, tradițiile și moștenirea artistică unică a zonei. Cele mai importante elemente ale patrimoniului antropic sunt legate de Constantin Brâncuși, sculptorul de renume mondial născut în comuna Peștișani, precum și de tradițiile și meșteșugurile locale.

1. Casa Muzeu „Constantin Brâncuși”

Unul dintre cele mai importante obiective turistice din Peștișani este Casa Muzeu „Constantin Brâncuși” din satul Hobița, locul de naștere al sculptorului. Aceasta reprezintă un simbol al artei moderne și un punct de atracție pentru turiști din întreaga lume. Casa Muzeu este o reconstrucție a casei originale a familiei Brâncuși, care păstrează atmosfera autentică a locului în care s-a născut și a copilărit marele artist.

În cadrul muzeului, vizitatorii pot descoperi detalii despre viața și opera lui Constantin Brâncuși, incluzând obiecte tradiționale din gospodăria familiei, fotografii de epocă și documente care ilustrează începuturile artistului. Acest obiectiv nu doar că atrage iubitorii de artă, dar oferă și o perspectivă asupra vieții rurale din Oltenia de la sfârșitul secolului XIX.

2. Tradiții și meșteșuguri locale

Tradițiile și meșteșugurile practicate în comuna Peștișani constituie un patrimoniu viu, care reflectă identitatea culturală a comunității. Localnicii sunt recunoscuți pentru păstrarea unor obiceiuri autentice, cum ar fi țesutul, prelucrarea lemnului și olăritul. Aceste activități sunt transmise din generație în generație și reprezintă o sursă de inspirație pentru evenimentele culturale organizate în comună.

Vizitatorii pot participa la ateliere de meșteșuguri sau pot achiziționa produse tradiționale, cum ar fi covoare țesute manual, obiecte de lemn sculptat sau ceramică decorativă. Integrarea acestor tradiții în oferta turistică oferă o experiență autentică și contribuie la conservarea patrimoniului local.

3. Monumentele istorice și religioase

Comuna Peștișani și satele învecinate sunt bogate în monumente istorice și religioase care reflectă istoria și spiritualitatea zonei. Printre cele mai importante se numără:

- **Bisericile de lemn:** Acestea sunt exemple remarcabile de arhitectură tradițională, datând din secolele XVII-XVIII. Bisericile sunt construite din lemn masiv, cu decorațiuni simple, dar expresive, care reflectă meșteșugul localnicilor și credința profundă a comunității.
- **Monumente istorice locale:** Diverse monumente comemorative și sculpturi amplasate în comună aduc un omagiu evenimentelor istorice și personalităților care au influențat istoria locală.

4. Muzeul Satului Local

Pe lângă Casa Muzeu „Constantin Brâncuși”, în comună există inițiative pentru crearea unui muzeu al satului, care să adune obiecte și artefacte reprezentative pentru viața rurală tradițională din zonă. Acest tip de muzeu poate include colecții de unelte agricole, costume populare, mobilier tradițional și alte elemente care reflectă stilul de viață autentic din Oltenia submontană.

5. Evenimente culturale și târguri tradiționale

Un element cheie al patrimoniului antropologic al comunei Peștișani este reprezentat de evenimentele și târgurile tradiționale care se desfășoară periodic. Acestea includ festivaluri dedicate lui Constantin Brâncuși, târguri de produse locale, spectacole folclorice și expoziții de artă.

Evenimentele culturale sunt o oportunitate pentru vizitatori de a descoperi mai profund specificul local, participând la dansuri populare, concerte de muzică tradițională și demonstrații de meșteșuguri. Aceste activități contribuie la promovarea comunei ca destinație turistică și la consolidarea identității culturale a comunității.

6. Traseele tematice inspirate de Brâncuși

Comuna Peștișani are potențialul de a dezvolta trasee tematice dedicate lui Constantin Brâncuși, care să includă puncte de interes cultural și natural relevante. Aceste trasee ar putea fi adaptate pentru turiștii interesați de artă, istorie sau natură, oferind o experiență integrată care combină vizitarea Casei Muzeu cu explorarea peisajului local și a altor obiective din zonă.

În ceea ce privește activitatea turistică, la nivelul comunei Peștișani sunt acreditate conform Ministerului Turismului următoarele structuri de cazare:

Tip unitate	Nume unitate	Tip categorie	Număr locuri
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	BISTRICIOARA	3 - FLORI	8
PENSIUNE TURISTICĂ	BISTRICIOARA	2 - FLORI	12
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	COLȚ DE RAI	2 - FLORI	12
APARTAMENTE DE ÎNCHIRIAT	CASA ANA	3 - STELE	8
PENSIUNE TURISTICĂ	CASA VÂNĂTORULUI	3 - MARGARETE	17
PENSIUNE TURISTICĂ	HANUL VANATORULUI	3 - FLORI	11
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	ANA	3 - FLORI	10
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	AURORA	2 - FLORI	8
PENSIUNE TURISTICĂ	CASA BRÂNCUȘI	2 - FLORI	16
CĂSUȚE TIP CAMPING	CASA GORJEANA	4 - STELE	10
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	CASA GORJEANĂ	3 - FLORI	8
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	CASA MUCENIC	3 - FLORI	8
PENSIUNE TURISTICĂ	CASA PĂSTRĂVARULUI	2 - FLORI	20
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	CASA ROBI	3 - FLORI	8
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	CASA ROBI	3 - MARGARETE	8
PENSIUNE TURISTICĂ	CASA VÂNĂTORULUI	3 - FLORI	10
PENSIUNE TURISTICĂ	LA MOARĂ	3 - FLORI	14
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	POPESCU N.N	1 - FLORI	10
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	SOFIA	3 - FLORI	8
CABANĂ TURISTICĂ	VÂJA (VALEA LUNGĂ)	1 - STELE	8

Conform datelor publicate pe site-ul Ministerului Turismului, localitatea Peștișani este deservită în prezent de 20 de unități de cazare acreditate, ce însumează 214 locuri, dintre care 128 de locuri (59,81%) sunt în unități turistice cu 3 - 4 flori (stele).

Graficul privind sosirile turiștilor în județul Gorj și în comuna Peștișani evidențiază o comparație interesantă între dinamica turismului la nivel județean și cea locală. Analiza acestuia ne oferă o perspectivă asupra creșterii sau stagnării fluxului turistic în comuna Peștișani, în contextul unei evoluții pozitive generale la nivelul județului Gorj.

La nivel județean, graficul indică o creștere constantă a numărului de sosiri ale turiștilor între 2014 și 2023. Numărul turiștilor în Gorj a crescut de la 77.831 în 2014 la 151.109 în 2023, aproape dublându-se în decursul a nouă ani. Această evoluție reflectă îmbunătățirea promovării atracțiilor turistice din județ, diversificarea ofertei turistice și investițiile în infrastructura de cazare și agrement. De asemenea, o parte din această creștere este susținută de interesul sporit pentru destinații culturale, cum este Ansamblul Brâncuși din Târgu Jiu, și de dezvoltarea turismului ecologic și de aventură. Comparativ, comuna Peștișani înregistrează o creștere mult mai lentă a numărului de sosiri ale turiștilor. Deși s-a observat o creștere de la 101 turiști în 2014 la 1.194 în 2023, dinamica rămâne modestă în raport cu potențialul turistic al zonei și cu rezultatele județului Gorj. Acest decalaj poate fi atribuit mai multor factori:

1. Infrastructura turistică insuficient dezvoltată:

Peștișani dispune de un număr redus de facilități de cazare și agrement, ceea ce limitează capacitatea comunei de a atrage un flux mai mare de turiști.

2. Promovarea limitată:

Deși comuna este recunoscută ca stațiune turistică de interes local, atracțiile sale nu sunt promovate suficient pe plan regional și național.

3. Lipsa diversificării ofertei turistice:

Oferta turistică locală este concentrată în jurul moștenirii culturale a lui Constantin Brâncuși și pe câteva resurse naturale, fără a oferi activități suficiente pentru a prelungi durata șederii turiștilor.

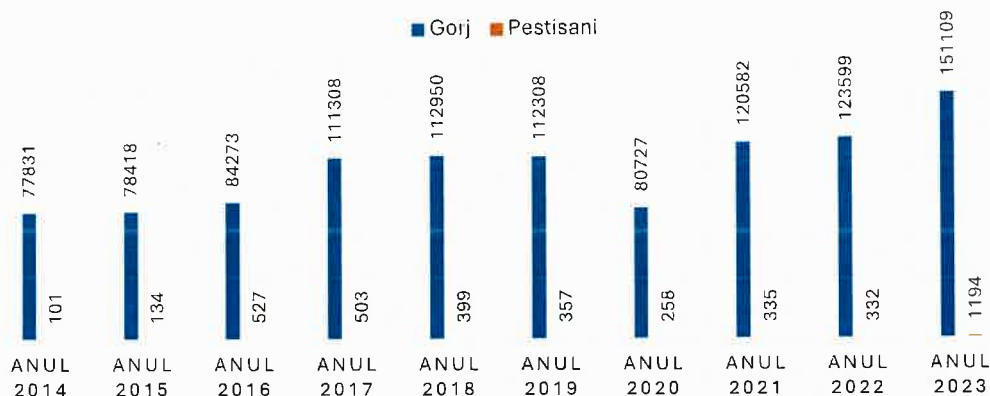
Tendințe și oportunități

Deși diferența dintre evoluția județului Gorj și a comunei Peștișani este evidentă, aceasta oferă oportunități semnificative pentru intervenții strategice. Creșterea la nivel județean indică un interes crescut pentru această regiune, iar Peștișani are șansa de a-și crește contribuția la turismul județean prin:

- Dezvoltarea infrastructurii turistice locale, inclusiv pensiuni, campinguri și facilități de agrement.
- Promovarea activă a comunei ca destinație pentru turism cultural, ecologic și de evenimente.
- Crearea de trasee tematice și extinderea tipurilor de activități oferite turiștilor.

Graficul reflectă un decalaj semnificativ între dinamica turismului din județul Gorj și comuna Peștișani, subliniind necesitatea unor măsuri pentru valorificarea potențialului turistic al comunei. Intervențiile strategice și investițiile în infrastructură și promovare pot contribui la o creștere accelerată a fluxului turistic în Peștișani, aducând comuna mai aproape de standardele județene și transformând-o într-o destinație turistică mai competitivă.

SOSIRI ALE TURIȘTILOR ÎN JUDEȚ ȘI LOCALITATE

Graficul care prezintă evoluția înnopțărilor în structurile de primire turistică din comuna Peștișani oferă o perspectivă valoroasă asupra comportamentului turiștilor și a capacității comunei de a reține vizitatorii pentru perioade mai lungi. Această analiză reflectă dinamica fluxurilor turistice și poate ghida strategiile pentru dezvoltarea turismului local.

Între 2014 și 2023, numărul de înnopțări a crescut considerabil, de la 285 în 2014 la 2.634 în 2023. Această creștere semnificativă, mai ales în ultimul an, subliniază un interes crescând pentru comuna Peștișani ca destinație turistică. Cu toate acestea, evoluția nu a fost constantă, înregistrând fluctuații importante de-a lungul anilor.

- **Perioada 2014-2016:**

Numărul de înnopțări a crescut treptat, ajungând la un vârf de 1.475 în 2016. Această perioadă reflectă un interes sporit pentru atracțiile comunei, deși creșterea nu a fost susținută.

- **Perioada 2017-2022:**

După un declin începând cu 2017, înnopțările au fluctuat în jurul valorii de 700-1.200 pe an. Această stagnare poate fi atribuită lipsei unor investiții semnificative în infrastructura turistică și promovării limitate.

- **Anul 2023:**

Ultimul an analizat a înregistrat o creștere spectaculoasă a numărului de înnopțări, atingând 2.634, ceea ce sugerează fie o intensificare a eforturilor de promovare, fie o creștere a capacității de cazare și a activităților disponibile pentru turiști.

Tendințe și factori determinanți

1. **Creșterea atractivității locale:**

Creșterea bruscă din 2023 indică faptul că turiștii încep să perceapă Peștișani ca pe o destinație mai interesantă pentru șederi mai lungi. Acest lucru poate fi rezultatul unor investiții recente în facilități turistice sau a unei mai bune promovări.

2. **Sezonalitatea:**

Este posibil ca majoritatea înnopțărilor să fie concentrate în lunile de vară și începutul toamnei, perioade favorabile pentru turismul recreativ și cultural. Extinderea activităților pentru alte sezoane ar putea contribui la o utilizare mai constantă a capacității de cazare.

3. **Capacitatea redusă de cazare:**

Creșterea numărului de înnopțări indică o îmbunătățire a infrastructurii de primire turistică, dar nivelurile scăzute din anii anteriori sugerează că această capacitate a fost limitată în trecut.

4. Durata șederilor:

Numărul crescut de înnoptări poate semnala o creștere a duratei medii a șederii turiștilor, ceea ce sugerează o diversificare a activităților și o creștere a atractivității generale a comunei.

Analizând raportul dintre numărul de sosiri și numărul de înnoptări, putem estima durata medie de ședere a turiștilor. În 2023, durata medie de ședere a fost de aproximativ **2,2 zile** (2.634 înnoptări raportate la 1.194 sosiri). Aceasta reprezintă o creștere față de anii anteriori, când durata medie se situa sub 2 zile. Creșterea duratei medii de ședere sugerează o diversificare a activităților disponibile pentru turiști și o creștere a atractivității locale.

Totuși, durata medie rămâne scurtă, ceea ce indică faptul că oferta turistică locală încă nu reușește să atragă turiști pentru șederi mai lungi. Aceasta poate fi îmbunătățită prin organizarea de trasee tematice, dezvoltarea unor facilități recreative și promovarea activităților specifice turismului cultural și ecologic.

Factori determinanți pentru dinamica turismului

1. Capacitatea limitată de cazare:

Numărul redus de unități de cazare disponibile limitează fluxul de turiști și durata șederii acestora. Deși înnoptările au crescut semnificativ în 2023, acest progres trebuie susținut prin extinderea infrastructurii turistice.

2. Promovarea insuficientă:

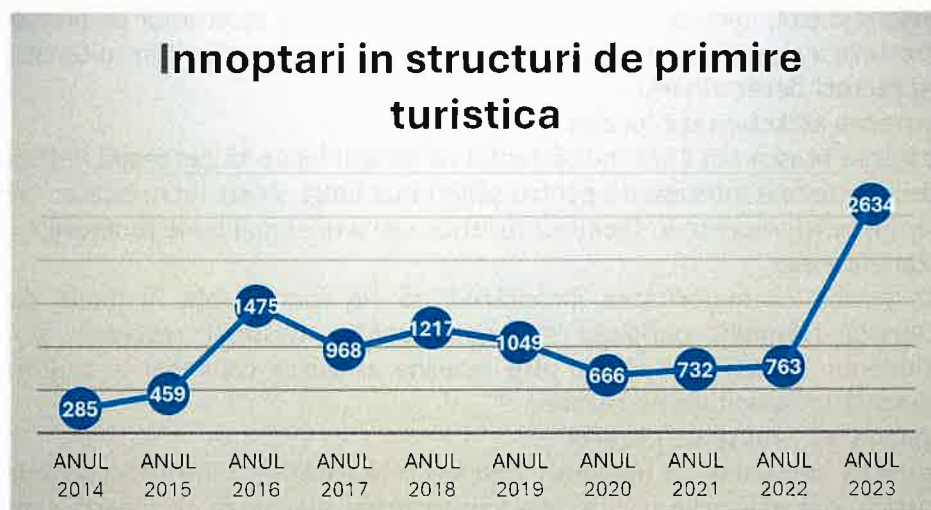
Deși comuna Peștișani deține resurse turistice naturale și antropice valoroase, acestea nu sunt promovate pe scară largă. Integrarea într-un circuit turistic regional ar putea crește vizibilitatea comunei.

3. Sezonalitatea:

Majoritatea vizitatorilor sunt concentrați în lunile de vară și toamnă, ceea ce limitează utilizarea infrastructurii turistice în restul anului. Activitățile și evenimentele din extrasezon ar putea contribui la distribuția uniformă a fluxului de turiști.

4. Diversificarea ofertei:

Oferta actuală, centrată pe moștenirea culturală a lui Brâncuși și pe resursele naturale, trebuie completată cu activități recreative, gastronomice și de evenimente care să atragă un public mai larg.

Diagnostic Sectorial - Profil și Recomandări pentru Sectorul Turism

Turismul reprezintă un sector cu potențial semnificativ pentru comuna Peștișani, dar cu o dezvoltare inegală și neexploatat la capacitatea sa maximă. Recunoscută ca stațiune turistică de interes local, comuna oferă o combinație unică de resurse naturale, moștenire culturală și tradiții, toate înconjurate de un peisaj submontan pitoresc. Cu toate acestea, contribuția turismului la economia locală rămâne modestă, fiind afectată de lipsa infrastructurii adecvate, promovarea insuficientă și diversificarea limitată a ofertei.

Evoluția recentă a turismului, evidențiată de creșterea numărului de sosiri și a înnoptărilor, indică un interes tot mai mare al turiștilor pentru atracțiile locale. Totuși, durata medie scurtă a șederii și fluxul turistic limitat subliniază nevoia unor intervenții strategice pentru a transforma comuna într-o destinație turistică de referință. Resursele naturale, precum râul Bistrița, pădurile și lacurile din proximitate, alături de atracțiile antropice, cum ar fi Casa Muzeu „Constantin Brâncuși” și tradițiile locale, oferă o bază solidă pentru dezvoltarea turismului cultural, ecologic și recreativ.

Provocări Majore

1. **Infrastructura turistică insuficientă:**
Capacitatea redusă a unităților de cazare și lipsa facilităților de agrement limitează atractivitatea comunei pentru turiștii care doresc șederi mai lungi.
2. **Promovarea deficitară:**
Resursele turistice locale sunt promovate sporadic, ceea ce afectează vizibilitatea comunei în rândul turiștilor din afara regiunii.
3. **Sezonalitatea ridicată:**
Fluxurile turistice sunt concentrate în lunile de vară și începutul toamnei, ceea ce reduce utilizarea infrastructurii turistice în extrasezon.
4. **Diversificarea limitată a activităților:**
Oferta turistică se concentrează în jurul câtorva atracții principale, fără a include activități care să atragă o gamă largă de vizitatori.
5. **Concurența regională:**
Alte destinații din județul Gorj, cum ar fi Târgu Jiu și Cheile Sâhodolului, atrag fluxuri turistice mai mari datorită infrastructurii mai bine dezvoltate și promovării constante.

Recomandări Strategice

1. **Dezvoltarea infrastructurii turistice**
 - Extinderea capacității de cazare prin încurajarea investițiilor în pensiuni, campinguri și facilități de tip glamping.
 - Amenajarea de spații pentru agrement și relaxare, cum ar fi zone de picnic, trasee de plimbare și platforme de observare în natură.
2. **Diversificarea activităților turistice**
 - Crearea unor trasee tematice care să conecteze atracțiile naturale și culturale ale comunei.
 - Dezvoltarea turismului de evenimente prin organizarea de festivaluri culturale, gastronomice și sportive.
 - Promovarea turismului educativ prin ateliere tematice, vizite ghidate și tabere pentru tineri.
3. **Crearea unui calendar anual de evenimente**
 - Organizarea periodică de târguri tradiționale, festivaluri artistice și competiții sportive pentru a atrage turiști pe tot parcursul anului.
 - Valorificarea moștenirii lui Constantin Brâncuși prin evenimente dedicate operei și influenței sale artistice.
4. **Reducerea sezonality**

- Dezvoltarea turismului de iarnă prin activități precum drumeții pe zăpadă și turism educativ în Peștera Cioarei.
- Promovarea activităților care pot fi desfășurate în extrasezon, cum ar fi turismul gastronomic și cel cultural.

5. Promovarea digitală și integrarea în circuite turistice regionale

- Crearea unei platforme online care să integreze informații despre cazare, atracții și evenimente.
- Colaborarea cu agențiile de turism și cu autoritățile județene pentru promovarea Peștișani ca parte a unui circuit turistic regional.

6. Valorificarea resurselor naturale și antropice

- Integrarea resurselor naturale, cum ar fi râul Bistrița și Peștera Cioarei, în oferta turistică prin amenajarea de facilități și trasee tematice.
- Dezvoltarea unui muzeu al satului care să prezinte tradițiile și meșteșugurile locale.

Turismul reprezintă o oportunitate majoră pentru comuna Peștișani, dar progresul său depinde de o viziune strategică bine fundamentată și de investiții constante. Diversitatea resurselor naturale și culturale oferă o bază solidă pentru atragerea turiștilor, însă provocările legate de infrastructură, promovare și diversificarea ofertei trebuie abordate urgent. Prin implementarea recomandărilor strategice, comuna poate transforma turismul într-un motor de dezvoltare economică și socială, consolidându-și poziția ca destinație turistică de interes local și regional.

PROFIL SPAȚIAL ȘI FUNCȚIONAL

Secțiunea „Profil Spațial și Funcțional” din strategia comunei Peștișani are ca scop analiza structurii teritoriale și a modului în care resursele locale, infrastructura și funcțiile economice, sociale și de mediu sunt organizate în spațiul comunei. Această analiză va oferi o perspectivă asupra utilizării actuale a terenurilor, a conectivității, a rețelelor de infrastructură și a funcțiilor principale ale comunei, precum și asupra potențialului său de dezvoltare.

Structura Spațială a Comunei Peștișani

Comuna Peștișani are o structură spațială complexă, formată dintr-un nucleu central și mai multe sate componente, fiecare având un rol specific în dinamica socială și economică a zonei. Poziționarea geografică submontană a comunei, în Valea Bistriței și în proximitatea Munților Vâlcăni, influențează modul în care sunt organizate și utilizate spațiile, determinând o repartizare distinctă a funcțiilor economice, sociale și ecologice.

1. Nucleul central - Satul Peștișani

Satul Peștișani este centrul administrativ și funcțional al comunei, concentrând majoritatea instituțiilor publice și a serviciilor economice și sociale. Aceasta include primăria, școli, cabinete medicale, unități comerciale și puncte de interes cultural. Peștișani joacă rolul de pol de dezvoltare pentru întreaga comună, fiind nodul principal de conectivitate și de acces la servicii.

- **Funcție administrativă:**
Satul găzduiește instituțiile administrative esențiale, cum ar fi primăria, biroul de asistență socială și alte servicii de suport pentru locuitori.
- **Funcție comercială:**

Majoritatea magazinelor și micilor afaceri sunt localizate în acest sat, concentrând activitățile economice non-agricole.

- **Funcție educațională:**
Școlile și grădinițele principale ale comunei sunt situate aici, făcând din Peștișani un centru educațional pentru satele din jur.
- **Funcție culturală:**
Evenimentele culturale și sociale sunt organizate preponderent în Peștișani, atrăgând locuitori și turiști deopotrivă.

2. Zonele periferice - Satele componente

Celelalte sate din comuna Peștișani (Hobița, Boroșteni, Brădiceni, Frâncești, Gureni și Seuca) sunt caracterizate de o economie rurală tradițională, bazată pe agricultură, creșterea animalelor și meșteșuguri. Aceste sate joacă roluri complementare nucleului central, contribuind la diversitatea economică și socială a comunei.

Hobița

- **Importanță culturală:**
Hobița este locul de naștere al sculptorului Constantin Brâncuși și reprezintă un punct central al turismului cultural în comună.
- **Funcție turistică:**
Casa Muzeu „Constantin Brâncuși” atrage vizitatori din întreaga țară, iar satul are potențialul de a deveni un nod turistic prin integrarea în trasee tematice.

Boroșteni

- **Resurse naturale:**
Satul Boroșteni este amplasat în apropierea Peșterii Cioarei, un obiectiv de interes arheologic și natural care poate fi valorificat turistic.
- **Funcție agricolă:**
Agricultura tradițională și creșterea animalelor sunt activitățile principale ale locuitorilor.

Brădiceni

- **Funcție spirituală:**
Satul Brădiceni găzduiește biserici și monumente de interes religios, care contribuie la identitatea culturală a comunei.
- **Funcție agricolă:**
Solurile fertile permit practicarea agriculturii de subzistență și a pomiculturii.

Frâncești, Gureni și Seuca

- **Funcție rezidențială:**
Aceste sate au o funcție preponderent rezidențială, fiind concentrate în jurul locuințelor individuale și a terenurilor agricole.
- **Funcție agricolă:**
Activitățile agricole, cum ar fi cultivarea pământului și creșterea animalelor, sunt principala sursă de venit pentru locuitori.

3. Rețelele de conectivitate și distribuție a funcțiilor

Structura spațială a comunei este influențată semnificativ de rețeaua de drumuri și de proximitatea față de orașele din județ. Conectivitatea este esențială pentru distribuția funcțiilor economice și sociale între satele componente și pentru integrarea comunei în economia regională.

- **Drumul național DN 67D:**
Asigură legătura principală cu municipiul Târgu Jiu, fiind principala cale de acces pentru transportul de mărfuri și pentru turiști.
- **Drumurile locale:**

Conectează satele între ele, dar starea lor actuală limitează dezvoltarea economică și accesul facil la resurse și servicii.

4. Zone naturale integrate în structura spațială

- **Pădurile și ariile naturale protejate:**
Acestea sunt amplasate în proximitatea satelor periferice și joacă un rol important în menținerea echilibrului ecologic al comunei. De asemenea, contribuie la dezvoltarea turismului ecologic.
- **Râul Bistrița:**
Traversează mai multe sate și reprezintă un element natural central, având potențial pentru activități recreative și ecologice.

5. Provocări și recomandări pentru structura spațială

Provocări

1. **Disparități între nucleul central și satele periferice:**
Satele din proximitatea centrului beneficiază de acces mai bun la servicii și infrastructură, în timp ce cele periferice au acces limitat.
2. **Infrastructura rutieră insuficient dezvoltată:**
Drumurile locale nu sunt modernizate, afectând mobilitatea locuitorilor și accesul turiștilor.
3. **Fragmentarea terenurilor agricole:**
Lipsa unor suprafețe agricole mari și compacte limitează eficiența economică.

Recomandări

1. **Dezvoltarea rețelei rutiere locale:**
Modernizarea drumurilor care conectează satele între ele și cu nucleul central va reduce disparitățile și va sprijini integrarea funcțiilor economice și sociale.
2. **Dezvoltarea centrelor satelit:**
Satele periferice pot fi transformate în mini-centre economice, cu puncte de interes local, precum piețe tradiționale sau centre de colectare a produselor agricole.
3. **Integrarea resurselor naturale în structura funcțională:**
Zonele naturale pot fi valorificate pentru turism și recreere, contribuind la diversificarea economiei locale.

Funcții Economice și Sociale

Comuna Peștișani îmbină armonios funcțiile economice și sociale, reflectând specificul unei comunități rurale cu potențial semnificativ de dezvoltare. Economia locală este dominată de sectoare tradiționale, precum agricultura, silvicultura și meșteșugurile, însă turismul începe să câștige teren ca funcție emergentă, aducând un aport important în diversificarea economică. Funcțiile sociale, pe de altă parte, sunt orientate spre asigurarea unei calități decente a vieții locuitorilor, prin acces la educație, sănătate și servicii publice.

Din punct de vedere economic, agricultura rămâne principala activitate a comunei, fiind practică pe terenurile fertile din Valea Bistriței și pe pășunile naturale din zonele deluroase. Culturile agricole predominante includ cereale, legume și plante furajere, în timp ce pomicultura este bine reprezentată prin livezile de pruni, meri și nuci. Cu toate acestea, fragmentarea terenurilor și utilizarea tehnologiilor tradiționale limitează productivitatea. Silvicultura completează economia locală, pădurile extinse din proximitate oferind resurse importante pentru prelucrarea lemnului, dar activitățile din acest sector sunt în mare parte de subsistență, fără o integrare semnificativă în economia formală. Meșteșugurile tradiționale, precum țesutul și prelucrarea lemnului, sunt practicate pe scară mică, dar au potențial de dezvoltare prin integrarea lor în activități turistice și culturale.

Turismul este o funcție economică în creștere, susținut de statutul de stațiune turistică de interes local al comunei și de resursele sale culturale și naturale. Deși contribuția sa la economia locală este încă modestă, turismul atrage tot mai mulți vizitatori interesați de moștenirea culturală a lui Constantin Brâncuși, resursele naturale și evenimentele tradiționale organizate în comună. Dezvoltarea turismului ar putea transforma această funcție într-un pilon central al economiei locale, cu condiția realizării unor investiții în infrastructură, promovare și diversificarea activităților.

Funcțiile sociale ale comunei sunt centrate pe asigurarea accesului locuitorilor la educație, sănătate și servicii publice esențiale. Comuna dispune de unități educaționale care deserveșc populația din toate satele componente, dar infrastructura școlară necesită modernizări pentru a răspunde nevoilor actuale. Grădinițele și școlile gimnaziale din comună joacă un rol important în menținerea unui nivel decent al accesului la educație, însă migrația tinerilor și scăderea numărului de copii pun presiune asupra sustenabilității acestui sistem.

Sistemul de sănătate local este limitat, fiind reprezentat de cabinete medicale care asigură servicii de bază, dar accesul la servicii medicale specializate este restricționat din cauza lipsei infrastructurii avansate. Extinderea rețelelor de telemedicină și crearea unor centre medicale moderne ar putea contribui la îmbunătățirea calității vieții pentru locuitorii comunei, în special pentru populația vârstnică, care reprezintă o proporție semnificativă a totalului demografic.

Funcția socială este completată de locuințele predominante individuale, care reflectă specificul unei comunități rurale. Locuințele sunt distribuite uniform pe teritoriul comunei, iar nucleele rezidențiale sunt conectate prin drumuri locale care necesită modernizare. Totuși, în unele sate periferice, infrastructura rezidențială este afectată de uzură, ceea ce limitează atractivitatea acestora pentru familiile tinere și investitori.

Comerțul și serviciile au o prezență bine definită în centrul administrativ al comunei, satul Peștișani, care concentrează majoritatea magazinelor și afacerilor locale. Aceste funcții economice sprijină nevoile de bază ale populației și contribuie la stabilitatea economică a zonei. Totuși, lipsa diversificării serviciilor limitează capacitatea comunei de a răspunde cerințelor în creștere ale locuitorilor și ale vizitatorilor.

Comuna Peștișani combină funcțiile economice tradiționale cu cele sociale, într-un echilibru fragil. Modernizarea infrastructurii, diversificarea activităților economice și îmbunătățirea accesului la servicii sunt esențiale pentru a consolida aceste funcții și pentru a asigura o dezvoltare echilibrată a comunei. Prin integrarea potențialului turistic în strategia de dezvoltare și prin creșterea calității serviciilor publice, comuna poate să-și valorifice resursele și să devină un model de dezvoltare rurală sustenabilă.

Utilizarea Terenurilor în Comuna Peștișani

Utilizarea terenurilor în comuna Peștișani reflectă atât specificul rural al zonei, cât și resursele naturale și economice care definesc comunitatea. Teritoriul comunei este organizat în funcție de destinația principală a terenurilor, incluzând zone agricole, păduri, terenuri rezidențiale, spații comerciale, terenuri neproductive și arii naturale protejate. Această diversitate oferă oportunități semnificative pentru dezvoltarea economică și socială, dar impune și provocări legate de gestionarea sustenabilă a resurselor.

1. Zone agricole

Terenurile agricole reprezintă cea mai mare parte a suprafeței utilizate în comuna Peștișani, fiind situate preponderent în Valea Bistriței și în zonele deluroase din proximitate. Acestea includ atât terenuri arabile, cât și pășuni și fânețe, care susțin activitățile agricole tradiționale.

- Terenurile arabile:

Sunt utilizate pentru cultivarea cerealelor, legumelor și plantelor furajere. Solurile fertile din Valea Bistriței favorizează practicarea agriculturii, dar fragmentarea terenurilor și lipsa mecanizării moderne limitează productivitatea.

- **Pășunile și fânețele:**

Acestea sunt folosite pentru creșterea bovinelor și ovinelor, fiind distribuite în special în zonele deluroase. Pășunile sunt o resursă esențială pentru activitățile zootehnice locale, dar gestionarea lor ar putea fi îmbunătățită prin măsuri de sprijin pentru fermieri.

- **Livezile:**

Pomicultura joacă un rol important în comuna Peștișani, fiind concentrată în livezile de pruni, meri și nuci. Aceste terenuri au potențial pentru extinderea producției și pentru valorificarea produselor locale, cum ar fi țuica, gemurile și alte produse artisanale.

2. Zone forestiere

Pădurile acoperă o parte semnificativă din teritoriul comunei, fiind amplasate în proximitatea satelor Boroșteni și Gureni, dar și în zonele deluroase și submontane. Aceste păduri sunt compuse preponderent din fag, gorun și alte specii de foioase, contribuind la menținerea biodiversității și la protecția solurilor.

- **Rol economic:**

Pădurile sunt o sursă importantă de lemn, utilizat în construcții și meșteșuguri. Totuși, exploatarea forestieră este limitată, iar gestionarea sustenabilă a acestor resurse este esențială pentru a preveni degradarea mediului.

- **Rol ecologic:**

Zonele forestiere protejează solurile de eroziune și susțin echilibrul hidrologic al comunei. De asemenea, acestea oferă habitate pentru diverse specii de faună și floră.

- **Rol recreativ:**

Pădurile din Peștișani au un potențial ridicat pentru turismul ecologic și recreativ, putând fi integrate în trasee de drumeții și activități educative.

3. Zone rezidențiale

Zonele rezidențiale sunt distribuite uniform pe teritoriul comunei, fiind concentrate în apropierea drumurilor locale și naționale. Locuințele din comuna Peștișani sunt preponderent individuale, reflectând specificul rural al comunității.

- **Satul Peștișani:**

Găzduiește cel mai mare număr de locuințe și funcționează ca un nucleu central pentru activitățile economice și sociale. Locuințele sunt relativ bine conectate la rețelele de apă, electricitate și canalizare.

- **Satele periferice:**

Locuințele din satele Hobîța, Boroșteni și Frâncești sunt mai izolate și se confruntă cu probleme legate de infrastructura limitată, inclusiv accesul redus la rețelele de utilități.

- **Degradarea rezidențială:**

În unele sate, locuințele necesită reabilitare, iar migrația tinerilor a dus la creșterea numărului de case nelocuite.

4. Zone comerciale și de servicii

Zonele comerciale sunt concentrate în principal în satul Peștișani, unde se găsesc magazine alimentare, unități de servicii și mici afaceri. Aceste spații sunt esențiale pentru satisfacerea nevoilor locuitorilor, dar oferta comercială rămâne limitată.

într-un peisaj submontan, comuna beneficiază de o combinație de resurse naturale și antropice valoroase, organizate într-un sistem teritorial care susține activități economice tradiționale, precum agricultura și silvicultura, dar și funcții emergente, cum ar fi turismul și comerțul. Cu toate acestea, analiza spațială evidențiază provocări semnificative, cum ar fi infrastructura insuficient dezvoltată, disparitățile între nucleul central și satele periferice, fragmentarea terenurilor agricole și accesul limitat la utilități.

Structura spațială este organizată în jurul nucleului central reprezentat de satul Peștișani, care concentrează majoritatea funcțiilor administrative, economice și sociale. Acesta funcționează ca un pol de dezvoltare pentru întreaga comună, fiind bine conectat la rețeaua rutieră regională. În contrast, satele periferice, precum Hobîța, Boroșteni și Frâncești, joacă un rol complementar, dar sunt caracterizate de o economie preponderent agricolă și de o infrastructură subdezvoltată. Zonele naturale, cum ar fi râul Bistrița și pădurile extinse, completează peisajul spațial al comunei, contribuind la funcția ecologică și oferind oportunități pentru turismul ecologic și recreativ.

Funcțiile economice ale comunei sunt dominate de agricultură, turism și comerț. Agricultura, deși tradițională și bine reprezentată, se confruntă cu limitări datorate fragmentării terenurilor și lipsei modernizării. Turismul, susținut de statutul de stațiune turistică de interes local, are un potențial semnificativ, dar contribuția sa rămâne modestă din cauza infrastructurii turistice insuficiente și a diversificării limitate a activităților. Comerțul și serviciile sunt concentrate în nucleul central, dar sunt insuficient dezvoltate în satele periferice. Funcțiile sociale ale comunei, incluzând locuirea, educația și sănătatea, reflectă un acces moderat la servicii, cu nevoi stringente de modernizare și extindere a rețelelor de utilități și a infrastructurii sociale.

Provocări Majore

1. Disparități spațiale între centrul administrativ și satele periferice:

Dezvoltarea economică și socială este concentrată în satul Peștișani, în timp ce satele periferice au acces redus la infrastructură și servicii publice. Acest dezechilibru afectează coeziunea teritorială și limitează potențialul de dezvoltare uniformă.

2. Infrastructura rutieră și de utilități insuficient dezvoltată:

Drumurile locale necesită modernizare pentru a facilita mobilitatea și accesul la resurse, în timp ce rețelele de apă, canalizare și gaze naturale sunt extinse doar parțial în comună.

3. Fragmentarea terenurilor agricole:

Lipsa suprafețelor agricole compacte limitează eficiența economică și accesul fermierilor la tehnologii moderne și finanțare. Acest aspect afectează competitivitatea agriculturii locale.

4. Utilizarea suboptimală a resurselor naturale și antropice:

Deși comuna dispune de resurse naturale valoroase, cum ar fi pădurile și râul Bistrița, și de atracții culturale, acestea nu sunt integrate eficient în strategii de dezvoltare economică și turistică.

5. Lipsa unor centre funcționale în satele periferice:

Satele secundare nu beneficiază de infrastructură și servicii de bază, ceea ce contribuie la izolarea acestora și la migrarea locuitorilor către centrul comunei sau către alte localități.

Recomandări Strategice

1. Dezvoltarea echilibrată a comunei și reducerea disparităților

- Crearea unor mini-centre economice și sociale în satele periferice, care să includă piețe locale, centre de colectare a produselor agricole și servicii de bază.

- **Comerț:**
Principalele magazine sunt situate de-a lungul drumurilor principale, servind locuitorii comunei și turiștii ocazionali.
- **Servicii:**
Oferta de servicii este redusă, fiind concentrată pe activități de bază, precum reparații și consultanță.

5. Arii naturale protejate

Comuna Peștișani dispune de arii naturale valoroase, cum ar fi Piatra Boroștenilor și zonele forestiere din proximitate, care sunt parte din rețeaua Natura 2000.

- **Piatra Boroștenilor:**
Este o formațiune stâncoasă de interes ecologic, care protejează diverse specii de plante și animale. Această zonă este propice pentru turismul educativ și ecologic.
- **Râul Bistrița:**
Valea Bistriței traversează comuna și contribuie la echilibrul hidrologic, oferind oportunități pentru activități recreative și agricole.

6. Zone neproductive

Terenurile neproductive, cum ar fi cele afectate de eroziune sau alunecări de teren, sunt limitate ca extindere, dar necesită măsuri de reabilitare pentru a preveni pierderile suplimentare de suprafețe agricole. Aceste terenuri pot fi reîmpădurite sau transformate în zone de agrement.

Provocări

- Fragmentarea terenurilor agricole limitează eficiența economică și accesul la finanțări.
- Degradarea locuințelor și lipsa infrastructurii moderne reduc atractivitatea zonelor rezidențiale.
- Zonele comerciale și de servicii sunt concentrate doar în nucleul central, ceea ce limitează accesul locuitorilor din satele periferice.

Recomandări

- Consolidarea terenurilor agricole prin programe de asociere sau cooperative.
- Reabilitarea zonelor rezidențiale și extinderea rețelelor de utilități.
- Integrarea zonelor naturale în strategii de turism și educație ecologică.
- Crearea de centre comerciale și de servicii în satele periferice pentru a reduce disparitățile funcționale.

4. Conectivitatea și infrastructura

Comuna Peștișani este conectată printr-o rețea de drumuri care asigură legături interne între sate și externe cu localitățile vecine. Totuși, starea infrastructurii rutiere și lipsa unor rețele de utilități moderne limitează dezvoltarea economică și socială.

- **Infrastructura rutieră:**
Drumul național DN 67D asigură accesul principal la comună, dar drumurile locale necesită modernizări urgente.
- **Rețelele de utilități:**
Deși există rețele de apă și canalizare în anumite sate, extinderea acestora este esențială pentru îmbunătățirea calității vieții. Rețeaua de gaze naturale lipsește în multe zone, ceea ce afectează confortul locuitorilor.

Diagnostic Sectorial - Profil Spațial și Funcțional

Comuna Peștișani se remarcă printr-o structură spațială diversificată și echilibrată, care reflectă specificul său rural și potențialul economic, social și ecologic al zonei. Poziționată

- Extinderea rețelelor de utilități (apă, canalizare, gaze naturale) în toate satele componente, pentru a reduce inechitățile teritoriale și pentru a îmbunătăți calitatea vieții.
- 2. Modernizarea infrastructurii rutiere și de transport**
- Reabilitarea drumurilor locale pentru a asigura o conectivitate mai bună între satele comunei și nucleul central.
 - Îmbunătățirea accesului la drumurile regionale, în special către Târgu Jiu, pentru a stimula mobilitatea economică și turistică.
- 3. Consolidarea terenurilor agricole și sprijinirea agriculturii ecologice**
- Implementarea unor programe de asociere pentru fermieri, care să faciliteze consolidarea terenurilor agricole și accesul la finanțări și tehnologii moderne.
 - Promovarea agriculturii ecologice ca direcție strategică pentru valorificarea produselor locale și pentru creșterea competitivității economice.
- 4. Valorificarea resurselor naturale și antropice**
- Integrarea resurselor naturale, cum ar fi râul Bistrița și pădurile, în strategii de turism ecologic și educativ.
 - Dezvoltarea infrastructurii turistice în jurul resurselor antropice, cum ar fi Casa Muzeu „Constantin Brâncuși”, pentru a atrage un flux mai mare de vizitatori.
- 5. Modernizarea funcțiilor sociale**
- Reabilitarea unităților educaționale și dotarea acestora cu echipamente moderne, pentru a sprijini dezvoltarea resursei umane.
 - Extinderea serviciilor de sănătate prin crearea unor centre medicale moderne și implementarea telemedicinii, pentru a răspunde nevoilor populației vârstnice.
 - Reabilitarea locuințelor și implementarea unor programe de sprijin pentru familiile tinere, pentru a crește atractivitatea zonei.
- 6. Dezvoltarea integrată a funcțiilor economice și sociale**
- Promovarea turismului cultural și ecologic ca sectoare complementare agriculturii, pentru diversificarea economiei locale.
 - Crearea unor hub-uri economice locale care să sprijine activitățile comerciale, meșteșugurile și produsele tradiționale.

Profilul spațial și funcțional al comunei Peștișani evidențiază un echilibru delicat între potențialul său natural și cultural și provocările legate de infrastructură și utilizarea terenurilor. Printr-o strategie integrată care să prioritizeze modernizarea infrastructurii, valorificarea resurselor și reducerea disparităților teritoriale, comuna Peștișani poate deveni un exemplu de dezvoltare rurală sustenabilă. Aceste măsuri vor contribui la crearea unui mediu favorabil pentru locuitori, investitori și turiști, consolidând rolul comunei ca pol de dezvoltare locală în județul Gorj.

INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT ȘI MOBILITATE

Comuna Peștișani beneficiază de o poziție strategică în județul Gorj, fiind conectată la rețeaua de transport regional printr-un sistem de drumuri locale și naționale. Infrastructura de transport joacă un rol esențial în susținerea dezvoltării economice și sociale a comunei, facilitând mobilitatea locuitorilor și accesul la servicii, piețe și obiective turistice. Cu toate acestea, starea infrastructurii existente și conectivitatea limitată în unele zone ale comunei reprezintă provocări semnificative care trebuie abordate prin măsuri strategice.

1. Rețeaua rutieră

Rețeaua rutieră din comuna Peștișani este formată din drumuri naționale, comunale și străzi locale care conectează nucleul central al comunei cu satele componente și cu localitățile învecinate.

Rețeaua rutieră a comunei Peștișani este esențială pentru mobilitatea locuitorilor și pentru conectivitatea economică și socială a zonei. Aceasta este alcătuită din drumuri naționale, comunale și locale care asigură legătura între satele comunei, precum și cu localitățile vecine. Cu toate acestea, starea infrastructurii rutiere este variabilă, iar multe segmente necesită modernizare pentru a susține dezvoltarea economică și turistică.

Drumul Național DN 67D

DN 67D este principala cale de acces către comuna Peștișani și leagă localitatea de municipiul Târgu Jiu și alte orașe importante din județul Gorj. Acesta traversează comuna, conectând nucleul central (satul Peștișani) cu satele componente și oferind o bază solidă pentru transportul de mărfuri și persoane.

- Caracteristici:
 - Starea generală a DN 67D este bună, dar intersecțiile cu drumurile comunale pot fi periculoase din cauza lipsei marcajelor și a semnalizării adecvate.
 - Traficul de tranzit este moderat, dar poate deveni intens în perioadele turistice, mai ales în timpul evenimentelor organizate în comună.
 - Acest drum este crucial pentru accesul turiștilor către atracțiile din Peștișani, inclusiv Casa Muzeu „Constantin Brâncuși” și zonele naturale din proximitate.
- Necesități de intervenție:
 - Îmbunătățirea siguranței rutiere prin instalarea de semnalizări și marcaje corespunzătoare.
 - Crearea unor zone de parcare și oprire pe marginea drumului pentru turiști și vehicule comerciale.

Drumurile comunale

Drumurile comunale sunt esențiale pentru mobilitatea internă a comunei, conectând nucleul central cu satele componente. Aceste drumuri joacă un rol vital în transportul locuitorilor, al produselor agricole și în accesul turiștilor către atracțiile locale.

- Caracteristici:
 - Multe dintre drumurile comunale sunt neasfaltate sau degradate, ceea ce îngreunează accesul în anumite sate, mai ales în perioadele ploioase.
 - Lungimea totală a drumurilor comunale este semnificativă, dar o mare parte necesită reabilitare și modernizare.
 - Drumurile comunale conectează Peștișani de satele Hobița, Boroșteni, Brădiceni, Gureni, Frâncești și Seuca, dar calitatea infrastructurii variază considerabil.
- Starea drumurilor comunale:
 - Unele segmente sunt utilizabile doar pentru vehicule de teren, ceea ce limitează accesul locuitorilor și transportul de mărfuri.
 - În zonele mai izolate, drumurile sunt slab întreținute, ceea ce contribuie la izolarea comunităților.
- Necesități de intervenție:
 - Reabilitarea și asfaltarea drumurilor comunale pentru a îmbunătăți accesul locuitorilor și pentru a sprijini activitățile economice și turistice.
 - Extinderea rețelei de drumuri pentru a facilita accesul către zonele naturale și ariile de interes turistic, cum ar fi Peștera Cioarei sau râul Bistrița.

Străzile locale

Străzile locale din interiorul satelor comunei sunt utilizate în principal pentru accesul la locuințe, terenuri agricole și unități economice mici. Acestea sunt o componentă esențială a rețelei rutiere, dar multe dintre ele sunt neasfaltate și într-o stare avansată de degradare.

- **Caracteristici:**
 - Străzile sunt înguste și neasfaltate în majoritatea zonelor, ceea ce limitează mobilitatea.
 - Multe segmente sunt slab întreținute, iar accesul este dificil în perioadele de ploi abundente sau iarna.
- **Necesități de intervenție:**
 - Modernizarea străzilor locale prin asfaltare și drenaj adecvat.
 - Crearea unor trotuare pentru pietoni, în special în zonele rezidențiale mai dens populate.

Conectivitatea regională

Rețeaua rutieră din comuna Peștișani este bine integrată în sistemul regional de transport, dar accesul către unele destinații turistice și economice din județul Gorj este limitat de infrastructura deficitară.

- **Conexiuni cu alte localități:**
 - Peștișani este conectată cu municipiul Târgu Jiu, principalul centru economic și administrativ din județ.
 - Conexiunile cu alte comune și localități turistice, cum ar fi Cheile Sohodolului sau Polovragi, necesită îmbunătățiri pentru a facilita circulația turiștilor.
- **Traficul de tranzit:**
 - DN 67D preia o parte din traficul de tranzit, dar lipsa unor rute alternative afectează fluiditatea circulației în perioadele aglomerate.

2. Transport public

Comuna Peștișani nu dispune de un sistem formal de transport public, iar locuitorii se bazează în principal pe mijloace de transport private sau pe rutele interurbane de microbuze care leagă comuna de Târgu Jiu. Lipsa unui sistem integrat de transport public afectează în mod direct mobilitatea populației vulnerabile, cum ar fi vârstnicii, tinerii și persoanele fără acces la transport privat.

3. Infrastructura pentru mobilitate alternativă

Infrastructura pentru mobilitate alternativă este aproape inexistentă în comuna Peștișani. Deși zona are un potențial semnificativ pentru dezvoltarea traseelor pentru biciclete și pentru pietoni, lipsa unor investiții în acest domeniu limitează oportunitățile de a dezvolta mobilitatea sustenabilă.

Diagnostic Sectorial - Profil și Recomandări pentru Infrastructura de Transport și Mobilitate

Profil General al Infrastructurii de Transport și Mobilitate

Infrastructura de transport și mobilitate a comunei Peștișani este o componentă vitală a structurii funcționale a localității, având un impact direct asupra calității vieții locuitorilor, dezvoltării economice și accesibilității turistice. Poziționată strategic în județul Gorj, comuna beneficiază de conectivitate regională asigurată de drumul național DN 67D, care traversează localitatea și facilitează legătura cu municipiul Târgu Jiu și alte localități importante din regiune. Cu toate acestea, starea infrastructurii rutiere comunale și locale, lipsa unui sistem de transport public local și absența infrastructurii pentru mobilitate alternativă reprezintă provocări majore care limitează potențialul de dezvoltare al comunei.

Rețeaua rutieră este formată din drumuri naționale, comunale și străzi locale, fiecare având un rol specific în mobilitatea internă și externă a comunei. Drumul național DN 67D joacă un rol crucial în conectarea comunei cu rețeaua de transport regională și în facilitarea tranzitului de mărfuri și persoane. Drumurile comunale conectează nucleul central al comunei, satul Peștișani, cu satele componente, dar multe dintre aceste drumuri sunt neasfaltate sau deteriorate, limitând accesul și mobilitatea. Străzile locale, utilizate în principal pentru accesul la locuințe și terenuri agricole, necesită reabilitare pentru a sprijini activitățile economice și sociale.

Transportul public este absent în comună, ceea ce afectează mobilitatea categoriilor vulnerabile, cum ar fi vârstnicii, tinerii și persoanele fără acces la mijloace de transport privat. Această situație limitează accesul la servicii esențiale și la oportunități economice, contribuind la izolarea anumitor categorii sociale. De asemenea, infrastructura pentru mobilitate alternativă este aproape inexistentă, în ciuda potențialului zonei pentru trasee de biciclete și pietoni care ar putea sprijini atât mobilitatea locală, cât și turismul.

Provocări Majore ale Infrastructurii de Transport și Mobilitate

1. Starea precară a drumurilor comunale și locale:

O mare parte a drumurilor comunale și locale este neasfaltată sau deteriorată, afectând accesibilitatea și transportul de mărfuri și persoane. Această situație limitează dezvoltarea economică și accesul la servicii pentru locuitorii din satele periferice.

2. Lipsa transportului public:

Absența unui sistem de transport public local afectează grav mobilitatea populației, în special a celor fără acces la vehicule personale. Acest aspect îngreunează accesul la servicii esențiale, piețe și locuri de muncă.

3. Infrastructura insuficientă pentru mobilitate alternativă:

Lipsa traseelor de biciclete și pietoni împiedică dezvoltarea unei mobilități sustenabile și recreative, în ciuda cadrului natural favorabil.

4. Siguranța rutieră:

Lipsa semnalizării adecvate și a marcajelor rutiere, în special pe DN 67D și la intersecțiile cu drumurile comunale, crește riscul de accidente și afectează confortul utilizatorilor.

5. Acces limitat către atracțiile turistice:

Rețeaua rutieră actuală nu sprijină pe deplin turismul local, accesul către obiectivele naturale și culturale fiind dificil din cauza lipsei infrastructurii adecvate.

Recomandări Strategice pentru Dezvoltarea Infrastructurii de Transport și Mobilitate

1. Modernizarea rețelei rutiere

- Reabilitarea drumurilor comunale care conectează nucleul central cu satele periferice pentru a îmbunătăți accesul locuitorilor și pentru a susține activitățile economice și turistice.
- Asfaltarea străzilor locale și crearea unor sisteme de drenaj pentru a preveni degradarea acestora în perioadele de ploi abundente.
- Instalarea de semnalizări și marcaje rutiere adecvate pe DN 67D și pe drumurile comunale pentru a spori siguranța rutieră.

2. Introducerea transportului public local

- Crearea unui sistem de microbuze care să conecteze satele comunei cu nucleul central și cu municipiul Târgu Jiu.
- Organizarea unor rute dedicate pentru transportul elevilor, persoanelor vârstnice și turiștilor, pentru a crește accesibilitatea și mobilitatea populației.

3. Dezvoltarea mobilității sustenabile

- Amenajarea de trasee pentru biciclete și pietoni care să conecteze satele comunei cu atracțiile naturale și culturale, cum ar fi Peștera Cioarei și râul Bistrița.
- Promovarea utilizării vehiculelor electrice prin instalarea unor stații de încărcare în punctele cheie ale comunei.

4. Integrarea mobilității în dezvoltarea turistică

- Crearea de trasee tematice și rute turistice care să conecteze atracțiile principale din comună și să sprijine turismul ecologic și cultural.
- Dezvoltarea infrastructurii pentru vizitatori, cum ar fi parcuri și puncte de informare amplasate strategic.

5. Îmbunătățirea conectivității regionale

- Extinderea rețelei de drumuri pentru a facilita accesul către destinațiile turistice din proximitate, cum ar fi Cheile Sohodolului și Polovragi.
- Integrarea comunei în rețeaua de transport regional prin îmbunătățirea conexiunilor cu alte localități.

Infrastructura de transport și mobilitate din comuna Peștișani reprezintă un element crucial pentru creșterea economică, socială și turistică a zonei. Modernizarea rețelei rutiere, introducerea unui sistem de transport public și dezvoltarea mobilității sustenabile sunt priorități esențiale pentru a reduce disparitățile teritoriale, a îmbunătăți accesibilitatea și a valorifica potențialul turistic al comunei. Prin implementarea acestor măsuri strategice, comuna Peștișani poate deveni un model de mobilitate rurală sustenabilă, susținând nevoile locuitorilor și atrăgând turiști și investitori. Aceste recomandări vor contribui la transformarea infrastructurii de transport într-un catalizator pentru dezvoltarea durabilă a comunei.

ECHIPAREA TEHNICO-EDILITARĂ

Rețeaua de alimentare cu apă

Comuna Peștișani beneficiază parțial de o rețea de alimentare cu apă care deservește nucleul central și o parte dintre satele componente. Apa potabilă este furnizată din surse subterane, iar rețeaua acoperă aproximativ **60% din gospodăriile comunei**, lăsând anumite sate și zone periferice neconectate. În aceste zone, locuitorii se bazează pe fântâni individuale sau pe surse de apă necontrolate, ceea ce ridică probleme legate de calitatea apei și accesul în perioadele de secetă.

• Probleme identificate:

- Rețeaua existentă este subdimensionată și necesită extindere către satele periferice.
- Calitatea apei în anumite surse este afectată de poluare, ceea ce poate avea implicații asupra sănătății populației.
- Lipsa unui sistem modern de monitorizare și control al distribuției apei afectează eficiența rețelei.

• Recomandări:

- Extinderea rețelei de alimentare cu apă pentru a acoperi toate gospodăriile comunei.
- Instalarea unor sisteme de tratare și monitorizare a calității apei pentru a respecta standardele de potabilitate.

- Crearea unor rezervoare de stocare care să asigure continuitatea alimentării în perioadele de secetă.

Rețeaua de canalizare

Rețeaua de canalizare din comuna Peștișani este limitată, deservind în principal nucleul central și o parte restrânsă a satelor componente. Majoritatea gospodăriilor utilizează sisteme individuale, cum ar fi fosele septice, care nu respectă întotdeauna standardele de mediu și generează riscuri de contaminare a solului și apelor subterane.

- **Probleme identificate:**

- Acoperirea insuficientă a rețelei de canalizare, în special în satele periferice.
- Capacitatea limitată a sistemului existent de a gestiona apele uzate din nucleul central.
- Lipsa unei stații moderne de epurare care să asigure tratarea adecvată a apelor uzate.

- **Recomandări:**

- Extinderea rețelei de canalizare către toate satele componente, prioritizând zonele cu densitate mai mare a populației.
- Construirea unei stații de epurare moderne pentru a îmbunătăți calitatea mediului.
- Organizarea unor campanii de informare pentru populație cu privire la gestionarea corespunzătoare a apelor uzate.

Rețeaua de electricitate

Comuna Peștișani este conectată la rețeaua națională de electricitate, iar majoritatea gospodăriilor beneficiază de acces la curent electric. Cu toate acestea, infrastructura electrică din anumite zone este veche și necesită modernizare pentru a preveni întreruperile frecvente de curent.

- **Probleme identificate:**

- Rețelele de electricitate din zonele izolate sunt vulnerabile la condițiile meteo extreme.
- Lipsește o rețea de iluminat public modern în multe dintre satele componente.

- **Recomandări:**

- Modernizarea infrastructurii electrice prin înlocuirea liniilor și a echipamentelor vechi.
- Extinderea rețelei de iluminat public în toate satele, cu utilizarea soluțiilor de iluminat eficient energetic, cum ar fi LED-urile.
- Promovarea energiei regenerabile prin instalarea de panouri solare pentru clădirile publice.

Rețeaua de gaze naturale

Rețeaua de gaze naturale este inexistentă în comuna Peștișani, locuitorii utilizând surse alternative pentru încălzire, cum ar fi lemnul, buteliile de gaz sau alte soluții neeficiente din punct de vedere energetic. Lipsa acestei infrastructuri limitează confortul locuitorilor și atractivitatea comunei pentru investitori și turiști.

- **Probleme identificate:**

- Lipsa completă a unei rețele de gaze naturale.
- Costurile ridicate asociate soluțiilor alternative pentru încălzire.

- **Recomandări:**

- Proiectarea și implementarea unei rețele de gaze naturale care să deservească întreaga comună.
- Crearea unor programe de sprijin pentru conectarea gospodăriilor la noua rețea.

- Promovarea utilizării eficiente a resurselor naturale locale, inclusiv a biomasei, ca soluție complementară.

Gestionarea deșeurilor

Sistemul de gestionare a deșeurilor din comuna Peștișani este bazat pe colectarea periodică a deșeurilor menajere, dar lipsa unei infrastructuri integrate afectează eficiența acestui serviciu. Deșeurile reciclabile și compostabile nu sunt gestionate corespunzător, iar depunerea necontrolată a deșeurilor în anumite zone afectează mediul.

- **Probleme identificate:**

- Colectarea selectivă este deficitară sau inexistentă.
- Lipsa unor puncte de colectare dedicate pentru deșeurile reciclabile și voluminoase.
- Educarea insuficientă a populației privind gestionarea deșeurilor.

- **Recomandări:**

- Implementarea unui sistem de colectare selectivă care să includă containere pentru reciclare, compostare și deșeuri voluminoase.
- Crearea unor puncte de colectare dedicate și organizarea unor campanii de educare pentru populație.
- Parteneriate cu operatori regionali pentru reciclare și valorificarea deșeurilor.

Alte infrastructuri tehnico-edilitare

În comuna Peștișani, alte infrastructuri, precum telefonie mobilă și accesul la internet, sunt disponibile, dar calitatea și acoperirea acestora variază. În zonele mai izolate, semnalul mobil și viteza internetului sunt limitate, ceea ce afectează conectivitatea locuitorilor și a afacerilor.

- **Recomandări:**

- Extinderea rețelelor de internet de mare viteză în toate satele comunei.
- Îmbunătățirea acoperirii semnalului de telefonie mobilă, inclusiv în zonele periferice.

Concluzie și Recomandări Generale

Echiparea tehnico-edilitară a comunei Peștișani reprezintă un punct de plecare important pentru dezvoltarea localității, dar necesită investiții semnificative pentru a răspunde nevoilor locuitorilor și pentru a susține dezvoltarea economică și turistică. Prioritățile includ extinderea și modernizarea rețelelor de apă, canalizare, electricitate și gaze naturale, îmbunătățirea gestionării deșeurilor și promovarea soluțiilor eficiente energetice. Prin implementarea acestor măsuri, comuna Peștișani poate îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor, poate atrage investitori și turiști și poate deveni un model de dezvoltare rurală sustenabilă.

SERVICII PUBLICE

Educație

Sistemul educațional din comuna Peștișani este format din grădinițe și școli gimnaziale care deservesc populația din nucleul central și din satele componente. Deși accesul la educație este asigurat, infrastructura educațională necesită modernizare, iar migrația tinerilor afectează numărul elevilor înscriși.

Nr	Denumire	Statut
1	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL BOROSTENI PEȘTIȘANI	Arondată

2	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL BRĂDICENI, PEȘTIȘANI	Arondată
3	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL FRÂNCEȘTI, PEȘTIȘANI	Arondată
4	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR.1 PEȘTIȘANI	Arondată
5	LICEUL TEHNOLOGIC "CONSTANTIN BRÂNCUȘI"- PEȘTIȘANI	Cu personalitate juridică
6	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 PEȘTIȘANI	Arondată
7	ȘCOALA PRIMARĂ BOROȘTENI, PEȘTIȘANI	Arondată
8	ȘCOALA PRIMARĂ NR.1 BRĂDICENI, PEȘTIȘANI	Arondată

sursa: <https://www.siiir.edu.ro/carto/>

Instituții de învățământ din comuna Peștișani

1. Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” - Cu personalitate juridică:
 - Acesta este principalul centru educațional din comună, oferind programe de învățământ gimnazial, liceal și profesional.
 - Liceul are un rol esențial în pregătirea tinerilor pentru integrarea pe piața muncii, dar infrastructura și dotările necesită modernizare pentru a sprijini programele educaționale profesionale.
2. Școala Gimnazială Nr. 1 Peștișani - Arondată:
 - Școala gimnazială deservește nucleul central al comunei, fiind una dintre cele mai importante unități de învățământ pentru ciclurile primar și gimnazial.
3. Școlile primare din satele componente:
 - Școala Primară Boroșteni, Peștișani
 - Școala Primară Nr. 1 Brădiceni, Peștișani

Aceste școli au un rol important în educația copiilor din zonele periferice, însă se confruntă cu probleme legate de infrastructură și de scăderea numărului de elevi.
4. Grădinițele din comună:
 - Grădinița cu Program Normal Boroșteni, Peștișani
 - Grădinița cu Program Normal Brădiceni, Peștișani
 - Grădinița cu Program Normal Frâncești, Peștișani
 - Grădinița cu Program Normal Nr. 1, Peștișani

Grădinițele asigură educația timpurie pentru copiii din comună, dar necesită dotări moderne și extinderea programelor extracurriculare pentru a sprijini familiile tinere.

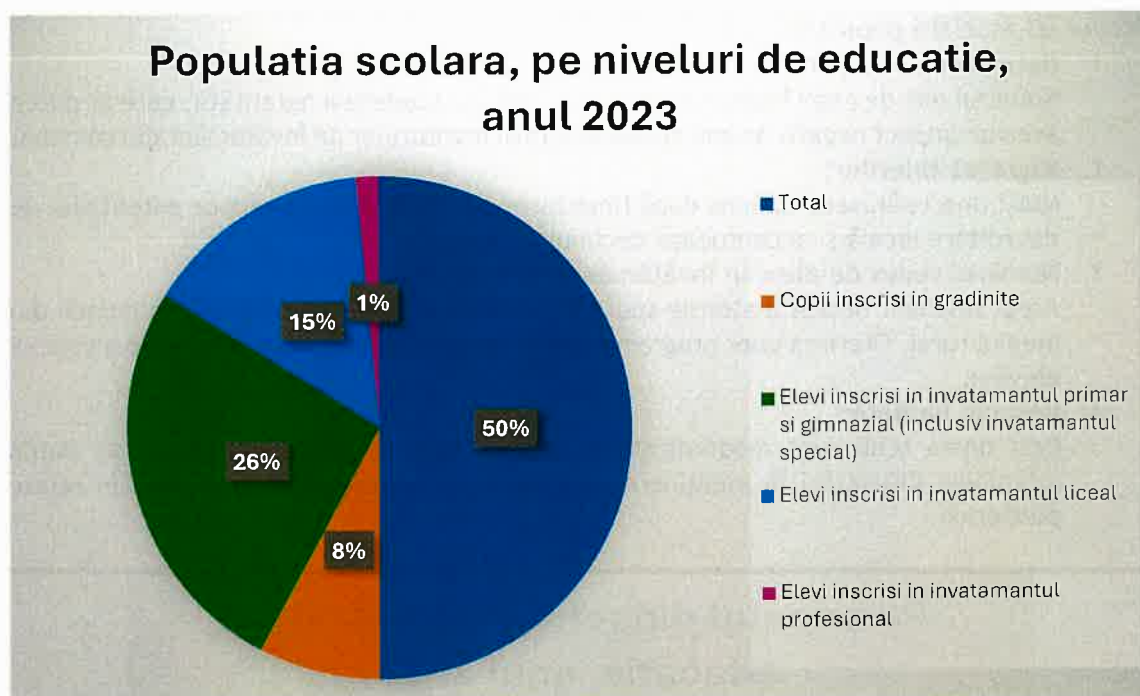
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” din Peștișani a înregistrat progrese semnificative în modernizarea infrastructurii educaționale, beneficiind de dotări de ultimă generație printr-un proiect finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

Dotări implementate:

- Săli de clasă modernizate: Fiecare sală de curs, de la grădiniță până la nivel liceal și profesional, a fost echipată cu:
 - Table interactive inteligente
 - Laptopuri și imprimante multifuncționale color
 - Videoproiectoare și sisteme audio
 - Camere pentru videoconferință, scannere și routere Wi-Fi
- Laborator inteligent (SmartLab): Liceul a implementat un SmartLab dotat cu:
 - Tablă interactivă și PC-uri all-in-one
 - Laptopuri performante, imprimantă și scanner 3D
 - Roboți multifuncționali, kituri robotice și creioane 3D
- Laborator de informatică modern: Prin proiectul „Dotări moderne pentru învățământul profesional și tehnic”, liceul a obținut finanțare de peste 18.000 de euro pentru un laborator de informatică ultramodern, incluzând:

- O tablă interactivă și un sistem audio
- 28 de laptopuri, scanner de documente și software antivirus
- Imprimantă și scanner 3D, căști audio wireless și stație de încărcare

Aceste investiții, realizate cu sprijinul fondurilor europene și al inițiativelor locale, marchează o transformare majoră pentru Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși”. Sălile de clasă au devenit spații moderne, adaptate nevoilor educaționale actuale, oferind elevilor oportunități de a explora noile tehnologii în cadrul unor lecții interactive și aplicative.

Distribuția populației școlare pe niveluri de educație

1. Copii înscriși în grădinițe:

- Număr: 67
- Pondere: 15,6% din totalul populației școlare

Grădinițele din comună joacă un rol esențial în educația timpurie, însă numărul relativ mic al copiilor înscriși reflectă natalitatea scăzută din localitate. Acest aspect poate pune presiune asupra funcționării grădinițelor în anii următori, mai ales în satele periferice.

2. Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special):

- Număr: 224
- Pondere: 52,1% din totalul populației școlare

Acest segment este cel mai numeros, indicând o stabilitate relativă în ciclurile primar și gimnazial. Totuși, migrarea familiilor tinere și scăderea natalității ar putea afecta numărul elevilor în viitor.

3. Elevi înscriși în învățământul liceal:

- Număr: 126
- Pondere: 29,3% din totalul populației școlare

Elevii liceeni sunt în mare parte înscriși la Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși”, care oferă atât programe de învățământ teoretic, cât și

profesional. Acest nivel de educație este esențial pentru pregătirea tinerilor în vederea integrării pe piața muncii sau continuării studiilor.

4. Elevi înscriși în învățământul profesional:

- Număr: 13
- Pondere: 3% din totalul populației școlare

Deși numărul elevilor înscriși în programele de învățământ profesional este redus, acest segment are un potențial semnificativ în contextul cerințelor economiei locale, mai ales în sectoare precum agricultură, construcții și turism.

Provocări asociate populației școlare

1. Natalitatea scăzută:

Numărul mic de copii înscriși în grădinițe indică o scădere a natalității, care ar putea avea un impact negativ asupra sustenabilității instituțiilor de învățământ din comună.

2. Migrarea tinerilor:

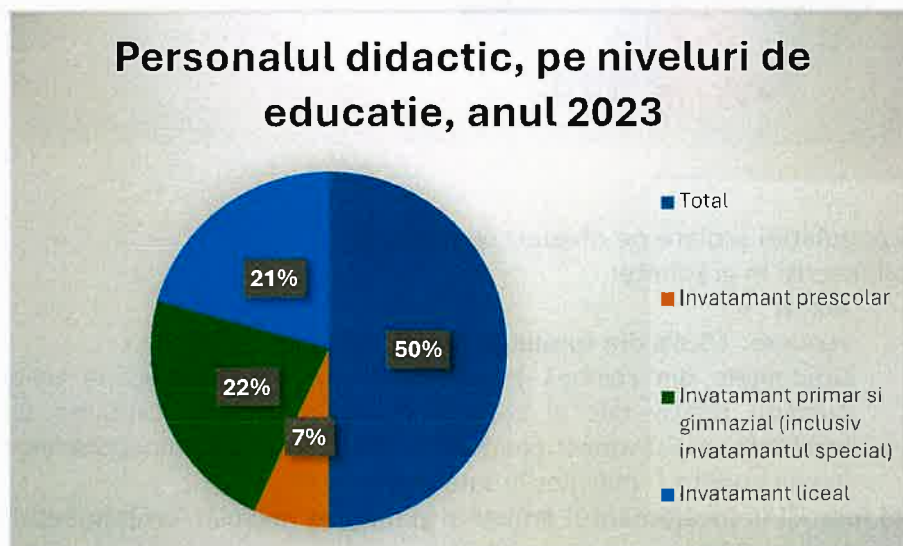
Mulți tineri părăsesc comuna după finalizarea studiilor, ceea ce reduce potențialul de dezvoltare locală și accentuează declinul demografic.

3. Numărul redus de elevi în învățământul profesional:

Acest segment necesită atenție sporită, având în vedere cerințele pieței muncii din mediul rural. Oferirea unor programe profesionale atractive ar putea crește interesul elevilor.

4. Resurse limitate:

Deși unele școli sunt modernizate și dotate, alte unități educaționale ar putea întâmpina dificultăți în menținerea standardelor educaționale, mai ales în satele periferice.

Analiza distribuției personalului didactic

1. Învățământul liceal:

- Procent: 50% din personalul didactic total.
- Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” are cel mai mare număr de cadre didactice, fiind principalul centru educațional al comunei. Această pondere reflectă rolul crucial al liceului în pregătirea elevilor pentru continuarea studiilor sau integrarea pe piața muncii.

- Cadrele didactice de la acest nivel sunt responsabile pentru programe educaționale teoretice și profesionale, ceea ce necesită competențe variate și sprijin logistic adecvat.
- 2. **Învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special):**
 - **Procent:** 22% din personalul didactic total.
 - Acest segment susține baza educațională pentru cei mai mulți elevi din comună. Cadrele didactice de la acest nivel joacă un rol esențial în formarea tinerilor, dar sunt afectate de scăderea numărului de elevi și de migrarea familiilor către alte localități.
- 3. **Învățământul preșcolar:**
 - **Procent:** 7% din personalul didactic total.
 - Deși grădinițele din comună sunt bine integrate în rețeaua educațională, numărul redus de cadre didactice reflectă natalitatea scăzută și cererea limitată pentru educația timpurie.
- 4. **Personal didactic suplimentar:**
 - **Procent:** 21%.
 - Acest segment include cadre didactice care susțin activități educative complementare sau care acoperă nevoile unităților educaționale prin suplینire sau alte forme de organizare.

Tendențe și provocări

- Concentrarea resurselor:
Liceul Tehnologic atrage cea mai mare parte a personalului didactic, ceea ce subliniază importanța acestui nivel de educație în comună. Totuși, această concentrare poate afecta echilibrul resurselor între ciclurile primar, gimnazial și preșcolar.
- Numărul limitat de cadre didactice în grădinițe:
Ponderea mică a personalului didactic preșcolar reflectă cererea scăzută, dar și dificultățile în atragerea și menținerea educatorilor calificați.
- Necesitatea sprijinului pentru învățământul primar și gimnazial:
Scăderea numărului de elevi în aceste cicluri educaționale necesită măsuri de stimulare a înscrierilor și de sprijin pentru cadrele didactice, mai ales în satele periferice.

Recomandări pentru sprijinirea personalului didactic

1. Investiții în formarea continuă:
Organizarea unor programe de formare profesională pentru cadrele didactice din toate ciclurile educaționale poate contribui la creșterea calității procesului de predare.
2. Stimulente pentru atragerea de personal calificat:
Acordarea unor facilități pentru cadrele didactice care aleg să profeseze în mediul rural, cum ar fi locuințe de serviciu sau subvenții pentru transport, poate reduce deficitul de personal.
3. Creșterea resurselor pentru educația preșcolară:
Îmbunătățirea condițiilor de muncă și extinderea programelor extracurriculare ar putea atrage mai mulți educatori și ar încuraja înscrierea unui număr mai mare de copii.
4. Echilibrarea resurselor între nivelurile de educație:
Asigurarea unei distribuții echitabile a personalului didactic pentru toate nivelurile de educație va sprijini coerența sistemului educațional și va reduce disparitățile.
5. Digitalizarea procesului educațional:

Integrarea tehnologiilor digitale și utilizarea dotărilor recente, cum ar fi SmartLab-ul, poate optimiza activitatea cadrelor didactice și poate atrage noi profesori către unitățile școlare din comună.

Concluzie Generală asupra Sistemului Educațional din Comuna Peștișani

Sistemul educațional din comuna Peștișani joacă un rol esențial în formarea tinerei generații și în susținerea dezvoltării sociale și economice a comunității. Structura acestuia este bine definită, acoperind toate nivelurile de educație, de la preșcolar la liceal, cu o rețea de instituții care include grădinițe, școli primare și gimnaziale, precum și Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși”. Deși infrastructura educațională a beneficiat de modernizări semnificative, cum ar fi introducerea SmartLab-ului și a dotărilor moderne, există încă provocări care necesită soluții strategice.

Puncte forte:

- **Infrastructură modernizată:** Investițiile recente au transformat Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” într-un centru educațional modern, dotat cu laboratoare inteligente și echipamente de ultimă generație.
- **Acoperirea completă a nivelurilor de educație:** Rețeaua educațională asigură accesul copiilor și tinerilor din toate satele comunei la educație, sprijinind inclusiv programe profesionale.
- **Personal didactic calificat:** Sistemul beneficiază de cadre didactice bine pregătite, care contribuie la menținerea standardelor educaționale în comună.

Provocări:

- **Natalitatea scăzută și migrarea familiilor:** Numărul redus de copii înscriși în grădinițe și scăderea populației școlare reflectă tendințele demografice negative, ceea ce poate afecta pe termen lung sustenabilitatea rețelei educaționale.
- **Disparități între unitățile școlare:** În timp ce liceul dispune de dotări moderne, unitățile școlare din satele periferice au nevoie de reabilitare și echipamente suplimentare.
- **Atragerea și menținerea personalului didactic:** Cadrele didactice întâmpină dificultăți în satele mai izolate, ceea ce afectează uniformitatea accesului la educație de calitate.

Direcții de dezvoltare:

- **Extinderea modernizărilor:** Continuarea investițiilor în școlile și grădinițele din satele componente pentru a asigura echipamente moderne și condiții optime de studiu.
- **Crearea de programe extracurriculare și formare profesională:** Activități suplimentare, cum ar fi cluburi educative, cursuri de specializare și proiecte pentru elevi, vor contribui la creșterea atractivității sistemului educațional local.
- **Digitalizarea educației:** Extinderea utilizării tehnologiilor digitale la toate unitățile de învățământ pentru a sprijini atât cadrele didactice, cât și elevii.
- **Sprijinirea familiilor și a copiilor:** Implementarea unor programe care să susțină familiile vulnerabile, inclusiv prin facilități financiare pentru accesul la educație.

Concluzie Finală:

Sistemul educațional din comuna Peștișani este bine organizat și se află pe o traiectorie pozitivă datorită modernizărilor recente și angajamentului cadrelor didactice. Totuși, pentru a răspunde provocărilor legate de tendințele demografice și de nevoia de echitate în accesul la educație, este necesară o strategie integrată care să includă investiții continue, diversificarea programelor educaționale și sprijinirea elevilor și a familiilor. Aceste măsuri vor contribui la consolidarea rolului educației ca fundament al dezvoltării durabile a comunei și al îmbunătățirii calității vieții locuitorilor.

Sănătate

Sectorul de sănătate din comuna Peștișani este un pilon esențial pentru bunăstarea locuitorilor, având un impact direct asupra calității vieții și a sustenabilității comunității. Într-un context în care populația este caracterizată de un procent ridicat de vârstnici și de o scădere constantă a natalității, serviciile de sănătate sunt esențiale pentru a răspunde nevoilor unei comunități în schimbare. Deși comuna dispune de un sistem medical de bază, format din cabinete și servicii primare, accesul la servicii specializate este limitat, iar infrastructura necesită îmbunătățiri pentru a asigura o acoperire completă și o calitate superioară a actului medical.

În prezent, serviciile medicale din comuna Peștișani sunt furnizate de câteva cabinete locale care asigură consultații generale și îngrijire de bază. Acestea sunt amplasate în principal în nucleul central al comunei, ceea ce face ca locuitorii din satele mai izolate să aibă un acces limitat la asistență medicală. Serviciile medicale specializate, precum diagnosticarea și tratamentele avansate, sunt disponibile doar în centrele urbane din apropiere, cum ar fi Târgu Jiu, ceea ce implică deplasări semnificative pentru pacienți. Această situație este deosebit de dificilă pentru persoanele vârstnice și pentru cele cu mobilitate redusă.

Personalul medical din comună, deși calificat, este insuficient pentru a răspunde tuturor nevoilor populației. Atracția profesioniștilor către mediul urban, unde infrastructura este mai bine dezvoltată, reprezintă o provocare constantă. Această situație afectează în mod direct calitatea și disponibilitatea serviciilor medicale în comună, reducând capacitatea sistemului local de sănătate de a răspunde prompt la situații de urgență sau de a furniza servicii preventive.

Accesul populației la programe de prevenție este, de asemenea, limitat. Deși există campanii naționale de sănătate publică, implementarea acestora la nivel local este deficitară din cauza lipsei infrastructurii și a resurselor necesare. Populația vârstnică, care constituie un segment semnificativ al comunei, necesită servicii de îngrijire complexe, iar în absența unui sistem local integrat, această nevoie rămâne parțial neacoperită. De asemenea, educația în domeniul sănătății este redusă, ceea ce duce la o utilizare insuficientă a serviciilor de prevenție și la diagnosticarea tardivă a multor afecțiuni.

Infrastructura medicală din Peștișani este limitată la nivel de echipamente și facilități. Cabinetele medicale locale nu dispun de tehnologie modernă pentru diagnosticare sau tratament, iar lipsa unui centru medical integrat restricționează considerabil opțiunile de tratament ale locuitorilor. În plus, lipsa unei rețele de telemedicină, care ar putea oferi consultații și monitorizări la distanță, accentuează disparitățile în accesul la servicii medicale pentru locuitorii din satele periferice.

Un alt aspect important este absența unui sistem de urgență local bine dezvoltat. Deși comuna beneficiază de sprijinul serviciilor de ambulanță județene, timpul de răspuns în situațiile de urgență este adesea prelungit din cauza distanței și a stării drumurilor locale. Aceasta poate avea un impact negativ semnificativ asupra șanselor de recuperare ale pacienților în situații critice.

Pentru a răspunde acestor provocări, este esențială dezvoltarea unui sistem de sănătate local integrat, care să includă atât infrastructură fizică modernizată, cât și acces extins la servicii medicale specializate. Construirea unui centru medical modern în comuna Peștișani, dotat cu echipamente pentru diagnosticare și tratament preventiv, ar reprezenta un pas major în îmbunătățirea calității actului medical. Integrarea serviciilor de telemedicină ar putea, de asemenea, facilita accesul locuitorilor la consultații de specialitate, reducând barierele geografice și financiare.

În plus, organizarea periodică a unor campanii de prevenție, cum ar fi screening-urile pentru bolile cronice și programele de vaccinare, ar contribui la reducerea incidenței bolilor grave

și la îmbunătățirea stării generale de sănătate a populației. Educația pentru sănătate ar trebui să fie o componentă centrală a acestor inițiative, implicând atât copiii și tinerii, cât și populația vârstnică, pentru a promova un stil de viață sănătos și pentru a crește gradul de conștientizare asupra importanței prevenirii.

De asemenea, atragerea personalului medical calificat este o prioritate. Crearea unor stimulente pentru medici, cum ar fi locuințele de serviciu sau pachete salariale competitive, ar putea contribui la reducerea deficitului de personal. Parteneriatele cu spitale județene sau regionale ar putea oferi sprijin suplimentar, inclusiv prin rotația medicilor specialiști către comuna Peștișani pentru consultații periodice.

În concluzie, sectorul de sănătate din comuna Peștișani are nevoie de investiții semnificative pentru a răspunde nevoilor comunității și pentru a asigura un nivel adecvat de asistență medicală. Prin implementarea unor soluții integrate care să includă modernizarea infrastructurii, atragerea personalului medical și promovarea prevenției, comuna poate transforma sectorul de sănătate într-un model de bună practică pentru alte comunități rurale. Acest lucru ar contribui nu doar la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, ci și la creșterea atractivității comunei pentru noi rezidenți și investitori.

Administrația Publică

Administrația publică din comuna Peștișani joacă un rol central în gestionarea nevoilor comunității și în implementarea proiectelor care contribuie la dezvoltarea economică și socială a localității. Primăria, ca instituție principală a administrației locale, coordonează activitățile administrative și reprezintă punctul de legătură între locuitori, autoritățile județene și alte instituții. În contextul actual, administrația publică din Peștișani se află într-un proces de modernizare, datorită implementării unui proiect de digitalizare care își propune să îmbunătățească eficiența serviciilor publice și să faciliteze interacțiunea dintre cetățeni și instituțiile locale.

Primăria Peștișani asigură servicii esențiale pentru populație, cum ar fi gestionarea documentelor de stare civilă, administrarea taxelor și impozitelor locale, suport pentru proiectele de dezvoltare și coordonarea programelor sociale. Activitatea administrativă este organizată într-un mod eficient, însă procesele tradiționale, bazate pe suport fizic, limitează accesibilitatea și contribuie la creșterea birocrăției.

Personalul din cadrul primăriei este calificat și dedicat, dar resursele umane sunt limitate pentru a face față tuturor cerințelor comunității. În plus, metodele tradiționale de lucru reduc capacitatea administrației de a implementa rapid proiecte și de a răspunde prompt solicitărilor locuitorilor. Lipsa unor soluții digitale integrate reprezintă o barieră pentru optimizarea proceselor interne și pentru creșterea transparenței.

Primăria Peștișani se află în plin proces de implementare a unui proiect de digitalizare care urmărește modernizarea administrației publice locale și îmbunătățirea interacțiunii cu cetățenii. Acest proiect este finanțat prin fonduri naționale și europene și reprezintă un pas important pentru crearea unei administrații eficiente, transparente și accesibile.

Proiectul include mai multe componente esențiale:

- **Digitalizarea documentelor:** Implementarea unui sistem electronic de gestionare a documentelor pentru a elimina utilizarea excesivă a hârtiei și pentru a accelera procesele administrative.
- **Crearea unui portal online:** Dezvoltarea unei platforme care să permită locuitorilor să acceseze informații despre primărie, să depună cereri și să efectueze plăți online pentru taxe și impozite.
- **Automatizarea proceselor interne:** Utilizarea soluțiilor digitale pentru gestionarea cererilor, aprobărilor și comunicărilor interne, reducând astfel timpii de procesare și erorile administrative.

- **Transparentizarea deciziilor:** Publicarea în timp real a hotărârilor consiliului local, a bugetelor și a proiectelor în derulare, pentru a crește încrederea cetățenilor în administrație.

Digitalizarea administrației publice din comuna Peștișani are potențialul de a transforma modul în care sunt furnizate serviciile publice și de a răspunde mai bine nevoilor cetățenilor. Un prim impact al acestui proiect este reducerea birocrăției, prin eliminarea unor etape redundante din procesele administrative. Locuitorii vor avea posibilitatea de a depune cereri, a efectua plăți și a primi răspunsuri fără a mai fi necesară deplasarea fizică la primărie, ceea ce este deosebit de important pentru persoanele din satele periferice.

Transparența decizională va fi, de asemenea, îmbunătățită, oferind cetățenilor acces la informații despre bugetul comunei, proiectele în derulare și hotărârile consiliului local. Acest aspect este esențial pentru creșterea încrederii în administrație și pentru implicarea activă a locuitorilor în procesul decizional.

Din perspectiva personalului administrativ, digitalizarea va reduce sarcinile repetitive și va permite o mai bună gestionare a timpului și a resurselor. Automatizarea proceselor interne va crește eficiența și va reduce erorile, contribuind la o mai bună organizare a activităților zilnice.

Serviciile Sociale

Serviciile sociale din comuna Peștișani au evoluat în mod semnificativ în ultimii ani, răspunzând nevoilor comunității prin inițiative menite să sprijine categoriile vulnerabile, în special persoanele vârstnice. Într-un context demografic marcat de îmbătrânirea populației și de migrarea tinerilor către zone urbane, serviciile sociale joacă un rol esențial în menținerea coeziunii comunității și în îmbunătățirea calității vieții locuitorilor. Până acum, aceste servicii au fost orientate preponderent spre acordarea de ajutoare financiare, consiliere socială și sprijin punctual pentru accesarea serviciilor medicale și educaționale. Totuși, lipsa unei infrastructuri dedicate a limitat posibilitatea dezvoltării unor servicii sociale integrate și sustenabile.

O inițiativă deosebit de importantă în acest sector a fost **proiectul „Bunicii Comunității”**, implementat de Primăria Peștișani prin finanțare din **Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014-2020**. Acest proiect a avut ca obiectiv principal **sprijinirea persoanelor vârstnice aflate în situații de vulnerabilitate**, printr-o serie de servicii menite să îmbunătățească calitatea vieții acestora și să le ofere sprijin social și medical adecvat. Proiectul s-a concentrat pe reducerea izolării sociale, prin activități menite să crească participarea vârstnicilor la viața comunității și să le ofere un cadru organizat pentru socializare și asistență.

Pe parcursul implementării, „Bunicii Comunității” a devenit un punct de referință pentru sprijinul social acordat vârstnicilor, iar succesul său a condus la decizia de a transforma această inițiativă într-o **activitate permanentă**, prin înființarea unui **Centru de Zi pentru Vârstnici**.

Centrul de Zi pentru Vârstnici este conceput pentru a răspunde unei nevoi majore a comunei Peștișani - **sprijinirea persoanelor vârstnice care se confruntă cu probleme legate de singurătate, sănătate și acces limitat la servicii sociale**. Acesta le oferă beneficiarilor un loc unde pot socializa, participa la activități culturale și recreative, primi sprijin în accesarea serviciilor medicale și fi implicați activ în comunitate. Funcționarea sa ca serviciu social permanent reprezintă un pas important în dezvoltarea rețelei de sprijin pentru vârstnicii comunei.

Principalele activități desfășurate în cadrul centrului includ sesiuni de consiliere socială și psihologică, activități de socializare și integrare comunitară, ateliere tematice și sprijin pentru accesarea serviciilor medicale. De asemenea, centrul colaborează cu unități

medicale și organizații sociale pentru a facilita accesul beneficiarilor la servicii de îngrijire și prevenție. Prin aceste inițiative, centrul nu doar că îmbunătățește calitatea vieții vârstnicilor, ci și contribuie la reducerea izolării sociale și la integrarea acestora în activitățile comunei.

În ciuda progreselor realizate prin înființarea Centrului de Zi pentru Vârstnici, serviciile sociale din comuna Peștișani continuă să se confrunte cu provocări semnificative. **Accesul limitat la servicii sociale pentru alte categorii vulnerabile, cum ar fi persoanele cu dizabilități sau familiile aflate în dificultate, rămâne o problemă importantă.** Lipsa unor centre comunitare dedicate și a unui sistem bine pus la punct de îngrijire la domiciliu afectează capacitatea administrației de a răspunde tuturor nevoilor sociale ale locuitorilor. O altă provocare este **personalul specializat insuficient** în domeniul asistenței sociale. Deși primăria depune eforturi pentru a atrage resurse și sprijin extern, lipsa specialiștilor în consiliere socială și îngrijire medicală la domiciliu limitează impactul acțiunilor sociale. În plus, **resursele financiare pentru extinderea serviciilor sociale** sunt restrânse, ceea ce face dificilă implementarea unor măsuri suplimentare, precum îngrijirea vârstnicilor la domiciliu sau dezvoltarea unor centre de sprijin pentru alte categorii vulnerabile.

Una dintre cele mai mari provocări este lipsa infrastructurii sociale adecvate, cum ar fi centrele comunitare multifuncționale care ar putea găzdui activități recreative, educaționale și de consiliere. În absența acestor facilități, majoritatea sprijinului acordat se limitează la ajutoare financiare sau la intervenții punctuale, care nu reușesc să răspundă pe deplin nevoilor comunității.

Accesul redus la transport și la servicii publice în satele izolate limitează mobilitatea beneficiarilor, ceea ce afectează în mod direct persoanele în vârstă sau cu dizabilități. De asemenea, lipsa personalului specializat în asistență socială și îngrijire complică furnizarea unor servicii de calitate. Aceasta este o problemă acută în satele mai mici, unde resursele sunt deja insuficiente pentru a acoperi toate cerințele.

Pentru a îmbunătăți calitatea și accesibilitatea serviciilor sociale, comuna Peștișani are nevoie de măsuri strategice care să abordeze atât infrastructura, cât și resursele umane și financiare implicate. Crearea unui centru comunitar multifuncțional ar fi un prim pas important. Acest centru ar putea oferi servicii de zi pentru vârstnici, activități recreative pentru copii și adolescenți și programe de consiliere pentru familiile aflate în dificultate. Extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice și cu dizabilități ar contribui la creșterea calității vieții acestora, reducând în același timp presiunea asupra familiilor lor.

Un alt aspect important este dezvoltarea unor programe de integrare socială și economică pentru categoriile vulnerabile, cum ar fi formarea profesională pentru șomeri sau sprijinul pentru inițierea unor mici afaceri. Aceste programe pot reduce dependența de ajutoarele sociale și pot contribui la revitalizarea economică a comunei. În plus, colaborarea cu ONG-uri și organizații regionale ar putea oferi acces la resurse suplimentare și expertiză în gestionarea problemelor sociale.

Concluzie

Serviciile sociale din comuna Peștișani joacă un rol vital în sprijinirea comunității, dar necesită investiții semnificative pentru a răspunde mai bine nevoilor locuitorilor. Prin dezvoltarea infrastructurii sociale, atragerea de resurse externe și extinderea programelor de sprijin, comuna poate crea un sistem social integrat și eficient, care să contribuie la bunăstarea tuturor categoriilor vulnerabile. Aceste măsuri vor avea un impact pozitiv asupra coeziunii sociale și asupra calității vieții în comună, asigurând în același timp un suport mai bun pentru categoriile defavorizate.

Serviciile Culturale în Comuna Peștișani

Serviciile culturale reprezintă o componentă esențială a identității și coeziunii comunității din comuna Peștișani, având un rol central în conservarea tradițiilor locale, în promovarea patrimoniului cultural și în sprijinirea dezvoltării turismului. Moștenirea culturală a lui Constantin Brâncuși, meșteșugurile tradiționale și evenimentele locale sunt elemente definitorii care poziționează comuna ca un centru de interes cultural în județul Gorj. Cu toate acestea, infrastructura culturală și accesul locuitorilor la servicii culturale necesită îmbunătățiri pentru a sprijini pe deplin potențialul existent.

Comuna Peștișani dispune de câteva instituții și spații dedicate activităților culturale, care contribuie la organizarea evenimentelor și la conservarea tradițiilor locale. Printre acestea se numără Casa Muzeu „Constantin Brâncuși” din Hobîța, care atrage turiști și vizitatori din întreaga țară. De asemenea, căminele culturale din satul Peștișani și din alte sate componente oferă spații pentru desfășurarea unor evenimente culturale și sociale.

Casa Muzeu „Constantin Brâncuși” este principalul reper cultural al comunei, fiind un simbol al legăturii cu marele sculptor și al patrimoniului artistic al României. Deși acest obiectiv cultural este bine promovat, integrarea sa în circuitul turistic național și internațional poate fi îmbunătățită. În același timp, alte resurse culturale, cum ar fi tradițiile meșteșugărești și folclorul local, sunt valorificate doar sporadic, ceea ce limitează impactul cultural și economic al acestora.

Comuna Peștișani beneficiază de o agendă culturală variată și bine structurată, care reflectă eforturile administrației locale de a păstra și promova tradițiile, arta și valorile culturale locale. Evenimentele organizate pe parcursul anului oferă oportunități importante pentru locuitori și turiști de a se conecta cu istoria și specificul cultural al regiunii.

Agenda Culturală 2025 - Puncte-cheie

1. Evenimente de promovare a moștenirii culturale:

Activități precum „Simpozionul Constantin Brâncuși” și „Festivalul Portului Popular” subliniază legătura puternică dintre comună și istoria sa culturală. Aceste evenimente atrag sute de participanți și oferă o platformă pentru promovarea tradițiilor autentice.

2. Tradiții și obiceiuri locale:

Evenimentele dedicate tradițiilor, cum ar fi „Hora de Sfânta Maria Mică” sau „Pițărăii”, contribuie la păstrarea obiceiurilor locale și la implicarea comunității. Aceste manifestări sunt esențiale pentru menținerea identității culturale și pentru implicarea tinerelor generații.

3. Cultură prin educație și artă:

Expozițiile de carte, medalioanele literare și festivalurile de film, cum ar fi „Festivalul Film în Sat”, oferă oportunități educative și de divertisment pentru locuitori și vizitatori. Aceste activități stimulează interesul pentru literatură, cinema și artă, consolidând oferta culturală a comunei.

4. Turism cultural și gastronomic:

Evenimente precum „Festivalul Sarmalelor și Piftiilor” și „Festivalul Iei - RomânIA Autentică” atrag un număr impresionant de turiști, susținând atât cultura, cât și economia locală. Gastronomia și portul popular sunt valorificate pentru a oferi o experiență completă vizitatorilor.

În ciuda diversității evenimentelor și a eforturilor depuse de administrația locală, sectorul cultural din comuna Peștișani se confruntă cu mai multe provocări. Infrastructura culturală, în special căminele culturale, necesită modernizare pentru a sprijini organizarea evenimentelor la standarde înalte. Lipsa unui spațiu multifuncțional dedicat evenimentelor mai mari limitează capacitatea comunei de a găzdui activități culturale complexe.

De asemenea, implicarea mai activă a locuitorilor și atragerea tinerilor în activități culturale reprezintă o provocare care necesită soluții creative.

Recomandări pentru dezvoltarea sectorului cultural

1. Modernizarea infrastructurii culturale:

Reabilitarea căminelor culturale și dotarea acestora cu echipamente moderne ar permite organizarea mai frecventă a evenimentelor și ar îmbunătăți calitatea acestora. Construirea unui spațiu multifuncțional pentru evenimente de amploare ar sprijini creșterea sectorului cultural.

2. Extinderea programelor culturale:

Organizarea unor activități periodice, cum ar fi ateliere de artă și meșteșuguri, spectacole de teatru sau cluburi literare, ar contribui la diversificarea ofertei culturale și la implicarea mai activă a locuitorilor.

3. Promovarea digitală:

Crearea unei platforme online dedicate Agendei Culturale Peștișani 2025, cu informații detaliate despre evenimente, înscrieri și parteneriate, ar atrage un public mai larg. Utilizarea rețelelor sociale și colaborarea cu influenceri culturali ar putea crește vizibilitatea comunei.

4. Integrarea în circuite turistice:

Promovarea evenimentelor culturale în parteneriat cu agenții turistice ar crește fluxul de turiști și ar susține economia locală. Integrarea în circuite regionale, care includ alte destinații culturale din județul Gorj, ar putea aduce beneficii semnificative.

5. Atragerea de resurse externe:

Accesarea fondurilor europene sau a granturilor culturale pentru organizarea evenimentelor și modernizarea infrastructurii ar sprijini dezvoltarea sectorului.

Serviciile culturale din comuna Peștișani, susținute de o agendă culturală bine conturată, reprezintă un pilon esențial al identității locale și al dezvoltării turistice. Prin investiții în infrastructură, extinderea programelor culturale și promovarea mai intensă a evenimentelor, comuna poate valorifica pe deplin potențialul cultural și economic al acestui sector. Integrarea tradițiilor locale în strategii turistice și colaborarea cu parteneri regionali vor contribui la consolidarea poziției comunei Peștișani ca destinație culturală de referință.

Securitate publică

Securitatea publică în comuna Peștișani este asigurată de un post de poliție locală care coordonează activitățile de ordine și siguranță. Colaborarea cu autoritățile județene este esențială pentru gestionarea situațiilor de urgență.

• Caracteristici generale:

- Activitățile de poliție sunt concentrate pe menținerea ordinii publice și prevenirea infracțiunilor.
- Colaborarea cu pompierii și serviciile de urgență este funcțională, dar infrastructura pentru intervenții rapide este limitată.

• Provocări:

- Infrastructura pentru gestionarea situațiilor de urgență este insuficient dezvoltată.
- Patrulările sunt limitate, mai ales în satele periferice.

• Recomandări:

- Dotarea serviciilor de securitate cu echipamente moderne pentru intervenții rapide.

- Organizarea unor campanii de informare privind prevenirea infracțiunilor și măsurile de siguranță.
- Crearea unor puncte de intervenție rapidă în zonele izolate.

Sectorul serviciilor publice din comuna Peștișani este unul bine structurat, cuprinzând componente esențiale precum educația, sănătatea, administrația publică, serviciile sociale și culturale. Acestea joacă un rol fundamental în susținerea dezvoltării comunității, în îmbunătățirea calității vieții locuitorilor și în promovarea identității locale. Cu toate acestea, în ciuda progreselor semnificative realizate în anumite domenii, există provocări majore care necesită atenție și soluții strategice pentru a asigura sustenabilitatea și eficiența pe termen lung.

Sistemul educațional reprezintă un punct forte al comunei, datorită modernizărilor recente, cum ar fi introducerea SmartLab-ului și dotările avansate de la Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși”. Cu toate acestea, scăderea populației școlare și disparitățile dintre unitățile de învățământ din nucleul central și satele periferice subliniază necesitatea unor investiții continue și a unei strategii de sprijinire a familiilor și a elevilor. Dezvoltarea învățământului profesional și extracurricular este crucială pentru a răspunde nevoilor pieței muncii locale și pentru a crește atractivitatea educației.

Sectorul sănătății rămâne o provocare majoră, din cauza infrastructurii limitate și a accesului restricționat la servicii medicale specializate. Construirea unui centru medical modern și integrarea telemedicinei ar putea contribui la reducerea decalajelor și la îmbunătățirea calității vieții pentru populația vârstnică, care constituie o proporție semnificativă a comunității. Totodată, atragerea de personal medical calificat prin stimulente financiare și facilități locative este esențială pentru consolidarea acestui sector. Administrația publică se află într-un proces de modernizare, datorită implementării unui proiect de digitalizare care va eficientiza serviciile și va crește accesibilitatea pentru locuitori. Această inițiativă reprezintă un pas semnificativ către o administrație transparentă și eficientă, dar succesul său depinde de educarea cetățenilor pentru utilizarea noilor platforme digitale și de sprijinul pentru categoriile vulnerabile.

Serviciile sociale din comuna Peștișani sunt vitale pentru sprijinirea categoriilor vulnerabile, dar resursele limitate și lipsa infrastructurii dedicate, cum ar fi centrele comunitare sau cele de zi pentru vârstnici, afectează impactul acestora. Dezvoltarea unor programe de sprijin social integrate și extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu ar contribui la creșterea calității vieții pentru persoanele aflate în dificultate.

Sectorul cultural este unul dintre cele mai valoroase active ale comunei, datorită moștenirii culturale unice și a Agendei Culturale variate. Evenimentele culturale atrag turiști și contribuie la promovarea identității locale, dar infrastructura culturală necesită modernizare, iar promovarea evenimentelor trebuie extinsă la nivel regional și național. Investițiile în servicii culturale pot avea un impact semnificativ atât asupra coeziunii sociale, cât și asupra economiei locale.

În concluzie, sectorul serviciilor publice din comuna Peștișani se află pe o traiectorie pozitivă, dar pentru a răspunde provocărilor și pentru a sprijini dezvoltarea sustenabilă a comunității, sunt necesare investiții continue, modernizări și integrarea unor soluții inovatoare. Consolidarea acestor servicii va contribui la creșterea calității vieții locuitorilor, la reducerea disparităților sociale și teritoriale și la promovarea comunei ca un model de succes pentru alte comunități rurale.

MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE

Comuna Peștișani, situată într-o zonă submontană a județului Gorj, beneficiază de un peisaj natural divers și de o biodiversitate remarcabilă, care contribuie semnificativ la identitatea și atractivitatea sa. De la râul Bistrița și pădurile extinse, până la ariile naturale protejate și resursele hidrografice, comuna deține un capital natural esențial pentru bunăstarea locuitorilor și pentru dezvoltarea turismului. Cu toate acestea, schimbările climatice și presiunile asupra mediului înconjurător aduc provocări considerabile, care necesită intervenții strategice pentru a proteja și valorifica în mod sustenabil aceste resurse.

Peisajul natural al comunei Peștișani este marcat de diversitatea ecosistemelor și de interacțiunea armonioasă dintre spațiile locuite și cele naturale. Pădurile, care acoperă o parte semnificativă a suprafeței comunei, joacă un rol esențial în menținerea echilibrului ecologic, oferind un habitat pentru specii diverse de floră și faună și contribuind la calitatea aerului. Râul Bistrița și lacurile din proximitate reprezintă surse importante de apă și spații pentru activități recreative și economice. Totuși, activitățile umane, cum ar fi exploatarea forestieră, gestionarea inadecvată a deșeurilor și extinderea zonelor rezidențiale, generează riscuri pentru echilibrul ecologic al comunei.

Schimbările climatice adaugă o dimensiune suplimentară acestor provocări. Creșterea frecvenței fenomenelor meteo extreme, cum ar fi ploile torențiale, secetele prelungite și episoadele de temperaturi extreme, afectează direct agricultura, infrastructura și calitatea vieții locuitorilor. Inundațiile cauzate de creșterea nivelului râului Bistrița în perioadele cu precipitații abundente sunt un exemplu concret al impactului schimbărilor climatice asupra comunei. În același timp, secetele reduc debitul râului și afectează resursele de apă, punând presiune pe agricultură și pe gospodăriile locale.

Gestionarea deșeurilor este o altă provocare majoră pentru comuna Peștișani. Deși există un sistem de colectare a deșeurilor menajere, lipsa colectării selective și a infrastructurii dedicate pentru reciclare contribuie la poluarea mediului. Depozitarea necontrolată a deșeurilor în unele zone afectează solurile și resursele de apă, generând riscuri ecologice pe termen lung. Educația insuficientă în domeniul protecției mediului și lipsa unor campanii de conștientizare agravează această situație.

În ceea ce privește energia, comuna Peștișani are un potențial semnificativ pentru integrarea soluțiilor sustenabile, cum ar fi energia solară și biomasa. Resursele naturale disponibile pot fi valorificate pentru a reduce dependența de sursele convenționale de energie și pentru a sprijini tranziția către o economie verde. Totuși, lipsa unor proiecte majore în acest domeniu limitează utilizarea acestor resurse.

Pentru a face față acestor provocări și pentru a valorifica oportunitățile disponibile, comuna Peștișani trebuie să adopte o strategie integrată de protecție a mediului și de adaptare la schimbările climatice. Implementarea unor programe de reîmpădurire și de protecție a zonelor naturale este esențială pentru a menține biodiversitatea și pentru a reduce riscul de eroziune a solurilor. De asemenea, este necesară dezvoltarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, care să includă colectarea selectivă, reciclarea și compostarea. Crearea unor puncte de colectare pentru deșeurile voluminoase și periculoase ar contribui la reducerea impactului asupra mediului.

Adaptarea la schimbările climatice necesită măsuri precum modernizarea infrastructurii de apă și canalizare pentru a face față inundațiilor și secetelor. Construirea unor zone de retenție a apei și reabilitarea malurilor râului Bistrița ar putea reduce riscurile asociate fenomenelor meteo extreme. În același timp, educația ecologică trebuie să devină o prioritate, prin organizarea de campanii de conștientizare și prin integrarea conceptelor de sustenabilitate în programele școlare.

Integrarea soluțiilor energetice verzi, cum ar fi instalarea panourilor solare pe clădirile publice și promovarea utilizării biomasei, ar putea sprijini tranziția comunei către un model energetic sustenabil. Aceste inițiative ar putea fi finanțate prin accesarea fondurilor europene și prin parteneriate cu organizații specializate.

În concluzie, comuna Peștișani dispune de un capital natural valoros, dar se confruntă cu presiuni semnificative generate de schimbările climatice și de activitățile umane. Prin adoptarea unor măsuri integrate de protecție a mediului și de adaptare, comuna poate deveni un exemplu de bună practică în gestionarea sustenabilă a resurselor naturale. Această abordare va contribui nu doar la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, ci și la consolidarea poziției comunei ca destinație turistică și ecologică.

Flora și Fauna Comunei Peștișani

Comuna Peștișani, situată într-o zonă submontană a județului Gorj, dispune de o biodiversitate remarcabilă, datorită varietății ecosistemelor naturale care includ păduri, pajiști, râuri și zone umede. Bogăția florei și faunei din această regiune contribuie la menținerea echilibrului ecologic, la susținerea activităților economice, precum agricultura și turismul, și la consolidarea identității naturale a comunei. Totuși, presiunile antropice și schimbările climatice impun măsuri de protecție și conservare a acestui patrimoniu natural. Flora localității este caracterizată de o mare diversitate, specifică zonelor submontane. Pădurile din comuna Peștișani sunt dominate de specii de foioase, cum ar fi fagul, gorunul și carpenul, care formează ecosisteme stabile și bogate în biodiversitate. În zonele mai joase, întâlnim specii precum stejarul și salcâmul, care sunt frecvente pe marginea drumurilor sau în apropierea zonelor rezidențiale.

Pe pajiști și fânețe, flora este reprezentată de ierburi perene, flori de câmp și plante medicinale, cum ar fi coada-șoricelului, sunătoarea și cimbrisorul. Aceste plante sunt utilizate de localnici în scopuri terapeutice, contribuind astfel la păstrarea tradițiilor. În zonele umede de-a lungul râului Bistrița, vegetația este dominată de stuf, rogoz și alte specii acvatice, care susțin habitatele pentru o varietate de specii de animale.

Zonele forestiere din Peștișani sunt importante nu doar pentru biodiversitate, ci și pentru rolul lor ecologic, contribuind la reducerea riscurilor de eroziune a solului, la reglarea regimului hidric și la purificarea aerului. Pădurile sunt, de asemenea, o resursă economică valoroasă, dar exploatarea lor trebuie să fie gestionată sustenabil pentru a preveni degradarea mediului.

Fauna comunei Peștișani este variată, datorită diversității habitatelor naturale. În pădurile din jurul comunei, întâlnim mamifere precum cerbul, căpriorul, mistrețul, vulpea și iepurele de câmp. În zonele mai izolate și greu accesibile, pot fi găsiți ursul brun și râsul, specii protejate care contribuie la valoarea ecologică a regiunii.

Avifauna este deosebit de bogată, cuprinzând specii precum uliul porumbar, huhurezul mare, ciocănitoarea neagră și mierla. Zonele umede și malurile râului Bistrița sunt habitat pentru păsări acvatice, cum ar fi stârcii și rațele sălbatice, care joacă un rol important în echilibrul ecologic local.

Reptilele și amfibienii sunt de asemenea prezenți, incluzând specii precum șopârla de munte, broasca de pădure și tritonul de munte, care pot fi găsiți în păduri și zonele umede. În râuri și lacuri, fauna acvatică este reprezentată de specii de pești precum cleanul, mreana și crapul, care susțin atât ecosistemele naturale, cât și activitățile de pescuit recreativ.

Biodiversitatea comunei Peștișani este supusă unor presiuni semnificative, generate de activitățile umane și de schimbările climatice. Exploatarea forestieră excesivă poate afecta habitatele naturale, reducând populațiile unor specii și destabilizând ecosistemele.

Depozitarea necontrolată a deșeurilor și poluarea resurselor de apă influențează negativ habitatele acvatice și zonele umede, punând în pericol flora și fauna asociate acestora.

Schimbările climatice contribuie, de asemenea, la modificarea ecosistemelor prin creșterea temperaturilor, reducerea precipitațiilor și intensificarea fenomenelor meteo extreme. Aceste modificări pot afecta în mod direct speciile sensibile, cum ar fi amfibienii și păsările acvatice, reducând diversitatea biologică a regiunii.

Pentru a proteja și conserva biodiversitatea comunei Peștișani, este esențial să fie implementate măsuri integrate care să includă atât protecția habitatelor naturale, cât și educația ecologică a comunității. Reîmpădurirea zonelor afectate de defrișări și crearea unor coridoare ecologice care să faciliteze deplasarea faunei sunt măsuri necesare pentru a menține echilibrul ecologic.

Conservarea zonelor umede de-a lungul râului Bistrița este crucială pentru susținerea biodiversității acvatice și pentru protecția speciilor asociate acestor habitate. Organizarea de campanii de conștientizare a locuitorilor cu privire la importanța protecției biodiversității și la impactul activităților umane asupra mediului ar contribui la reducerea poluării și la promovarea unui comportament ecologic responsabil.

Integrarea conceptelor de ecoturism și dezvoltarea de trasee tematice pentru observarea florei și faunei pot contribui la valorificarea sustenabilă a acestui patrimoniu natural. De asemenea, colaborarea cu organizații de mediu și accesarea fondurilor europene pentru proiecte de conservare ar putea sprijini inițiativele locale în acest domeniu.

Ariile Naturale Protejate din Comuna Peștișani

Comuna Peștișani, situată într-o zonă submontană cu peisaje diversificate, include pe teritoriul său arii naturale protejate de o importanță deosebită pentru biodiversitatea locală și pentru echilibrul ecologic al regiunii. Aceste arii sunt incluse în rețeaua națională și europeană de conservare a naturii, contribuind la protejarea speciilor și habitatelor naturale valoroase. De asemenea, ele reprezintă o resursă valoroasă pentru ecoturism, educație ecologică și cercetare științifică.

Piatra Boroștenilor

Piatra Boroștenilor este una dintre cele mai importante arii naturale protejate din comuna Peștișani, fiind inclusă în rețeaua Natura 2000 datorită biodiversității remarcabile și a formațiunilor geologice unice. Situată în apropierea satului Boroșteni, această zonă este recunoscută pentru peisajele spectaculoase și pentru rolul său ecologic.

Caracteristici generale:

- **Formațiuni geologice:** Piatra Boroștenilor este o formațiune stâncoasă distinctă, formată din calcare și gresii, care creează un habitat unic pentru specii de plante și animale.
- **Biodiversitate:** Zona găzduiește specii de plante rare, precum floarea de colț și ferigi endemice, dar și specii de faună, cum ar fi șopârla de munte, vipera cu corn și diverse specii de păsări de pradă.
- **Rol ecologic:** Piatra Boroștenilor contribuie la menținerea echilibrului ecologic al regiunii, fiind un refugiu pentru speciile amenințate și un punct de conectivitate ecologică pentru fauna locală.

Valoare turistică:

Piatra Boroștenilor atrage turiști pasionați de drumeții, fotografie și observarea naturii. Organizarea de trasee tematice și de puncte de observare ar putea crește atractivitatea acestei arii naturale, transformând-o într-un punct central pentru ecoturism în comuna Peștișani.

Coridorul Râului Bistrița

De-a lungul râului Bistrița se află o zonă naturală importantă, caracterizată de habitate acvatice și zone umede care susțin o biodiversitate ridicată. Deși nu este declarată o arie naturală protejată formal, aceasta este parte integrantă a rețelei ecologice locale și joacă un rol crucial în menținerea resurselor de apă și în protecția faunei acvatice.

Caracteristici generale:

- **Habitat acvatic:** Coridorul râului Bistrița este esențial pentru speciile de pești, amfibieni și păsări acvatice, fiind un habitat important pentru reproducere și hrănire.
- **Specii cheie:** Printre speciile găsite aici se numără cleanul, mreana și rațele sălbatice, alături de diverse insecte acvatice care contribuie la echilibrul ecosistemului.

Valoare ecologică și turistică:

Zona poate fi valorificată prin proiecte de ecoturism care includ activități precum pescuitul recreativ, plimbările pe malul râului și observarea păsărilor. Conservarea malurilor și prevenirea poluării sunt esențiale pentru menținerea acestui habitat.

Zona Natura 2000 - Munții Vâlcăni

În apropierea comunei Peștișani se extinde o parte din rețeaua Natura 2000, care include habitate forestiere și montane din Munții Vâlcăni. Acestea au un impact indirect asupra comunei, contribuind la echilibrul climatic și hidrologic al regiunii și oferind conectivitate ecologică pentru speciile de faună sălbatică.

Caracteristici generale:

- **Păduri de fag și gorun:** Acestea sunt habitate esențiale pentru mamifere mari, cum ar fi cerbul și ursul brun, dar și pentru păsări rare, precum huhurezul mare.
- **Rol climatic:** Pădurile din Munții Vâlcăni contribuie la reglarea temperaturilor locale și la captarea apei, sprijinind astfel ecosistemele agricole și naturale din zona Peștișani.

Valoare turistică:

Zona poate deveni un punct de plecare pentru drumeții și trasee montane, care să conecteze comuna Peștișani cu alte atracții naturale din Munții Vâlcăni.

Provocări în gestionarea ariilor protejate

Ariile naturale protejate din comuna Peștișani și din proximitatea acestora se confruntă cu mai multe provocări, inclusiv:

- **Presiuni antropice:** Exploatarea forestieră, depozitarea necontrolată a deșeurilor și dezvoltarea rezidențială pot afecta habitatele naturale și speciile protejate.
- **Lipsa infrastructurii pentru vizitatori:** Lipsa traseelor marcate, a punctelor de informare și a facilităților pentru turiști limitează accesibilitatea și utilizarea sustenabilă a acestor arii.
- **Educația ecologică insuficientă:** Gradul redus de conștientizare al localnicilor și al turiștilor cu privire la importanța conservării ariilor protejate contribuie la degradarea acestora.

Recomandări pentru conservare și valorificare

Pentru a proteja și valorifica ariile naturale protejate din comuna Peștișani, este esențial să fie implementate măsuri integrate care să includă conservarea, educația ecologică și ecoturismul.

1. Conservarea habitatelor:

Organizarea de campanii de reîmpădurire și restaurare a zonelor degradate, precum și prevenirea defrișărilor ilegale, sunt priorități pentru menținerea biodiversității.

2. Educația și conștientizarea:

Organizarea de programe de educație ecologică pentru localnici și turiști ar contribui la creșterea gradului de conștientizare asupra importanței acestor arii.

3. Dezvoltarea infrastructurii turistice:

Amenajarea de trasee tematice, puncte de observare și centre de informare ecologică ar transforma aceste zone în puncte de atracție pentru turiști, susținând în același timp economia locală.

4. Parteneriate pentru conservare:

Colaborarea cu organizații de mediu, universități și autorități județene ar putea aduce resurse și expertiză pentru protejarea acestor arii.

Sectorul mediului și al schimbărilor climatice reprezintă o componentă crucială pentru dezvoltarea durabilă a comunei Peștișani. Poziționarea sa submontană și resursele naturale diversificate, de la păduri și râuri, până la ariile naturale protejate, oferă comunei un capital natural valoros, care contribuie atât la calitatea vieții locuitorilor, cât și la atractivitatea sa turistică. Cu toate acestea, presiunile antropice, schimbările climatice și gestionarea insuficientă a resurselor impun măsuri urgente pentru protecția mediului și adaptarea la noile realități climatice.

Flora și fauna diversificate ale comunei constituie o bogăție ecologică semnificativă, dar care se confruntă cu provocări majore generate de defrișări, depozitarea necontrolată a deșeurilor și activități economice nesustenabile. Schimbările climatice adaugă o dimensiune suplimentară acestor probleme, influențând regimul hidrologic al râului Bistrița, reducând resursele de apă în perioadele de secetă și intensificând riscurile de inundații în timpul ploilor torențiale. Impactul acestora asupra agriculturii și infrastructurii este deosebit de vizibil, contribuind la vulnerabilitatea economică a comunei.

Ariile naturale protejate, cum ar fi Piatra Boroștenilor și coridorul râului Bistrița, sunt de o importanță ecologică și turistică deosebită, dar se confruntă cu presiuni constante din cauza activităților umane. Aceste zone reprezintă nu doar un refugiu pentru biodiversitate, ci și o oportunitate pentru dezvoltarea ecoturismului și educației ecologice, dacă sunt gestionate în mod corespunzător. Protejarea acestor habitate și integrarea lor în strategii de dezvoltare sustenabilă sunt esențiale pentru menținerea echilibrului ecologic.

Gestionarea deșeurilor este un punct critic pentru comuna Peștișani. Lipsa unui sistem integrat de colectare selectivă și reciclare contribuie la poluarea solurilor și a apelor, iar educația ecologică insuficientă afectează gradul de conștientizare al comunității. În plus, comuna are un potențial semnificativ pentru implementarea unor soluții energetice verzi, cum ar fi energia solară și biomasa, dar lipsa de inițiative în acest domeniu limitează tranziția către o economie sustenabilă.

Pentru a aborda aceste provocări și a valorifica oportunitățile existente, comuna Peștișani are nevoie de o strategie integrată în domeniul mediului și schimbărilor climatice. Aceasta ar trebui să includă măsuri de conservare a biodiversității, adaptare la schimbările climatice și promovarea unui comportament responsabil față de mediu. Programele de reîmpădurire, protecția zonelor umede și conservarea ariilor protejate sunt priorități esențiale, alături de dezvoltarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor și de promovarea energiei regenerabile.

Educația ecologică trebuie să joace un rol central în această strategie. Organizarea de campanii de conștientizare, integrarea conceptelor de sustenabilitate în școli și implicarea comunității în activități de protecție a mediului sunt măsuri care pot contribui la schimbarea mentalității și la crearea unui comportament mai responsabil. În același timp, accesarea fondurilor europene și colaborarea cu organizații de mediu și cu autorități regionale sunt esențiale pentru finanțarea proiectelor de conservare și adaptare.

Concluzionând, comuna Peștișani dispune de un capital natural excepțional, dar se confruntă cu riscuri și presiuni care pot afecta sustenabilitatea sa pe termen lung. Prin implementarea unor măsuri integrate și prin promovarea unei abordări responsabile față de mediu, comuna poate deveni un exemplu de bună practică în protecția mediului și adaptarea la schimbările

climatice. Aceste eforturi vor contribui nu doar la conservarea biodiversității și la reducerea vulnerabilității ecologice, ci și la creșterea atractivității comunei ca destinație turistică și loc de trai sustenabil.

PROFIL ȘI CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

Administrația publică din comuna Peștișani reprezintă coloana vertebrală a funcționării eficiente a comunității, având un rol esențial în implementarea proiectelor de dezvoltare, furnizarea de servicii publice și gestionarea resurselor locale. Capacitatea administrativă este determinată de organizarea instituțională, resursele umane, financiare și tehnologice, precum și de nivelul de implicare al comunității în procesul decizional. În ciuda eforturilor susținute ale administrației locale, modernizarea, digitalizarea și creșterea eficienței rămân obiective prioritare pentru consolidarea capacității administrative.

Structura și organizarea administrației locale

Primăria comunei Peștișani funcționează ca instituție centrală în gestionarea treburilor publice, având rolul de a coordona activitățile administrative, de a implementa proiectele locale și de a răspunde nevoilor locuitorilor. Consiliul local, în colaborare cu primarul, joacă un rol important în procesul decizional, având atribuții în stabilirea bugetului, aprobarea proiectelor de dezvoltare și reglementarea funcționării comunității.

Structura administrației publice este bine organizată, însă resursele umane sunt limitate, ceea ce impune o încărcare suplimentară asupra personalului existent. De asemenea, procesele administrative sunt, în mare parte, încă dependente de metode tradiționale, cum ar fi utilizarea documentelor în format fizic, ceea ce limitează eficiența și crește timpul necesar pentru procesarea cererilor cetățenilor.

Resurse umane și competențe administrative

Personalul administrației publice din Peștișani este calificat și dedicat, dar dimensiunea redusă a echipei limitează capacitatea de a răspunde rapid la cerințele crescânde ale comunității. De asemenea, nivelul de specializare în domenii specifice, cum ar fi atragerea fondurilor europene sau implementarea proiectelor digitale, ar putea fi îmbunătățit prin programe de formare continuă.

Colaborarea dintre administrație și locuitori este un punct forte, însă implicarea mai activă a cetățenilor în procesul decizional și în consultările publice ar putea crește transparența și încrederea în instituțiile locale.

Capacitatea financiară

Bugetul local al comunei Peștișani este format în principal din taxe și impozite locale, completate de transferuri de la bugetul de stat și fonduri europene accesate pentru proiecte de dezvoltare. În ultimii ani, comuna a demonstrat o capacitate tot mai mare de a atrage finanțări externe, ceea ce a permis implementarea unor proiecte majore în infrastructură, educație și turism.

Totuși, resursele financiare sunt limitate în raport cu nevoile comunității, ceea ce impune prioritizarea proiectelor și creșterea eficienței în utilizarea fondurilor. Implementarea proiectului de digitalizare al administrației publice reprezintă un pas important în optimizarea proceselor financiare și administrative.

Digitalizarea administrației locale

Primăria Peștișani se află în plin proces de digitalizare, având ca obiectiv principal îmbunătățirea accesului locuitorilor la serviciile publice și reducerea birocrăției. Acest proiect include digitalizarea documentelor, crearea unui portal online pentru plăți și cereri,

precum și automatizarea proceselor interne. Odată finalizat, acest proiect va contribui la creșterea eficienței și la crearea unei administrații transparente și accesibile.

Cu toate acestea, succesul implementării digitalizării depinde de formarea personalului pentru utilizarea noilor soluții și de educarea cetățenilor pentru a putea beneficia pe deplin de aceste servicii.

Provocări administrative

Administrația publică din comuna Peștișani se confruntă cu mai multe provocări care afectează capacitatea sa de a răspunde nevoilor comunității. Printre acestea se numără resursele umane și financiare limitate, dependența de metode tradiționale de lucru și accesul insuficient la expertiză pentru gestionarea proiectelor complexe.

Un alt aspect este reprezentat de lipsa unei strategii integrate de dezvoltare, care să ghideze administrația în prioritizarea proiectelor și în alocarea resurselor. De asemenea, implicarea insuficientă a locuitorilor în procesul decizional reduce eficiența unor inițiative, mai ales în cazul proiectelor de interes comunitar.

Recomandări pentru consolidarea capacității administrative

Pentru a crește capacitatea administrativă și pentru a răspunde mai bine nevoilor comunității, comuna Peștișani trebuie să implementeze măsuri strategice care să abordeze atât aspectele organizaționale, cât și cele legate de resurse și digitalizare.

Crearea unei strategii integrate de dezvoltare ar putea reprezenta un prim pas important pentru alinierea obiectivelor comunei și pentru prioritizarea proiectelor. Digitalizarea completă a administrației și extinderea utilizării tehnologiilor moderne ar optimiza procesele interne și ar facilita interacțiunea dintre administrație și cetățeni.

Formarea continuă a personalului administrativ este esențială pentru dezvoltarea competențelor în domenii precum atragerea de fonduri europene, gestionarea proiectelor și utilizarea soluțiilor digitale. În același timp, stimularea implicării locuitorilor în consultările publice ar crește transparența și încrederea în administrația locală.

Concluzie

Capacitatea administrativă a comunei Peștișani se află pe un drum ascendent, dar necesită îmbunătățiri semnificative pentru a răspunde în mod eficient provocărilor și pentru a susține dezvoltarea durabilă a comunității. Prin modernizarea proceselor interne, digitalizarea completă a administrației și extinderea competențelor personalului, comuna poate deveni un exemplu de bună practică în gestionarea resurselor și în furnizarea serviciilor publice. O administrație eficientă și transparentă va contribui la creșterea calității vieții locuitorilor și la consolidarea încrederii în instituțiile locale.

ANALIZA SWOT

Puncte tari (Strengths)

1. Poziționare geografică și accesibilitate:

1. Situată în apropierea municipiului Târgu Jiu (20 km), un important centru urban și economic al județului Gorj.
2. Conectivitate bună datorită DN 67 D, care leagă comuna de principalele rute de transport din regiune.
3. Poziționare strategică între dealurile subcarpatice, oferind un peisaj natural atractiv pentru turism și locuire.

4. Proximitatea față de alte atracții turistice renumite, precum Ansamblul Monumental Constantin Brâncuși din Târgu Jiu.

2. Patrimoniul cultural și turistic:

5. Casa Muzeu „Constantin Brâncuși” din satul Hobița, o destinație turistică de renume național și internațional.
6. Biserici de lemn monument istoric, care reflectă tradiția arhitecturală locală.
7. Statutul oficial de stațiune turistică de interes local, oferind acces la finanțări și recunoaștere.
8. Potențial turistic diversificat: turism cultural, ecoturism, turism rural și turism de aventură.
9. Prezența tradițiilor autentice de meșteșugărit, inclusiv țesutul, sculptura în lemn și ceramica tradițională.
10. Organizarea evenimentelor culturale și artistice care promovează identitatea locală (festivaluri, expoziții).

3. Resurse naturale valoroase:

11. Păduri întinse și diversificate, care oferă oportunități pentru drumeții, ciclism și ecoturism.
12. Resurse de apă dulce, inclusiv râul Bistrița și lacurile din zonă, adecvate pentru activități de agrement și pescuit.
13. Biodiversitate ridicată, care poate fi valorificată prin proiecte de conservare și turism educativ.
14. Soluri fertile, propice pentru agricultură ecologică și dezvoltarea microfermelor.

4. Infrastructură locală:

15. Rețele de apă și canalizare modernizate în mare parte din comună.
16. Drumuri locale asfaltate și în stare relativ bună în zonele cheie.
17. Stații de încărcare pentru vehicule electrice, sprijinind tranziția către mobilitate verde.
18. Investiții în iluminat public eficient energetic și extins pe zone mai puțin accesibile.

5. Educație și servicii sociale:

19. Prezența Liceului Tehnologic „Constantin Brâncuși”, recunoscut pentru calitatea educației, inclusiv titlul de „Școală Europeană”.
20. Cluburi sociale pentru vârstnici și servicii sociale bine organizate pentru persoanele vulnerabile.
21. Potențial de colaborare între instituțiile de învățământ și mediul economic pentru formare profesională.
22. Sprijin pentru activitățile educative extracurriculare, precum cluburi sportive și artistice.

23. Dotări în unitățile școlare: Școlile sunt dotate cu echipamente IT moderne și laboratoare interactive.

6. Dezvoltare economică și antreprenorială:

23. Terenuri disponibile pentru investiții în agricultură, industrie sau turism.
24. Interes ridicat din partea investitorilor pentru dezvoltarea economică a zonei.
25. Spirit antreprenorial în rândul localnicilor, cu inițiative de afaceri mici și mijlocii.
26. Potențial de valorificare a produselor locale autentice, cum ar fi suvenirurile și produsele agroalimentare.

7. Inovare și sustenabilitate:

27. Inițiative recente de digitalizare a administrației publice pentru eficientizarea serviciilor către cetățeni.
28. Proiecte locale pentru energie regenerabilă și reducerea consumului de energie tradițională.
29. Disponibilitatea resurselor pentru dezvoltarea de soluții inovative, precum telemedicina sau educația digitală.

8. Acces la finanțare și parteneriate:

30. Potențial ridicat de atragere a fondurilor europene prin statutul de stațiune turistică de interes local.
31. Deschiderea administrației publice către parteneriate cu universități, ONG-uri și mediul privat.
32. Experiență anterioară în gestionarea proiectelor de finanțare europeană.

9. Comunitate implicată:

33. Locuitori interesați de dezvoltarea locală, cu o comunitate activă și receptivă la inițiative.
34. Tradiții păstrate în mod activ, care susțin identitatea culturală și atractivitatea zonei.

10. Vizibilitate și branding local:

35. Asocierea directă cu personalitatea și moștenirea lui Constantin Brâncuși, ceea ce conferă o imagine unică și valoroasă comunei.
36. Posibilități de promovare internațională datorită legăturii cu sculptorul și cu peisajele naturale.

Corelarea cu obiectivele strategiei:

Obiectiv Strategic 1: Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural

Puncte tari relevante:

1. Casa Muzeu „Constantin Brâncuși” și statutul de destinație turistică de renume.

2. Monumentele istorice, precum bisericile de lemn și alte obiective culturale.
3. Resurse naturale valoroase: pădurile, râul Bistrița și lacurile pentru agrement.
4. Diversitatea tradițiilor meșteșugărești, care susține identitatea culturală.
5. Evenimente culturale și festivaluri tematice care promovează comuna.

Contribuție:

Aceste puncte tari susțin dezvoltarea infrastructurii culturale și naturale (ex. trasee turistice, tabere de creație) și promovarea identității locale în cadrul activităților economice și de recreere.

Obiectiv Strategic 2: Dezvoltare economică sustenabilă și inovativă

Puncte tari relevante:

1. Terenurile disponibile pentru investiții în agricultură, turism și industrie.
2. Spiritul antreprenorial al locuitorilor, vizibil în inițiativele locale.
3. Proximitatea față de Târgu Jiu, care favorizează fluxurile economice.
4. Produsele locale autentice (suveniruri, produse agroalimentare).
5. Disponibilitatea unor resurse pentru inițiative de agroturism.

Contribuție:

Punctele tari sprijină creșterea capacității de inovare și promovarea economiei circulare prin valorificarea resurselor locale, susținând totodată digitalizarea întreprinderilor.

Obiectiv Strategic 3: Îmbunătățirea calității vieții și a coeziunii sociale

Puncte tari relevante:

1. Infrastructura educațională de calitate, incluzând titlul de „Școală Europeană”.
2. Servicii sociale dezvoltate pentru vârstnici și alte categorii vulnerabile.
3. Cluburi și facilități sociale care întăresc coeziunea comunității.
4. Activități extracurriculare pentru tineri, cum ar fi sportul și arta.
5. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cum ar fi afterschool-uri și creșe.

Contribuție:

Aceste puncte tari contribuie la reducerea disparităților sociale și la crearea unui mediu de trai sigur și atractiv prin modernizarea infrastructurii sociale și educaționale.

Obiectiv Strategic 4: Dezvoltarea infrastructurii verzi, albastre și de mobilitate

Puncte tari relevante:

1. Rețelele de apă și canalizare modernizate.

2. Stațiile de încărcare pentru vehicule electrice, promovând mobilitatea verde.
3. Peisajele naturale care permit extinderea infrastructurii verzi.
4. Conectivitatea bună datorată DN 67 D și accesul relativ rapid la Târgu Jiu.
5. Potențialul pentru amenajarea infrastructurii albastre (lacuri, râul Bistrița).

Contribuție:

Aceste puncte tari sprijină extinderea rețelelor de spații verzi și albastre, precum și creșterea conectivității prin modernizarea drumurilor și crearea unor trasee ecologice.

Obiectiv Strategic 5: Tranziția verde și digitală

Puncte tari relevante:

1. Investițiile în digitalizarea administrației publice.
2. Interesul în implementarea de soluții verzi, precum iluminatul public inteligent.
3. Deschiderea spre adoptarea energiei regenerabile și a soluțiilor digitale.
4. Capacitatea de accesare a fondurilor europene pentru digitalizare și sustenabilitate.
5. Parteneriatele cu universități și ONG-uri pentru implementarea tehnologiilor moderne.

Contribuție:

Punctele tari permit dezvoltarea soluțiilor digitale pentru modernizarea administrației și promovarea energiei regenerabile, contribuind la reducerea amprente de carbon.

Puncte Slabe (Weaknesses)

1. Demografie și forță de muncă:

1. **Scădere demografică semnificativă:** Populația este în continuă scădere, afectând atât economia, cât și dinamica socială.
 2. **Îmbătrânirea populației:** Procent ridicat de locuitori vârstnici, cu un impact negativ asupra forței de muncă disponibile.
 3. **Migrarea tinerilor:** Plecarea tinerilor către orașe mai mari sau în străinătate în căutarea unor oportunități mai bune.
 4. **Deficit de forță de muncă calificată:** Lipsa persoanelor pregătite pentru industriile moderne sau sectorul serviciilor.
-

2. Infrastructură:

5. **Lipsa unei rețele de gaze naturale:** Locuitorii se bazează pe surse de încălzire tradiționale, mai puțin eficiente.

6. **Infrastructură rutieră incomplet modernizată:** Unele drumuri comunale, străzi și drumuri vicinale necesită reabilitare.
 7. **Lipsa unor facilități turistice moderne:** Infrastructura pentru cazare, agrement și servicii conexe este insuficient dezvoltată.
 8. **Acces limitat la unele obiective turistice:** Drumuri greu accesibile sau neasfaltate către atracțiile naturale și culturale.
-

3. Economie:

9. **Dependenta excesivă de agricultură tradițională:** Practicile agricole sunt puțin tehnologizate, iar randamentele sunt scăzute.
 10. **Lipsa unei economii diversificate:** Majoritatea locuitorilor depind de sectoare tradiționale, cum ar fi agricultura sau activitățile de mic comerț.
 11. **Dependența de turism sezonier:** Numărul de turiști fluctuează semnificativ în funcție de anotimp, ceea ce afectează veniturile.
 12. **Lipsa unui centru de sprijin pentru antreprenori:** Nu există un incubator de afaceri sau o platformă de susținere pentru dezvoltarea IMM-urilor locale.
-

4. Educație și servicii publice:

13. **Lipsa unor programe educaționale diversificate:** Sistemul educațional nu este suficient adaptat pentru a sprijini dezvoltarea competențelor în domenii inovative.
 14. **Acces limitat la servicii de formare profesională:** Oportunitățile de formare sunt reduse, în special pentru adulți și tineri.
 15. **Lipsa soluțiilor moderne pentru telemedicină:** Accesul la servicii medicale pentru locuitorii din zonele izolate este limitat.
-

5. Promovare și branding:

17. **Promovare turistică insuficientă:** Obiectivele culturale și naturale sunt promovate la un nivel scăzut, în special pe plan internațional.
 18. **Lipsa unui brand local puternic:** Produsele și serviciile locale nu beneficiază de un branding atractiv care să le diferențieze pe piață.
 19. **Colaborare limitată cu agenții de turism:** Lipsa unor parteneriate eficiente cu agențiile de turism pentru atragerea vizitatorilor.
-

6. Administrație și acces la finanțare:

20. **Capacitate administrativă redusă:** Resursele umane și financiare ale primăriei sunt limitate pentru a implementa proiecte mari.

21. **Birocrație excesivă:** Procesul de accesare a fondurilor europene sau de implementare a proiectelor este adesea îngreunat de proceduri administrative complexe.
 22. **Lipsa unei strategii integrate de digitalizare:** Serviciile administrației publice nu sunt complet digitalizate, ceea ce afectează eficiența și transparența.
-

7. Mediu și sustenabilitate:

23. **Lipsa unor politici de mediu clare:** Nu există suficiente inițiative pentru protecția și valorificarea sustenabilă a resurselor naturale.
24. **Probleme legate de gestionarea deșeurilor:** Sistemul de colectare și reciclare este subdezvoltat, iar depozitarea necorespunzătoare afectează mediul.
25. **Schimbările climatice:** Risc de secetă, inundații și alte fenomene extreme care afectează agricultura și infrastructura locală.

Corelarea Punctelor Slabe cu Obiectivele Strategiei

Obiectiv Strategic 1: Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural

Puncte slabe relevante:

1. Lipsa unor facilități turistice moderne pentru cazare și servicii complementare.
2. Acces limitat la unele obiective turistice din cauza infrastructurii rutiere slab dezvoltate.
3. Promovarea insuficientă a obiectivelor turistice la nivel național și internațional.
4. Dependența de turism sezonier, care limitează fluxul constant de vizitatori.

Contribuție:

Aceste puncte slabe evidențiază nevoia de a dezvolta infrastructura turistică, de a crea campanii de promovare consistentă și de a îmbunătăți accesibilitatea către obiectivele naturale și culturale.

Obiectiv Strategic 2: Dezvoltare economică sustenabilă și inovativă

Puncte slabe relevante:

1. Agricultura predominant tradițională, cu randamente scăzute și lipsa inovației tehnologice.
2. Lipsa unui centru de sprijin pentru antreprenori sau a unui incubator de afaceri.
3. Lipsa unei economii diversificate, bazată pe activități tradiționale.
4. Dependența economică de turism sezonier, fără alternative viabile în extrasezon.

Contribuție:

Aceste puncte slabe subliniază importanța introducerii de inovații în agricultură, sprijinirea IMM-urilor locale prin incubatoare de afaceri și diversificarea economiei prin integrarea unor industrii noi, inclusiv digitalizarea și economia circulară.

Obiectiv Strategic 3: Îmbunătățirea calității vieții și a coeziunii sociale

Puncte slabe relevante:

1. Lipsa soluțiilor moderne de telemedicină pentru acces la servicii medicale.
2. Acces limitat la servicii de formare profesională pentru tineri și adulți.
3. Dotări insuficiente în unitățile școlare pentru educația digitală.
4. Migrarea tinerilor din cauza lipsei de oportunități economice și sociale locale.

Contribuție:

Aceste puncte slabe indică nevoia de a investi în infrastructura educațională și sanitară, precum și în programe de formare profesională pentru a îmbunătăți condițiile de viață și oportunitățile în comunitate.

Obiectiv Strategic 4: Dezvoltarea infrastructurii verzi, albastre și de mobilitate

Puncte slabe relevante:

1. Infrastructura rutieră incomplet modernizată, cu drumuri comunale și de acces în stare precară.
2. Lipsa unei rețele de gaze naturale, ceea ce limitează confortul locuitorilor.
3. Accesibilitate scăzută către unele obiective turistice naturale și culturale.

Contribuție:

Aceste puncte slabe justifică investițiile în modernizarea drumurilor, crearea unei rețele de gaze naturale și dezvoltarea infrastructurii verzi și albastre pentru a îmbunătăți mobilitatea și confortul locuitorilor și turiștilor.

Obiectiv Strategic 5: Tranziția verde și digitală

Puncte slabe relevante:

1. Lipsa unei strategii integrate de digitalizare a administrației publice.
2. Dotări insuficiente în școli și administrație pentru implementarea soluțiilor digitale.
3. Probleme legate de gestionarea deșeurilor și lipsa unor politici clare de mediu.
4. Lipsa unor inițiative consistente pentru valorificarea energiei regenerabile și reducerea amprente de carbon.

Contribuție:

Aceste puncte slabe susțin importanța dezvoltării soluțiilor digitale în educație și administrație, creării unor politici de mediu clare și implementării proiectelor de tranziție către energie verde.

Oportunități (Opportunities)

Oportunitățile reprezintă condițiile externe pozitive care pot fi valorificate pentru a susține dezvoltarea comunei Peștișani.

1. Finanțare și parteneriate:

1. **Accesarea fondurilor europene:** Multiple programe de finanțare disponibile pentru digitalizare, turism, mediu, infrastructură și educație.
2. **Parteneriate strategice cu universități:** Posibilitatea de colaborare cu Universitatea „Constantin Brâncuși” și alte instituții academice pentru cercetare, inovare și formare profesională.
3. **Colaborarea cu ONG-uri și organizații culturale:** Suport în implementarea proiectelor sociale, culturale și de mediu.
4. **Programe guvernamentale de sprijin:** Inițiative naționale, cum ar fi „Anghel Saligny”, pentru infrastructură rutieră și rețele de gaze naturale.
5. **Creșterea interesului investitorilor privați:** Terenuri disponibile și resurse locale atractive pentru investiții.

2. Dezvoltare economică și turism:

6. **Cererea crescută pentru agroturism:** Popularitatea în creștere a turismului rural și a experiențelor autentice.
7. **Creșterea interesului pentru turism cultural:** Brandul „Brâncuși” are potențial de atracție internațională.
8. **Promovarea produselor locale:** Cererea crescută pentru produse tradiționale, cum ar fi artizanatul, mâncarea ecologică și suvenirurile.
9. **Extinderea sezonului turistic:** Dezvoltarea de atracții pentru toate anotimpurile (drumeții, ciclism, turism educativ).
10. **Dezvoltarea unei economii circulare:** Inițiative pentru valorificarea deșeurilor și promovarea sustenabilității.

3. Digitalizare și inovare:

11. **Transformarea digitală accelerată:** Tendințele globale și naționale de digitalizare pot susține modernizarea administrației și a serviciilor locale.
12. **Utilizarea tehnologiei pentru turism:** Crearea de platforme online pentru promovare turistică și rezervări.

- 13. **Soluții de telemedicină:** Posibilitatea de a implementa servicii medicale la distanță, mai ales în zonele izolate.
 - 14. **Programe de educație digitală:** Fonduri și inițiative pentru modernizarea școlilor cu tehnologii digitale.
-

4. Resurse naturale și mediu:

- 15. **Protejarea și valorificarea patrimoniului natural:** Finanțări pentru amenajarea infrastructurii albastre (lacuri, râuri) și verzi (parcuri, trasee ecologice).
 - 16. **Promovarea energiilor regenerabile:** Proiecte pentru instalarea panourilor solare, microhidrocentrale sau alte surse alternative.
 - 17. **Creșterea interesului pentru sustenabilitate:** Tendințe globale care favorizează inițiativele locale verzi și prietenoase cu mediul.
 - 18. **Reabilitarea ecologică:** Programe pentru refacerea zonelor afectate de exploatare sau degradare.
-

5. Comunitate și educație:

- 19. **Implicarea activă a comunității:** Interesul locuitorilor pentru proiecte comunitare poate fi valorificat în parteneriate public-private.
 - 20. **Educația pentru tineri și adulți:** Posibilitatea de a dezvolta cursuri de calificare și recalificare în domenii relevante pentru economia locală.
 - 21. **Atracția pentru tinerii antreprenori:** Creșterea interesului pentru inițiative de afaceri în mediul rural.
-

6. Vizibilitate și branding:

- 22. **Promovarea internațională a zonei:** Legătura cu „Brâncuși” poate atrage atenția media internațională și turiști din afara țării.
 - 23. **Dezvoltarea unui brand local puternic:** Crearea unui brand turistic și economic distinct, bazat pe tradiții și moștenirea culturală.
 - 24. **Colaborarea cu agenții de turism:** Dezvoltarea de pachete turistice integrate pentru vizitatorii naționali și internaționali.
-

Amenințări (Threats)

Amenințările reprezintă factorii externi negativi care pot influența dezvoltarea comunei Peștișani, dacă nu sunt gestionate eficient.

1. Demografie și resurse umane:

1. **Continuarea migrației tinerilor:** Exodul forței de muncă tinere către orașe mai mari sau în străinătate afectează economia locală.
 2. **Îmbătrânirea accelerată a populației:** Creșterea numărului de persoane în vârstă pune presiune pe sistemele sociale și medicale.
 3. **Lipsa forței de muncă calificate:** Întreprinderile locale pot întâmpina dificultăți în găsirea personalului potrivit.
-

2. Economie și finanțare:

4. **Concurența turistică:** Alte localități din regiune sau din țară pot atrage turiști mai eficient datorită infrastructurii și promovării mai avansate.
 5. **Vulnerabilitatea economiei locale:** Dependenta mare de agricultură și turism sezonier poate crea instabilitate economică.
 6. **Lipsa resurselor financiare:** Capacitatea redusă de cofinanțare poate limita accesarea fondurilor europene sau implementarea unor proiecte mari.
-

3. Infrastructură:

7. **Întârzieri în dezvoltarea infrastructurii:** Proiectele de infrastructură rutieră și de utilități pot întârzia din cauza lipsei de fonduri sau a birocrăției.
 8. **Dependența de surse tradiționale de energie:** Lipsa accesului la gaze naturale și la soluții energetice moderne afectează confortul locuitorilor și competitivitatea locală.
-

4. Mediu și sustenabilitate:

9. **Schimbările climatice:** Fenomene precum seceta, inundațiile sau alunecările de teren pot afecta agricultura, infrastructura și locuințele.
 10. **Degradarea resurselor naturale:** Exploatarea excesivă sau necontrolată a pădurilor și râurilor poate duce la pierderea biodiversității.
 11. **Gestionarea inefficientă a deșeurilor:** Colectarea și reciclarea inadecvată a deșeurilor poate afecta mediul și imaginea comunei.
-

5. Administrație și acces la finanțare:

12. **Birocrația excesivă:** Procedurile complexe pot întârzia implementarea proiectelor finanțate.
 13. **Lipsa stabilității legislative:** Schimbările frecvente în legislația națională pot afecta planificarea și implementarea proiectelor locale.
 14. **Capacitate administrativă limitată:** Lipsa personalului specializat în atragerea și gestionarea fondurilor europene.
-

6. Societate și comunitate:

15. **Rezistența la schimbare:** Unele segmente ale populației pot fi reticente la adoptarea soluțiilor moderne sau a proiectelor inovative.
 16. **Polarizarea comunității:** Diferențele economice și sociale între diferite grupuri pot duce la tensiuni în comunitate.
 17. **Scăderea coeziunii sociale:** Migrația și îmbătrânirea populației pot duce la o implicare mai redusă în proiectele comunitare.
-

7. Promovare și branding:

18. **Imagine turistică insuficient promovată:** Dacă nu se investește în branding și promovare, comuna poate rămâne necunoscută pentru mulți turiști.
19. **Lipsa integrării în rețele turistice regionale:** Absența unei colaborări eficiente cu alte localități și agenții de turism.

3. SECȚIUNEA 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE

FUNDAMENTAREA FORMULĂRII VIZIUNII ȘI OBIECTIVELOR STRATEGICE

Procesul de formulare a viziunii și obiectivelor strategice ale comunei Peștișani a avut la bază o abordare integrată, centrată pe analiza contextului actual, consultarea comunității locale și corelarea cu strategiile naționale și europene.

Contextul local:

Comuna Peștișani dispune de o moștenire culturală unică, reprezentată de legătura cu Constantin Brâncuși, dar și de un potențial natural și turistic semnificativ. Cu toate acestea,

provocările legate de infrastructură, digitalizare, conservarea mediului și incluziunea socială necesită intervenții coordonate și sustenabile.

Corelarea cu strategiile relevante:

- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă 2030 subliniază necesitatea tranziției verzi și a coeziunii sociale.
- Politicile europene, inclusiv Pactul Verde European și Strategia Digitală a UE, oferă cadrul pentru abordări sustenabile și inovatoare.
- Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj poziționează comuna ca un pol de atracție culturală și turistică, propunând măsuri pentru îmbunătățirea conectivității și dezvoltarea economică.

Consultarea comunității locale:

În procesul de elaborare a strategiei, consultările cu cetățenii, administrația publică, mediul de afaceri și organizațiile non-guvernamentale au generat o listă de proiecte prioritare. Aceste proiecte reflectă nevoile și aspirațiile locuitorilor și sunt aliniate cu direcțiile strategice majore.

Viziunea pentru Peștișani 2035

„Peștișani 2035 - o comună model de dezvoltare rurală sustenabilă, care combină armonios moștenirea culturală a lui Constantin Brâncuși cu inovația și modernizarea, oferind locuitorilor un standard ridicat de viață, oportunități economice și o comunitate unită, în armonie cu natura și valorile tradiționale.”

Această viziune reflectă aspirația comunei Peștișani de a deveni un exemplu de succes în ceea ce privește dezvoltarea rurală integrată, valorificând resursele locale și construind o comunitate rezilientă și prosperă.

Principii de planificare integrată

Formularea strategiei s-a realizat în baza următoarelor principii, care asigură un proces de dezvoltare coerent și sustenabil:

1. Sustenabilitate:

- Toate proiectele propuse sunt evaluate în raport cu impactul lor asupra mediului, urmărindu-se respectarea principiului „Do No Significant Harm” (DNSH).
- Se promovează utilizarea eficientă a resurselor și energia regenerabilă.

2. Participare și incluziune:

- Strategia încurajează implicarea activă a tuturor categoriilor de cetățeni și partenerilor locali.
- Egalitatea de șanse și reducerea disparităților sociale sunt priorități în toate domeniile de intervenție.

3. Integrare multisectorială:

- Planificarea combină intervențiile în turism, infrastructură, educație, sănătate, mediu și digitalizare, creând sinergii între acestea.

4. Reziliență:

- Se acordă prioritate proiectelor care contribuie la creșterea rezilienței comunității în fața schimbărilor climatice și a provocărilor economice.

5. Inovație și digitalizare:

- Adoptarea soluțiilor digitale pentru modernizarea administrației publice și promovarea turismului, precum și pentru educație și sănătate.

6. Identitate locală:

- Strategia valorifică unicitatea culturală a comunei, poziționând-o ca un simbol al creativității, tradiției și inovației.

7. Orientare pe rezultate:

- Proiectele propuse sunt corelate cu indicatori specifici de rezultat și impact, care vor ghida implementarea și evaluarea succesului strategiei.

CONCEPT DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ

3.2.1. Centru de Dezvoltare Culturală și Turistică

Zona centrală a comunei Peștișani va deveni un **hub cultural și turistic**, cu infrastructuri moderne și un design care integrează armonios elementele tradiționale și contemporane.

• Proiecte specifice:

- Modernizarea Muzeului „Constantin Brâncuși” din Hobîța, incluzând dotări multimedia, spații de expunere moderne și amenajări peisagistice.
- Construirea unui **Centru Cultural Multifuncțional**, care va găzdui evenimente culturale, ateliere creative și expoziții permanente.
- Dezvoltarea infrastructurii pentru organizarea de evenimente, cum ar fi un **amfiteatru în aer liber** și spații pentru târguri și festivaluri tematice.

• Amenajări conexe:

- Crearea unor **zone pietonale** și spații de promenadă care să conecteze obiectivele turistice.
- Implementarea unui **sistem de iluminat turistic inteligent**, care să pună în valoare monumentele și să asigure siguranța turiștilor.
- Dezvoltarea de **parcuri tematice** pentru recreere și evenimente.

3.2.2. Zonele de Agrement și Naturale

Cadrul natural al comunei va fi utilizat pentru a dezvolta activități de agrement și ecoturism.

• Amenajări și proiecte prioritare:

- Crearea unui **complex recreațional tip SPA** cu servicii de wellness și recuperare medicală, integrat cu facilități pentru activități sportive și agrement.
- Dezvoltarea unor **lacuri de agrement** pentru pescuit sportiv și turism de weekend.
- Amenajarea de **trasee turistice tematice** și piste pentru biciclete, care să conecteze punctele de atracție naturale și culturale.
- **Spații pentru agrement activ:**
 - Instalarea de foșoare, locuri de picnic și zone de campare de-a lungul traseelor turistice.
 - Crearea unui **sistem de monitorizare video** pentru zonele de agrement, pentru siguranța vizitatorilor.

3.2.3. Dezvoltarea Satelor Componente

Fiecare sat din comuna Peștișani va beneficia de proiecte specifice, adaptate caracteristicilor și resurselor proprii.

- **Hobița:**
 - Dezvoltarea unui **sat turistic tematic**, care să ofere cazare în case tradiționale și experiențe autentice.
 - Organizarea de **tabere de creație artistică** pentru promovarea operei lui Constantin Brâncuși.
- **Seuca și Gureni:**
 - Amenajarea de **microferme ecologice** pentru promovarea agroturismului și educației despre sustenabilitate.
 - Crearea unor **spații pentru producătorii locali**, pentru vânzarea de produse tradiționale și artisanale.
- **Boroșteni și Frâncești:**
 - Crearea de **puncte de plecare pentru traseele montane**.
 - Dezvoltarea unor **foșoare panoramice** pentru observarea peisajelor naturale.

3.2.4. Conectivitate și Mobilitate

Infrastructura rutieră și de transport va fi modernizată pentru a îmbunătăți accesibilitatea și a sprijini fluxul turistic.

- **Proiecte cheie:**
 - Modernizarea **drumului „Drumul lui Brâncuși”**, care va conecta principalele obiective culturale și naturale.
 - Implementarea unui sistem de **transport ecologic** cu microbuze electrice pentru turiști și locuitori.
 - Dezvoltarea unui **centru de logistică turistică**, care să integreze facilități pentru biciclete, parări și puncte de informare.

- **Piste și trasee:**

- Construirea unor **piste pentru biciclete** care să lege satele comunei și obiectivele turistice.
- Crearea de **trasee tematice marcate** pentru drumeții.

3.2.5. Infrastructură Verde și Albastră

Proiectele dedicate infrastructurii verzi și albastre vor asigura protecția mediului și vor crește atractivitatea comunei.

- **Proiecte prioritare:**

- Extinderea rețelei de **spații verzi** publice, inclusiv parcuri tematice și grădini comunitare.
- Amenajarea **râului Bistrița** pentru activități recreative și protecția biodiversității.

3.2.6. Infrastructură pentru Servicii și Educație

Se vor realiza investiții în infrastructuri sociale și educaționale pentru a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor.

- **Educație:**

- Construirea unei **creșe** și a unui **afterschool** moderne, dotate cu tehnologii digitale.
- Amenajarea unui **centru educațional pentru meșteșuguri și artizanat**.

- **Servicii sociale:**

- Dezvoltarea unui **centru de zi pentru seniori**, care să ofere servicii de recreere și asistență.
- Construirea de **capele** în toate satele comunei pentru a sprijini coeziunea comunitară.

Principii Fundamentale pentru Dezvoltarea Spațială

1. Sustenabilitate și ecologie

Dezvoltarea spațială a comunei Peștișani este ghidată de principiul sustenabilității, care presupune utilizarea resurselor naturale în mod eficient și responsabil, astfel încât să fie protejate pentru generațiile viitoare.

- **Protecția mediului:**

- Toate proiectele vor respecta principiul „Do No Significant Harm” (DNSH), asigurând compatibilitatea cu obiectivele climatice și de mediu.
- Reabilitarea habitatelor naturale din proximitatea râului Bistrița și crearea de coridoare ecologice pentru biodiversitate.

- **Energie verde și gestionarea deșeurilor:**

- Introducerea arhitecturii solare pasive și a sistemelor eficiente de HVAC pentru clădirile publice.

- Implementarea unui sistem integrat pentru colectarea selectivă a deșeurilor și valorificarea lor prin reciclare și producerea de energie regenerabilă.
-

2. Integrare între domenii și sectoare

Un concept de dezvoltare spațială eficient integrează toate domeniile și sectoarele relevante pentru a maximiza impactul pozitiv asupra comunității.

- **Conexiuni multisectoriale:**
 - Integrarea infrastructurii de transport cu obiectivele turistice și zonele rezidențiale pentru a facilita mobilitatea.
 - Sinergia dintre turism și economie locală prin crearea unor spații dedicate producătorilor locali și artizanilor.
 - **Investiții coordonate:**
 - Proiectele de infrastructură tehnico-edilitară sunt planificate astfel încât să susțină dezvoltarea turismului, educației și serviciilor sociale.
-

3. Identitate locală și coeziune comunitară

Valorificarea patrimoniului cultural unic al comunei Peștișani și a moștenirii lui Constantin Brâncuși este un element central al dezvoltării spațiale.

- **Promovarea identității culturale:**
 - Crearea unor centre culturale și muzee dedicate operei lui Brâncuși.
 - Dezvoltarea unui branding local, cu accent pe turism cultural și agroturism.
 - **Coerență estetică:**
 - Amenajările urbane și rurale vor respecta un design unitar care să reflecte tradițiile și valorile comunei.
-

4. Conectivitate și accesibilitate

Accesul facil între diferitele zone ale comunei este esențial pentru integrarea economică și socială.

- **Transport și mobilitate:**
 - Dezvoltarea infrastructurii rutiere care conectează satele componente cu centrul comunei și obiectivele turistice.
 - Crearea de trasee pietonale și pentru biciclete care să încurajeze mobilitatea activă.
- **Acces digital:**
 - Implementarea rețelelor de internet de mare viteză în toate zonele comunei pentru a sprijini educația, turismul și antreprenoriatul digital.

5. Participare și incluziune socială

Procesul de dezvoltare spațială trebuie să fie participativ și să includă toate categoriile sociale pentru a asigura beneficii echitabile.

- **Consultare comunitară:**
 - Implicarea activă a locuitorilor în toate etapele, de la planificare până la implementare, prin consultări publice și sondaje.
- **Proiecte incluzive:**
 - Crearea unor centre sociale și educaționale care să sprijine atât copiii, cât și vârstnicii.
 - Promovarea egalității de șanse prin măsuri care să sprijine grupurile vulnerabile.

6. Reziliență și adaptabilitate

Planificarea spațială va include măsuri pentru a răspunde provocărilor generate de schimbările climatice și crizele economice.

- **Reziliență climatică:**
 - Proiectele de infrastructură sunt proiectate pentru a rezista evenimentelor climatice extreme, precum inundațiile sau seceta.
- **Diversificare economică:**
 - Sprijinirea dezvoltării unor afaceri locale reziliente prin incubatoare de afaceri, granturi și acces la piețe.

7. Orientare pe rezultate și impact

Dezvoltarea spațială va fi ghidată de un set clar de obiective și indicatori pentru a măsura succesul implementării.

- **Indicatori de rezultat:**
 - Numărul de turiști atrași anual.
 - Suprafața spațiilor verzi nou create.
 - Gradul de colectare selectivă a deșeurilor.
- **Evaluare continuă:**
 - Monitorizarea constantă a progresului proiectelor și ajustarea planurilor pentru a răspunde nevoilor emergente ale comunității.

VIZIUNEA 2035

Viziunea strategică pentru comuna Peștișani definește direcția generală de dezvoltare până în anul 2035, reflectând aspirațiile comunității și potențialul său de a deveni un exemplu de succes în regiune.

Viziunea pentru Peștișani 2035

„Peștișani 2035 - o comună model de dezvoltare rurală sustenabilă, care combină armonios moștenirea culturală a lui Constantin Brâncuși cu inovația și modernizarea, oferind locuitorilor un standard ridicat de viață, oportunități economice și o comunitate unită, în armonie cu natura și valorile tradiționale.”

Elemente fundamentale ale viziunii

1. Moștenirea culturală și identitatea locală:

- Consolidarea comunei Peștișani ca destinație turistică recunoscută la nivel național și internațional, punând accent pe valorificarea moștenirii lui Constantin Brâncuși.
- Dezvoltarea unui ecosistem cultural vibrant prin muzee, centre de creație artistică și evenimente tematice.

2. Sustenabilitate și mediu:

- Creșterea suprafețelor verzi și amenajarea infrastructurilor pentru protecția biodiversității, în conformitate cu principiile dezvoltării durabile.
- Implementarea unor soluții verzi pentru mobilitate, locuințe și servicii publice.

3. Inovație și digitalizare:

- Transformarea comunei într-un exemplu de integrare a tehnologiilor moderne în administrație, educație, turism și economie locală.
- Crearea unei rețele digitale pentru promovarea turistică și pentru sprijinirea antreprenorilor locali.

4. Dezvoltare economică și socială:

- Diversificarea economiei locale prin susținerea agroturismului, turismului cultural și activităților antreprenoriale.
- Promovarea incluziunii sociale și asigurarea unui nivel ridicat de educație și servicii sociale pentru toți locuitorii.

5. Calitate a vieții și comunitate unită:

- Crearea unui mediu atractiv și sigur pentru locuitori și vizitatori, prin modernizarea infrastructurii și dezvoltarea unor spații publice de calitate.
- Sprijinirea inițiativelor comunitare care să promoveze solidaritatea și coeziunea socială.

OBIECTIVE STRATEGICE ȘI SPECIFICE DE DEZVOLTARE

Obiectiv Strategic 1: Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural

Descriere: Protejarea moștenirii culturale și resurselor naturale ale comunei, integrându-le în dezvoltarea economică și turistică.

Obiective specifice: 1.1. Dezvoltarea infrastructurii culturale și crearea unor platforme de promovare a patrimoniului cultural. 1.2. Creșterea accesibilității către zonele de interes cultural și natural. 1.3. Promovarea identității locale prin inițiative culturale și educaționale. 1.4. Integrarea sustenabilă a resurselor naturale în activitățile economice și de recreere.

Obiectiv Strategic 2: Dezvoltare economică sustenabilă și inovativă

Descriere: Creșterea competitivității economiei locale prin susținerea antreprenoriatului, diversificarea activităților economice și adoptarea de tehnologii moderne.

Obiective specifice: 2.1. Sprijinirea inițiativelor economice și a afacerilor bazate pe resursele locale. 2.2. Creșterea capacității de inovare și digitalizare în domeniile economice. 2.3. Promovarea economiei circulare și utilizarea eficientă a resurselor. 2.4. Dezvoltarea și diversificarea produselor și serviciilor turistice.

Obiectiv Strategic 3: Îmbunătățirea calității vieții și a coeziunii sociale

Descriere: Crearea unui mediu de trai sigur și atractiv pentru toți locuitorii, prin extinderea și modernizarea infrastructurii sociale și educaționale.

Obiective specifice: 3.1. Dezvoltarea infrastructurii sociale și a serviciilor de suport pentru comunitate. 3.2. Promovarea incluziunii sociale și reducerea disparităților între diferite categorii de locuitori. 3.3. Crearea de facilități sportive, recreative și educaționale pentru toate generațiile. 3.4. Stimularea participării comunității la inițiativele de dezvoltare locală.

Obiectiv Strategic 4: Dezvoltarea infrastructurii verzi, albastre și de mobilitate

Descriere: Construirea unei infrastructuri moderne care susține dezvoltarea durabilă și protecția mediului înconjurător.

Obiective specifice: 4.1. Extinderea rețelei de spații verzi și îmbunătățirea calității mediului urban și rural. 4.2. Creșterea conectivității prin modernizarea infrastructurii de transport. 4.3. Promovarea mobilității durabile și a transportului prietenos cu mediul. 4.4. Îmbunătățirea accesului la zonele naturale și de agrement.

Obiectiv Strategic 5: Tranziția verde și digitală

Descriere: Integrarea tehnologiilor moderne și a soluțiilor ecologice pentru a sprijini dezvoltarea durabilă și digitalizarea comunității.

Obiective specifice: 5.1. Creșterea eficienței energetice în infrastructura publică și privată. 5.2. Dezvoltarea și implementarea de soluții digitale în administrația publică. 5.3. Adoptarea

practicilor sustenabile în gestionarea deșeurilor și resurselor. 5.4. Promovarea energiei regenerabile și a soluțiilor verzi în toate domeniile.

1. Alinierea cu Strategiile Naționale, Regionale și Europene

Contextul strategic:

Politicile și programele comunei trebuie să fie integrate în cadrul strategic existent, pentru a asigura coerență și accesul la finanțare externă. Prin alinierea cu aceste strategii, Peștișani va beneficia de sprijin pentru implementarea proiectelor prioritare.

Aplicabilitate în Peștișani:

- **Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă 2030:** Comuna va implementa proiecte care susțin tranziția verde, reducerea emisiilor de carbon și creșterea coeziunii sociale. De exemplu, extinderea spațiilor verzi și promovarea turismului cultural sunt aliniate cu acest document.
- **Pactul Verde European:** Programele de mobilitate verde (piste pentru biciclete, transport public electric) și utilizarea energiei regenerabile (panouri solare pentru clădiri publice) susțin acest obiectiv.
- **Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj:** Dezvoltarea infrastructurii turistice și economice din Peștișani contribuie la poziționarea comunei ca destinație culturală de referință.

Rezultate așteptate:

- Acces mai mare la finanțare prin programe precum FEDR, PNRR sau FSE+.
- Creșterea competitivității comunei în atragerea turiștilor și investitorilor.

2. Centrarea pe Nevoile și Aspirațiile Comunității Locale

Implicarea locuitorilor:

Politicile și programele se bazează pe o înțelegere profundă a nevoilor comunității, obținută prin consultări publice și participare activă. Proiectele vor reflecta preocupările și aspirațiile cetățenilor.

În Peștișani:

- **Consultări publice:** Organizarea de ateliere și întâlniri în fiecare sat component pentru a înțelege problemele și oportunitățile locale.
- **Nevoi identificate:** Locuitorii au subliniat necesitatea modernizării infrastructurii, creșterii oportunităților economice și protejării patrimoniului cultural.

Impact:

- Crearea de politici care sunt percepute ca fiind relevante și utile pentru locuitori.
 - Creșterea implicării comunității în implementarea proiectelor.
-

3. Promovarea Sustenabilității și Tranziției Verzi

Abordare ecologică:

Toate programele propuse urmăresc reducerea impactului asupra mediului, protejarea resurselor naturale și promovarea unui stil de viață sustenabil.

Inițiative locale:

- **Soluții verzi:** Introducerea sistemelor de iluminat public inteligente și extinderea spațiilor verzi în zonele centrale și rezidențiale.
- **Protecția biodiversității:** Amenajarea râului Bistrița pentru a sprijini conservarea speciilor locale și pentru utilizare recreativă.
- **Mobilitate durabilă:** Dezvoltarea unei rețele extinse de piste pentru biciclete și promovarea transportului public electric.

Rezultate așteptate:

- Reducerea amprente de carbon a comunei.
 - Creșterea atractivității comunei pentru turiști și investitori.
-

4. Abordarea Integrată și Multisectorială

Integrarea domeniilor:

Politicile și programele trebuie să abordeze în mod integrat diferite domenii precum turismul, educația, infrastructura și mediul, pentru a maximiza impactul.

Exemple practice:

- **Turism și educație:** Crearea de trasee turistice care includ componente educaționale, cum ar fi panouri informative despre biodiversitate sau cultura locală.
- **Cultură și economie:** Dezvoltarea unui ecosistem care sprijină producătorii locali, în paralel cu promovarea identității culturale.

Avantaje:

- Sinergii între proiecte care generează rezultate mai bune cu resurse mai puține.
 - Dezvoltarea unei viziuni coerente pentru întreaga comunitate.
-

5. Flexibilitate și Adaptabilitate

Reziliență și planificare:

Politicile trebuie să fie suficient de flexibile pentru a răspunde la schimbări economice, sociale sau climatice.

Exemple pentru Peștișani:

- **Planuri alternative:** Proiectele majore, cum ar fi modernizarea infrastructurii turistice, sunt planificate în etape care pot fi ajustate în funcție de resursele disponibile.

- **Reziliență climatică:** Investiții în infrastructură care să suporte fenomene extreme, cum ar fi ploi torențiale sau temperaturi ridicate.
-

6. Promovarea Parteneriatelor și Atragerea Investițiilor

Parteneriate public-private:

Colaborarea cu sectorul privat pentru a sprijini implementarea proiectelor și a reduce povara financiară asupra administrației.

Inițiative locale:

- Dezvoltarea unui incubator de afaceri în parteneriat cu antreprenori locali și ONG-uri.
 - Organizarea de evenimente care să atragă investitori în turism și economie rurală.
-

7. Monitorizare și Evaluare Continuă

Instrumente de evaluare:

Politicile vor include mecanisme clare de monitorizare, pentru a urmări progresul și a ajusta acțiunile atunci când este necesar.

Indicatori propuși:

- Numărul de locuri de muncă create.
 - Gradul de utilizare a spațiilor de agrement.
 - Creșterea numărului de turiști în zonă.
-

8. Incluziune Socială și Egalitate de Șanse

Asigurarea accesului echitabil:

Politicile trebuie să fie accesibile tuturor categoriilor sociale, inclusiv grupurilor vulnerabile.

Exemple:

- Crearea de programe de formare pentru tineri și femei în domenii cu potențial de angajare.
- Dezvoltarea unor centre comunitare care să ofere servicii educaționale și sociale.

4. SECȚIUNEA 4: DIRECȚII DE ACȚIUNE. POLITICI ȘI PROGRAME DE DEZVOLTARE

ASPECTE CHEIE ÎN FORMULAREA POLITICILOR ȘI PROGRAMELOR

Politicile și programele unei strategii de dezvoltare locală reprezintă instrumente fundamentale prin care o comunitate își poate organiza resursele, poate aborda provocările și poate valorifica oportunitățile. În cazul comunei Peștișani, formularea acestora se bazează pe un proces complex de analiză, planificare și participare comunitară, aliniindu-se totodată cu cadrul strategic național și european.

În contextul actual, politicile publice sunt mai mult decât soluții punctuale la problemele locale - ele reprezintă un răspuns coordonat la nevoia de sustenabilitate, reziliență și competitivitate. Această abordare strategică începe prin analiza detaliată a situației existente, identificarea resurselor disponibile și stabilirea unor direcții clare de acțiune, integrate într-un cadru coerent de priorități.

Peștișani dispune de un potențial unic datorită moștenirii culturale lăsate de Constantin Brâncuși și resurselor naturale deosebite. În acest sens, politicile și programele comunei sunt concepute astfel încât să valorifice aceste atuuri, integrându-le în direcțiile majore de dezvoltare economică, turistică și socială. Totodată, ele reflectă o orientare puternică spre principiile dezvoltării durabile, protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice.

Participarea comunității joacă un rol central în formularea acestor politici. Implicarea cetățenilor, a mediului privat și a organizațiilor non-guvernamentale asigură nu doar relevanța și legitimitatea deciziilor luate, ci și un sentiment de apartenență care stimulează implementarea cu succes a programelor. În Peștișani, procesul de consultare a inclus ateliere, sondaje și întâlniri publice care au permis identificarea nevoilor reale și a priorităților locuitorilor.

De asemenea, politicile și programele comunei sunt concepute într-o manieră flexibilă, astfel încât să răspundă provocărilor emergente, precum schimbările economice, sociale sau climatice. Prin introducerea unor mecanisme de monitorizare și evaluare, se asigură ajustarea constantă a direcțiilor de acțiune pentru a maximiza impactul pozitiv asupra comunității.

Un alt element esențial în formularea politicilor este abordarea integrată. Proiectele sunt gândite pentru a conecta diferitele domenii, cum ar fi turismul, infrastructura, educația și mediul, astfel încât să se creeze sinergii care sporesc eficiența și impactul intervențiilor. De exemplu, dezvoltarea infrastructurii turistice este strâns legată de protecția mediului și de promovarea producătorilor locali.

Corelarea politicilor locale cu strategiile naționale și europene, precum Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă 2030 sau Pactul Verde European, asigură alinierea acțiunilor comunei cu tendințele globale. Acest lucru nu doar că sprijină accesul la finanțare, dar poziționează Peștișani ca un exemplu de bună practică în dezvoltarea rurală sustenabilă.

Prin urmare, politicile și programele propuse pentru comuna Peștișani se fundamentează pe o combinație echilibrată de principii teoretice solide și nevoile practice ale comunității. Ele reprezintă o punte între valorile și tradițiile locale, aspirațiile locuitorilor și obiectivele generale de modernizare și sustenabilitate.

Formularea politicilor și programelor pentru comuna Peștișani este ghidată de o serie de principii și metodologii care asigură un proces de dezvoltare coerent, incluziv și adaptabil la nevoile locale. Aceste aspecte reflectă specificitățile comunei, resursele sale și potențialul său de a deveni un exemplu de dezvoltare rurală sustenabilă. Fiecare aspect este detaliat pentru a sublinia modul în care contribuie la realizarea obiectivelor strategice.

1. Alinierea cu Strategiile Naționale, Regionale și Europene

Contextul strategic:

Politicile și programele comunei trebuie să fie integrate în cadrul strategic existent, pentru a asigura coerență și accesul la finanțare externă. Prin alinierea cu aceste strategii, Peștișani va beneficia de sprijin pentru implementarea proiectelor prioritare.

Aplicabilitate în Peștișani:

- **Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă 2030:** Comuna va implementa proiecte care susțin tranziția verde, reducerea emisiilor de carbon și creșterea

coeziunii sociale. De exemplu, extinderea spațiilor verzi și promovarea turismului cultural sunt aliniate cu acest document.

- **Pactul Verde European:** Programele de mobilitate verde (piste pentru biciclete, transport public electric) și utilizarea energiei regenerabile (panouri solare pentru clădiri publice) susțin acest obiectiv.
- **Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj:** Dezvoltarea infrastructurii turistice și economice din Peștișani contribuie la poziționarea comunei ca destinație culturală de referință.

Rezultate așteptate:

- Acces mai mare la finanțare prin programe precum FEDR, PNRR sau FSE+.
- Creșterea competitivității comunei în atragerea turiștilor și investitorilor.

2. Centrarea pe Nevoile și Aspirațiile Comunității Locale

Implicarea locuitorilor:

Politicile și programele se bazează pe o înțelegere profundă a nevoilor comunității, obținută prin consultări publice și participare activă. Proiectele vor reflecta preocupările și aspirațiile cetățenilor.

În Peștișani:

- **Consultări publice:** Organizarea de ateliere și întâlniri în fiecare sat component pentru a înțelege problemele și oportunitățile locale.
- **Nevoi identificate:** Locuitorii au subliniat necesitatea modernizării infrastructurii, creșterii oportunităților economice și protejării patrimoniului cultural.

Impact:

- Crearea de politici care sunt percepute ca fiind relevante și utile pentru locuitori.
- Creșterea implicării comunității în implementarea proiectelor.

3. Promovarea Sustenabilității și Tranzitiei Verzi

Abordare ecologică:

Toate programele propuse urmăresc reducerea impactului asupra mediului, protejarea resurselor naturale și promovarea unui stil de viață sustenabil.

Inițiative locale:

- **Soluții verzi:** Introducerea sistemelor de iluminat public inteligente și extinderea spațiilor verzi în zonele centrale și rezidențiale.
- **Protecția biodiversității:** Amenajarea râului Bistrița pentru a sprijini conservarea speciilor locale și pentru utilizare recreativă.
- **Mobilitate durabilă:** Dezvoltarea unei rețele extinse de piste pentru biciclete și promovarea transportului public electric.

Rezultate așteptate:

- Reducerea amprente de carbon a comunei.
 - Creșterea atractivității comunei pentru turiști și investitori.
-

4. Abordarea Integrată și Multisectorială**Integrarea domeniilor:**

Politicile și programele trebuie să abordeze în mod integrat diferite domenii precum turismul, educația, infrastructura și mediul, pentru a maximiza impactul.

Exemple practice:

- **Turism și educație:** Crearea de trasee turistice care includ componente educaționale, cum ar fi panouri informative despre biodiversitate sau cultura locală.
- **Cultură și economie:** Dezvoltarea unui ecosistem care sprijină producătorii locali, în paralel cu promovarea identității culturale.

Avantaje:

- Sinergii între proiecte care generează rezultate mai bune cu resurse mai puține.
 - Dezvoltarea unei viziuni coerente pentru întreaga comunitate.
-

5. Flexibilitate și Adaptabilitate**Reziliență și planificare:**

Politicile trebuie să fie suficient de flexibile pentru a răspunde la schimbări economice, sociale sau climatice.

Exemple pentru Peștișani:

- **Planuri alternative:** Proiectele majore, cum ar fi modernizarea infrastructurii turistice, sunt planificate în etape care pot fi ajustate în funcție de resursele disponibile.
 - **Reziliență climatică:** Investiții în infrastructură care să suporte fenomene extreme, cum ar fi ploi torențiale sau temperaturi ridicate.
-

6. Promovarea Parteneriatelor și Atragerea Investițiilor**Parteneriate public-private:**

Colaborarea cu sectorul privat pentru a sprijini implementarea proiectelor și a reduce povara financiară asupra administrației.

Inițiative locale:

- Dezvoltarea unui incubator de afaceri în parteneriat cu antreprenori locali și ONG-uri.

- Organizarea de evenimente care să atragă investitori în turism și economie rurală.
-

7. Monitorizare și Evaluare Continuă

Instrumente de evaluare:

Politicile vor include mecanisme clare de monitorizare, pentru a urmări progresul și a ajusta acțiunile atunci când este necesar.

Indicatori propuși:

- Numărul de locuri de muncă create.
 - Gradul de utilizare a spațiilor de agrement.
 - Creșterea numărului de turiști în zonă.
-

8. Incluziune Socială și Egalitate de Șanse

Asigurarea accesului echitabil:

Politicile trebuie să fie accesibile tuturor categoriilor sociale, inclusiv grupurilor vulnerabile.

Exemple:

- Crearea de programe de formare pentru tineri și femei în domenii cu potențial de angajare.
- Dezvoltarea unor centre comunitare care să ofere servicii educaționale și sociale.

LISTA POLITICILOR ȘI PROGRAMELOR DE DEZVOLTARE

Politicile și programele de dezvoltare reprezintă coloana vertebrală a oricărei strategii de dezvoltare locală, transformând viziunea și obiectivele strategice în acțiuni concrete, coerente și măsurabile. Ele constituie cadrul operațional prin care comuna Peștișani poate implementa soluții adaptate nevoilor comunității, utilizând resursele disponibile într-un mod strategic și eficient.

La baza elaborării politicilor și programelor stă nevoia de a răspunde simultan unor provocări complexe: asigurarea unei dezvoltări economice sustenabile, protecția mediului, creșterea calității vieții locuitorilor și valorificarea resurselor culturale și naturale. În acest sens, ele sunt mai mult decât simple instrumente administrative - sunt mecanisme integrate de intervenție care urmăresc să modeleze viitorul comunei în conformitate cu viziunea sa pentru 2035.

Politicile stabilesc direcțiile generale de acțiune, oferind un cadru de reglementare și orientare pentru intervențiile locale. Acestea sunt concepute să fie flexibile și adaptabile, capabile să răspundă schimbărilor socio-economice, noilor reglementări sau evenimentelor imprevizibile. De exemplu, o politică de sprijinire a tranziției verzi poate include măsuri de

promovare a utilizării energiei regenerabile, încurajarea mobilității electrice și susținerea economiei circulare, toate adaptate specificului local.

Programele, pe de altă parte, reprezintă pachetul de proiecte și inițiative care transpune politicile în realitate. Ele detaliază modul în care resursele vor fi distribuite, cine sunt actorii implicați și ce rezultate concrete se așteaptă. Fiecare program este structurat pe priorități clare și urmărește să genereze beneficii directe pentru comunitate, cum ar fi crearea de locuri de muncă, modernizarea infrastructurii sau creșterea atractivității turistice.

Un aspect fundamental al politicilor și programelor de dezvoltare este capacitatea acestora de a crea sinergie între diferite domenii. Spre exemplu, un program dedicat dezvoltării turismului cultural poate fi strâns legat de politici care sprijină educația, economia locală sau infrastructura verde. Această interdependență nu doar că maximizează impactul intervențiilor, dar contribuie și la utilizarea eficientă a resurselor disponibile.

Un alt element esențial în formularea politicilor și programelor este alinierea cu strategiile naționale și europene, care oferă un cadru de referință pentru prioritățile locale. Politicile propuse în Peștișani sunt armonizate cu direcțiile majore, precum Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă 2030, Pactul Verde European și Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj. Această aliniere asigură coerența intervențiilor și facilitează accesul la finanțări nerambursabile.

Importanța politicilor și programelor nu se rezumă doar la implementarea de proiecte; ele sunt și un mijloc de consolidare a coeziunii sociale și a încrederii în administrația locală. Prin procese participative, locuitorii sunt implicați în definirea priorităților, ceea ce contribuie la crearea unui sentiment de apartenență și la responsabilizarea comunității în raport cu viitorul comunei.

În concluzie, politicile și programele de dezvoltare sunt instrumente indispensabile pentru realizarea viziunii strategice a comunei Peștișani. Ele oferă direcția, structura și resursele necesare pentru a transforma aspirațiile în realitate, într-un mod sustenabil, inovativ și incluziv. Această secțiune va detalia lista politicilor și programelor prioritare, fundamentate pe principiile și obiectivele prezentate în capitolele anterioare.

Politica 1: Conservarea și Valorificarea Patrimoniului Cultural și Natural

Descriere:

Politica de conservare și valorificare a patrimoniului cultural și natural reprezintă una dintre direcțiile prioritare de dezvoltare pentru comuna Peștișani. Situată într-o regiune bogată în resurse naturale și culturale, comuna are oportunitatea unică de a-și transforma aceste atuuri într-un motor al dezvoltării economice și sociale. Această politică urmărește să protejeze moștenirea culturală valoroasă, în special cea legată de viața și opera lui Constantin Brâncuși, și să promoveze resursele naturale ale zonei, cum ar fi peisajele spectaculoase și biodiversitatea râului Bistrița.

Această politică este fundamentată pe ideea că patrimoniul cultural și natural nu este doar o sursă de mândrie locală, ci și un factor esențial pentru atragerea turiștilor, crearea de locuri de muncă și generarea de venituri sustenabile. Printr-o abordare integrată, politica își propune să sprijine dezvoltarea infrastructurii culturale, să stimuleze turismul tematic și să asigure protecția resurselor naturale pentru generațiile viitoare.

Programul 1.1: Dezvoltarea Infrastructurii Culturale

- **Descriere:** Acest program are ca scop modernizarea și extinderea infrastructurilor culturale ale comunei pentru a răspunde nevoilor comunității și cerințelor turiștilor. Un accent deosebit este pus pe crearea unor spații moderne și multifuncționale care să ofere acces la educație culturală, să încurajeze creația artistică și să faciliteze organizarea de evenimente și expoziții. Muzeul „Constantin Brâncuși” va fi modernizat, devenind un punct central al patrimoniului local, cu expoziții interactive, tehnologie digitală și spații dedicate cercetării.
 - **Impact anticipat:**
 - Creșterea atractivității turistice prin infrastructuri culturale moderne.
 - Crearea de oportunități educaționale și de dezvoltare personală pentru locuitori.
 - Promovarea moștenirii culturale în rândul generațiilor tinere.
-

Programul 1.2: Promovarea Turismului Tematic

- **Descriere:** Acest program se axează pe dezvoltarea unui ecosistem turistic bazat pe tematici relevante pentru moștenirea culturală și naturală a comunei. Traseele turistice tematice vor conecta punctele de interes cultural, cum ar fi Muzeul „Constantin Brâncuși”, casele tradiționale și monumentele naturale, creând o experiență captivantă pentru vizitatori. În paralel, vor fi dezvoltate infrastructuri turistice de suport, cum ar fi puncte de informare, zone de relaxare și ghiduri digitale. Programul include și promovarea turismului cultural prin campanii de marketing și parteneriate naționale și internaționale.
 - **Impact anticipat:**
 - Creșterea numărului de turiști și generarea de venituri pentru economia locală.
 - Consolidarea imaginii comunei ca destinație culturală și turistică de top.
 - Implicarea locuitorilor în activități turistice, creând oportunități de angajare și antreprenariat.
-

Programul 1.3: Protecția și Utilizarea Sustenabilă a Resurselor Naturale

- **Descriere:** Protecția resurselor naturale este o componentă fundamentală a dezvoltării comunei Peștișani. Acest program urmărește să asigure conservarea zonelor naturale valoroase, cum ar fi râul Bistrița și pădurile din zonă, prin măsuri ecologice și utilizare responsabilă. Amenajările vor include reabilitarea albiilor râurilor, crearea de trasee ecologice și promovarea activităților de agrement prietenoase cu mediul, cum ar fi turismul ecologic, observarea faunei și pescuitul recreativ. Programul își propune, de asemenea, să educe comunitatea despre importanța conservării biodiversității și a resurselor naturale.
- **Impact anticipat:**
 - Menținerea echilibrului ecologic și conservarea biodiversității locale.

- Creșterea oportunităților pentru turism ecologic și recreere.
- Conștientizarea comunității cu privire la importanța protejării mediului înconjurător.

Relevanța Politicii 1 pentru Dezvoltarea Comunei

Această politică are un rol strategic, contribuind direct la creșterea economică prin turism, la îmbunătățirea calității vieții și la păstrarea identității culturale. Prin implementarea celor trei programe detaliate, comuna Peștișani va deveni un exemplu de bune practici în gestionarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural, integrând tradiția și modernitatea într-un mod armonios.

Politica 2: Dezvoltare Economică Sustenabilă și Inovativă

Descriere extinsă:

Politica de dezvoltare economică sustenabilă și inovativă reprezintă un pilon esențial al strategiei comunei Peștișani, având scopul de a stimula creșterea economică, diversificarea activităților economice și crearea unui mediu favorabil antreprenoriatului. Această politică este fundamentată pe principiile sustenabilității și pe necesitatea de a integra inovația și digitalizarea în economia locală.

Într-un context global marcat de schimbări rapide, comuna Peștișani își propune să devină un exemplu de adaptare inteligentă la noile tendințe economice, promovând o economie circulară, digitalizată și bazată pe valorificarea resurselor locale. Prin această politică, se urmărește transformarea comunei într-un spațiu atractiv pentru investiții și inovații, sprijinind totodată dezvoltarea afacerilor locale și implicarea activă a comunității în inițiative economice.

Programe asociate:

Programul 2.1: Sprijinirea Antreprenoriatului Local

- **Descriere extinsă:** Acest program se concentrează pe crearea unui mediu favorabil dezvoltării afacerilor locale, prin sprijin logistic, financiar și educațional. Se vor dezvolta incubatoare de afaceri și hub-uri de inovație, care să ofere antreprenorilor acces la resurse, consultanță și spații pentru desfășurarea activităților. Programul include, de asemenea, acordarea de microgranturi pentru inițiativele antreprenoriale din sectoare strategice precum turismul, meșteșugurile și agricultura ecologică.
- **Impact anticipat:**
 - Creșterea numărului de afaceri locale.
 - Crearea de locuri de muncă și diversificarea economiei locale.
 - Sprijinirea tinerilor antreprenori și a inițiativelor inovative.

Programul 2.2: Dezvoltarea Economiei Circulare

- **Descriere extinsă:** Economia circulară reprezintă o soluție viabilă pentru gestionarea eficientă a resurselor, reducerea deșeurilor și protecția mediului. Programul își propune să sprijine afacerile care adoptă modele de producție și consum bazate pe reciclare, reutilizare și reducerea risipei. În acest sens, vor fi dezvoltate inițiative care promovează utilizarea materialelor reciclabile, transformarea deșeurilor în resurse și încurajarea producției locale sustenabile.
 - **Impact anticipat:**
 - Reducerea cantității de deșeuri generate de comunitate.
 - Crearea unei economii reziliente și responsabile din punct de vedere ecologic.
 - Implicarea comunității în inițiative de reciclare și reutilizare.
-

Programul 2.3: Digitalizarea Afacerilor Locale

- **Descriere extinsă:** Digitalizarea este un instrument esențial pentru creșterea competitivității economiei locale. Acest program își propune să sprijine afacerile locale în procesul de adoptare a tehnologiilor digitale, prin formare profesională, acces la soluții software și crearea unor platforme online pentru promovarea produselor și serviciilor. Se va pune accent pe utilizarea comerțului electronic, marketingului digital și a instrumentelor de management modern.
 - **Impact anticipat:**
 - Creșterea vizibilității și accesului pe piață al afacerilor locale.
 - Îmbunătățirea proceselor interne ale companiilor prin digitalizare.
 - Transformarea comunei Peștișani într-un exemplu de economie rurală digitalizată.
-

Relevanța Politicii 2 pentru Dezvoltarea Comunei

Politica de dezvoltare economică sustenabilă și inovativă este esențială pentru viitorul comunei Peștișani, asigurând adaptarea la cerințele economiei moderne și sprijinirea inițiativelor locale. Prin cele trei programe asociate, comuna va beneficia de o economie diversificată, sustenabilă și digitalizată, capabilă să atragă investiții și să creeze oportunități pentru toate categoriile sociale.

Politica 3: Creșterea Calității Vieții și Incluziunea Socială

Descriere:

Politica privind creșterea calității vieții și incluziunea socială vizează îmbunătățirea condițiilor de trai pentru toți locuitorii comunei Peștișani, prin acces la servicii sociale de calitate, infrastructură modernizată și oportunități educaționale. Aceasta recunoaște diversitatea nevoilor comunității și promovează coeziunea socială prin reducerea disparităților și sprijinirea grupurilor vulnerabile.

În centrul acestei politici se află ideea că o comunitate prosperă este una în care toți locuitorii, indiferent de vârstă, gen sau statut social, au acces egal la servicii esențiale, educație, recreere și oportunități economice. Dezvoltarea infrastructurii sociale, sportive și de agrement, alături de măsuri specifice pentru grupurile dezavantajate, contribuie la consolidarea unui sentiment de apartenență și la întărirea coeziunii sociale.

Programe asociate:

Programul 3.1: Dezvoltarea Infrastructurii Sociale

- **Descriere:**

Acest program are ca obiectiv principal extinderea și modernizarea infrastructurii sociale pentru a răspunde nevoilor diverse ale comunității. Printre priorități se numără construirea de creșe, afterschool-uri și centre de zi pentru seniori, dotate cu facilități moderne. Programul va include și dezvoltarea unor centre comunitare multifuncționale care să ofere servicii educaționale, sociale și culturale.

- **Impact:**

- Crearea unui mediu favorabil dezvoltării copiilor și sprijinirea familiilor.
 - Asigurarea unor servicii adecvate pentru seniori, care să le permită un stil de viață activ.
 - Reducerea presiunii asupra familiilor prin servicii accesibile de îngrijire și educație.
-

Programul 3.2: Incluziune Socială și Reducerea Disparităților

- **Descriere:**

Acest program urmărește să sprijine grupurile vulnerabile din comunitate prin măsuri care să faciliteze accesul la educație, formare profesională și servicii sociale. De asemenea, se vor implementa inițiative menite să reducă discriminarea și să promoveze egalitatea de șanse pentru toți locuitorii, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, minorități și familiile cu venituri reduse.

- **Impact:**

- Creșterea gradului de incluziune socială și reducerea sărăciei.
 - Îmbunătățirea accesului grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională.
 - Promovarea unui mediu social echitabil și coeziv.
-

Programul 3.3: Dezvoltarea Infrastructurii Sportive și de Agrement

- **Descriere:**

Acest program se concentrează pe crearea și modernizarea facilităților sportive și de agrement pentru a încuraja un stil de viață sănătos și activ. Se vor dezvolta terenuri de sport, spații de joacă pentru copii, parcuri tematice și zone de relaxare pentru

toate categoriile de vârstă. Programul va include și organizarea de competiții sportive și evenimente comunitare care să promoveze sănătatea și coeziunea socială.

- **Impact:**

- Creșterea accesului la activități recreative și sportive pentru locuitori.
- Îmbunătățirea sănătății generale a comunității prin încurajarea activităților fizice.
- Stimularea interacțiunilor sociale și a coeziunii comunitare.

Relevanța Politicii pentru Dezvoltarea Comunei

Politica privind creșterea calității vieții și incluziunea socială este crucială pentru dezvoltarea echilibrată și sustenabilă a comunei Peștișani. Prin implementarea programelor asociate, se vor crea condițiile necesare pentru ca toți locuitorii să beneficieze de oportunități egale și să trăiască într-un mediu sigur, atractiv și incluziv. Dezvoltarea infrastructurii sociale, sportive și de agrement va contribui semnificativ la bunăstarea comunității și la consolidarea coeziunii sociale.

Politica 4: Dezvoltarea Infrastructurii Verzi, Albastre și de Mobilitate

Descriere:

Politica de dezvoltare a infrastructurii verzi, albastre și de mobilitate urmărește să transforme comuna Peștișani într-un exemplu de sustenabilitate și conectivitate. Aceasta integrează protecția și valorificarea resurselor naturale, extinderea spațiilor verzi și modernizarea infrastructurii de transport pentru a sprijini dezvoltarea economică, turistică și socială.

Elementele „verzi” și „albastre” ale politicii reflectă angajamentul comunei față de protecția mediului și utilizarea resurselor naturale într-un mod responsabil. Crearea de parcuri, grădini comunitare și amenajări ecologice va contribui la creșterea calității vieții, în timp ce amenajările albastre (cum ar fi râul Bistrița) vor susține atât biodiversitatea, cât și activitățile de agrement.

Componenta de mobilitate se concentrează pe modernizarea infrastructurii rutiere, crearea de piste pentru biciclete și promovarea transportului public ecologic, toate având ca scop reducerea emisiilor de carbon și îmbunătățirea accesului la serviciile publice și obiectivele turistice.

Programe asociate:

Programul 4.1: Extinderea Infrastructurii Verzi

- **Descriere:**

Acest program vizează crearea și extinderea spațiilor verzi publice, cum ar fi parcuri, grădini comunitare și coridoare ecologice. Se urmărește amenajarea unor spații moderne, accesibile și incluzive, care să ofere locuri pentru recreere, sport și evenimente comunitare. Vor fi dezvoltate soluții prietenoase cu mediul, cum ar fi utilizarea energiei solare și a sistemelor de irigații eficiente.

- **Impact:**
 - Creșterea suprafeței spațiilor verzi per locuitor.
 - Îmbunătățirea calității aerului și a mediului urban.
 - Promovarea unui stil de viață activ și sănătos.
-

Programul 4.2: Amenajarea Infrastructurii Albastre

- **Descriere:**

Amenajarea râului Bistrița și a altor resurse de apă din comună este esențială pentru conservarea biodiversității și crearea de oportunități pentru turism și agrement. Acest program include reabilitarea albiilor, crearea de trasee de-a lungul râurilor și dezvoltarea de facilități pentru activități recreative, cum ar fi pescuitul, observarea naturii și sporturile acvatice ușoare.
 - **Impact:**
 - Conservarea biodiversității și reducerea riscului de inundații.
 - Crearea de oportunități pentru turism ecologic și recreere.
 - Creșterea conștientizării comunității cu privire la protecția resurselor de apă.
-

Programul 4.3: Dezvoltarea Mobilității Durabile

- **Descriere:**

Mobilitatea durabilă este un element central al politicii de dezvoltare. Acest program se concentrează pe modernizarea infrastructurii rutiere, crearea de piste pentru biciclete și promovarea transportului public ecologic. Vor fi implementate soluții de mobilitate inteligentă, cum ar fi stații de încărcare pentru vehicule electrice și microbuze ecologice pentru transport public.
 - **Impact:**
 - Reducerea emisiilor de carbon și a poluării.
 - Îmbunătățirea conectivității între satele comunei și obiectivele turistice.
 - Crearea unei rețele de mobilitate sigură și accesibilă pentru toți locuitorii.
-

Programul 4.4: Modernizarea Drumurilor și Accesibilitatea

- **Descriere:**

Acest program se axează pe modernizarea drumurilor comunale și a infrastructurii de acces către zonele de interes economic, social și turistic. Vor fi prioritizate drumurile care facilitează conectivitatea cu zonele centrale, școli, instituții publice și obiective turistice. Se vor implementa măsuri pentru siguranța rutieră, cum ar fi semnalizarea modernă și iluminatul stradal eficient energetic.
- **Impact:**
 - Îmbunătățirea siguranței și accesibilității pe drumurile comunale.

- Facilitarea transportului pentru locuitori și turiști.
- Reducerea timpului de deplasare și creșterea eficienței economice.

Relevanța Politicii pentru Dezvoltarea Comunei

Politica de dezvoltare a infrastructurii verzi, albastre și de mobilitate contribuie semnificativ la transformarea comunei Peștișani într-o comunitate sustenabilă, conectată și rezilientă. Prin implementarea programelor propuse, comuna va beneficia de un mediu curat și atractiv, infrastructuri moderne și un sistem de mobilitate care sprijină tranziția către o economie verde. Această politică nu doar că îmbunătățește calitatea vieții, dar și poziționează comuna ca o destinație de referință pentru turismul ecologic și cultural.

Politica 5: Tranziția Verde și Digitală

Descriere:

Politica de tranziție verde și digitală reprezintă angajamentul comunei Peștișani de a adopta soluții inovatoare și sustenabile care să sprijine protecția mediului și modernizarea tuturor sectoarelor publice. Această politică include atât măsuri pentru reducerea amprente de carbon prin utilizarea energiei regenerabile, cât și digitalizarea proceselor administrative, educaționale și de infrastructură tehnică.

Prin integrarea digitalizării și economiei circulare în activitățile comunității, comuna își propune să devină un exemplu de sustenabilitate, eficiență și adaptare la cerințele economiei și societății moderne. Tranziția verde și digitală oferă oportunități de îmbunătățire a calității vieții locuitorilor, reducerea costurilor operaționale și protejarea resurselor naturale pentru generațiile viitoare.

Programe asociate:

Programul 5.1: Digitalizarea Administrației Publice

- **Descriere:**

Modernizarea administrației publice prin soluții digitale integrate pentru simplificarea interacțiunii cu cetățenii. Se vor dezvolta platforme online pentru servicii publice, se vor digitaliza arhivele și se vor instala puncte interactive pentru acces rapid la informații publice. Personalul administrației va beneficia de instruire pentru utilizarea tehnologiilor moderne.

- **Impact:**

- Reducerea birocrăției și creșterea eficienței administrației publice.
- Creșterea accesibilității cetățenilor la servicii publice.
- Consolidarea transparenței și încrederii în administrația publică.

Programul 5.2: Digitalizarea Educației și Formarea Profesională

- **Descriere:**
Integrarea tehnologiei digitale în procesul educațional și în formarea profesională pentru adulți. Școlile și centrele de formare vor fi dotate cu echipamente moderne, iar cadrele didactice vor beneficia de pregătire pentru utilizarea tehnologiei. Se vor dezvolta platforme de e-learning pentru a sprijini educația digitală și accesul la resurse educaționale.
 - **Impact:**
 - Creșterea accesului la educație digitalizată și formare profesională.
 - Pregătirea locuitorilor pentru cerințele economiei digitale.
 - Reducerea disparităților în accesul la tehnologie.
-

Programul 5.3: Digitalizarea Celorlalte Sectoare Publice

- **Descriere:**
Acest program vizează digitalizarea serviciilor publice din sectoare esențiale, cum ar fi sănătatea, protecția socială și infrastructura tehnică. Vor fi implementate soluții precum telemedicina, registre electronice de sănătate, sisteme de monitorizare a beneficiilor sociale și tehnologii inteligente pentru iluminat public, apă și canalizare.
 - **Impact:**
 - Eficientizarea gestionării resurselor și serviciilor publice.
 - Creșterea accesibilității și reducerea timpului de răspuns pentru locuitori.
 - Transformarea infrastructurii publice într-un model de sustenabilitate și inovație.
-

Programul 5.4: Managementul Deșeurilor și Economia Circulară

- **Descriere:**
Promovarea unui sistem de gestionare sustenabilă a deșeurilor prin colectare selectivă, reciclare și reutilizare. Vor fi dezvoltate puncte moderne de colectare a deșeurilor și desfășurate campanii de educare a populației privind importanța economiei circulare. Programul sprijină inițiativele locale care transformă deșeurile în resurse și promovează producția sustenabilă.
 - **Impact:**
 - Reducerea cantității de deșeuri depozitate și a poluării.
 - Dezvoltarea economiei circulare la nivel local.
 - Implicarea comunității în protecția mediului.
-

Programul 5.5: Eficiența Energetică și Energie Regenerabilă

- **Descriere:**
Promovarea utilizării surselor de energie regenerabilă și a măsurilor de eficiență

energetică pentru infrastructurile publice și private. Vor fi instalate panouri solare, sisteme de iluminat inteligent și soluții de încălzire ecologică, contribuind la reducerea consumului de energie și a emisiilor de carbon.

- **Impact:**

- Creșterea utilizării energiei verzi și reducerea costurilor energetice.
- Reducerea emisiilor de carbon și contribuția la obiectivele de mediu.
- Crearea unei infrastructuri sustenabile și eficiente.

Relevanța Politicii pentru Dezvoltarea Comunei

Politica de tranziție verde și digitală este un pilon central al dezvoltării sustenabile a comunei Peștișani. Prin implementarea programelor propuse, comuna va deveni mai eficientă, mai conectată și mai responsabilă față de mediu. Această politică oferă cadrul necesar pentru reducerea impactului asupra resurselor naturale, creșterea accesibilității serviciilor publice și integrarea tehnologiilor inovatoare în toate aspectele vieții comunității.

Politicile și programele incluse în strategia de dezvoltare a comunei Peștișani sunt concepute pentru a transforma viziunea 2035 într-o realitate tangibilă. Viziunea declară dorința comunei de a deveni un model de comunitate rurală sustenabilă, conectată și inovativă, iar obiectivele strategice și specifice se concentrează pe conservarea patrimoniului cultural, protecția mediului, dezvoltarea economică, creșterea calității vieții și tranziția către un viitor verde și digital.

Fiecare politică contribuie la atingerea acestor direcții majore printr-o abordare integrată și multisectorială, care asigură o aliniere perfectă între nevoile comunității, resursele disponibile și tendințele actuale de dezvoltare.

Conservarea și Valorificarea Patrimoniului Cultural și Natural

Politica dedicată patrimoniului cultural și natural sprijină direct viziunea comunei de a deveni o destinație culturală și turistică de referință. Programele asociate, cum ar fi **Dezvoltarea Infrastructurii Culturale și Promovarea Turismului Tematic**, sunt esențiale pentru a valorifica moștenirea lui Constantin Brâncuși și pentru a atrage vizitatori care contribuie la economia locală. În același timp, protecția și utilizarea sustenabilă a resurselor naturale prin programe precum **Amenajarea Infrastructurii Albastre** răspund obiectivelor de mediu și creează oportunități pentru turism ecologic.

Aceste inițiative contribuie la conservarea identității locale, la crearea de locuri de muncă și la generarea de venituri sustenabile, toate fiind aliniate obiectivului strategic de a valorifica resursele locale în beneficiul comunității.

Dezvoltare Economică Sustenabilă și Inovativă

Politica economică sprijină viziunea unei comunități reziliente și prospere prin programe care promovează antreprenoriatul local, economia circulară și digitalizarea afacerilor. Programul **Sprijinirea Antreprenoriatului Local** contribuie la diversificarea economiei și la

reducerea dependenței de sectoarele tradiționale, oferind oportunități pentru tineri și femei. În același timp, **Dezvoltarea Economiei Circulare** răspunde obiectivelor de mediu și stimulează afacerile bazate pe practici sustenabile.

Integrarea digitalizării prin **Digitalizarea Afacerilor Locale** modernizează economia locală, facilitând accesul antreprenorilor la piețele naționale și internaționale, ceea ce contribuie direct la creșterea competitivității economice și la atingerea obiectivului de dezvoltare inovativă.

Creșterea Calității Vieții și Incluziunea Socială

Această politică este esențială pentru realizarea viziunii unei comunități incluzive și prospere. Programele precum **Dezvoltarea Infrastructurii Sociale și Incluziunea Socială și Reducerea Disparităților** răspund obiectivelor legate de crearea unui mediu echitabil și accesibil pentru toți locuitorii. Prin servicii sociale moderne, creșe, afterschool-uri și centre pentru seniori, politica contribuie la reducerea inegalităților și la sprijinirea grupurilor vulnerabile.

De asemenea, **Dezvoltarea Infrastructurii Sportive și de Agrement** răspunde nevoilor de recreere și socializare ale comunității, promovând un stil de viață sănătos și întărind coeziunea socială.

Dezvoltarea Infrastructurii Verzi, Albastre și de Mobilitate

Această politică contribuie direct la viziunea unei comune conectate și sustenabile. Extinderea spațiilor verzi prin **Programul de Infrastructură Verde** și valorificarea râului Bistrița prin **Amenajarea Infrastructurii Albastre** răspund obiectivelor de mediu, protejând biodiversitatea și creând oportunități pentru turism și recreere.

În paralel, **Dezvoltarea Mobilității Durabile și Modernizarea Drumurilor** sprijină accesibilitatea și conectivitatea, esențiale pentru dezvoltarea economică și socială a comunei. Aceste programe contribuie la reducerea emisiilor de carbon și la îmbunătățirea siguranței rutiere, aliniindu-se tranziției verzi și cerințelor actuale de mobilitate sustenabilă.

Tranziția Verde și Digitală

Politica de tranziție verde și digitală este cheia pentru realizarea viziunii de modernizare și sustenabilitate. Programele precum **Digitalizarea Administrației Publice, Digitalizarea Educației și Digitalizarea Celorlalte Sectoare Publice** susțin obiectivele de eficiență administrativă, accesibilitate și inovare. Aceste măsuri asigură o relație mai transparentă și eficientă între administrație și cetățeni, oferind totodată locuitorilor acces la educație modernă și servicii publice de calitate.

În același timp, **Managementul Deșeurilor și Economia Circulară și Eficiența Energetică** contribuie la reducerea impactului asupra mediului, creând o comunitate responsabilă față de resursele naturale. Această politică este un element central al transformării comunei Peștișani într-un model de sustenabilitate și inovație.

Concluzie:

Politicile și programele strategice ale comunei Peștișani sunt strâns aliniate cu viziunea 2035 și cu obiectivele sale strategice. Printr-o abordare integrată, acestea abordează toate aspectele critice ale dezvoltării - de la conservarea patrimoniului cultural și protecția mediului, până la modernizarea infrastructurii și digitalizarea serviciilor. Această aliniere asigură că resursele comunei sunt utilizate eficient, iar locuitorii beneficiază de o calitate crescută a vieții, într-un mediu prosper, sustenabil și inovativ.

Parteneriate Strategice pentru Implementarea Proiectelor

Implicarea Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, alături de alte instituții și organizații relevante, poate aduce un plus de valoare proiectelor comunei Peștișani. Parteneriatele strategice pot susține inițiativele de cercetare, formare profesională, digitalizare și promovare, contribuind la realizarea viziunii 2035.

Politica 1: Conservarea și Valorificarea Patrimoniului Cultural și Natural

Parteneriat cu Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu pentru cercetare și promovare culturală

- **Roluri și contribuții:**
 - Implicarea universității în cercetări legate de viața și opera lui Constantin Brâncuși.
 - Organizarea de conferințe, workshop-uri și expoziții tematice cu studenți și profesori.
 - Dezvoltarea unui program educațional pentru promovarea patrimoniului local în rândul tinerilor.
 - Crearea unei arhive digitale accesibile publicului larg, care să includă operele și biografia lui Constantin Brâncuși.
- **Proiecte relevante:**
 - Modernizarea și extinderea Casei Muzeu „Constantin Brâncuși” Hobița.
 - Amenajare tabără sculptură/creație „Constantin Brâncuși” - Centru de rezidențe artistice.

Parteneriat cu ONG-uri și asociații culturale

- **Roluri și contribuții:**
 - Coordonarea campaniilor de promovare culturală și turistică.
 - Organizarea de festivaluri și evenimente tematice.
- **Proiecte relevante:**
 - Crearea traseului „Pe urmele lui Brâncuși”.
 - Promovarea în plan național și internațional a stațiunii Peștișani.

Politica 2: Dezvoltare Economică Sustenabilă și Inovativă

Parteneriat cu Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu pentru incubatoare de afaceri

- **Roluri și contribuții:**
 - Dezvoltarea unui incubator de afaceri în colaborare cu Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor.
 - Oferirea de mentorat și consultanță pentru antreprenori locali.
 - Organizarea de evenimente de networking între studenți, profesori și investitori.
- **Proiecte relevante:**
 - Crearea unui incubator de turism și dezvoltare economică locală.
 - Digitalizarea economiei locale.

Parteneriat cu fermieri și cooperative agricole

- **Roluri și contribuții:**
 - Sprijin pentru dezvoltarea de microferme ecologice.
 - Promovarea produselor locale și a economiei circulare.
- **Proiecte relevante:**
 - Diversificarea economică prin meșteșuguri și produse tradiționale.
 - Realizarea unor microferme ecologice.

Politica 3: Creșterea Calității Vieții și Incluziunea Socială

Parteneriat cu Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu pentru formare profesională și educație

- **Roluri și contribuții:**
 - Dezvoltarea de cursuri de formare profesională pentru ghizi turistici, personal hotelier și alte meserii necesare în turism.
 - Organizarea de sesiuni de instruire pentru locuitorii comunei în domenii precum educația digitală și antreprenoriatul.
- **Proiecte relevante:**
 - Formarea profesională pentru servicii turistice.
 - Calificarea resursei umane în meșteșuguri.

Parteneriat cu ONG-uri pentru incluziune socială

- **Roluri și contribuții:**

- Organizarea de activități pentru copii și seniori în centrele sociale.
 - Implementarea unor programe de sprijin pentru grupurile vulnerabile.
 - **Proiecte relevante:**
 - Construirea de after-school-uri și centre de zi pentru copii și seniori.
-

Politica 4: Dezvoltarea Infrastructurii Verzi, Albastre și de Mobilitate

Parteneriat cu Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu pentru sustenabilitate și cercetare ecologică

- **Roluri și contribuții:**
 - Implicarea Facultății de Inginerie în proiectarea de infrastructuri verzi și albastre sustenabile.
 - Cercetare și consultanță pentru implementarea de soluții ecologice.
- **Proiecte relevante:**
 - Amenajarea infrastructurii albastre pe râul Bistrița.
 - Extinderea infrastructurii verzi (parcuri, zone de recreere).

Parteneriat cu autorități regionale pentru mobilitate

- **Roluri și contribuții:**
 - Dezvoltarea unor planuri integrate de mobilitate care să conecteze comuna cu județul Gorj.
 - Implementarea unor proiecte de transport public ecologic.
 - **Proiecte relevante:**
 - Modernizarea „Drumului lui Brâncuși”.
 - Reabilitarea drumurilor comunale și de tarla.
-

Politica 5: Tranziția Verde și Digitală

Parteneriat cu Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu pentru digitalizare

- **Roluri și contribuții:**
 - Dezvoltarea unor soluții de e-learning pentru școli și formarea profesională.
 - Cercetare și implementare de sisteme inteligente pentru administrația publică și infrastructura locală.
- **Proiecte relevante:**
 - Digitalizarea administrației publice locale.
 - Digitalizarea educației și formării profesionale.

Parteneriat cu firme de tehnologie

- **Roluri și contribuții:**
 - Implementarea de sisteme inteligente pentru iluminatul public și monitorizarea infrastructurilor.
 - Dezvoltarea de aplicații pentru promovarea turistică.
- **Proiecte relevante:**
 - Sisteme de monitorizare și protecție video pentru obiectivele turistice.
 - Implementarea energiei regenerabile și eficienței energetice.

5. SECȚIUNEA 5: PORTOFOLIUL DE PROIECTE

LISTA COMPLETĂ A PROIECTELOR (PE BAZA POLITICILOR ȘI PROGRAMELOR ELABORATE)

Nr. crt.	DENUMIRE/DESCRIERE	Valoare estimata (euro)	Surse de finanțare
Politica 1: Conservarea și Valorificarea Patrimoniului Cultural și Natural			
Programul 1.1: Dezvoltarea Infrastructurii Culturale			
1.	Amenajare parc Casa Muzeu "Constantin Brâncuși" Hobița (centru cultural multifuncțional)	2.000.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Muzeul Evoluției Omului-Peștera Cioarei	2.000.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Amenajare tabără sculptură/ creație "Constantin Brâncuși" - Centru de rezidențe artistice Brâncuși/Hobița/Peștișani (tabără de arte)	900.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local

	Amenajare Muzeul tradițiilor, meșteșugurilor și artelor populare Hobîța	1.000.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Muzeul Mocăniței Brădiceni		PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Diversificarea serviciilor pentru turiști prin identificarea și prezervarea moștenirii culturale în arta meșteșugurilor tradiționale prin inventarierea produselor, tehnicilor și metodelor de producție, persoanelor care dețin cunoștințele și deprinderile aferente	250.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Modernizare Cămin Cultural Peștișani	2.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
Programul 1.2: Promovarea Turismului Tematic			
	Amenajare parcare autocare Casa Muzeu "Constantin Brâncuși" Hobîța	200.000	Buget local
	Amenajarea unui complex recreațional tip SPA cu elemente de agrement și recuperare medicală	22.000.000	Parteneriat public-privat
	Inovare și digitalizare în sistemul de informare și promovare turistică al localității Peștișani, la nivel regional, național și internațional	400.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Identificarea, prezervarea și completarea pachetului de resurse și obiective turistice reprezentative-amenajare trasee turistice și piste pentru biciclete	2.500.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Infrastructură organizare evenimente stațiune turistică	3.000.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Creșterea potențialului turistic al zonei prin refacerea traseului mocăniței		PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Modernizare și reabilitare a infrastructurii rutiere "Drumul lui Brâncuși", amenajare spații de campare, punerea în valoare a obiectivelor turistice	9.000.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Constituirea unui sat turistic rustic cu funcție de cazare în satul Seuca (Amenajare sat de vacanță/zonă de agrement adresată populației pentru turismul de weekend)	1.500.000	Parteneriat public privat

	Promovarea stațiunii Peștișani ca destinație turistică	500.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Monitorizare obiective turistice	100.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Sistem iluminat inteligent obiective turistice	150.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Reabilitare fostă școală sat Gureni și realizare salină artificială	700.000	Parteneriat public-privat
Programul 1.3: Protecția și Utilizarea Sustenabilă a Resurselor Naturale			
	Implementarea de trasee ecologice pentru turism educativ și ecologic - Crearea unor trasee tematice care să includă panouri educative despre biodiversitatea locală și utilizarea sustenabilă a resurselor naturale.	100.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Centre de interpretare a naturii - Înființarea unor centre care să informeze vizitatorii despre flora, fauna și resursele naturale ale zonei, precum și despre bunele practici de protecție a mediului.	300.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
Politica 2: Dezvoltare Economică Sustenabilă și Inovativă			
Programul 2.1: Sprijinirea Antreprenoriatului Local			
	Realizare incubator de afaceri - sectorul turism	3.000.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
	Înființarea atelierelor sociale meșteșugărești de producție cu management privat și a expozițiilor cu vânzare aferente pentru produsele proprii-grant-uri	1.000.000	Buget local / Alte surse atrase
	Creșterea valorii adăugate a producției prin colaborarea atelierelor sociale meșteșugărești cu studio-uri de design, universități de profil pentru creație, cercetare-dezvoltare, transfer tehnologic și fundamentarea procesului de inovare	1.000.000	Buget local / Alte surse atrase
	Parc industrial cu specific agricol - sere, depozite frigorifice, parcuri, drumuri de acces	29.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
Programul 2.2: Dezvoltarea Economiei Circulare			
	Dezvoltarea unor noi produse turistice specifice și promovarea unor posibile brand-uri locale (realizare și comercializare suveniruri locale/produse provenind de la meșteșugari/artiștii populari locali etc -sustținerea	100.000	Buget local / Alte surse atrase

	producătorilor locali prin acordare de grant-uri)		
	Diversificarea ofertei turistice prin amenajarea de microferme ecologice	300.000	Buget local / Alte surse atrase
Programul 2.3: Digitalizarea Afacerilor Locale			
	<i>Programul va fi dezvoltat în cadrul incubatorului de afaceri</i>		
Politica 3: Creșterea Calității Vieții și Incluziunea Socială			
Programul 3.1: Dezvoltarea Infrastructurii Sociale			
	Construirea de capele în cele 7 sate ale comunei		Buget local
	Centru comunitar multifuncțional	3.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
Programul 3.2: Incluziune Socială și Reducerea Disparităților			
	Dezvoltarea resursei umane în domeniul serviciilor turistice	300.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Calificarea resursei umane fără loc de muncă prin cursuri de specialitate în meșteșuguri și meserii tradiționale: sculptura lemnului, țesut/cusut în parteneriat cu școli profesionale, meșteri populari locali și școli populare de artă	300.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale în vederea creșterii nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final în comuna Peștișani cu satele componente-Peștișani, Frânțești, Brădiceni, Hobița, Seuca, Boroșteni, Gureni. Stadiu	7.800.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Relocare rețele edilitare, electrice, telefonie fixă și internet în comuna Peștișani	25.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Reabilitarea, modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public pe raza întregii comune	1.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Construire creșă	1.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Construire after school	1.000.000	Fonduri nerambursabile /

			Buget local / Buget de stat
Programul 3.3: Dezvoltarea Infrastructurii Sportive și de Agrement			
	Construire bazin de inot acoperit	3.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
Politica 4: Dezvoltarea Infrastructurii Verzi, Albastre și de Mobilitate			
Programul 4.1: Extinderea Infrastructurii Verzi			
	Amenajare parc "Copacul inteligent"	300.000	PR SV Oltenia 2021-2027 / Buget de stat / Buget local
Programul 4.2: Amenajarea Infrastructurii Albastre			
	Amenajarea complex lacuri zona centrală a stațiunii Peștișani pentru agrement, pescuit și turism de week-end	2.000.000	Parteneriat public privat
Programul 4.3: Dezvoltarea Mobilității Durabile			
	Tranziție verde-Transport verde - Tranziție verde pentru mobilitate urbană	3.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
Programul 4.4: Modernizarea Drumurilor și Accesibilitatea			
	Reabilitare infrastructură drum Hobîța-Seuca-Câlnic	4.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Reabilitare și modernizare drumuri comunale, stradale, vicinale și de exploatare	5.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Modernizarea drumurilor de acces către obiectivele turistice	3.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Modernizare drumuri de interes local	3.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Modernizare drumuri de tarla	2.500.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Modernizare centru civic (parcări, trotuare)	1.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
Politica 5: Tranziția Verde și Digitală			
Programul 5.1: Digitalizarea Administrației Publice			
	Continuarea digitalizării Administrației Publice în Comuna Peștișani	200.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat

Programul 5.2: Digitalizarea Educației și Formarea Profesională			
	Crearea unei platforme e-learning pentru elevi și adulți Dezvoltarea unei platforme digitale care să ofere: Resurse educaționale pentru școli. Cursuri de formare profesională online pentru adulți. Teste și evaluări online pentru diverse competențe.	100.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
Programul 5.3: Digitalizarea Celorlalte Sectoare Publice			
	Dezvoltarea și utilizarea aplicată și eficientă a tehnologiilor digitale pentru modernizarea infrastructurii de utilitate publică	300.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Implementarea unui sistem de telemedicină pentru comuna Peștișani	200.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
Programul 5.4: Managementul Deșeurilor și Economia Circulară			
	Gestionarea integrată, inteligentă și inovativă a deșeurilor din zona de Nord-Vest a județului Gorj	25.000.000	Fonduri nerambursabile
Programul 5.5: Eficiența Energetică și Energie Regenerabilă			
	Reabilitare sediu primărie	1.500.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat
	Folosirea resurselor sustenabile de energie pentru clădirile UAT Peștișani-eficientizarea sistemului termic: arhitectura solară pasivă; instalațiile și sistemul HVAC („Heat, Ventilation, Air Conditioning”/căldură, ventilație, aer condiționat); energia electrică; iluminat întreținerii spațiilor verzi, infrastructurii destinate evenimentelor turistice	2.000.000	Fonduri nerambursabile / Buget local / Buget de stat

Președinte de sedință,
Tivig Vasile

P. Secretar delegat,
Luce Adrian

